

Străjer în calea furtunilor

Cadran militar buzoian

Anul IV, nr. 8, decembrie 2010

ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Străjer în calea furtunilor

Adresa:

Buzău, str. Unirii nr. 138
Tel. 0338.117.937
www.fundatia-averescu.ro

Director: gl. mr. dr. Nicolae N. Roman

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Redactor-șef:

mr. Romeo Feraru

Redactor-șef adjunct:

Emil Niculescu

Secretar de redacție:

col. (r) Constantin Dinu

Redactori:

- col. (r) Mihai Goia
- lt. col. Liviu Corciu
- Viorel Frîncu

Departament economie:

lt. col. (r) Gherghina Opreșan

Difuzare:

m.m. Iulian Cadulencu

Tipar: Vega Prod SRL, Buzău

ISSN: 1843-4045

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate aparține exclusiv autorilor, conform art. 205-206 Cod penal. Reproducerea textelor și fotografiilor este permisă numai în condițiile prevăzute de lege. Manuscrisele nu se înapoiază.

Revista pune la dispoziția celor interesați spații de publicitate.

Numărul curent al revistei se găsește pe site-ul fundației, în format pdf.

Coperta 1

1 Decembrie, Buzău - 2009

Coperta 4

Monumentul Eroilor

Regimentului 48 Infanterie din Parcul
Eroilor - Buzău

S U M A R

- LIDERUL -

- General maior dr. Nicolae N. Roman, *Ziua Națională a României* (3)

- AGENDA FUNDAȚIEI -

- Tabăra „Tânărul cercetaș” (4)
- O carte pentru istorie; Acorduri de toamnă (10)
- Cupa 25 octombrie 2010 (11)
- Un calculator pentru o elevă premiantă; Acțiuni caritabile (12)

- EVENIMENT -

- *Înființarea Diviziei 2 Infanterie „GETICA”,* interviu cu generalul maior dr. Nicolae N. Roman (13)
- Colonel (r) Constantin Dinu, *25 octombrie. Ziua Armatei României* (16)

- TEATRELE DE OPERAȚII -

- Maior Romeo Feraru, *Sublocotenentul post-mortem Dan Ciobotaru. Eroul de la Pinu* (18)
- Colonel dr. Costel Olteanu, *Afganistan, o nouă provocare* (II) (19)

- ISTORIE, CULTURĂ -

- Maior Romeo Feraru, *Comandanții Armatei a 2-a. Generalul de corp de armată Nicolae Ciupercă* (31)
- Maistru militar principal Cornelia Mihalcea, *Pagini din istoria maiștrilor militari și subofițerilor din Armata României* (36)
- Emil Niculescu, *Alexandru Averescu în amintiri contemporane* (41)
- Emil Niculescu, *Comandanți buzoieni. Generalul C. Constantinescu-Claps* (44)
- Viorel Frîncu, *Participarea militarilor buzoieni la cel de al doilea război balcanic (1913)* (48)
- Emil Niculescu, *La cea de a 575-a comemorare. Vlad Vintilă Vodă, un buzoian pe tronul Țării Românești* (54)
- Colonel dr. Mircea Tănase: *Căpitanul parașutist Mihai Țanțu, un nume pentru istorie* (58)

Memoria veteranilor

- Sublocotenent Nicolae Băescu, *Un vânător de munte și-amintește* (66)
- Intervi cu generalul de brigadă (r) Dumitru Radu, *Între camarazi și tovarășii aliați.* (71)

Raftul cu cărți (74)

- TEORIE MILITARĂ -

- General maior (r) prof. univ. dr. Visarion Neagoe: *Evoluții posibile în tipologia operațiilor militare ale viitorului* (77)
- Colonel Ovidiu Preda, *Insurgență și contrainsurgență. Aspecte teoretice* (80)
- Maistru militar principal Cornelia Mihalcea, *Mediul de securitate al secolului XXI* (84)

- AREALUL BUZOIAN -

- Maior Romeo Feraru, *Lacul Vulturilor, lacul fără fund* (91)

- MOZAIK BUZOIAN -

(93)

- *Ziua Înălțării Domnului Iisus Hristos, Ziua Eroilor; Centenarul geniului aeronautic românesc; Competiția „Subofițerul - soldatul anului”; Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene la 90 de ani; 25 Octombrie; Cercul Militar Buzău. La luminile rampei;*
- *Batalionul 60 Parașutiști, la ceas aniversar*
- *Exercițiul de nivel strategic „DACIA 2010”*

Revista se difuzează la structuri militare din Buzău, asociații și fundații locale și la instituții publice interesate.

Ziua Națională a României

Se împlinesc, în acest an, două decenii de când Ziua Națională a României a fost desemnată a se sărbători la 1 Decembrie, în memoria momentului în care, în prima zi de decembrie a lui 1918, prin votul Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, s-a votat unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România, act aclamat de o impresionantă adunare populară. Aceasta urma unei repetitive azeziuni a provinciilor românești aflate, până atunci, sub stăpâniri străine; la 27 martie/ 9 aprilie 1918 Sfatul Țării de la Chișinău, ales prin vot universal, secret și direct, a decis, în prezența buzoianului Alexandru Marghiloman, prim ministru al României, cu majoritate de voturi, unirea cu România a Basarabiei, ruptă, cu mai bine de un secol (1812) din trupul vechii Moldove. La 15/28 noiembrie, Consiliul Național din Bucovina, în palatul mitropolitan din Cernăuți, afirma prin glasul Președintelui Congresului, Iancu Flondor, că *Bucovina este parte organică a Moldovei în care se găseau „gropnițele domnești” și a fost smulsă samavolnic din trupul Moldovei, că românii bucovineni au îndurat multe din partea „cârmuirii habsburgice, dar n-au pierdut nădejdea că ceasul mântuirii, așteptat cu atâta dor și suferință a sosit.* Raptul Bucovinei, petrecut și cu sumbră și crapuloasă mită (odoare de aur) între austrieci și turci a fost contestat și plătit cu viața, la 1774, de domnitorul Moldovei, Grigore Ghica al III-lea, unul dintre fanarioșii care s-a simțit român. Erau, însă, documente în piatră care rămăseseră cheazășie acolo – necropola voievodală a Mușatinilor de la Rădăuți.

Marea Unire de la 1918 era și o răsplată a jertfelor țării din campania 1916-1918, în urma căreia hotarele sale, împlinite istoric, cuprindeau 295.049 kmp., față de 137.000, de dinainte de război și o populație de 18.057.028 locuitori (la recensământul din 1930), 71% români, în comparație cu 7.250.000 locuitori, în 1913. Între altele, tratatele de pace au purtat parafa triunghiulară inscripționată Mărăști – Mărășești – Oituz. Și nu a fost de-ajuns.

Armata a trebuit, în vara anului 1918, să apere România Mare, amenințată, înaintea iredentismului maghiar generat de pacea de la Trianon, de exportul de „revoluție roșie”, pe care bolșevicii îl făcuseră în Ungaria, prin Bela Kuhn, ce instaurase o republică de jaf și operetă, făcând incursiuni în Transilvania, ca și

cum puterea proletară s-ar fi simțit datoră să respecte granițele coroanei urmașilor creștinătorului lor, de la 894, Ștefan cel Sfânt. Drept care, în prezența regelui Ferdinand și a reginei Maria, oștenii români trec Tisa. Cum arăta armata noastră atunci, în criza economică de după război, ne spune istoricul ardelean Onisifor Ghibu: *La data aceea armata română, care se pregătea să ia ofensiva contra ungarilor – deși soldații ei purtau uniforme foarte diferite: românești, ungurești și rusești, așa cum ieșiseră din revoluție – era sufletește complet unificată, și ar fi trebuit să fie nebun acel general care în acele clipe ar fi socotit că al dintâi lucru este să unifice uniforme soldaților.* Această armată, omogenă spiritual, a spulberat, din scurt, spre stupoarea și, uneori, nemulțumirea aliaților din război, „republica sfaturilor”; cavaleriștii colonelului Rudeanu au defilat, în august, prin centrul Budapestei. Decorații emise, mai târziu, pentru această intervenție-fulger, purtau inscripția „pentru apărarea civilizației” (desigur, și europene). Populația flămândă și jefuită de comisarii și trupele anarhice, șovine și de strânsură ale lui Kuhn, au găsit înțelegerea comandanților români și o porție de hrană la marmita caldă a armatei române.

În cel de-al Doilea Război Mondial, după ralierea României la Aliați, armata sovietică a scos din obiectiv trupele române, ce ajunseseră la periferia Budapestei, le-a refuzat onoarea de a mai elibera, încă o dată, capitala maghiară, îngăduindu-le, totuși, să-și verse sângele până în Cehoslovacia și Austria.

Astăzi, România și Ungaria sunt parteneri în N.A.T.O. Militarii celor două țări luptă împreună în teatrele de operații din Afganistan și Balcanii de Vest. Acest parteneriat este confirmat și prin faptul că la Arad este dislocat, în cadrul cooperării noastre militare, un batalion mixt, româno-ungar, comandat, an după an, prin rotație de ofițeri ai ambelor părți; în 2010, comanda aparține Ungariei.

Dăm onorul convenit Zilei Naționale a României, din garnizoanele Diviziei 2 Infanterie „GETICA”.

La mulți ani, România!

General maior dr. Nicolae N. Roman,
președintele Fundației „Mareșal Alexandru Averescu”

Tabăra

PARTICIPANȚI:

Cazacu Iulia, Sarafolean Edith Diana, Dinu Ioana, Draghici Marius Robert, Nuțu Bogdan, Negoiaș Andrei Laurențiu, Georgescu Vlad Ștefan, Marian Elena, Neagu Claudiu,

Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” continuă seria de activități adresate elevilor buzoieni. Dacă în anii trecuți a organizat concursuri de istorie, șah sau fotbal în sală, de această dată, a organizat tabăra „Tânărul cercetaș”.

Aceasta s-a desfășurat în perioada 30 august - 5 septembrie la o cabană în munții Tarcău, județul Neamț, la care au participat 13 elevi. Elevii au fost selecționați de Inspectoratul Școlar Județean Buzău, din clasele V-VII ale școlilor din municipiul Buzău, cu

„Tânărul cercetaș”

Sponsor: SC BETA SA

Diaconu Nicolae, Stan Bianca, Perju George Gabriel, Zăinescu Cezar.
COMANDANTUL TABEREI - lt. dr. Cojocaru Petru,
INSTRUCTOR - plt. adj. Frîncu Mihai

merite deosebite, care au obținut numai premiul I și au participat la olimpiade naționale.

În luna august, copiii împreună cu părinții s-au întâlnit cu președintele fundației, generalul maior dr.

Nicolae N. Roman, la inițiativa căruia s-a organizat această tabără. Părinții, dar mai ales copiii au fost entuziasmați de programul propus și au așteptat cu nerăbdare ziua de 30 august.

Pregătirea unui grătar

Tabăra a fost organizată după un program „cazon”, începând cu înviore și terminând cu apelul de seară. Și pentru că specificul taberei a fost unul de cercetași, programul fiecărei zile a cuprins: tehnici și metode de supraviețuire - prin amenajarea de adăposturi improvizate, filtrarea apei, procurarea și prepararea hranei, dar și folosirea busolei și a mijloacelor naturale de orientare în teren, deplasarea după azimut (orientare turistică).

Pentru că locul de desfășurare al taberei se află într-o zonă istorică și turistică deosebită, copiii au vizitat mai multe obiective din județul Neamț: cheile Bicazului, Lacul Roșu, orașul Piatra Neamț, Cetatea Neamț, Casa Memorială „Ion Creangă” din Humulești, mănăstirile Agapia, Neamț, Văratec, Tarcău și altele.

În ultima zi de tabără, sub îndrumarea instructorului, plutonier adjutant Mihai Frîncu, a fost organizat un concurs de orientare turistică, care a avut pe podium pe Cezar Zăinescu de la Liceul Pedagogic „Spiru Haret”, Ioana Dinu de la Școala nr.5 și Andrei Negoită de la Școala nr.1, iar după focul de tabără, s-a desfășurat un concurs de dans, câștigători fiind toți copiii. Pe parcursul tuturor activităților, elevii au fost conduși de locotenentul medic Petru Cojocariu.

Duminică, 5 septembrie, la întoarcere, copiii s-au bucurat de reîntâlnirea cu părinții, și-au luat rămas bun, iar prietenii legate vor continua.

Cu ocazia sărbătorii Zilei Armatei, la 25 Octombrie, în cadrul ceremoniei militare organizate la monumentul Regimentului 48 Infanterie din Parcul Eroilor, elevii au primit premii și diplome de participare. La 12 noiembrie, șase dintre tinerii cercetași au participat la o emisiune în direct a postului local TV Sat, cu ocazia Zilei Cercetașilor Militari.

Fundația „Mareșal Alexandru Averescu”, prin activitățile desfășurate, va acorda în continuare o importanță deosebită relației cu societatea civilă, pentru a atrage cât mai multe persoane în realizarea proiectelor propuse și, în special, aceea de a promova valorile reale ale ROMÂNIEI.

IMPRESII DIN TABARĂ

Experiență minunată

Zăinescu Iuliu Cezar,
Liceul pedagogic „Spiru Haret”

Pentru mine tabăra „Tânărul cercetaș” a fost o experiență minunată, iar cabana Ardeluța a fost locul perfect pentru organizarea acesteia. Cabana a fost curată, îngrijită și avea un personal foarte amabil. M-am împrietenit cu ceilalți copii încă din prima zi a taberei. Domnul instructor a fost corect și atent cu fiecare dintre noi, după performanță și nevoi.

Programul a fost unul cu totul nou pentru mine, dar m-am acomodat cu el. Cel mai mult m-am impresionat lucrurile noi pe care le-am învățat despre supraviețuire: să fac diferite tipuri de focuri (vânătoresc, în formă de stea, în formă de piramidă) fiecare cu folosul lui, să confecționez adăposturi pentru diferite situații în care mă pot afla, să mă orientez cu busola după azimut și să citesc coordonatele unei hărți.

De asemenea mi-au plăcut locurile pe care le-am vizitat: Cetatea Neamțului care este un punct strategic în istoria românilor, Lacul Roșu din Cheile Bicazului, barajul de la Bicaz și diferite mănăstiri, printre care, Mănăstirea Neamțului ce m-a impresionat prin istorie, arhitectură și rezistență.

Concursul organizat în ultima zi, nu a fost foarte greu. Dar cum fac de obicei, la orice test am verificat fiecare traseu de două ori pentru a fi sigur că nu greșesc. În ciuda timpului pierdut, această precauție a dat roade.

Focul de tabără a fost după părerea mea cel mai frumos eveniment. Flacăra se înălța ca o rază de soare și îmi doream ca acea clipă să nu se termine niciodată. Desigur, ca în orice tabără, năzbâțiile nu au lipsit. Dar oricum totul a fost perfect. Nu voi uita niciodată clipele frumoase, petrecute alături de noii mei prieteni de la Ardeluța.

Tăierea unui brad cu mijloace improvizate

O altă opțiune pentru viitorul meu

Dinu Ioana, Școala „Episcop D. Romano”

Am avut norocul să fiu printre elevii aleși pentru a participa la această tabără organizată de Fundația „Mareșal Alexandru Averescu”. Aici am avut ocazia să cunosc alți copii, care au fost minunați și cu care m-am distrat. Am fost însoțiți de domnul instructor, plutonier adjutant Mihai Frîncu, domnul locotenent medic Petru Cojocariu și de domnul profesor. Dânsii ne-au ajutat și ne-au deslușit multe lucruri. Mi-a plăcut foarte mult cabana „Ardeluța” în care am stat. Tabăra a fost organizată după un program „cazon”. Ideea trezirii cu goama, a fost ceva nou pentru mine. Am făcut zilnic înviorare, ceea ce m-a ajutat să îmi revin din amorțeala acumulată pe parcursul verii, apoi am ridicat pe catarg drapelul. Ziua se termina cu apelul de seară. În fiecare zi am învățat multe lucruri, care ne vor fi de folos pe parcursul vieții. (...)

La concursul de orientare turistică am fost pe locul doi și mă bucur, chiar dacă aș fi putut mai mult. Am făcut focul de tabără care m-a uimit și mi-a plăcut. După focul de tabără a avut loc un concurs de dans.

În drum spre tabără am vizitat Mausoleul de la Mărășești, unde am văzut aproximativ 150 de cripte ale ostașilor căzuți în Primul Război Mondial. Am mers la Cheile Bicazului și la Lacul Roșu. Am vizitat și câteva obiective din Județul Neamț: Cetatea Neamțului, unde am avut un ghid minunat, care ne-a explicat cum a fost înființată cetatea și Casa Memorială a marelui scriitor - Ion Creangă. Aceasta coincidea cu descrierea făcută în „Amintiri din copilărie”. Am mai vizitat schitul Tarcău, precum și mănăstirile Agapia și Văratec. Ne-am plimbat și cu telecondola în orașul Piatra Neamț.

Această tabără nu a fost doar un mod de relaxare și de obținere de noi cunoștințe, ci și un mod prin care am descoperit o altă opțiune pentru viitorul meu.

Orientarea pe hartă

Orientarea cu ajutorul busolei

Oglinda curajului

Negoită Andrei Laurențiu,
Școala „Cpt. Av. Mircea T. Bădulescu”

Era vară. După un an de școală plin de greutate în obținerea notelor bune, a venit și acest timp în care ne putem relaxa, precum soldații veniți după câmpurile de luptă.

Ca un mic soldat am fost într-o tabără a cercetașilor unde trebuia să arătăm ce putem face pentru a supraviețui în condiții extreme.

În fiecare dimineață, mai puțin sâmbăta și duminica, făceam înviorare pentru a alunga somnul și a ne menține în formă maximă, necesară unei zi de pregătire. Ca orice român care își iubește țara, ridicam drapelul național pe catarg.

Deseori, soldatul avea lângă el și un animal credincios. Noi aveam un câțel pe nume Azorică. Ne însoțea prin împrejurimi să ne apere de pericole, mai puțin atunci când plecam în drumeții mai lungi, la mănăstirile din apropiere.

Pentru a supraviețui, instructorii ne-au învățat să amenajăm adăposturi rezistente din pânză, din husa parașutelor și crengile copacilor. Am filtrat apă cu un sistem simplu făcut dintr-o sticlă tăiată, cărbuni arși, nisip și o bucată de tifon. Pentru a avea hrană și căldură am învățat mai multe tehnici de a face un foc.

După o săptămână ne-am întors triumfători, fiind întâmpinați de familiile noastre care așteptau cu nerăbdare să le povestim impresiile din tabără.

Imboldul de a învăța mai bine

Elena Marian, Școala generală nr.11, clasa a VII-a

În timpul cantonamentului de dans sportiv de la Bușteni primesc un telefon surpriză de acasă. Părinții m-au anunțat că am fost aleasă să particip la o tabără organizată de fundația militară „Mareșal Alexandru Averescu”. Această tabără era destinată copiilor premianți din județul Buzău. Scopul taberei era de a ne instrui și antrena în arta supraviețuirii. Locul: munții Tarcăului din județul Neamț, cabana militară Ardeluța.

Așadar, Ardeluța! Dar ce este Ardeluța? Unde este Ardeluța? Ce vom face noi acolo? Ne vom întoarce acasă teferi?

Mii de gânduri și întrebări îmi fulgerau mintea. Nu mai fusesem niciodată într-o asemenea tabără. Ce vom mânca la Ardeluța? Șerpi, râme, bursuci și broaște așa cum am văzut pe Discovery la Bear Grills?

Ce surprize ne rezervau, oare, organizatorii?

Deja mă închipuiam îmbrăcată în camuflaj cu mitaliera în spate pierdută în pădure cu stația radio defectă și cu busola spartă. Oare cum aș fi putut să mă descurc? Cu siguranță la Ardeluța voi învăța să mă descurc în orice situație. Temerile mele aveau să ia sfârșit când domnul general Nicolae Roman și domnul colonel Cristian Serescu ne-au invitat la o întrunire de informare. Acolo am făcut cunoștință cu oameni deosebiți, organizatorii taberei, precum și cu instructorii care aveau să ne însoțească în îndepărtații munți ai Tarcăului. Domnul general Roman și domnul colonel Serescu ne-au familiarizat cu expresia de «tabără de supraviețuire» sau «Tabăra tânărul cercetaș» explicându-ne cu prietenie, răbdare și umor ceea ce aveam să învățăm acolo. Dar, totuși, unele din temeri nu m-au părăsit. Îmi apărea mereu o scenă în minte: eu cu un rucsac cu desen de camuflaj mare cât mine căutând prin pădure micul dejun, ascunzându-mă în vizuini și cântând în jurul focului cântece cercetășești alături de colegii ardeluțeni.

Filtrarea apei

Vizită la mănăstirile din Moldova

În sfârșit a venit și marea zi a îmbarcării! Am fost convocați în curtea comandamentului unde am fost cu toții impresionați de curățenia și disciplina cazonă ce domneau acolo. I-am căutat, înfrigurată, din priviri, pe instructorii ce aveau să ne acompanieze în tabără. Domnul plutonier adjutant Frîncu Mihai, de care auzisem numai de bine, trebuia să fie un om și jumătate, așa cum mi-i închipuiam eu pe acești luptători de la care aveam, cu siguranță, ce învăța. Odată ce l-am zărit, alături de domnul doctor locotenent Petru Cojocariu, m-am calmat pentru că amândoi inspirau încredere și siguranță. Eram impresionată și de compania celorlalți copii, pentru că știam că fuseseră aleși pe sprânceană dintre premianții Buzăului.

Odată îmbarcați în microbuz ne-am luat rămas bun de la cei dragi și am pornit în aventura vieții mele. Prima oprire a fost la Mausoleul de la Mărășești, unde se odihnesc, de peste 90 de ani, eroii neamului din Primul Război Mondial. Această vizită mi-a provocat emoții intense, gândindu-mă că toți cei căzuți pe frontul de luptă pentru apărarea țării au dorit ca noi, urmașii lor, să avem o viață mai bună și mai frumoasă. Ne-am rugat la mormintele lor și i-am asigurat că le suntem recunoscători pentru sacrificiul lor suprem. Dumnezeu să-i odihnească în pace! Ne-am urcat, emoționați de vizită, în microbuz și am purces către Ardeluța cea misterioasă.

După o superbă călătorie am ajuns, în jurul prânzului, la vestita tabără. Administratorul, domnul Croitoru Ionel și personalul taberei ne-au primit cu căldură și ne-au invitat să vizităm cabana și împrejurimile.

Domnul doctor Cojocariu ne-a repartizat în camere și ne-a dat primele indicații cu privire la program și regulamentul care trebuia respectat. Am început să ne cunoaștem și să ne împrietenim. Am descoperit că toți colegii erau de ispravă și dornici, la rândul lor, de a forma cu toții o echipă. Am luat cina în sala de mese a cabanei, iar domnii instructori ne-au prezentat programul și acțiunile ce urmau să fie desfășurate. Ne-au asigurat că totul va fi bine și frumos, iar domnul

Acordarea de diplome și premii.

plutonier adjutant Frîncu, domnul doctor Cojocariu și întreg personalul taberei vor avea grijă ca noi să învățăm lucruri interesante, să vizităm locuri minunate și să ne simțim cât mai bine. În zilele următoare am avut bucuria să asistăm, în fiecare dimineață, la înălțarea drapelului național, ocazie cu care ne simțeam profund emoționați. Aproape în fiecare zi, pe lângă activitățile specifice cercetașilor, am făcut lungi excursii prin împrejurimi, vizitând: Lacul Roșu, Cheile Bicazului, mănăstirile Neamțului, Agapia, Văratec și schitul Tarcău, cetatea Neamțului, casa memorială „Ion Creangă” și alte locuri de o frumusețe nemaivăzută. Am privit frumosul oraș Piatra Neamț din telegondolă, iar pe muntele Cozla am desfășurat activități ca: stabilirea punctelor cardinale, coordonatelor geografice și rectangularare și am identificat formele de relief din împrejurimi.

Activitățile specifice micului cercetaș au fost: orientarea cu busola și după indiciile naturii, stabilirea azimutului, cum să filtrăm apa pentru a fi potabilă, diferite tehnici de aprindere a focului, punerea capcanelor și construirea de adăposturi. Doi colegi curajoși, pentru care am avut toată admirația, au avut curiozitatea să mănânce o „delicatesă” propusă de domnul instructor Frîncu și anume, râma de pădure. (...)

După ce am căpătat toate deprinderile de bază ale unui bun cercetaș, domnul instructor ne-a organizat un concurs tematic unde trebuia să aplicăm cunoștințele dobândite și în care colegii noștri, Cezar Zăinescu și Ioana Dinu au reușit să se claseze pe primul loc, iar celelalte 2 locuri au fost ocupate de Andrei și de mine.

Personalul taberei s-a întrecut pe sine pentru ca noi să ne simțim cât mai bine. Ne-au răsfățat cu cele mai bune mâncăruri, iar noi ne-am simțit ca în paradis. Nu ne mai venea să plecăm. În ultima zi a taberei ni s-a organizat un foc de tabără uriaș (cel mai frumos pe care l-am văzut vreodată) și o petrecere de pomină unde s-a organizat un concurs de dans, câștigători

fiind, în pereche, George și Bianca și pe locul 2, eu cu Bogdan.

Duminică dimineață, am constatat, cu regret, că tabăra s-a sfârșit și trebuia să ne luăm rămas bun de la acele splendide locuri și de la acei minunați oameni care ne-au fost gazde primitoare. Le mulțumim din suflet și le suntem, la rândul nostru, recunoscători. Drumul spre casă a fost extrem de plăcut în compania acelor străini care, în doar câteva zile reușiseră să-mi devină cei mai buni prieteni. Această tabără a fost pentru mine cea mai spectaculoasă experiență pe care am avut-o. Multitudinea de lucruri învățate îmi va fi de folos, cu siguranță, pe tot parcursul vieții. M-am simțit protagonistă în documentarul de pe «Discovery» ce în fiecare serial reușește să supraviețuiască ieșind cu bine din cele mai grele încercări.

Pe data de 25 octombrie 2010 toți «ardeluții-cercetași» am fost invitați la sărbătorirea Zilei Armatei unde am asistat impresionați la un frumos și emoționant ceremonial militar. La acest ceremonial domnul general Nicolae Roman ne-a felicitat cu căldură pentru rezultatele obținute în aceasta tabără și ne-a înmănat diplome și premii. Tabăra «Tânărul cercetaș» a fost pentru noi o experiență extrem de interesantă unde am avut ocazia să învățăm lucruri pe care nu le poți învăța oriunde. Le mulțumesc tuturor celor care au avut ideea de a organiza această tabără și în mod deosebit Fundației „Mareșal Alexandru Averescu”, domnului general Nicolae Roman, domnului colonel Cristian Serescu, domnului instructor Mihai Frîncu, domnului doctor locotenent Petru Cojocariu și gazdelor noastre ospitaliere de la cabana Ardeluța în frunte cu domnul administrator Ionel Croitoru.

În acest an școlar, imboldul de a învăța mai bine va fi alimentat și de puternica impresie a Ardeluței. Poate, cine știe, la anul repetăm figura!

Focul de tabără

O carte pentru istorie

Armata României în misiuni internaționale. 1991-2009.

La 13 mai a.c., de Ziua Eroilor, în aula „B. Iorgulescu” a Bibliotecii Județene „V. Voiculescu” din Buzău, a fost lansată cartea „Armata României în misiuni internaționale. 1991-2009”, apărută la Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei.

Colectivul de autori, din Comandamentul Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu”, sub coordonarea generalului maior dr. Visarion Neagoe, a alcătuit un compendiu de istorie recentă, a acțiunilor

desfășurate de forțele armate la misiuni în afara teritoriului statului român - Irak, Somalia, Angola, Balcanii de Vest și Afganistan.

Au glosat pe marginea lucrării gl. (r) Nicolae Spiroiu, directorul Fundației „Ștefan Gușă”, locotenent colonel, doctor în istorie, Florin Șperlea și coordonatorul cărții.

La eveniment au participat elevi, militari activi și în rezervă, personalități ale vieții publice locale.

„Acorduri de toamnă”

Înainte ca toamna să pună cu totul stăpânire pe copacii din Crâng, buzoienuii au fost invitați să retrăiască o tradiție de altădată, specifică parcurilor și grădinilor de vară.

Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” a organizat, la începutul lunii septembrie, în colaborare cu Consiliul Județean Buzău, la foisorul din Parcul Crâng, mai multe concerte de fanfară, denumite generic, „Acorduri de toamnă”.

Repertoriul fanfarei a cuprins valsuri, arii de operă, marșuri, muzică ușoară și populară.

Spectacolele au fost răsplătite cu aplauze bine meritare ale auditoriului, pe care îl așteptăm și cu alte ocazii.

Cupa 25 octombrie 2010

Garnizoana Buzău a organizat întreceri sportive, pe echipe și individual, sub egida Cupei 25 Octombrie 2010.

La întreceri au participat militari din toate unitățile Garnizoanei Buzău.

Cu ocazia ceremonialului desfășurat la Monumentul Eroilor Regimentului 48 Infanterie, la 25 octombrie, comandantul garnizoanei, generalul maior dr. Nicolae N. Roman, a înmănat câștigătorilor diplome și premii constând în diferite articole sportive, oferite de Fundația „Mareșal Alexandru Averescu”.

Rezultatele întrecerilor sportive:

Fotbal: 1. Batalionul 60 Parașutiști; 2. Batalionul 200 Sprijin; 3. U.M. 02000.

Fotbal-tenis: 1. Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene; 2. U.M. 02000; 3. Batalionul 47 Comunicații și Informatică.

Volei: 1. U.M. 02000; 2. Batalionul 47 Comunicații și Informatică; 3. Comandamentul Diviziei 2 Infanterie „Getica”.

Șah: 1. Cpt. Marian Șerbănoiu (Școala de Maiștri Militari și Subofițeri, Boboc); 2. Plt. adj. pr. Constantin Birtu (U.M. 02000); 3. Lt.col. Dumitru Negru (Comandamentul Diviziei 2 Infanterie „Getica”).

Tenis de câmp: 1. Plt. maj. Alin Stana (Batalionul 200 Sprijin); 2. Cap. Cosmin Mîndruță (Batalionul 200 Sprijin); 3. Plt. maj. Daniel Dodan (Batalionul 200 Sprijin).

Tenis de masă: 1. Mr. Marian Lixândroiu (Centrul de Instruire al Forțelor pentru Operații Speciale); 2. Mr. Bogdan Iorga (U.M. 02000); 3. Cap. Claudiu Ghercă (Batalionul 47 Comunicații și Informatică).

Cros 6000 m (categoria sub 35 de ani): 1. Cap. Gabriel Ștefan (U.M. 02000); 2. Cpt. Vică Ilea (Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene); 3. Lt. Mihai Penციuc (U.M. 02000).

Cros 6000 m (categoria peste 35 de ani): 1. Plt.maj. Ionel Pavel (U.M. 02000); 2. M.m. pr. Dorian Bănică (U.M. 02000); 3. Plt. Constantin Chiva (Batalionul 3 Geniu).

Cros 2000 m (feminin): 1. Cap. Valentina Văsie (Batalionul 3 Geniu); 2. Slt. Silvana Berianu (U.M. 02000); 3. Cap. Mariana Gherge (Batalionul 3 Geniu).

Un calculator pentru o elevă premiantă

Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” a oferit un calculator personal, Alinei Stanciu, elevă în clasa a X-a a Liceului Pedagogic „Spiru Haret” din Buzău. Alina este din satul Valea Caprei, comuna Tisău și are o situație familială dificilă. Locuiește cu chirie, împreună cu sora sa mai mică, elevă la același liceu. Clasa a IX-a a absolvit-o cu cea mai mare medie din promoție, este silitoare și are aptitudini deosebite la informatică și chimie.

Președintele fundației, general maior dr. Visarion Neagoe și diriginta Alinei, doamna Adriana Onțeluș, i-au făcut o surpriză elevei, marți, 1 iunie, de ziua copiilor, oferindu-i calculatorul dorit.

Activitatea face parte din acțiunile caritabile ale fundației și de ajutorare a elevilor care au rezultate deosebite la învățătură, dar care se confruntă cu probleme financiare.

Acțiuni caritabile

Fundația a acordat ajutor financiar în valoare de câte 2000 de lei pentru diferite probleme medicale, locotenent-colonelului Ungureanu Sandu de la U.M.02000, plutonierilor Holeoleo Laurențiu și Neagu Valentin de la Batalionul 47 Comunicații și Informatică.

Sorana are nevoie de ajutor

Sorana, în vârstă de 6 ani și 9 luni, fiica plutonierului Valentin Neagu, din Batalionul 47 Comunicații și Informatică - Buzău, are nevoie de ajutorul nostru, pentru a trece peste o perioadă grea din viața ei, după operație pe creier. Fundația „Mareșal Alexandru Averescu”, fundația militarilor din Buzău, a donat 2000 de lei și vă roagă și pe dumneavoastră să fiți alături de Sorana!

Pentru cei care doresc să o ajute, am deschis contul RO17BTRL0100120531874000, în lei, la Banca Transilvania.

Mulțumim tuturor celor care sunt cu gândul și cu sufletul alături de Sorana!

Înființarea Diviziei 2 Infanterie „GETICA”

Am găsit aici aceiași ofițeri determinați, care au făcut „istorie”

Interviu cu generalul maior dr. Nicolae N. Roman, comandantul Diviziei 2 Infanterie „GETICA”

1. *Domnule general ați revenit la Buzău, de această dată la comanda Diviziei 2 Infanterie. Cum ați regăsit comandamentul, oamenii, locurile?*

Buzăul a fost dintotdeauna „special”. Aici sunt dislocate unități din aproape toate genurile de arme, cu misiuni diversificate și complexe. Timp de cinci ani, cât am îndeplinit funcția de șef de stat major al Comandamentului 2 Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu”, am cunoscut garnizoana, orașul, oamenii și, mai ales, militarii.

Acum, orașul este mai frumos, oamenii schimbați, sper în bine, iar militarii la fel de hotărâți în îndeplinirea misiunilor încredințate. Comandamentul diviziei are o structură, nu mult diferită de cea a Comandamentului Operațional Întrunit. Am găsit aici aceiași ofițeri determinați, care au făcut „istorie”, prin planificarea și conducerea exercițiilor de tip „joint”, naționale sau multinaționale, dar, mai ales, prin coordonarea trupelor din teatrele de operații. Toate acestea, vor dăinui timpurilor, prin cartea „Armata României în misiuni internaționale. 1991-2009”, autorii fiind ofițeri din comandament. Experiența acumulată va fi definitorie pentru nouă misiune, cu toate provocările ei.

2. *Cum s-a înființat Divizia 2 Infanterie?*

Comandamentul Diviziei 2 Infanterie s-a înființat prin transformarea Comandamentului Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” și are în subordine mari unități și unități de luptă, sprijin de luptă și logistice dislocate în partea de est și sud-est a teritoriului național. Constituit, la data de 15 aprilie 2010, în baza Planului-cadru pentru continuarea procesului de restructurare și modernizare a Armatei României, aprobat prin Hotărârea C.S.A.Ț, Comandamentul Diviziei 2 Infanterie este subordonat nemijlocit Statului Major al Forțelor Terestre.

3. *Ce activități a întreprins, până în prezent, comandamentul în procesul de înființare a Diviziei 2 Infanterie?*

Concomitent cu procesul de transformare, a Comandamentului Operațional Întrunit în Comandamentul Diviziei 2 Infanterie, a avut loc transferul responsabilităților privind exercitarea comenzii operaționale asupra structurilor care participau la misiuni în afara teritoriului statului român.

Au fost preluate structuri din subordinea Diviziei 1 Infanterie și Diviziei 4 Infanterie, s-au coordonat activitățile de transformare și reorganizare a structurilor subordonate.

Generalul-maior dr. Nicolae N. Roman s-a născut la 18 aprilie 1956 în comuna Dobroteasa, județul Olt. A absolvit Liceul militar „Dimitrie Cantemir” de la Breaza, cu diplomă de merit din partea Ministerului Învățământului - 12 ani premiul I, și Școala Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu” de la Sibiu, 1978, arma infanterie, ca șef de promoție. A comandat, succesiv, toate eșaloanele tactice (fără ani cadristici). A fost comandant de pluton și de companie elevi infanterie, la Școala Militară de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu”, iar, după absolvirea Academiei Militare, în anul 1987, comandantul Batalionului 1 Infanterie

Divizia 2 Infanterie „GETICA”

s-a înființat, la 15 aprilie 2010, prin transformarea Comandamentului Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” și este purtătoare tradiției Armatei a 2-a. În baza ordinului nr. 40 al Marelui Cartier General, din 15 august 1916, Armata a 2-a ia ființă la 18 august 1916. Militarii Armatei a 2-a participă la acțiunile de luptă din Primul Război Mondial, de pe frontul Carpaților, din anul 1916. Aceștor le revine dificila și onoranta

misiune de a intra în istorie, prin participarea la marea ofensivă de la Mărăști și la aprigele încleștări de la Oituz, din vara anului 1917. La 1 august 1918, Armata a 2-a primește ordin de demobilizare. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, participă la acțiuni de luptă, atât pe timpul campaniei din est, cât a celei din vest. În iunie 1947, a fost creată Regiunea a II-a Militară, cu comandamentul la București, iar, la 5 aprilie 1960, aceasta se desființează, formându-se Comandamentul Armatei a 2-a.

Alte date importante:

- 1980: Comandamentul Armatei a 2-a a fost mutat la Buzău;
- 2000: Comandamentul Armatei a 2-a a fost restructurat, devenind Comandamentul Operațional Întrunit;
- 2001: Comandamentul Operațional Întrunit devine Comandament Operațional;
- 2003: Comandamentul Operațional redevine Comandament 2 Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu”, cu rolul de a conduce contingentele care execută misiuni în afara teritoriului statului român, de a planifica și conduce exercițiile de tip întrunit, naționale și multinaționale;
- 2008: Comandamentul 2 Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” devine Comandamentul Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu”;
- 2010: Comandamentul Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” se transformă în Comandamentul Diviziei 2 Infanterie „GETICA”.

Primul comandant al Diviziei 2 Infanterie a fost generalul maior dr. Visarion Neagoe, care a trecut în rezervă la data de 29 mai 2010.

Începând cu data de 1 iulie 2010, comanda diviziei este:

- comandant: general maior dr. Nicolae N. Roman;
- locțiitorul comandantului: general de brigadă dr. Mihai Tofan;
- șef de stat major: colonel dr. Costel Olteanu.

Pregătirea personalului care încadrează comandamentul, reprezintă o altă direcție de acțiune, pornind de la realitatea că, la baza oricărui succes, stă factorul uman. În acest scop, intensificăm procesul de ridicare a nivelului competenței profesionale, pentru atingerea criteriilor de performanță impuse de noile cerințe ale misiunii.

4. Care este nivelul de instruire a unităților din cadrul diviziei?

Pentru a vă face o imagine completă asupra nivelului de instruire, trebuie să facem referire la cele două obiective majore ale diviziei, și anume: pregătirea militarilor pentru participarea la întreaga gamă de misiuni NATO, UE și la cele de tip „coalitiei”, precum și la rezul-

din Regimentul 32 Mecanizat „Mircea” de la Timișoara. În perioada 1991-1997, a fost încadrat la Cabinetul ministrului apărării naționale, apoi în Direcția planificare strategică și control armamente din SMG. În 1999, a fost numit comandant al Brigăzii 7 Mecanizată Grivița, Negoiești-Prahova, iar în 2001, al Brigăzii 1 Logistică de la Ploiești. În perioada 2002-2007, a fost șef de stat major la Comandamentul 2 Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” de la Buzău, apoi, până în 2008, a deținut funcția de șef Instrucție și Doctrină (și inspector general al Forțelor Terestre) în SMFT. În anul 1997, a obținut titlul de doctor în științe militare, specialitatea artă militară, iar în anul 2010, pe cel de profesor universitar. Și-a perfecționat pregătirea de specialitate urmând mai multe cursuri, din care menționăm: Cursul privind controlul democratic al forțelor armate - Geneva, Cursul de negocieri și medieri pentru menținerea păcii - Cornwallis, Noua Scoție, Cursul postuniversitar de perfecționare în conducere strategică - UNAp, Cursul multinațional de management al crizelor - Oberammergau/Germania, Colegiul de Apărare al NATO – Roma, Cursul postuniversitar de perfecționare în specializarea „Securitate și bună guvernare”, Colegiul Național de Apărare - UNAp. În perioada, martie 2009 - mai 2010, a fost șef al Direcției structuri și planificarea înzestrării din Statul Major General. La 1 Mai a fost numit comandant al Diviziei 4 Infanterie „Gemina”. De la 1 iulie 2010 este comandantul Diviziei 2 Infanterie „Getica” din Buzău.

tatele obținute la exercițiile și tragerile de luptă desfășurate pe teritoriul național.

Multe dintre batalioanele diviziei și-au creat un renume prin participarea la misiuni internaționale. În Afganistan, Albania, Angola, Bosnia-Herțegovina, Kosovo și Irak, militarii din Batalionul 151 Infanterie „Lupii Negri”, Batalionul 280 Infanterie Mecanizată, Batalionul 341 Infanterie „Rechinii Albi”, Batalionul 300 Infanterie Mecanizată „Sfântul Andrei”, au dovedit că sunt pregătiți să îndeplinească misiuni de maximă complexitate și angajament. Vreau să aduc un pios omagiu eroilor diviziei, căzuți la datorie, în teatrele de operații.

Cel de-al doilea obiectiv, desfășurarea exercițiilor - ca formă superioară, integratoare, dinamică și complexă a instrucției - a contribuit la creșterea coeziunii unităților și menținerea deprinderilor pentru ducerea luptei în condiții cât mai apropiate realității spațiului de luptă integrat.

Aș aminti doar câteva exerciții în care au fost angrenate unitățile diviziei: DEMEX 05, ROMEX 06, DANUBE GUARD 07, GETICA 08; ROUEX 09, la care militarii noștri s-au evidențiat prin modul profesionist în care au acționat.

5. Domnule general, dacă un tânăr ofițer vrea să lucreze în cadrul Comandamentului Diviziei 2 Infanterie, ce calități trebuie să îndeplinească?

Drumul spre o carieră militară în comandamentul Diviziei 2 Infanterie începe într-un mediu al disciplinei, valorilor și normelor militare. Pe lângă cerințele impuse de reglementările managementului resurselor umane, pe linia selecției personalului, tinerii ofițeri trebuie să fie caracterizați de voință și determinare, competitivitate, angajare efectivă și afectivă, curiozitate intelectuală și dorința de a lucra în echipă. Mândria de a face parte dintr-o structură de nivel comandament de divizie este împărtășită de toți cei care lucrează aici, indiferent

de grad. Tinerii ofițeri trebuie să fie atrași de renumele unei structuri care, deși înființată de câteva luni, are o tradiție deosebită. Suntem și vom fi o structură în care, cu timpul, visurile fiecărui tânăr ofițer vor ajunge să prindă contur. Pentru fiecare ofițer profesia trebuie tratată ca un hobby: să fie făcută, pur și simplu, din plăcere. Hotărârea, implicarea, curajul de a-ți susține ideile sunt definitorii; lipsa de idei, de sugestii, de opinii și promovarea unei comodități conservatoare, nu vor duce la succes în cariera militară! Nu trebuie neglijată nici motivația materială. Chiar dacă țara trece printr-o perioadă grea, Armata, prin oamenii ei, a demonstrat că este un pilon de stabilitate al societății românești. Eu sper că se vor găsi soluții prin care actuala stare de fapt să nu se prelungească și să nu afecteze determinant condiția militarului, în traiul de zi cu zi, sau în procesul de instruire și executare a misiunilor ordonate.

6. Cum s-au implicat militarii diviziei în sprijinirea populației afectate de inundații?

Militarii diviziei, la solicitările instituțiilor publice, au intervenit în sprijinul populației din mai multe localități din Moldova.

La Dorohoi și Șendriceni, în județul Botoșani, au acționat militarii din Batalionul 335 Artilerie Mixtă și din Centrul 33 Depozitare, iar în municipiul Galați și în localitatea Șendreni au intervenit militarii Batalionului 300 Infanterie și Batalionului 284 Tancuri.

La Șăucești și Letea Veche, județul Bacău, au acționat militarii ai Batalioanelor 631 Tancuri și 635 Apărare Antiaeriană, iar în județul Iași, la Mircești și Probota, au intervenit militarii din Batalioanele 151 Infanterie și 198 Logistic.

În spirit de solidaritate cu locuitorii localității Dorohoi, militarii și personalul civil din Forțele Terestre au donat bunuri, dorind, astfel, prin gestul lor, să fie alături de populația afectată de inundații.

Divizia 2 Infanterie, prin unitățile subordonate, Brigada 15 Mecanizată „Podu Înalt” - Iași, Brigada 282 Mecanizată „Unirea Principatelor” - Focșani, a organizat un transport de 10 camioane cu alimente neperisabile ambalate, apă, îmbrăcăminte, lenjerie, materiale de construcții și mobilier.

Permanent, serviciul operativ al comandamentului monitorizează situațiile de urgență din zona de responsabilitate, fiind în măsură, ca la solicitarea autorităților locale, să dispună intervenția cu forțe și mijloace tehnice în sprijinul populației civile.

5. Domnule general, ce proiecte de viitor aveți?

Am multe planuri, atât în ceea ce privește relațiile militarilor din cadrul diviziei cu comunitățile locale, cât și în ceea ce privește instrucția. Din acestea din urmă, enumăr: aducerea comandamentului acestei mari unități, care la anul va aniversa 95 de ani de existență, la parametri de performanță impuși de standardele NATO; pregătirea ofițerilor tineri pentru a urma forme superioare de învățământ militar, în așa fel încât, cei care ne vor lua locul, să fie bine pregătiți, să fie oameni responsabili, cu picioarele pe pământ.

Tradiția acestui comandament este una generoasă, ce a făcut ca el să fie prezent la toate momentele mari ale istoriei noastre. Voi face tot ce îmi stă în putință, ca despre Divizia 2 Infanterie să se vorbească cu respect și admirație.

În calitate de comandant al Diviziei 2 Infanterie „GETICA”, voi face ca deviza „SEMPER DIGNITATE FIDELIS PATRIAE” (Întotdeauna cu demnitate fideli patriei), ce va sta mărturie pe steagul de identificare, să fie dăltuită și în inimile tuturor militarilor acestei mari unități.

*A consemnat
maior Romeo Feraru*

25 octombrie,

Ziua Armatei României

----- Colonel (r) Constantin Dinu

Ziua Armatei a fost mult timp asimilată, mai ales după 1877, când, la 9 mai, a fost proclamată Independența României, prin comasare cu 10 mai, ziua în care prințul Carol de Hohenzolern a pășit pe pământ românesc, cu această festivitate anuală; mai apoi, la 1881, țara s-a declarat regat la aceeași dată, de acum tradițională, Carol I primind investirea simbolică printr-o coroană făcută din oțelul unui tun turcesc capturat la cucerirea redutei Grivița. În 1902, când s-a împlinit un sfert de veac de la declarația de neatârnare, ca și în 1906, la împlinirea a 40 de ani de la fundarea dinastiei regale, ceremoniile militare au avut un fast deosebit. După războiul Întregirii, va fi proiectat, de către arhitectul Petre Antonescu, Arcul de Triumf, inaugurat la 1 Decembrie 1936, ziua Unirii tuturor românilor, solemnitate marcată de participarea regelui Carol al II-lea, a primului ministru, Gheorghe Tătărescu, a ministrului Apărării Naționale – generalul de corp de armată Paul Angelescu – și ai celorlalți membri ai guvernului, a invitaților de onoare din țară și străinătate, a veteranilor de război și a unui numeros public. Acest monument al omagiului vitejiei și recunoștinței față de jertfele oștirii va constitui unul dintre reperele importante ale sărbătoririi armatei din a doua jumătate a secolului XX. Ceremonia din 10 mai 1939, de pe câmpul Cotrocenilor, este descrisă

chiar de rege, în însemnările sale zilnice: *Totul a mers după programul tradițional, cu deosebirea însă că sentimentul public este mult mai conștient ca în anii trecuți asupra nevoii și importanței oștirii. Fiind circumstanțe cu totul deosebite, fiind nevoie de a arăta armata, nu atât ca fast, cât ca o manifestație de forță și având anul acesta și mult material nou de arătat, mai ales motorizate, am hotărât că parada va fi în ținută de campanie, fără fireturi, numai cu cingătoarea de piele și decorații. (...) Trec trupa în revistă, după care începe defilarea. În cap vine Aviația, prea puțină pentru gustul meu (...) Urmează, în capul Armatei, asociațiile foștilor luptători și un grup de invalizi, care a impresionat, ca întotdeauna, publicul. Detașamentul premilitarilor urmează destul de bine, cu toate că nu pot încă obține să mărească pasul. În sfârșit Armata, în cap cu Ghiță soldatul (generalul Gheorghe Argeșanu, n.m.), urmat de Batalionul de Gardă, totdeauna impresionant în formația lor largă și ritmul încet al defilării. Restul în ordine normală, în formația masivă, care da o impresie solidă de forță. Aspect foarte ostășesc și impecabil în uniformă kaki și cu noile căști pe cap. Au aerul, cu această coiffure, de cavaleri medievali. (...) Mulți ani am așteptat să văd asta ...). În stricta proximitate a celei de a doua conflagrații mondiale, suveranul părea să aibă motive de satisfacție.*

După bătălia Stalingradului, din iarna anului 1942, când trupele române au trebuit să împărtaşească din greu soarta hărăzită germanilor de decizia lui Hitler de a nu se retrage, optimismul românilor și al militarilor, în special, este în cădere liberă; jurnalul generalului Constantin Sănătescu, această stare de spirit este manifestă, în însemnările din 1943: *Luni 10 Mai e o zi frumoasă. Defilarea are loc pe fosta șosea Jianu, astăzi numită Bulevardul Mareșal Antonescu. Ce lipsă de modestie din partea Mareșalului să-și pună cu anticipație numele peste tot și să nu lase posterității să recunoască dacă are vreun merit... Deși este 10 Mai, constat o lipsă de entuziasm. Defilare anostă, din care un expert ar putea vedea că nu avem material. Au trecut la Școli trupe pe jos și camioane multe cu soldați, spre a da impresia că avem unități motorizate și chiar blintate (Jurnalul generalului Sănătescu, Editura „Humanitas”, 2007, p.128). Un an mai târziu, atmosfera ca și situația frontului din Est se degradaseră până la dramatic: 10 Mai 1944. Cel mai trist pe care l-am trăit... Lumea a părăsit Bucureștiul de zvonul unui bombardament. La ora 9 a avut un Te Deum la Patriarhie, unde m-am dus ca reprezentant al Regelui și unde guvernul era reprezentat de generalul Pantazi, ministrul de război. În toată Patriarhia nu erau mai mult de douăzeci și cinci de persoane.*

Mareșalul și Mihai Antonescu lipseau (Op. cit., p.152). Totdeauna se pare că e loc de mai rău, generalul nu putea profetiza asupra statutului României, după „întoarcerea armelor”, se putea miza, totuși, pe statutul de țară cobeligerantă în cadrul alianței: 10 Mai 1945. Din lipsă de trupe nu s-a făcut defilarea obișnuită. La ora 11, a avut loc un Te Deum la Patriarhie, la care au asistat Regele, guvernul și autoritățile. După Te Deum, Regele a venit la Palatul Regal din Calea Victoriei, unde populația l-a aclamat îndelung. După amiază, la Cercul Militar a avut loc un festival artistic urmat de dans. De fapt operațiunile militare pe frontul armatelor românești s-au sfârșit la 10 mai 1945 ora 10 – pe frontul Armatei 1; la 12 mai 1945 ora 5 – pe frontul Armatei a IV-a (Op. cit., p. 202). Victoria de la sfârșitul războiului, conform reglementărilor de la Yalta, ne-a plasat între platnicii despăgubirilor față de U.R.S.S., fără ca, formal, occidentul să ne anunțe de abandon; „operațiunile” diplomatice păreau să contrazică ideea că umbra Kremlinului ajungea pe Calea Victoriei; cu o zi înainte de prima sărbătorire a lui 23 august (1945) au loc diversiuni diplomatice promițătoare pentru cei care nu cunoșteau procentajul stabilit de Stalin, Roosevelt și Churchill: Cum anglo-americanii au făcut o notă că nu recunosc guvernul actual deoarece a fost impus de ruși și nu exprimă voința poporului. Regele a cerut demisia guvernului, însă guvernul, după îndemnul rușilor, nu s-a supus, încălcând astfel Constituția. Iată un conflict între rege și guvern.

Sunt informat că trupele venite pentru defilare nu știu nimic de această situație, iar pentru toată siguranța li s-a luat muniția. Numai Divizia Tudor Vladimirescu are muniție (Op. cit., p.208).

Ceremonia, în sine, introducea o inovație, de natură politică,

anticipând cumva măsluirea brevetată de istoricii viitorului regim față de momentul 23 august, aceea de a-l boteza „revoluție populară antihitleristă și antiimperialistă”; după Te Deum are loc o defilare a armatei și a unor lungi coloane de muncitori. Contrariat, generalul Constantin Sănătescu decodifică: *Guvernul insinuează că la acest act au luat parte muncitorii, când în realitate a fost opera Regelui și a armatei.* În epoca anterioară acestor radicale schimbări politice, se serbau și zilele armelor (trupele de uscat, de Sf. Gheorghe, aviația, de sf. Prooroc Ilie, marina de Sf. Maria) iar unele arme și specialități la diferite aniversări religioase, marcate de desemnarea propriilor patroni ocrotitori. Religia fiind „abolită” și din armată, acestea au intrat, până după 1990, în uitare.

În 1951, prin Decretul nr. 125 din 20 iulie, Ziua Forțelor Armate ale Republicii Populare Române este desemnată a fi sărbătorită la 2 octombrie, dată ce era menită să rememoreze faptul că, la 2 octombrie 1943, Stalin a aprobat organizarea, pe teritoriul U.R.S.S., unei unități militare formată din voluntari români, recrutați, de către Ana Pauker, din rândul prizonierilor de război, Divizia „Tudor Vladimirescu”, ce va deveni, după război, furnizoarea de loțiitori/comisari politici ai armatei populare. Câțiva dintre generalii de prestigiu ai armatei române regale (încă, până la 30 decembrie 1947), între care N. Dăscălescu, au fost trecuți în rezervă pentru aceea de a nu fi acceptat să „asimileze” intruziunea politicului bolșevizant în structura decizională a armatei naționale.

Decretul nr.381, din 1 octombrie 1959, dat în condițiile „dezghețului” din lagărul socialist, ce a succedat dispariției lui Stalin (1953), „tătucul popoarelor”, a cultului său, precum și plecării trupelor sovietice din țară (1958), stabilea ca Ziua Forțelor Armate să se sărbătorească la 25 Octombrie, alegere motivată de

eliberarea ultimei localități din Ardealul de Nord de sub ocupația horthystă. Formula dezrobirii „ultimei palme de pământ românesc” era, desigur, valabilă numai în ce privește raptul înfăptuit prin Diktatul de la Viena, trecând sub tăcere, cu „deceța” politică ce o impunea atunci marele stat vecin din răsărit, teritoriile de la est de Prut, răpite în urma pactului Ribentrop-Molotov. Oricum, din punctul de vedere al memoriei afective colective, momentul desemnat avea, într-adevăr, o reală miză națională, prin reșezarea bornelor de graniță antebelice pe vechea lor linie, aceea trasată la înfăptuirea României Mari, consfințită și de jertfele prin care, în toamna anului 1944, s-a înfăptuit aceasta.

Complexul monumental de la Carei, dezvelit la împlinirea a două decenii de la momentul istoric amintit, cinstește sacrificiul a 49.744 de ostași români (morți, răniți și dispăruți) care, integrați în cele 27 de divizii combatante în Transilvania, în intervalul 1 septembrie - 25 octombrie 1944, au eliberat 872 de localități, dintre care 18 orașe. Sculptorul Vida Gheza, autorul acestui memorial în piatră, se confesa: *Ca punct culminant al acestui monument, am înălțat obeliscul sau flacăra veșnică, un obelisc ce seamănă cu turla bisericii de lemn din Maramureș.* Era încă o emblemă temerară, pentru momentul realizării ansamblului arhitectonic omagial, a vechimii, spiritualității și legitimității noastre în spațiul readus, prin luptă, între hotarele naționale. Ziua Armatei Române, își perpetuează, prin militarii de astăzi, oriunde flutură drapelul lor de luptă, memoria unor veacuri de luptă pentru libertatea și integritatea națională.

Sublocotenentul post-mortem Dan Ciobotaru**Eroul de la Pinu**

„Doi militari din Batalionul 33 Manevră, dislocat în Afganistan, au căzut la datorie miercuri, 23 iunie, ora 14.30 (ora României).

Sergentul major Dan Ciobotaru și caporalul Paul Caracudă executau o misiune de luptă pe autostrada A1 Kabul-Kandahar. La aproximativ 30 de kilometri de Qalat, autovehiculul de tip HUMVEE în care se aflau a fost atacat cu un dispozitiv exploziv improvizat, acționat de la distanță. În urma deflagrației, cei doi militari și-au pierdut viața.

Sergentul major Dan Ciobotaru, promoție 2007, avea 28 de ani și era necăsătorit. Caporalul Paul Caracudă, în vârstă de 36 de ani, era angajat în Ministerul Apărării Naționale din anul 1996, era căsătorit și avea doi copii.

Ministrul apărării naționale a acordat gradul de sublocotenent post-mortem celor doi militari care și-au sacrificat viața sub culorile Drapelului național, săvârșind acte de devotament excepțional în timpul executării misiunii în teatrul de operații din Afganistan. De asemenea, Președintele României a decorat pe sublocotenenții post-mortem Dan Ciobotaru și Paul Caracudă cu Ordinul Național Steaua României în grad de Cavaler, pentru militari, cu însemn de război.”

Maior Romeo Feraru, Divizia 2 Infanterie „GETICA”

Așa suna comunicatul de presă al Ministerului Apărării Naționale.

Au fost destule astfel de comunicate pe care le-am redactat, pentru a informa opinia publică despre evenimente petrecute în teatrele de operații. Chiar dacă structura militară din care făceam parte nu mai avea atribuții pentru misiunile în afara teritoriului statului român, am fost nevoit, pentru prima dată, și, sper, ultima, să fac parte din comisia care a avut ingrata misiune de a anunța familia.

Dan Ciobotaru este primul militar buzoian care cădea la datorie în războiul antiterorist. Prin jertfa sa, alături de alți eroi, Dan și-a respectat angajamentul față țară, apărându-i interesele, departe de frontierele ei.

Dan Ciobotaru s-a născut, în urmă cu 28 de ani, în satul buzoian Pinu, comuna Brăești, un cătun din zona de deal a județului, stăpânit de o liniște nemărginită. Vestea că băiatul lui Ion și al Luminiței Ciobotaru și-a pierdut viața în Afganistan, s-a răspândit pe toată valea. Clopotele bisericilor au împărțășit tuturor sunetul durerii. Dan era cel mai mare dintre cei trei copii ai familiei. Și-a dorit, de mic, să ajungă militar. Astfel, visul lui s-a îndeplinit, în anul 2007, când a absolvit Școala Militară de Maiștri și Subofițeri a Forțelor Terestre din Pitești.

A fost repartizat la Brigada 2 Vânători de Munte, din Brașov, unde, în acest an, i s-a oferit ocazia de a pleca în misiune în Afganistan.

Mama militarului buzoian ne povestea că a avut o presimțire, cu puțin timp înainte de aflarea veștii.

Vorbise cu el, de curând, și îi povestea că timpul trece ușor, va veni acasă și își va ajuta familia.

Erau trei băieți. Speranța într-un viitor mai bun l-a răpus pe cel care era speranța întregii familii. Adrian, fratele mijlociu, a făcut efortul de a trece peste durerea pierderii și a mers, în ziua înmormântării, să dea o probă a bacalaureatului, promițând că el tot militar vrea să devină.

Mezinul, Nicolae, are 13 ani și nu părea a înțelege prea bine ce se întâmplă. Va crește și își va da seama mai târziu de fapta fratelui său.

Oșteanul a fost înmormântat, în curtea bisericii din satul în care s-a născut și a copilărit. Sute de persoane au venit să-l conducă pe ultimul drum pe eroul pe care l-au cunoscut, sau despre care, doar au auzit.

Au fost prezenți colegii lui din Brașov, care s-au ocupat de tot ce era necesar creștinește și militarilor gărzii de onoare din Buzău. Au participat la ceremonial prefectul județului Buzău, Paul Beganu, primarul Gheorghe Perțea, care i-a acordat, eroului demnitatea de cetățean de onoare al comunei Brăești, și reprezentanți ai M.Ap.N.

La finalul slujbei religioase, colegii militarului buzoian au tras salve, în onoarea și memoria camaradului lor ucis în Afganistan. Generalul maior dr. Dan Ghica-Radu, șeful Statului Major al Forțelor Terestre, a înmănat familiei Drapelul național și decorația.

Aceasta a fost povestea unui erou.

Liniștea s-a așternut peste cătunul Pinu, unde colegii, apropiații și, mai ales familia, îi vor păstra vie amintirea, aceea a unui erou.

Afganistan, o nouă provocare

----- Colonel dr. Costel Olteanu, Divizia 2 Infanterie „GETICA”

Continuare din numărul anterior

1.4 Guvernarea

Afganistanul, la sfârșitul anului 2001, se plasa pe o poziție situată între locurile 174 și 178, în clasamentul ONU, din punct de vedere al dezvoltării. Această ierarhizare era generată de deceniile de conflict suportate, aproape inexistența infrastructură națională, speranța mică de viață, rata mare a analfabetismului, sărăcia endemică etc.²

În decembrie 2001, prin Acordul de la Bonn,³ s-a furnizat proiectul constituțional și cadrul instituțional pentru reconstrucția noului Afganistan. Ca efect al acestuia, a fost elaborată o nouă constituție (ianuarie 2004), a fost ales, în urma unui proces electoral, un președinte (octombrie 2004, cu 55,4% din voturi, proces repetat, în toamna anului 2009 (foto. nr. 01) și un parlament (18 septembrie 2005) și noua guvernare a început să funcționeze cu sarcina de a-și impune autoritatea în toată țara. Pe 18 septembrie 2010, s-au desfășurat noi alegeri parlamentare a căror prime rezultate vor fi date publicității pe 08 octombrie (conform planificării), iar cele finale vor fi cunoscute pe 31 octombrie⁴. Încă din 2006, guvernul afgan și comunitatea internațională s-au întâlnit, la Londra,

Foto. nr. 01. Un cetățean este înscris în registrul de votare, în ianuarie 2009, în Farah.

Foto nr. 02. Reprezentanți ai guvernului și școlii, bătrâni ai satului și membri ai PRT participă la ceremonia de inaugurare a construcției unei școli de fete în districtul Behsood din provincia Nangarhar

pentru a dezvolta strategia de transformare a Afganistanului⁵ a cărui scop fundamental era de a crea și dezvolta instituții eficiente naționale, provinciale și districtuale capabile să furnizeze serviciile de bază.

Rolul NATO, în acest context, a fost să faciliteze crearea structurilor forțelor de securitate afgane, ca elemente esențiale de sprijin a unei bune guvernări. Aceste structuri au cooperat permanent cu Forțele Internaționale de Asistență pentru Securitate sub comandă NATO pentru a furniza acel nivel de securitate necesar realizării dezvoltării economice și sociale propuse. La nivel local, Echipele de Reconstrucție Provincială (Provincial Reconstruction Teams - PRTs) ale ISAF au sprijinit și continuă să sprijine activitățile de construcție a edificiilor și implementare a programelor stabilite, furnizând mentori, instruire și facilitând legătura efectivă între dezvoltarea comunității și autoritățile afgane (foto nr. 02). Prin cele 26 de PRT-uri ale sale, conduse de 14 națiuni diferite și beneficiind de contribuția a 30 de țări, NATO - ISAF este puternic implicat în efortul de

TEATRELE DE OPERAȚII

reconstrucție și dezvoltare a Afganistanului. Ca efect al locului și rolului lor în cadrul efortului internațional, este demn de remarcat faptul că fiecare PRT are o compunere mixtă, din civili și militari. Componenta militară se concentrează asupra construcției structurilor din cadrul sectorului de securitate și dezvoltarea stabilității, iar componenta civilă acționează asupra aspectelor sociale, umanitare, economice, guvernamentale și politice.

Capacitatea guvernului afgan este limitată datorită insuficienței pregătiri a structurilor sale, a membrilor acestora, precum și a slabei remunerări, fapt ce l-a făcut vulnerabil la actele de corupție. De asemenea, acesta nu are capacitatea necesară de a-și extinde autoritatea efectivă asupra provinciilor și districtelor. La nivelul provinciilor și districtelor, administrația locală se confruntă cu aceleași probleme ca și guvernul. Continua insecuritate, criminalitatea și tot mai puternica influență a traficantilor de droguri au viciat acțiunile guvernului.

Cu toate acestea, guvernul afgan a reușit să își impună prezența – este adevărat, uneori, mai timid sau sporadic - chiar și în zonele mai izolate ale țării.

Fără a neglija progresele făcute, se poate afirma că, încă din 2001, a existat o discrepanță între numărul și nivelul obiectivelor comunității internaționale pentru Afganistan și posibilitățile generate de realitatea dură din această țară. Astfel, s-a dorit realizarea unui guvern central puternic care să-și exercite prerogativele asupra întregii țări, dar Afganistanul nu a fost niciodată „cu adevărat un stat coerent, ci un grup de lideri tribali, de secțiuni teritoriale care funcționau după bunul plac.” În Afganistan nu există „... un sentiment național de apartenență... nu existau birocrati care înțeleg cum funcționează un guvern, nu a existat un guvern care să fi avut grijă de toți oamenii din țară⁶,” fapt care explică de ce instituțiile sale care să furnizeze securitate nu existau și de ce ISAF a trebuit să fie mandatat să asigure securitatea în Kabul. Era nevoie de timp pentru ca afganii să fie în măsură să-și creeze propriul guvern și nevoie de ani, pentru ca structurile sale naționale de securitate să se dezvolte.

Prin urmare, cea mai mare problemă a guvernului a fost, și încă o reprezintă, incapacitatea acestuia de a controla întregul teritoriu al țării, de a-și disemina autoritatea la nivel local și provincial. Nevoia compensării lipsei structurilor de securitate a determinat coaliția să transfere unor lorzi ai războiului locali sarcina și rolul de a furniza securitate în zonele în care structuri ale talibanilor și al-Qaeda continuau să acționeze. Câteva dintre aceste grupuri, mai târziu, au devenit un mare impediment în calea viitorului guvern central afgan de a-și extinde prezența și autoritatea în interiorul diferitelor regiuni ale țării.

O altă provocare pe care o înfruntă, și astăzi, Afganistanul o reprezintă insurgența.

Foto nr. 03. Grup de talibani în deplasare spre un nou obiectiv

Programul de dezarmare, demobilizare și reintegrare a mujahedinilor, lansat în 2003 sub conducerea Japoniei, care a permis ca aproximativ 60 000 de combatanți să fie demobilizați și reintegrați în societate, a decurs foarte greu, iar acțiunea de eliminare a grupurilor ilegal înarmate, începută în 2006, a fost paralizată tocmai de intensificarea insurgenței⁷. Forțele de securitate nu au avut succes în eradicarea complexei insurgențe din Afganistan, incluzând talibanii revoluționari – aproximativ între 25.000 și 30.000 de luptători⁸ (foto nr. 03). Dezvoltarea insurgenței reflectă, printre altele, resentimentele unei părți a talibanilor și altor grupuri care nu au fost reprezentate la discuțiile de la Bonn, fiind lăsați pe dinafara procesului politic ulterior. Dacă alte alternative sau posibilități de întâlnire cu participarea lor ar fi fost corect și la timp exploatate, câteva elemente ale talibanilor ar fi fost integrate până acum, reducând resursele locale ale insurgenței. Aceștia ar fi putut fi așa numiții al 3-lea și al 4-lea nivel al talibanilor a căror ideologie le-ar fi permis cooptarea, excluzând nucleul dur al comandanților talibanilor.

Guvernul afgan a încercat să conducă efortul de reconciliere la nivel național, dar fără succes, datorită multor oportunități pierdute. Câțiva mari comandanți talibani au încercat să ia contact cu noul guvern afgan, încă din 2002, pentru a se înțelege supra termenilor de reînțoarcere a lor, inclusiv în condiții de arest la domiciliu. Guvernul afgan nu a demonstrat suficientă voință politică și nu a depus efortul necesar pentru a utiliza această oportunitate. Trebuie, însă, să recunoaștem că nici comunitatea internațională - în principal, SUA – nu au consiliat just guvernul afgan asupra importanței acțiunii de reconciliere cu aceștia. Totuși, în ultimul an, în baza unei analize permanente și pertinente, s-au întreprins o serie de acțiuni naționale și internaționale care - se speră – vor aduce corecții acțiunile anterioare, pregătind terenul atingerii

rezultatelor propuse de atâția ani Printre acestea, pot fi amintite: Adunarea Națională Consultativă pentru Pace - „Peace Jirga”, Conferința internațională de la Kabul și constituirea Înaltului Consiliu pentru Pace.

Un pas important a fost făcut pe parcursul Adunării Naționale Consultative pentru Pace - „Peace Jirga” - pe timpul căreia a fost dezbătut programul de pace și reintegrare socială a luptătorilor talibani, publicat, la data de 05 mai 2010, de către guvernul afgan. Principalele prevederi ale acestuia sunt: 1. Procesul de reintegrare a luptătorilor talibani se va realiza în mai multe etape: a). plasarea acestora în centre de demobilizare pentru o perioadă de 90 de zile, b). luarea în evidență și eliberarea unui „card de reintegrare” (profil biometric, date personale și gradul de instruire și oferirea unor alternative socioprofessionale în domeniile agriculturii, construcțiilor etc.; 2. Implementarea programului la nivel local (care va necesita fonduri de aproximativ 160 milioane de dolari americani) va fi una dintre responsabilitățile principale ale guvernatorilor locali; 3. Inițial, programul va fi implementat în 220 districte din provinciile Kandahar, Helmand, Herat, Baghdis, Nangarhar, Konduz și Baghlan urmând ca, în funcție de rezultatele obținute, să fie extins și în celelalte provincii. Talibanii care nu doresc reintegrarea vor avea varianta exilului.

Conferința internațională de la Kabul, din 20 iulie 2010, referitoare la situația din Afganistan, la care au participat 70 de reprezentanți ai organismelor internaționale, regionale și financiare și aproximativ 40 de miniștri de externe, prezidată de președintele afgan, Hamid Karzai, și Secretarul General al ONU, Ban Ki - moon, a adoptat o declarație în care se stipulează, în principal, următoarele: 1. În domeniul securității: a). comunitatea internațională susține angajamentul autorităților afgane ca, până la sfârșitul anului 2014, FSA să atingă capacitatea operațională completă pe întreg teritoriul afgan, preluând responsabilitatea asigurării securității întregului teritoriu afgan. Guvernul va adopta măsuri pentru întărirea capacității de luptă și creșterii efectivelor FSA, astfel încât, în luna octombrie 2011, Armata Națională Afgană să aibă un efectiv de aproximativ 171 600 militari, iar Poliția Națională Afgană, de aproximativ 134 000 de membri; b). până la sfârșitul anului 2010, guvernul afgan și conducerea ISAF vor analiza condițiile care trebuie îndeplinite pentru începerea transferului responsabilităților asigurării securității către FSA. 2. În domeniul reconcilierii naționale: a). Conferința Internațională sprijină Programul de reconciliere națională demarat de guvernul afgan, deschis tuturor forțelor militare insurgente care renunță la violență, întrerup legăturile cu al - Qaida și acceptă să respecte Constituția; b). guvernul afgan va colabora cu Consiliul de Securitate al ONU și Conferința Internațională pentru a elimina

interdicțiile impuse de Rezoluția nr. 1267 a Consiliului de Securitate al ONU asupra militanților care se reintegrează în societate. 3. În domeniul economiei și dezvoltării sociale: a) Conferința Internațională va acorda asistență guvernului afgan, astfel încât, în următorii 2 ani, să fie îndeplinite 80% din sarcinile asumate prin programele naționale prioritare; b). guvernul s-a angajat să crească veniturile interne într-o manieră sustenabilă și să adopte măsuri în vederea realizării unei stabilități fiscale pe termen lung; c). autoritățile afgane vor lua măsuri pentru încurajarea investițiilor în extinderea rețelelor de cale ferată și rutiere dintre Afganistan și statele vecine; d). s-a subliniat importanța repatrierii graduale a refugiaților. 4. În domeniul administrației și luptei împotriva corupției: a). guvernul s-a angajat ca, în termen de 6 luni, să stabilească o comisie care să revizuiască legile afgane în concordanță cu Convenția ONU privind corupția; b). autoritățile de la Kabul vor încerca, în următoarele 12 luni, să alinieze practicile judiciare tribale informale cu sistemul național de justiție formal.

Președintele Afganistanului, Hamid Karzai a constituit, la începutul lunii septembrie, constituirea Înaltului Consiliu pentru Pace, organism însărcinat cu demararea negocierilor cu forțele insurgente. El va fi format din lideri ai insurgenței, lideri tribali, reprezentanți ai societății civile și femeilor, foști membri ai „Mișcării Talibane” și membri ai grupării militante „Hezb - e Islami Gullbudin”.

O altă cauză a situației actuale o reprezintă corupția. Centralizarea plasează o mare cantitate de putere câtorva persoane. Unele dintre ele, în baza unei educații insuficiente și unei moralități îndoielnice nu au putut rezista ispitei - în special când miliarde de dolari ai sprijinului extern curg înspre țară. Corupția a creat stimulente pentru a preveni descentralizarea. Totodată, trebuie recunoscut și faptul că membrii guvernului central aveau puține stimulente pentru dezvoltarea autorității la nivel districtual sau provincial.

Concentrarea efortului internațional asupra guvernului central a generat dezvoltarea insuficientă a structurilor administrative la nivel local, districtual și provincial. Suprafața și relieful Afganistanului, la care se adaugă lipsa infrastructurii, fac extrem de dificilă distribuirea serviciilor de către guvernul central către toți cetățenii țării. Acest aspect a fost inteligent exploatat de către talibani care au furnizat guvernare și servicii în zonele neglijate, constituind replici proprii ale administrației în teritoriu.

Comunitatea internațională, având ca scop final crearea unui guvern central puternic, și-a concentrat efortul spre construcția instituțiilor la nivel național, fără a conștientiza necesitatea unei foarte bune coordonări a acțiunii națiunilor-lider, responsabile cu dezvoltarea diferitelor sectoare ale guvernării afgane. Astfel, Italia,

TEATRELE DE OPERAȚII

de exemplu, a avut responsabilitatea sectorului juridic, dar efortul său s-a canalizat asupra nivelului național. Ea nu și-a coordonat efortul cu cel al Germaniei, care era responsabilă de dezvoltarea forțelor de poliție, la nivel național, dar care s-a concentrat pe Kabul.

Sistemul juridic, în Afganistan, este foarte difuz. În zonele unde poliția a fost antrenată și instalată, există semnificative lipsuri în ceea ce privește centrele de detenție, închisorile, structurile de anchetare, investigare și tribunale. Se știe foarte bine că a construi școli și spitale este în consonanță cu dorința tuturor contribuitorilor, dar nu același lucru se poate spune despre construcția de închisori, deși ele sunt elemente esențiale ale întregului spectru al sistemului judiciar. De asemenea, sistemul suferă de slabă pregătire profesională, corupție instituționalizată și interferență a politicului în actul de justiție

Crearea structurilor ANSF, ca elemente esențiale ale unei bune guvernări, a fost una dintre direcțiile de acțiune ale comunității internaționale, în Afganistan.

Programul de creare a poliției naționale afgane (Afghan National Police – ANP) a început, în august 2002, sub conducerea Germaniei. Comunitatea internațională nu a alocat suficiente resurse pentru acest program. Aceasta reflectă dezacordul comunității internaționale cu privire la tipul de forțe de poliție – tradițional, paramilitar sau ambele, subminând unitatea efortului și eficiența rezultatului. Obiectivul inițial era de a instrui 62000 de polițiști, până la sfârșitul anului 2005. O problemă deosebită s-a dovedit a fi desfășurarea lor în țară datorită corupției și incompetenței unor ofițeri cu rang superior din cadrul conducerii acestei structuri și lipsei de fermitate a conducerii Ministerului de Interne. În martie 2007, se credea că s-a depășit cifra de 60 000, dar aceasta s-a dovedit a fi doar la nivel teoretic, în teren fiind cu mult mai puțini. Corupția la nivel național și lipsa coeziunii comunității internaționale în lupta cu ea au fost adevăratele cauze ale acestei situații grave. Și în momentul actual, încrederea populației în membrii ANP continuă să fie redusă comparativ cu așteptările.

La 08 Februarie 2007, Consiliul Nord Atlantic a admis necesitatea extinderii nivelului de implicare a NATO în pregătirea și echiparea armatei naționale afgane (ANA), iar în februarie 2009, a fost aprobată Concepția de sprijin al ANA de către coalitia Nord Atlantică, subliniindu-se direcțiile de acțiune pentru continuarea misiunii forțelor NATO în Afganistan.

SUA, ca națiune - lider, beneficiind de sprijinul Franței și Angliei, au fost însărcinate să conducă efortul comunității internaționale de creare a Armatei Naționale a Afganistanului. Efortul inițial s-a canalizat spre reformarea Ministerului Apărării care fusese puternic infiltrat de elemente ce urmăreau sabotarea autorității guvernului⁹.

Lipsa resurselor umane și financiare s-a resimțit și

în acest domeniu, dar, cu toate aceste neajunsuri, efortul în instruirea ANA a avut un mult mai mare succes decât cel în ceea ce privește ANP. Într-adevăr, comparativ cu ANP, ANA este mult mai respectată în interiorul Afganistanului. Două întrebări nerezolvate pun în umbră viitorul ANA: puterea finală și susținerea financiară. Acordul de la Bonn a stabilit 70 000 de persoane în cadrul acesteia. În 2008, guvernul afgan și partenerii săi internaționali au revizuit acest nivel, ridicându-l la 134 000. Astăzi, ca răspuns la situația de securitate, câțiva membri ai guvernului și experți externi doresc o lărgire a forței în jurul a 250 000 de soldați. Aceasta însă solicită un tot mai mare sprijin financiar, greu de obținut. Totuși, țările puternic implicate în Afganistan recunosc că forțele de securitate afgane reprezintă unica soluție pentru asigurarea retragerii cu succes a forțelor de securitate internaționale din țară,¹⁰ iar pregătirea acestora va costa oricum mult mai puțin decât a aduce alte forțe militare ale țărilor membre/contribuatoare.

În opinia noastră, este demn de remarcat puternica influență asupra întregii vieți politice, administrative și sociale a producției de droguri și comerțului cu acestea. Nu este nevoie de dovezi multiple pentru a înțelege corelația dintre opiu, insurgență și crimă organizată, acesta reprezentând sursa majoră de alimentare și revigorare a celor două. De asemenea, comerțul cu droguri reprezintă sursa de alimentare a corupției și de subminare a justiției, primejduind, totodată, creșterea economică și sănătatea națiunii, atât prin prejudicierea surselor de hrană, cât și prin crearea dependenței de drog, pe termen lung, a populației afgane. Conform unor documente oficiale, aproximativ 100 - 200 de milioane de dolari, proveniți din comerțul cu droguri, alimentează insurgența.

Pentru contracararea acestui flagel, guvernul afgan, cu un larg sprijin oferit de comunitatea internațională (structurile de specialitate din țările membre ale G.8, SUA, ONU etc.) a adoptat și implementat, încă din 2003 – în limita posibilităților - o amplă și ambițioasă strategie națională de control a drogurilor. Aceasta include un spectru larg de acțiuni în domeniile: edificării instituțiilor de profil, impunerea și aplicarea legilor specifice, reformei justiției în domeniul penal, educației naționale, cooperării regionale, identificării mijloacelor de trai alternative și sprijinirii fermierilor în cultivarea și comercializarea produselor agricole și renunțarea la cultivarea produselor opiacee.

Una dintre măsurile eficiente ale guvernului afgan, în acest domeniu, o reprezintă introducerea, încă din 2006, a recompensei financiare a provinciilor care renunță la cultivarea macului și care demonstrează progrese semnificative în atingerea țintelor stabilite în cadrul procesului de asistență, sume care variază între o mie și 1 milion de dolari pentru cele care au redus substanțial cultivarea macului și, respectiv, cele care

Tendențe culturilor în 2009	Număr de provincii	Provincii
Fără cultivarea macului	14	Balkh, Bamyan, Ghazni, Jawzjan, Khost, Kunduz, Logar, Nuristan, Paktika, Paktya, Panjshir, Parwan, Takhar, Wardak
Nesigură	4	Ghor, Nangarhar, Samangan, Sari Pul
Scădere evidentă (un nivel foarte scăzut al cultivării)	2	Baghlan, Herat
Descreștere (nivel scăzut al cultivării)	7	Badakhshan, Badghis, Faryab, Kabul, Kapisa, Kunar, Laghman
Descreștere (dar se menține un nivel crescut al cultivării)	7	Day Kundi, Farah, Helmand, Kandahar, Nimroz, Uruzgan, Zabul

Tabloul nr. 1 Concentrarea producției de mac în regiunea sudică a Afganistanului.

au renunțat total la cultivarea acestuia. Această măsură, deși timid, a dat roade, astfel că, în baza raportului de specialitate al ONU, în 2008, cultura de mac a scăzut cu 19%, menținându-se concentrată, aproape în exclusivitate – în procent de 98% - în sudul și sud-vestul țării (conform tabelului nr. 1¹¹).

Forțele Internaționale de Asistență pentru Securitate sub comandă NATO s-au implicat activ în sprijinirea forțelor de securitate afgane în lupta contra drogurilor, oferind consiliere autorităților afgane în operațiile contra narcotice, atât în domeniul instruirii, informațiilor și logisticii, cât și prin campaniile de explicare a acțiunilor și influențare a populației prin intermediul PRT-urilor, sau prin alte metode.

Ca rezultat imediat al întâlnirii miniștrilor apărării de la Budapesta din octombrie 2008, ISAF s-a pregătit și a început să sprijine guvernul afgan în pregătirea, organizarea și desfășurarea acțiunilor de distrugere a laboratoarelor de droguri și de anihilare a traficantilor ce furnizează resurse indispensabile insurgenților în organizarea și desfășurarea operațiilor acestora.

Pentru a întări cele afirmate anterior, exemplificăm cu una dintre primele operații contra drogurilor ce a fost executată de către Forțele de Securitate Afgane sprijinite de trupele engleze, membre ale Forței de Asistență și Securitate Internațională, între 6 și 7 februarie 2009, în districtul Valea Sangin, din provincia Helmand – district cu aproximativ 50 000 de locuitori, caracterizat ca fiind centru al acțiunilor insurgente în care marea producție de narcotice furniza resurse talibanilor. Aceasta este, totodată, una dintre cele mai violente zone din Afganistan, datorită terenului puternic accidentat, favorabil amplasării facile a dispozitivelor explozive improvizate și ascunderii insurgenților, drumurilor neasfaltate și prea înguste pentru vehiculele de luptă, precum și puternicilor conflicte intertribale. Aici și-au pierdut viața o treime dintre cei 337 de soldați britanici care

au murit, din 2001 până în prezent, în această țară¹². Operația a avut ca rezultat: distrugerea sistemului de comandă și control al insurgenților, a facilităților logistice și de confecționare a dispozitivelor explozive

Foto. nr. 04. 17,7 t semințe de mac, 1 t opiu și 1,4 t de heroină sunt arse de către forțele afgane de luptă contra narcotice, în provincia Helmand, în februarie 2009.

improvizate, distrugerea unei mari cantități de narcotice, inclusiv a 1295 kg de opium pur, a 4 fabrici importante de obținere a drogurilor, precum și a echipamentelor specifice de laborator, descoperirea și confiscarea unei mari cantități de substanțe chimice utilizate în procesul de fabricare a heroinei, confiscarea a unui număr considerabil de arme și muniții (pistoalele mitralieră AK 47, mitraliere, numeroase încărcătoare și 3 aruncătoare de grenade anti-tanc complete), precum și descoperirea unor motociclete modificate pentru a fi utilizate în atacuri sinucigașe.

2. REVEDEREA PLANURILOR DE ACȚIUNE ȘI VARIANTE DE ACTUALIZARE A ACESTORA

2.1 Redirecționarea efortului comunității internaționale în regiunile vecine Afganistanului

Treptat – treptat, s-a concluzionat că includerea regiunilor adiacente Afganistanului în rezolvarea situației critice din cadrul acestei țări a fost aproape inexistentă, că actorii internaționali implicați s-au gândit la vecinii Afganistanului numai când au fost îngrijorați de securitatea liniilor lor de aprovizionare. Acum, se conturează tot mai clar un consens general în interiorul comunității internaționale că problema Afganistanului reprezintă una dintr-o serie de provocări interconectate în Asia centrală și de Sud. Prin urmare, se adeverește că „acele căutări de a ajuta Afganistanul și Pakistanul trebuie să fie lărgite chiar mai departe, pentru a cuprinde ultimele state ale Asiei Centrale, India, Iran și chiar China și Rusia^{13p}”.

Un actor regional important îl reprezintă Pakistanul, atât prin poziția sa geopolitică, cât și prin rolul important ce îi este rezervat în rezolvarea situației din Afganistan.

Pakistanul este o țară ce poate fi caracterizată prin contraste puternice. Pe de-o parte, o populație majoritar săracă - bază solidă de recrutare a membrilor grupărilor teroriste, iar pe de altă parte, structuri politico-administrative democratice, un organism militar cu efective numeroase și arma nucleară, respectiv elită educată în renumite universități din occident, inclusiv din SUA.

După plecarea sovieticilor, în 1989, Serviciul Interarme de Informații pakistanez a sprijinit crearea mișcării talibanilor care au preluat puterea, în 1996, la Kabul. După atacurile din 9 septembrie 2001, dovedindu-se că ei au găzduit gruparea teroristă, au devenit principalul inamic al SUA. Vânați în Afganistan, talibanii au migrat în Pakistan și, împreună cu alte grupări teroriste, au creat Zona Federală a Administrației Tribale, cunoscută și ca FATA. Din acel moment, noi grupări extremiste și-au făcut apariția, dar și cele vechi s-au reconfigurat, ca un corp militar mai violent, pentru care soluțiile politice nu au valoare. Deși Pakistanul a fost de acord să înceteze sprijinirea talibanilor după 11 septembrie 2001, guvernul pakistanez a ignorat elementele talibane care trăiau la vedere în Quetta – mai ales - și a menținut sprijinul pentru alte elemente insurgente de dincolo de frontieră.

Creșterea insurgenței în interiorul Pakistanului a demonstrat inabilitatea forțelor de securitate. Situația a fost acceptată de politicienii de la putere și din opoziție, dar și de militari. Teritoriile întinse din nord-estul Pakistanului erau ieșite de sub controlul statului. Grupurile extremiste, de-a lungul și de-a latul țării,

Foto nr. 05 . Un soldat ISAF, împreună cu un soldat ANA, discută cu un bătrân țaran la un punct de control alături de granița cu Pakistanul.

cooperau tot mai eficient. Viața și proprietatea au devenit din ce în ce mai nesigure în principalele orașe ale țării - Islamabad, Karachi sau Lahore. Primul-ministru Yousuf Raza Gilani descria lupta împotriva terorismului ca fiind „războiul țării pentru supraviețuire^{14p}”. S-a ajuns, în primăvara lui 2009, ca insurgența talibană să amenințe capitala statului, fapt ce a determinat acceptarea introducerii legii islamice în Valea Swat.

Noile interese ale SUA în zonă a determinat o implicare mai intensă a acestora chiar și numai pentru faptul că peste 60% din materialele de aprovizionare ale forțelor de coaliție din Afganistan trec prin Pakistan și, asupra convoaielor de aprovizionare, s-au executat multe atacuri cu impact asupra desfășurării operațiilor. De asemenea, acestea au reușit să convingă – în cea mai mare parte - conducerea Pakistanului că propria sa securitate este amenințată de extremismul islamic și mai puțin de India, împotriva căreia cred că, în caz de război, talibanii i-ar oferi sprijinul necesar. Ca urmare, astăzi, raportul de forțe în regiune s-a schimbat total. Noua strategie americană vizează creșterea capacităților contrainsurgenței pakistaneze, prin dotarea cu echipamente moderne și prin antrenarea forțelor armate. Prin urmare, la presiunea SUA, dar și a propriilor politicieni, armata pakistaneză a declanșat o amplă ofensivă, pentru a prelua controlul regiunilor tribale de la frontiera cu Afganistanul.

Deși eforturile noului președinte, Asif Ali Zardari, pentru combaterea terorismului cu sprijin american sunt evidente, relațiile actuale americano-pakistaneze pot fi caracterizate ca fiind rezervate, dacă nu de neîncredere deoarece, de-a lungul istoriei, atitudinea SUA a fost variabilă, când de cooperare - în deceniile șase și opt, din veacul trecut -, când de aplicare a sancțiunilor - în ultimul deceniu al secolului al XX-lea.

Această atitudine determină grupurile politice, religioase și cele extremiste pakistaneze să vadă prezența SUA, în Irak și Afganistan, ca pe o forță ce luptă împotriva islamului.

Sunt interese comune, dar și divergente, în ceea ce privește Afganistanul, între SUA și Pakistan. Pakistanul vrea un Afganistan stabil, cu care să dezvolte relații comerciale bilaterale; dorește un guvern prieten la Kabul, al cărui principal obiectiv să fie o relație deosebită cu Islamabadul, un executiv democratic, pluralist, nedominat de un grup etnic și care să fie în relații bune cu prietenii Pakistanului. În același timp, serviciul pakistanez de informații și liderii de la Islamabad nu doresc prezența americană în Afganistan pe o perioadă de timp mai lungă, din cauza relațiilor deosebite cu China, dar și pentru că Armata consideră ca principal inamic India. Astfel, o retragere prematură a forțelor americane și a celor NATO dintr-un Afganistan nestabilizat ar crea, pentru toată regiunea, o mare problemă de securitate.

Totodată, mulți pakistanezi cred că în Afganistan situația nu se va rezolva, țara va fi lăsată în haos, iar Pakistanul va trebui să umple acest vid, determinând conducerea statului să mizeze pe sprijin și toleranță, oficial și neoficial, către elementele insurgente. De asemenea, Islamabadul nu vrea să-i aresteze pe toți talibanii, din diferitele fracțiuni, deoarece unele au fost create pentru a lupta împotriva Indiei și, în caz de război, vor constitui „asul din mânecă”¹⁵.

Acum, SUA trebuie să recâștige încrederea pakistanezilor de rând, indiferent de finalul campaniei din Afganistan, printr-un sprijin acordat dezvoltării economice regionale.

Prin urmare, în opinia noastră, comunitatea internațională trebuie să identifice soluții pentru a reduce dependența de Pakistan, din punct de vedere al aprovizionării, prin diversificarea rutelor spre Afganistan, iar NATO și USA să-și intensifice eforturile de securizare a graniței comune (de aproximativ 2000 de kilometri, niciodată percepută, în istorie, ca o graniță reală, ci mai mult ca una imaginată ce desparte artificial familii paștune, ce o traversează zilnic, fără control¹⁶).

Ca urmare a vicisitudinilor istorice, între India și Pakistan există o continuă stare de tensiune care a generat război, conflicte armate la graniță și amestecuri reciproce în treburile interne. Acuzațiile reciproce, mai mult sau mai puțin fundamentate, circulă cu ferveur inclusiv la nivelurile înalte ale serviciilor de informații și Armatei. Astfel, în rândul ofițerilor din cadrul serviciilor de informații pakistaneze și din Armată există convingerea că Serviciul de informații externe indian, furnizează sprijin separatiștilor baluch și paștuni de-a lungul graniței afgane, iar, la rândul lor, oficialii indieni cred că Pakistanul continuă să furnizeze sprijin extremiștilor

islamiști care acționează în India.

Această stare existentă în cadrul relațiilor indo-pakistaneze influențează evoluția situației din Afganistan. Pe 07 iulie 2008, bombardarea ambasadăi Indiei din Kabul a împrăștiat memoria comunității internaționale asupra tensiunii continue dintre cele două țări, iar atacul din Mumbai a întărit această stare. Prin urmare, comunitatea internațională trebuie să facă mai mult pentru a opri acest ciclu al violenței astfel încât să nu afecteze progresul în Afganistan și să amenințe stabilitatea în regiune.

Pentru a sparge acest cerc, se impune reluarea dialogului între India și Pakistan. De asemenea, este necesar ca cele două state, prin negocieri politice la nivel înalt, să ajungă la detensionarea relațiilor dintre ele. Totodată, este necesar ca Grupul de contact regional să desemneze pe trimisul UE în regiune ca mediator al acestui proces, iar SUA, Afganistanul și Pakistanul să includă, în cadrul Comisiei comune de graniță, și India¹⁷.

Atât comunitatea internațională, cât și Iranul nu doresc, în Afganistan, întoarcerea suniților extremiști la putere și dezvoltarea comerțului cu narcoticele. Deși aceste puncte de vedere sunt comune, Iranul nu a fost implicat în nici o problemă importantă datorită, în principal, relației încordate a acestuia cu SUA.

Este demn de remarcat că, inițial, Iranul a sprijinit intervenția din 2001, datorită opoziției sale față de regimul taliban sunit. De asemenea, a participat la Conferința de la Bonn din 2001, oferindu-și sprijinul în cadrul efortului internațional din Afganistan, fapt materializat până în 2004, trecând peste relațiile sale încordate cu SUA.

Victoria în alegerile prezidențiale a lui Mahmoud Ahmadinejad, coroborată cu neacceptarea instalării unor baze militare americane în vestul Iranului – în Irak – și estul graniței sale – în Afganistan – a determinat o scădere a cooperării sale în Afganistan, trecându-se, treptat-treptat, la sprijinirea insurgenței din această țară, inclusiv a talibanilor. Noua atitudine demonstrează evident că interesele sale i-au fost puternic afectate de evoluția situației din Afganistan, fapt ce-i justifică o acțiune contra intereselor sale pe termen lung. Se poate aprecia că Teheranului îi este teamă că armata americană, prezentă la marginea de vest și est a sa, ar putea fi, într-o bună, vârf „de lance al unui eventual atac împotriva Iranului”¹⁸.

Vizita președintelui iranian în Afganistan, la 10 martie 2010, a ilustrat ambiguitatea și complexitatea relațiilor dintre cele două țări determinate, în special, de raportul acestora cu SUA – președintele iranian se declară adversar al SUA, pe care o acuză de duplicitate, iar cel afgan, prieten. În timpul conferinței de presă comune, președintele afgan, Hamid Karzai, a încercat să atenueze temerile președintelui iranian: „...noi le-am spus mereu fraților noștri din Iran că ne

dorim ca nimeni să nu utilizeze pământul afgan împotriva vreunui dintre vecinii noștri și sperăm ca frații noștri iranieni să conlucreze cu noi pentru a aduce pacea și securitatea în Afganistan; astfel, națiunile noastre vor trăi în securitate¹⁹". În opinia noastră, această vizită demonstrează, totuși, o victorie în cadrul acțiunilor de implicare a Iranului în efortul comunității internaționale în Afganistan.

Comunitatea internațională trebuie să continue angajarea Iranului în Afganistan. Totodată, țările NATO, cu forțe dispuse de-a lungul frontierei comune, trebuie să inițieze dialog bi- și multilateral pentru realizarea cooperării în domeniul luptei împotriva comerțului cu drogurile, activităților infracționale și pentru rezolvarea problemei refugiaților. Un pas important în această direcție l-a făcut Italia, încă din 2008²⁰.

Incapacitatea Pakistanului în asigurarea securității rutelor de aprovizionare a trupelor din cadrul misiunilor ISAF și Enduring Freedom din Afganistan i-au determinat pe comandanții acestora să inițieze acorduri cu alte state limitrofe pentru a stabili alte rute sigure care să permită asigurarea ritmică cu resurse a operațiilor în execuție sau în pregătire. Politica față de aceste state nu a fost una coerentă și stabilă, mizându-se prea mult pe reacția favorabilă a tuturor acestor state în perioada imediat după 11 septembrie 2001.

Un exemplu concludent îl reprezintă Uzbekistanul care, inițial, a pus la dispoziția forțelor americane baza aeriană Karshi – Khanabad (K2) pentru lupta împotriva talibanilor și militanților al – Qaeda. În urma criticilor adresate de guvernul american celui uzbek referitor la represaliile executate împotriva demonstrațiilor în 2005, acesta a interzis utilizarea bazei aeriene K2 de către forțele americane. Drept consecință, SUA a trebuit să transfere operațiile pe baza aeriană Manas din Kirghizstan. Încă din august 2009, supus unui nou joc de interese, guvernul kirghiz amenință cu închiderea bazei Manas, obligând, în acest fel, comunitatea internațională să identifice alte căi de aprovizionare pentru forțele din Afganistan.

Incertitudinea dovedită în utilizarea bazelor aeriene din regiune demonstrează necesitatea unei analize atente și pertinente a intereselor țărilor din regiune pentru a putea fi implicate conform dorințelor, capacităților și intereselor acestora în operațiile de asigurare a sprijinului forțelor din Afganistan. Statele din Asia Centrală sunt sceptice în ceea ce privește transformarea Afganistanului într-un stat stabil și sigur. Tadjikistanul, ca și Uzbekistanul sunt îngrijorate de existența talibanilor și a extremismului islamic la granițele lor și, cu atât mai mult, de posibilitatea pătrunderii acestora în cadrul propriilor granițe. Acestea sunt indicii că marii actorii internaționali implicați în Afganistan pot acționa cu mai multă

eficiență în atragerea acestor state în cadrul efortului comun, convingându-le că interesele de securitate sunt aceleași.

Analizând succint atitudinea Rusiei, se poate afirma că aceasta are două mari interese cu privire la situația din regiune: 1. Nu îi convine prezența NATO în imediata sa vecinătate – prin operația ISAF – fapt pentru care acționează asupra guvernului kirghiz pentru a interzice accesul forțelor internaționale pe baza aeriană Manas. 2. Nu dorește ca extremismul islamic să recupereze pozițiile vechi din Afganistan, fiind conștientă de pericolul pe care îl reprezintă, inclusiv prin influența pe care ar putea să o aibă în propriile regiuni cu religie islamică dominantă. Conflictul din Georgia a influențat negativ cooperarea efectivă dintre comunitatea internațională și Rusia în problema Afganistanului. În ultima perioadă, s-au făcut pași importanți în domeniul cooperării, dar rămâne de văzut cât de eficienți vor fi.

2.2 Acțiunile practice determinate de autoevaluarea operațiilor NATO în Afganistan

După cum s-a afirmat, implicarea NATO în Afganistan a presupus, cum era și firesc, preluarea întregii comenzi a operațiilor, prin desemnarea Comandamentului Forțelor Întrunite (Joint Force Command) din Olanda - Brunssum pentru exercitarea comenzii, controlului, coordonării și planificării forței NATO puse la dispoziție în acest teatru de operații. În scopul materializării principiului deciziei centralizate și

Foto. nr. 06. Generalul american Stanley Mc Chrystal, primul comandant al forțelor ISAF în noua configurație

execuției descentralizate, teritoriul statului a fost împărțit pe zone, corespunzătoare unui comandament regional cărui i se subordonează operațional diferite forțe, constituite pe scheletul unor structuri naționale sau multinaționale, începând cu subunități de valoare mică (companie), continuând cu forțe de tip batalion, regiment, brigadă și chiar divizii (Divizia 82 Aeropurtată - SUA).

Foto. nr. 07. Generalul locotenent William B. Caldwell primul comandant al Misiunii NATO de Instruire din Afganistan (noiembrie 2009)

De asemenea, se cunoaște că, în paralel cu misiunea NATO, în această țară, sub comanda Statelor Unite – mai concret, sub comanda US Army - se desfășoară operația „Enduring Freedom”, având însă o altă organizare, o altă concepție de ducerea acțiunilor de tip kinetic și nonkinetic. Comunitatea internațională, odată cu trecerea anilor, a sporit efectele desfășurate în Afganistan cu forțe ONU (UNAMA), UE (EUPOL Afganistan), cu organizații internaționale, organizații nonguvernamentale, ale Crucii Roșii, umanitare, civile etc., ceea ce a îngreunat conducerea tuturor acestor forțe, devenind extrem de greoaie, uneori chiar dificil de controlat.

Acest paralelism al conducerii și desfășurării celor două operații – NATO / ISAF și US Army / „Enduring Freedom” - a determinat întârzieri neașteptate în atingerea obiectivelor strategice stabilite la începuturile declanșării lor. O altă cauză a reprezentat-o multitudinea de sarcini repartizate comandantului ISAF (COMISAF) – conducerea numeroaselor forțe ce aveau ca misiune acțiuni de tip combat, de stabilitate, nonkinetice, de asistență umanitară, de reconstrucție, de instruire a forțelor de securitate afgane, în cadrul acțiunilor de nivel strategic, operativ și tactic – respectiv, coordonarea problemele politice și strategice, la nivel teatrului de operații, între ISAF, GIROA (Guvernul Islamic al Republicii Afganistan), ANSF (Afgan National Security Forces - Forțele de Securitate Afgane, Armata și Poliția), ONU prin UNAMA, Uniunea Europeană, organizații internaționale, guvernamentale și nonguvernamentale.

Cele afirmate anterior au determinat separarea conducerii la nivel strategic de conducerea la nivel operativ prin divizarea comandamentului ISAF în două: comandamentul ISAF, sub comanda unui general cu 4 stele și Comandamentul de tip corp multinațional, sub comanda unui general cu 3 stele, IJC (ISAF Joint Command) – ambele în Kabul. (Mai concret, IJC a fost înființat pe aeroportul internațional din capitala Afganistanului, în locația KAIA-North.) IJC - între 12 octombrie 2009, când i-a fost declarată capacitatea operațională inițială (Initial Operational Capability, IOC) și 12 noiembrie 2009, când i-a fost declarată capacitatea operațională finală (Final sau Fully Operational Capability, FOC) - are ca misiune executarea operațiilor de nivel operativ și tactic, pe termen scurt și mediu, de tip kinetic și non kinetic, pe teritoriul Afganistanului, subordonând, totodată, comandamentele regionale, structurile de reconstrucție a provinciilor și alți actori din mediul internațional. Numirea comandantului acestui comandament (Commander of ISAF Joint Command – COMIJC) este dreptul exclusiv al NATO. (Actualmente, COMIJC este generalul locotenent USA David Rodriguez.)

În acest fel, comandamentul ISAF se va putea concentra pe îndeplinirea obiectivelor politico - militare la nivel strategic, va sincroniza acțiunile Alianței cu cele al forțelor de securitate afgane și – un aspect deosebit de important - va coordona efortul între ISAF și comunitatea internațională (ONU, UE, organizațiile internaționale, guvernamentale și non-guvernamentale). Totodată, comandantul acestui comandament strategic – primul fiind generalul american Stanley Mc Chrystal (foto nr 06), înlocuit, în iulie 2010, cu generalul David Petraeus - va exercita o dublă

Foto. nr. 08. Un militar ISAF din-un OMLT monitorizează militarii ANA pe timpul executării unei misiuni de patulare.

comandă: COMISAF, dar și comandantul forțelor americane din Afganistan, care acționează în cadrul operației „Enduring Freedom”. Sub comanda sa, vor

acțiunea IJC, SOF (Special Forces) și nou înființată structură NATO Training Mission - Afganistan (NTM-A) – cu atribuții în consilierea și instruirea armatei și poliției naționale afgane, al cărui comandant este generalul locotenent William B. Caldwell (foto nr. 07) – numit, ulterior, și comandant al Comandamentului Întrunit de Transfer al Securității din Afganistan.

NTM-A a fost realizată prin numirea comandantului Comandamentului Integrat de Tranziție și Securitate în Afganistan (Combined Security Transition Command – Afghanistan - CSTC-A) în funcția de comandant al NTM-A și integrarea, în CSTC-A, a Direcției pentru Instruirea și Sprijinul cu Echipament al ANA (DATES).

Comandamentul TF Phoenix – structură din cadrul misiunii „Enduring Freedom”, cu atribuții în instruirea și consilierea ANSF, și sub comandă exclusiv americană – a fost integrat în HQ IJC sub denumirea de „Afghan Assessment Group” cu misiunea de a exercita controlul operațional asupra tuturor structurilor mobile de consiliere/instruire (Echipa de Instrucție Mobilă – Mobile Training Team – MTT, Echipa Mobilă de Însoțire – Embedded Training Teams - ETT²¹, Echipa Operațională de Consiliere și Legătură – Operational Mentor and Liaison Teams - OMLT²² - foto nr. 08 - etc.) din teatru.

Urmare a reorganizării comenzii-controlului misiunii și creșterii rolului ISAF în pregătirea militarilor afgani (preluare unor misiuni tip OMLT, tip garnizoană, batalion și sprijin de luptă), detașamentul românesc, ANA Training, și-a redus efectivele (din 48 militari au rămas 27) și a fost resubordonat de la TF PHEONIX la IJC.

În baza celor afirmate, se poate aprecia că misiunii NATO din Afganistan i se acordă o importanță din ce în ce mai mare, fiind considerată „piatra de încercare sau examenul cel mai dificil al Alianței pentru păstrarea credibilității și poziției de lider al actorilor internaționali, responsabili cu asigurarea securității pe plan mondial.”²³ Aceasta este, de fapt, principala cauză care a generat modificările la nivelul structurii de comandă-control, atât la nivelul comandamentului ISAF, cât și al comandamentelor regionale, precum și implicarea sa tot mai puternică în procesul de pregătire a ANSF.

3. ADAPTĂRI ALE ACȚIUNILOR ROMÂNIEI - REZULTANT AL REALITĂȚII DIN AFGANISTAN

În cadrul efortului comunității internaționale în Afganistan, România, încă de la început, a contribuit din plin, în sudul dificil al țării - chiar mai mult decât i-ar fi revenit ca membru recent al NATO²⁴ - fapt apreciat permanent, în cadrul unor întâlniri oficiale sau private la diferite niveluri, dar recunoscut evident abia prin vizita secretarului de stat, Clinton în țară, în acest

an. În plus, chiar în condițiile vitrege ale crizei economico-financiare declanșată încă din 2009, efortul său a fost amplificat, în 2010, prin creșterea efectivelor militare participante.

Se poate aprecia că angajamentul activ al României în Afganistan, chiar dacă costurile financiare și, uneori, umane sunt mari – ceea ce generează reacții contradictorii²⁵ -, se fundamentează pe câteva interese coerente și corelate, printre care pot fi amintite: 1. Interesul României pentru stabilizarea și reconstrucția Afganistanului, în calitatea sa de membru responsabil al comunității internaționale și de stat conștient de influența evoluțiilor la nivel regional (în special Iran, Pakistan și Asia Centrală) asupra spațiului euro-atlantic. 2. Interesul României pentru succesul Alianței în Afganistan, ca obiectiv în sine, de natură să confirme soliditatea și coerența NATO, ca structură credibilă de apărare colectivă. 3. Confirmarea și consolidarea poziției României ca furnizor de securitate, cu efecte benefice cuantificabile pentru prestația țării noastre în structurile și organismele internaționale. 4. Dezvoltarea cooperării între armata noastră și cele care participă la procesul de stabilizare a Republicii Islamice Afganistan. 5. Creșterea nivelului de instruire a militarilor români prin experiența acumulată în operațiile desfășurate (inclusiv în acțiuni de luptă, în operații speciale extrem de dificile și în culegerea de informații în medii ostile)²⁶.

În acest sens, obiectivele ce trebuie atinse în cadrul evoluțiilor din Afganistan sunt: a) Afganistanul trebuie să devină un stat auto-sustenabil și funcțional din punct de vedere al propriei securități, al guvernării (inclusiv din punct de vedere al consolidării cadrului instituțional la nivel central și provincial) și al asigurării elementelor de bază pentru creșterea nivelului de trai al populației. Toate acestea vor trebui să aibă loc pe fondul ireversibilității procesului democratic intern, cu respectarea realităților specifice afgane (religie, multi-etnicitate, tradiții, descentralizare); b) integrarea Afganistanului într-un cadru regional favorabil dezvoltării economico-sociale de o manieră optimă în plan intern și care să contribuie la menținerea stabilității sale statale, cât și la nivelul zonei din care face parte.

România poate să atingă obiectivele de mai sus în condițiile menținerii și chiar a sporirii angajamentului său militar – așa cum s-a decis și materializat în acest an - cuplat cu implicarea efectivă și vizibilă în activitățile de reconstrucție și dezvoltare din Afganistan.

Menținerea angajamentului militar este necesar să se facă pe o perioadă determinată, dar care se va încadra în categoria unei implicări pe termen lung (durata acesteia urmând a fi determinată în funcție de resursele disponibile, de susținerea politică și sprijinul opiniei publice, precum și de alți factori), corelate cu

prioritățile Alianței Nord – Atlantice. (Așa cum se cunoaște, începând cu luna august a anului 2011, se va iniția perioada de transferare a responsabilităților în domeniul securității către afgani, urmată de retragerea progresivă a forțelor internaționale.²⁷) Nu trebuie neglijată adăugarea dimensiunii civile la demersul specific deja existent. Aceasta va contribui la valorificarea eforturilor depuse până acum în plan militar, în conformitate cu angajamentele asumate la nivel înalt. Absența acesteia are potențialul de a afecta valorificarea în plan politic, atât în cadrul Alianței, cât și al altor organizații internaționale, a participării României la faza de securizare și stabilizare a efortului internațional privind Afganistanul. Prezența dimensiunii civile va asigura plusul de implicare și vizibilitate dorit pentru un stat activ, și nu reactiv, în forurile internaționale din care face parte. Va induce, în schimb, provocări de securitate suplimentare, care trebuie atent cântărite.

În subsidiar, experiența ce va fi dobândită în cursul unui atare exercițiu (cu precădere pe partea de reconstrucție și dezvoltare) ar putea avea valențe pozitive în creșterea capacităților instituționale și operaționale din domeniul asistenței pentru dezvoltare, cu efect în posibila lor utilizare ulterioară în promovarea intereselor de politică externă a României în diverse zone.

Pornind de la aceste coordonate, se poate aprecia că liniile principate ale acțiunii politice ale României în ceea ce privește Afganistanul pot fi următoarele: 1. Continuarea angajamentului operațional decis al părții române, cu luarea în considerare a necesității diversificării acestuia pe dimensiunea civilă și economică, aferentă procesului de reconstrucție și dezvoltare al Afganistanului. Mai mult, România poate participa și la proiectele civile cu finanțare din fonduri europene dezvoltate de Uniunea Europeană, prin Strategia UE pentru Afganistan.

În plan militar, esențială este îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul procesului de formare și îndrumare a Armatei Naționale Afgane. 2. Completarea acestui angajament operațional semnificativ (unul din cele mai importante ale României în acest moment) cu susținerea necesară în plan politic în teatru, prin deschiderea unui oficiu diplomatic al României la Kabul (și, eventual, numirea unui ambasador rezident în Afganistan) și implicarea în structurile de lucru deschise la Kabul ale NATO, UE și, respectiv, ONU. (Se pare că, în acest domeniu, încep să se întreprindă unele acțiuni, chiar dacă, deocamdată, sunt numai la nivel declarativ²⁸.) 3. Utilizarea calității de membru al UE și, respectiv, ONU în vederea creșterii vizibilității în aceste foruri a problematicei Afganistanului și rolului NATO în statul asiatic, și a susținerii unei participări cât mai consistente a acestor organizații internaționale la

eforturile internaționale în Afganistan, în special în activitățile de reconstrucție și dezvoltare. 4. Asocierea României la aceste eforturi, în coordonare cu Alianța și partenerii din cadrul comandamentului regional în cadrul căruia acționează, dar cu alte state importante ale NATO și UE, precum Germania, Italia și Franța. O modalitate practică de implicare a României pe acest palier o poate reprezenta participarea la proiecte civile realizate cu finanțare din fonduri europene în conformitate cu prevederile strategiei UE pentru Afganistan. 5. Susținerea consolidării cooperării de tip parteneriat a Alianței Nord - Atlantice cu Afganistanul; crearea unui program de asistență bilaterală pentru

Foto. nr. 09. "It is better to let them do it themselves imperfectly than to do it yourself perfectly. It is their country, their way, and our time is short."

Afganistan care să genereze, atât contribuții (a parteneriatului NATO-Afganistan), cât și proiecte civile. 6. Conferirea unei substanțe sporite relațiilor bilaterale ale României cu statele vecine Afganistanului în acele domenii care ar prezenta un potențial benefic pentru integrarea la nivel regional a acestei țări.

Este tot mai evident faptul că, în această țară, confruntarea, pe lângă caracterul neconvențional, îmbracă o haină aparte, nu neapărat nouă – aceea dintre două culturi – occidentală, modernă, bazată pe creștinism și orientală, conservatoare, bazată pe islamism. Prin urmare, nu se poate eluda faptul că „războiul împotriva terorii nu este un război împotriva terorii”, ci include, mai mult sau mai puțin indirect, aspecte ale unui „război împotriva Islamismului și jihadismului.”²² Asupra acestei laturi, apreciem că trebuie să se facă o mai profundă și amplă analiză în scopul desprinderii unor concluzii pertinente care să definească direcții clare de acțiune.

În opinia noastră, în perspectivă, rolul afganilor în rezolvarea propriilor probleme va crește și va fi primordial. Comunitatea internațională - în cadrul căreia România a acționat și acționează vizibil și

eficient și în care efortul statelor musulmane trebuie să crească tot mai mult, - doar sprijin în crearea condițiilor de securitate în care aceștia să se manifeste și să acționeze. (foto nr. 09).

Note:

¹ Urmare la articolul cu același titlu din nr. 7, mai 2010;

² În 2001, media de viață a afganilor era în jurul a 42,5 ani, procentul de alfabetizare era de 36%, iar 70% din populație era sub-nutrită (după „Afghanistan Report 2009”, editat de NATO's Public Diplomacy Division, Brussels – Belgium, Website: www.nato.int, p.31);

³ Acordul de la Bonn a instituit Autoritatea Interimară în Afghanistan și a furnizat planul inițial de guvernare a țării (n.a.).

⁴ Din cele 17 milioane de persoane cu drept de vot, au participat la scrutin aproximativ 3,7 milioane, în cele 5355 de secții de votare deschise din 5816 planificate. În ziua alegerilor, au fost semnalate 485 de incidente de securitate, față de 479 în timpul alegerilor prezidențiale din 20 august 2009, soldate cu 22 de persoane ucise (față de 57, în 2009) și 100 rănite. (n.a.)

⁵ Înțelegerea realizată în urma Conferinței de la Londra din 01 februarie 2006, Afghanistanul Unit a definit principiile cooperării politice dintre Comunitatea internațională și guvernul afgan pentru perioada 2006-2011;

⁶ Ziarul „Adevărul”, 20 iun 2010, Ion M. Ioniță, Octavian Manea, „William B. Caldwell, comandantul Misiunii NATO de Instruire din Afghanistan: «Trupe SUA sub comandă românească. Admirabil!»”

⁷ INFOSERIES, Parliamentary Information and Research Service Publication (PRB 07-26E), 15 November 2007, p.3;

⁸ Agenția Națională de Presă AGERPRES, 31.08.2010, Andrei Vălan, în “Petreus: Talibanii rămân puternici în anumite regiuni din Afghanistan”;

⁹ INFOSERIES, Parliamentary Information and Research Service Publication (PRB 07-26E), 15 November 2007, p.3;

¹⁰ „Afghanistan: Changing the Frame, Changing the Game”, de Yll Bajraktari și Peter Roady, Harvard Kennedy School, martie 2009, p.30;

¹¹ Afghanistan Opium Winter Rapid assessment, UNODC, January 2009, în „Afghanistan Report 2009”, editat de NATO's Public Diplomacy Division, Brussels – Belgium, Website: www.nato.int, p.31;

¹² Ileana Maros, Mews In, 20.09.2010, „Trupele britanice au predat SUA controlul uneia dintre cele mai violente zone din Afghanistan, Sangin”

¹³ Apud, general David Petraeus, în „Afghanistan: Changing the Frame, Changing the Game”, de Yll Bajraktari și Peter Roady, Harvard Kennedy School, martie 2009, p. 35;

¹⁴ Gl. It. (r) dr. Alexandru GRUMAZ, „SUA - Pakistan: alinierea intereselor militare”, în ziarul Observatorul militar, nr 11 (17 – 23 martie 2010, p.14;

¹⁵ Cf. op. cit.;

¹⁶ Gl. It. dr. Sorin Ioan, „Caracteristicile misiunilor militare în Afghanistan”, în Gândirea Militară Românească, nr.3 din mai-iunie 2010, p. 85;

¹⁷ Yll Bajraktari și Peter Roady „Afghanistan: Changing the Frame, Changing the Game”, Harvard Kennedy School, martie 2009, p. 55;

¹⁸ www.presamil.ro, martie 2010;

¹⁹ Ibidem;

²⁰ Apud, Slobodan Lekic, “NATO cere membrilor săi să implice Iranul în sprijinirea Afghanistanului” în Y. Bajraktari și P. Roady, op.cit., p. 56;

²¹ MTTs au misiunea de a pregăti militarii afgani în armele și specialitățile infanterie, auto, transmisiuni, artilerie și cercetare, în acordarea primului ajutor, întreținerea și folosirea echipamentelor și tehnicii medicale și de comunicații din dotarea plutoanelor, companiei și batalionului, ca șoferi pentru LTV, camioane de 7 t. și vehicule din familia M113, în executarea mentenanței autovehiculelor, armamentului de infanterie (pistoale și puști mitraliere tip AK-47, aruncătoare de grenade anti-tanc tip AG-7 și AG-9, aruncătoare calibru 82 mm.);

ETTs au misiunea de a de a observa/supraveghea toate acțiunile batalioanelor și companiilor, atât pe timpul instruirii, cât și pe timpul desfășurării operațiilor împotriva insurgenților, inclusiv prin pregătirea și exercitarea controlului ofițerilor de stat major pe timpul planificării, pregătirii și executării operațiilor. – Passim, Visarion Neagoe, Armata României în misiuni internaționale, 1991 – 2009, Editura Centrului Tehnic – Editorial al Armatei, București, 2010, p. 144 - 146;

²² OMLT – sunt de garnizoană, de batalion și de sprijin de luptă. OMLT de garnizoană are următoarele misiuni principale: consilierea și asigurarea legăturii cu grupa de comandă, consilierea și antrenarea tuturor domeniilor funcționale în cadrul statului major de garnizoană în vederea elaborării procedurilor de operare la nivelul garnizoanei, asigurarea funcționării centrului de comunicații al NATO, instruirea personalului garnizoanei pe domenii specifice de activitate (S 1, 3, 4, 6, medic, geniu), asistarea în administrarea proiectelor de infrastructură, participarea la instruirea subunităților de garnizoană etc. OMLT de batalion răspunde de instruirea și consilierea statului major al batalionului în concordanță cu misiunile esențiale ale unității ANA, pentru planificarea operațiilor și însoțirea subunităților pe timpul executării misiunilor de cercetare, scotocire, bază de foc, protecția forței, sprijin de foc sau logistic, facilitarea cooperării și asigurarea legăturii cu forțele ISAF etc. – Passim, op.cit, p. 156;

²³ Ziarul „Observatorul militar Nr. 11 (17 - 23 martie 2010)”, colonel Tudorică PETRACHE, seniorul național al României din T.O. Afghanistan, „Examenul cel mai dificil al NATO”

²⁴ Passim, „Afghanistan: Changing the Frame, Changing the Game”, de Yll Bajraktari și Peter Roady, Harvard Kennedy School, martie 2009, p.52;

²⁵ “Consider că participarea bravilor noștri soldați în teatrele de operații nu se mai justifică absolut deloc în acest moment iar jertfele soldaților români sunt inutile. Cred că România și-a făcut datoria cu prisosință din acest punct de vedere. Am demonstrat că putem fi parteneri loiali țărilor membre NATO, că marile puteri ale lumii se pot baza pe noi, însă jertfele umane trebuie să înceteze...” - Călin Potor, deputat independent de Alba, în “Opriți tragediile din Armata Română!”, în informatiadealba.htm, 07.10.2010. ;

²⁶ Passim, Razvan Belciuganu, „Ce căutăm în Afghanistan?”, în Jurnalul național, 09.06.2010;

²⁷ Andrei Vălan, “Principalele puncte ale discursului lui Barack Obama în fața națiunii”, în Agenția Națională de Presă AGERPRES, 01 septembrie 2010

²⁸ „În perioada următoare se impune analizarea mai aplicată a posibilităților întăririi dimensiunii militare a participării românești cu una diplomatică. Ulterior, în funcție de evoluții, vom urmări, împreună cu partenerii noștri, și diversificarea prezenței diplomatice în teatru” - Teodor Baconski, “Baconski vrea ca România să fie prezentă și diplomatic în teatrele de operațiuni”, în News In, 01 septembrie 2010;

²⁹ Michael A Palmer, Ultima cruciadă Americanism versus Islamism, Editura Curtea Veche, București, 2010, p.221.

Comandanții Armatei a 2-a**Generalul de corp de armată
Nicolae Ciupercă**

----- Maior Romeo Feraru, Divizia 2 Infanterie „GETICA”

Viitorul comandant al Armatei a 2-a, Nicolae Ciupercă, s-a născut, la 20 aprilie 1882, la Râmnicu Sărat, într-o familie modestă; după ce absolvă în urbe școala primară și cursul inferior al liceului, se înscrie la 1896 în Școala fiilor de ofițeri din Iași, al cărei șef de promoție devine în 1900. Îmbrățișând cariera armelor urmează Școala de ofițeri de Infanterie și Cavalerie din București, unde se evidențiază, încă o dată, șef de promoție, în 1902. Este repartizat, cu gradul de sublocotenent, la Regimentul 9 Infanterie Râmnicu Sărat, mai apoi la Regimentele 30 Muscel (locotenent, 1907), R. 34 Constanța (căpitan, 1911, și R. 36 „Vasile Lupu”, 1912)

În războiul de întregire națională, maiorul Nicolae Ciupercă este șef al Biroului Operații al Armatei II-a, sub comanda generalului Averescu. Pentru meritele sale în pregătirea și desfășurarea bătăliei de la Mărăști a primit Odrinul „Coroana României” în grad de ofițer, „Croix de Guerre” și „Steaua României” în grad de de cavalier (în 1917 este avansat locotenent-colonel).

În perioada interbelică urcă treptele ierarhiei militare, numit în diverse funcții și, în 1930, este avansat la gradul de general de brigadă, cea mai înaltă dintre funcțiile deținute fiind aceea de comandant al Corpului 3 Armată (1937), ocazie cu care primește gradul de general de divizie.

Loialitatea, înaltul civism și simțul nestrănutat al datoriei îl determină să demisioneze din funcția de ministru secretar de stat la Departamentul Apărării Naționale, la scurt timp după numire (14 octombrie 1938 – 1 februarie 1939), ca urmare a faptului că nu a fost de acord cu schimbarea destinației unor fonduri din bugetul armatei.¹

În urma izbucnirii celui de al doilea război mondial prin atacarea Poloniei de către Germania, la 1 septembrie 1939, Marele Stat Major decretează mobilizarea generală, constituindu-se, în aceste condiții, și comandamentul Armatei a 2-a, în

garnizoana București: „Cu începere de la 12 septembrie a.c. (1939), a luat ființă Armata II, conform Ordinului Marelui Stat Major nr. 12251 – se precizează în Raportul nr. 98/19 septembrie 1939, adresat de comandantul acesteia, generalul de divizie Nicolae Ciupercă, ministrului apărării naționale -, și funcționează pe zona ei de concentrare. Avem onoarea a vă ruga a aproba ca și pentru personalul activ și de rezervă: ofițeri, subofițeri, funcționari civili ce încadrează comandamentul Armatei II, care activează continuu pentru bunul mers al operațiilor și serviciilor, să li se acorde de la data de mai sus convenita alocație de hrană prin D.M. nr. 787 din mai a.c.”²

Preconizându-se probabilitatea unei agresiuni concentrice asupra României, se urmărește realizarea unui „Front de sud” care să contracareze posibilul atac al forțelor bulgare, estimat la valoarea a 7 divizii, motiv pentru care Armata a 2-a, formată din corpul 2 Armată

și diviziile 30, 4 și 32 infanterie își mută comandamentul la Constanța. Rapturile succesive din vara anului 1940 determină o reconfigurare a Armatei a 2-a, la 30 iunie 1940, în componența acesteia intrând: Corpul 2 Armată, Divizia 1 Grăniceri, Diviziile 4, 9 și 10 Infanterie, Brigada 7 Cavalerie și Detașamentul „Dunărea”, la 10 septembrie, după readucerea comandamentului la București (Diviziile 3, 4, 11 și 13 Infanterie), adăugându-se și Corpul 3 Armată, cu comandamentul la Buzău (Diviziile 5, 6, 9 și 15 Infanterie). Conducătorul statului, Ion Antonescu, în ideea de a crea „o armată mică, dar puternică”, la 22 septembrie 1940, desființează Armata a 2-a.

La 3 iunie 1940, când i se încredințează conducerea Armatei 4, generalul Nicolae Ciupercă se adresează subordonaților: *Venind în capul acestui însemnat comandament aduc cu mine un suflet cald, un simțământ de împlinire a datoriei dezvoltat în cel mai înalt grad, o energie neînfrântă și rog pe fiecare din voi, de la cel mai umil soldat până la cel mai mare comandant, să mă ajute în sarcina grea, dar frumoasă pe care Majestatea Sa Regele, șeful suprem al oștirii mi-a încredințat-o: apărarea gliei strămoșești din blajina provincie basarabeană. Am credința nestrămutată că ostașii Armatei 4 sunt însuflețiți de aceleași sentimente ca și mine, comandantul lor, și că în piepturile voastre bate sufletul oștenilor lui Ștefan cel Mare și Sfânt, care ani de zile au fost străjerii neclintii ai hotarelor de răsărit ale Moldovei.* La 28 iunie 1940, la cel de al doilea ultimatum sovietic, când armata română va trebui să evacueze Basarabia, generalul Nicolae Ciupercă va acționa hotărât și

energic pentru redresarea moralului comandanților și aducerea materialelor militare dincoace de Prut, nu fără a remarca exigent, la 6 iulie, că această operație *a scos la iveală lipsuri în pregătire și slăbiciuni morale, pe care dacă nu le îndreptăm vom pierde totul, între acestea figurând situații inadmisibile, anume acelea de a se ajunge la unități dezarmate și batjocorite depopulația străină, cu ofițeri insultați, fără ca să se dea o ripostă imediată, cu orice risc, așa cum poruncește buna tradiție militară.* Între cauze, cele mai multe imputabile ofițerilor, era și una care amintea de faptul că acest comandant nu se îndepărtase de obârșie, țăranul devenit oștean: *lipsa de legătură sufletească între ofițeri și trupă, fiindcă disciplina slabă și încrederea slabă nu au putut să depășească îndemnul răuvoitor de a lăsa armele și pleca.* Se cerea „propagatorilor de panică” să predea comenzile care le dețineau.

După intrarea României în război, Armata 4 avut misiunea de a elibera centrul și sudul Basarabiei, lucru de care s-a achitat cu onoare, dar, datorită unor directive fie ale conducerii „centrale” române, fie ale germanilor, înfăptuite cu mai multe jertfe decât ar fi fost impuse de ofensivă. În Ordinul de zi nr. 25 bis, din 9 septembrie 1941, dat de comandantul Armatei 4, aproape la o lună de la începerea ofensivei, se arăta respectul pentru spiritul de sacrificiu al combatanților: *Regimentul 10 Vânători din Divizia 15 Infanterie de sub comanda colonelului Halunga Raul, în luptele din zilele 3, 5 și 6 iulie 1941, la forțarea Prutului și atacul asupra dealului Onești și Sărățeni a făcut minuni de vitejie.*

Generalul locotenent Nicolae Ciupercă (al cincilea din stânga) în mijlocul unui grup de ofițeri români și germani (august 1941)
Sursa: /www.ww2incolor.com/

Construcția podului peste Prut (1 iulie 1941)

Sursa: /www.ww2incolor.com/

Atacând eroic a străbătut lunca Prutului, lată de 4-5 km., plină de mlaștini, sub o ploaie torențială și sub focul puternic al artileriei și infanteriei dușmane, și a reușit prin ocuparea puternicelor rezistențe inamice de pe dealul Sărățeni – Obileni Vechi și la Corbi, să deschidă întregului corp de armată calea de pătrundere pentru recucerirea Basarabiei.

13 ofițeri, 6 subofițeri și 250 trupă morți, care și-au vărsat sângele pentru reușita înaltei acțiuni de luptă, arată cu prisosință spiritul de sacrificiu și vitejia fără seamăn a acestui eroic regiment.³ Ulterior, bravura aceluiași ofițer și a trupei sale îl vor determina pe generalul Nicolae Ciupercă, în chiar ziua când trebuia să predea comanda armatei, să revină: în Basarabia și Ucraina a luat parte la luptele de la Buldinovka Alimanul (Ajalic) comandând eroic un batalion din Regimentul 10 vânători și unități de cavalerie descălecate, cauzând inamicului pierderi mari.

În ziua de 28 august 1941, fiind trimis să restabilească o situație critică și să ia comanda unui detașament compus din infanterie și cavalerie, cade vitejește sfârșit de un obuz, la cota 59 sud-vest Bujalic (Ucraina) la atacul Odesei.

Pentru faptele sale de arme de care a dat dovadă acest ofițer, ordon citarea prin ordin de zi a Armatei 4

a colonelului Halunga Raul, comandantul Regimentului 10 Vânători.⁴ Armata 4 a dat, la 7 iulie 1941, și prima jertfă din cel de al doilea război mondial, un ofițer cu gradul de colonel, Gheorghe Niculescu, din Regimentul 12 Dorobanți, avansat „post-mortem” la gradul de general de brigadă și decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul”, clasa a III-a.⁵

Încă din 19 iunie 1941, generalul Ion Antonescu, „comandantul de căpetenie”, prin ordinul de operații nr. 19, redistribuie armatele 3 și 4 și divizii componente ale acestora, astfel încât prima menționată intră în compunerea Armatei 11 germane; Armata a 4 –a româna a avut, spre exemplu, în luptele pentru eliberarea sudului Basarabiei, și Divizia 10 Infanterie, comandată de generalul Octav Georgescu, care făcea parte din Armata a 2 - a din Dobrogea. Subordonarea către germani, mai apoi crearea unui Grup de armate „Ion Antonescu”, o structură de operetă creată mai mult pentru opinia publică, fără nici o inițiativă operațională sau o decizie, care era, după Constantin I. Kirițescu, o titulatură mai mult onorifică întrucât conducerea strategică a operațiilor armatelor germane și române pe Frontul de Sud-Est o aveau Înaltele Comandamente germane⁶, a înăspriț relațiile dintre generalul Ciupercă și viitorul mareșal.

La 14 august, Hitler îi cerea lui Ion Antonescu să angajeze în operațiunile de la est de Nipru unitățile de cavalerie și de munte (subordonate Armatei 11 germană) și Divizia blindată, iar la 17 septembrie acesta își trimitea acordul cu privire la angajarea în continuare a respectivelor unități care, la acea dată, aveau un efectiv de 2774 ofițeri, 2086 subofițeri și 69840 trupă. Armata a 4-a este agajată în Crimeea, în bătălia sângeroasă pentru Odesa. Lupta dincolo de frontiera firească a țării, fără o miză proprie, în condiții extrem de grele, înregistrează o scădere de morală, pe care comandantul o înregistrează: *Aproape toate diviziile noastre din primul eșalon se găsesc la limita posibilităților ofensive: limită morală și fizică. Brutus Coste, fost consilier al Legației Române din Lisabona, arăta, în 1943, : Poporul român și armata sa au intrat în război contra Rusiei pentru singurul scop al recâștigării a ceea ce ne fusese furat prin amenințare cu forța. Pentru a pune capăt umilirii ce au suportat-o în urma deciziei guvernului lor de a capitula fără vărsare de sânge, românii au resimțit moralicește necesitatea de a lupta pentru recâștigarea pământului ce aparținea de drept României. Procedând astfel ei nu s-au gândit nicicând să participe la vreo cruciadă ori la vreo campanie mondială de o asemenea natură; ei au conceput războiul lor contra Rusiei ca o acțiune militară purtată pentru recâștigarea a două provincii românești pe care ei fuseseră gata să le apere prin forța armelor cu un an mai devreme și, de asemenea, pentru eliberarea a două milioane de țărani români, a căror viață, sub ocupația sovietică, fusese o lungă serie de persecuții, deportări și ucideri în masă (numai într-un singur an de ocupație, peste 300000 de români din Basarabia dispăruseră prin forță).*

Trebuie adăugată încordarea continuă între români și germani, în numai o lună de la declanșarea campaniei din Est; este de consemnat faptul că, în fața acestui simptom, comandantul Armatei 4 române, generalul Nicolae Ciupercă, intervenea, în august 1941, la Marele Cartier General pentru a cere comandamentelor germane să ordone să înceteze măsurile vexatorii pentru ostașii români(...); să înceteze abuzurile semnalate ce se fac de trupele germane, în caz contrar, trupele să procedeze conform legilor militare, întrebuițând armele. Ostașul român care se va lăsa dezarmat va fi aspru sancționat.⁷

Analizând „grandoarea și amărăciunea unei victorii”, aceea de la Odesa, istoricii militari au arătat că, în condițiile date, conducerea operației la nivelul comandamentului Armatei 4, au cântărit trei factori: concepția Comandamentului de Căpetenie și a Marelui Cartier General (prevăzând, pe rând, „luarea din mișcare”, „atacurile generale” și „asediul incomplet”; situația terenului (deschis, fără acoperiri și

fragmentat de limanuri); tăria dispozitivului inamic (trei linii fortificate, un efectiv de 80.000-90.000 de oameni, supremație aeriană și sprijin naval). Cu atât mai mult este salutar faptul că *generalul Nicolae Ciupercă are meritul de a fi avertizat pe superiorii săi că sovieticii sunt pregătiți să se opună cu încrâncenare, ca și ideea de a ataca inamicul pe frontul stâng, între Dalnik și Tatarca, într-un loc vulnerabil, plasat la cea mai scurtă distanță în linie dreaptă de Odesa.*⁸

În 9 septembrie 1941, generalul Nicolae Ciupercă și șeful său de stat major, Nicolae Pălăgeanu, sunt înlocuiți de la comanda Armatei 4, ce lupta în zona fortificată a orașului-port Odesa, la inițiativa lui Antonescu, sub motivația „lipsei de spirit ofensiv”. În mod formal, nu i s-au adus reproșuri de incompetență, mareșalul elogiindu-i chiar activitatea prin ordin de zi pe armată, iar Regele Mihai decorându-l cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa III-a, pentru *devotamentul, abnegația și energia cu care a comandat în situații foarte grele Armata 4, în intervalul 22 iunie la 9 septembrie 1941.*⁹

Ordinul de zi nr. 14 din 9 septembrie al comandantului Armatei 4, cu ocazia predării comenzii, este elocvent pentru starea de spirit a acestuia: *Dragi ostași ai Armatei 4! V-am făgăduit, la intrarea noastră în război, că voi da puțința să ștergeți urmele înjosirii pe care dușmanul secular al Neamului Românesc o făcuse Oștirea anul trecut și să răscumpărăm pământul sfânt al lui Ștefan cel Mare, Basarabia Română. După sângeroase lupte suntem Stăpânii Basarabiei. Nu vom putea stăpâni însă cu adevărat frumos și roditor pământ până ce dușmanul nu va fi îngenunchiat. La porțile Odessei sunteți numai la un pas de acest țel! (...)*

Imprejurările fac să nu vă pot întovărăși și pe această ultimă voastră stăruință..

Plecând din fruntea voastră, mă închin cu cucernicie la memoria sfântă a celor ce și-au jertfit viața pentru marea și scumpa noastră cauză și vă mulțumesc din tot sufletul, de la soldat la general, pentru devotamentul cu care m-ați ascultat și urmat.

Înainte cu Dumnezeu ostași ai Armatei 4!

*Dreptatea este cu noi.*¹⁰

Un memoriu al fostului comandant către ministrul de Război, datat 23 septembrie, arăta a fi fost „silit” să-și înainteze demisia din armată „din cauza gravelor jicniri” ce i le-a adus conducătorul statului; la 13 noiembrie 1941 a fost trecut în rezervă.

Ruptura de Antonescu a avut loc, după propria-i mărturisire, în august, când a refuzat să dea curs solicitării, făcută prin generalul Gheorghe Gheorghiu, de a redacta o scrisoare către comandamentul german, prin care să ceară îngăduința și „onoarea de a continua mai departe operațiunile la cot cu armata germană”; răspunsul expediat generalului Gheorghiu

preciza: „Regret, o astfel de scrisoare nu pot face pentru simplul motiv că eu personal sunt contra operațiunilor de așa mare amplitudine din partea armatei noastre, care nu este armată mondială sau europeană.”

În toamna lui 1944, va solicita generalului Mihai Lascăr reactivarea, dar este refuzat pentru „a nu încuraja apetiturile altor demisionați”.

În primăvara anului 1946, sub impresia samavolnicilor sovietice și a abandonului în care occidentalii păreau a ne lăsa, va intra în organizația „Graiul Sângelui”, condusă de profesorul Ion Vulcănescu, socotită de autorități a fi „de tip fascist, paramilitar”, și, pentru destabilizarea regimului „democrat-popular” ar intenționa să recurgă la „răscoală armată”. Dintre militari, în această organizație politică și militară mai făceau parte generalul Aurel Aldea, colonelul Ioan Gradin, maiorul Constantin Lățea, generalul Ion Mihăescu, colonelul Ion Tobă (zis Hatmanul, din Buzău).

Din 1948, după ce generalul Aurel Aldea a fost arestat, generalul Nicolae Ciupercă a fost numit comandantul militar al organizației.

În paralel și în aceeași subversivitate exista organizația Mișcarea Națională de Rezistență, între ai cărei conducători se afla și amiralul Horia Măcellariu; după căderea acestei rețele și arestarea câtorva din proprii membri de către securitate, s-a pus problema ca „Graiul Sângelui”, să se autodizolve sau să își înceteze temporar activitatea. Această prudentă variantă Nicolae Ciupercă li s-a opus, cum atestă memoriile lui Constantin Lățea, spunând: *Vom intra în pușcărie, să se știe că n-am vrut ca România să devină o Republică a Uniunii Sovietice. Au fost ridicăți, acuzați de „crima de uneltire contra ordinii sociale” iar Tribunalul militar București, Secția 2-a, prin sentința din 11 iulie 1950, i-a condamnat la ani gei de temniță; capii acestui „lot” au primit pedepse exemplare: Ion Vulcănescu – 25 de ani de muncă silnică și 10 ani degradare civică, generalul Ion Mihăescu 20 de ani de muncă silnică și zece ani degradare civică (militarul și-a sfârșit zilele, fără a-și împlini sorocul, la 22 octombrie 1957, în penitenciarul de la Văcărești). Tot la Văcărești, în aprilie 1949, a fost ucis de către gardieni generalul Radu Korne, cum atestă și fostul locotenent Ion Pantazi. Fiul generalului Constantin Pantazi, fost ministru de război decedat în închisoarea de la Râmnicu Sărat, în 1956, el însuși „absolvent” a 16 ani de temniță politică, va consemna în memoriile sale: *Se pomeneau lucruri îngrozitoare despre ceea ce se petrecuse în acest reduit numai cu un an mai înainte. Maromet, directorul închisorii, care fusese portar la primăria de Galben sau Verde, împreună cu gardienii, șeful lor fiind Ivănică, veneau și strigau: „Coloneii și generalii să iasă afară”. Apoi se puneau cu ciomegele**

*pe ei până îi lăsași lași. În aceste condiții înfiorătoare a fost ucis unul dintre cei mai viteji și distinși ofițeri pe care i-a avut Armata Română, generalul Radu Korne.*¹¹ Regimul de exterminare fizică a secerat spornic din toate loturile (oameni politici, intelectuali, militari, preoți, muncitori și țărani, supuse prigoanei și carceralității.

Generalul Nicolae Ciupercă nu a compărut în fața completului de judecată anticipată și de porunceală, întrucât nu a supraviețuit perioadei de cercetare, decedând pe 25 mai 1950, în Spitalul central nr. 1 al penitenciarului Văcărești; diagnosticul de pe actul de verificare a morții indica: „scleroză cerebrală, sindrom Parkinson, miocardită, azotemie”. În memorialul său de serviciu, de-a lungul unei cariere militare, se adunaseră caracterizări din cele mai elogioase: „ofițer capabil, laborios și conștiincios”, cu „simțul onoarei și curajul militar cerut de cariera sa”, un „om de caracter”, „inteligent cu o judecată admirabilă”, „exemplu de probitate sufletească, demn cu superiorii și părintesc cu inferiorii”, „de o modestie care aproape că nu se întâlnește la nimeni în vremurile noastre”. Toate aceste calități îl făceau indezirabil regimului politic ce fusese adus pe tancurile sovietice. Printr-un nedrept și ironic paradox, generalului i-a reușit ultima retragere, aceea în lumea celor dreți.

Note:

1. Dimitrie Rusu, Nicolae Livinț, Didi Miler și Eugen Mavriș, *Scut pentru țară. 1916-1996 – Opt decenii de la înființarea Armatei a 2-a române*, Editura „Porto Franco”, 1996, p.181.
2. *Idem*, p.135.;
3. Jipa Rotaru, Alesandru Duțu și Florica Dobre, *Camoania din Est în ordine de zi (1941-1944)*, Vol.1, Editura „Metropol”1993, p. 64.
4. *Idem*, Vol 2, Editura „Metropol”, 1995, p.48.
5. Dorin Gheorghiu, Ion Cioară și Gheorghe Tudor-Bihoreanu, *Armata a IV-a “Transilvania” la 80 de ani*, Cluj-Napoca, Editura „Dacia”, 1996, p. 248.
6. *Idem*, p.202.
7. *România în anii celui de al doilea război mondial*, Vol.1, Editura Militară, 1989, p. 377; 473.
8. Jipa Rotaru, Octavian Burcin, Vladimir Zodian și Leonida Moise, *Mareșalul Antonescu la Odessa. Grandoarea și amărăciunea unei victorii*, Editura „Paideea”, 1999, p. 80.
9. Alesandru Duțu și Florica Dobre, *Drama generalilor români (1944-1964)*, Editura Enciclopedică, 1997, p. 80.
10. Jipa Rotaru, Octavian Burcin, Vladimir Zodian și Leonida Moise, *Op. cit.*, p.141.
11. Ion Pantazi, *Am trecut prin iad*, Sibiu, Editura „Constant”, 1992, p. 59.

Pagini din istoria maistrilor militari și subofițerilor din Armata României

----- Maistru militar principal Cornelia Mihalcea, Divizia 2 Infanterie „GETICA”

Avându-și începuturile în procesul de reorganizare a armatei române moderne, corpul subofițerilor evoluează odată cu Armata Națională, participând împreună cu celelalte categorii de ostași ai țării la marile momente din istoria poporului român.

În Transilvania, apariția corpului subofițerilor coincide cu crearea unor unități militare românești distincte și anume cele grănicerești.

Potrivit Patentei din 16 martie 1764, semnată de împărăteasa Maria Tereza, existau posibilități ca în posturi de comandă în unități grănicerești din Transilvania să fie numiți subofițeri din rândurile populației românești. Însă românii transilvăneni au sesizat că aceste unități erau menite să slujescă scopuri străine intereselor națiunii române și de aceea înrolarea românilor în regimentele grănicerești a întâmpinat deseori opoziție.

Statutul grăniceresc din 1766 prevedea că dintre soldații grăniceri români, aceia care vor manifesta dorință și vor dovedi o aplicație deosebită și vor arăta istețime și înclinare pentru serviciul militar să fie recomandați pentru a ocupa posturi de subofițeri și chiar de ofițeri. Aplicată destul de rar,

această prevedere va fi materializată abia în 1771, când în Regimentul 2 românesc de grăniceri (Năsăud) se constată prezența unor subofițeri români ca Ioan din Suplai și Ioan Lupșai din Ilva Mare.

În 1775 au fost numiți în fruntea unor comune subofițeri cu o pregătire corespunzătoare, care manifestau interes și spirit de inițiativă în aplicarea dispozițiilor date de comandantul regimentului. Ca o consecință pozitivă, în urma militarizării, în fiecare comună unde era sediul companiilor s-au înființat școli în care se pregăteau copiii grănicerilor.

Eroismul grănicerilor năsăudeni a fost cunoscut în toată Europa chiar de către împăratul Franței, Napoleon.

În ziua de 22 iunie 1815, Batalionul I de câmp din Regimentul II Năsăud, în marș spre Verona, intra în componența corpului austriac și la Waterloo, armata Franței este înfrântă, Napoleon fiind silit să abdice pentru a doua oară.

În războaiele purtate de Imperiul Austriac, grănicerii năsăudeni au dat mari jertfe de sânge pe diferite câmpuri de luptă din Europa. În războiul cu turcii din 1788-1791, Regimentul II Năsăud a pierdut

1218 oameni, iar în campaniile austro-franceze din perioada 1792-1801, pierderile acestui regiment au fost de 1534 soldați. La această cifră se mai adaugă și numărul celor căzuți (1497) în luptele din perioada 1805-1815.

Deși înfrântă, Revoluția de la 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, a dus la restabilirea domniilor pământenii, atât în Țara Românească, cât și în Moldova. În această situație necesitatea constituirii unei armate naționale, capabilă să sprijine realizarea idealurilor de libertate, unire și independență ale românilor se va impune din ce în ce mai mult în programele politice ale vremii. În mod deosebit s-a pus accent pe refacerea instituției ostășești în țările române odată cu noul statut dobândit de acestea ca urmare a Păcii de la Adrianopol. La punctul 4 al Convenției anexate Tratatului de Pace de la Adrianopol, se stipula că în cele două principate Moldova și Țara Românească se puteau înființa “carantine” pentru paza hotarelor, numărul oamenilor din miliție ce trebuiau să asigure serviciul carantinelor urmând să fie stabilit de domnitori împreună cu divanurile din fiecare principat. În baza prevederilor ace-

stei convenții, în anul 1831, Divanul din Muntenia a întocmit Regulamentul ostășesc pentru miliția pământenească a Prințatului Valahia, document adoptat ulterior cu foarte puține modificări și în Moldova.

În rândul cadrelor armatelor pământene reorganizate potrivit celor două reglementări menționate se întâlnesc și instructori, categorie ce include și pe cei care ulterior vor primi denumirea de subofițeri. Astfel, după datele pe care le prezintă Nicolae Iorga în lucrarea "Istoria armatei românești", în anul 1834, în unitățile militare din Muntenia erau încadrați 51 subofițeri – denumiți cu un termen străin "unterofițeri", în anul 1850 aproape 400 de subofițeri, iar în 1843, în unițiile din Moldova erau 182 de subofițeri. Prin urmare, se poate aprecia că apariția subofițerilor este strâns legată de momentul formării armatei române moderne.

La început, principala modalitate de recrutare a subofițerilor consta în promovarea în acest corp a celor mai destoinici ostași, cu știință de carte, care se remarcă prin întregul lor comportament. Regulamentul ostășesc din anul 1831 preciza că subofițerii trebuie să aibă ca pregătire "școala recruților" și "învățătura de companie".

În anul 1833 au fost înființate în Muntenia "comenzi de învățatură" – primele forme de învățământ militar destinate școlarizării și pregătirii de specialitate a soldaților susceptibili să fie promovați subofițeri. În aceste "comenzi de învățatură" cursanții căpătau cunoștințe elementare, își însușeau normele de conduită în cazarmă și în afara acesteia, precum și cunoștințe teoretico-practice necesare îndeplinirii misiunilor de ajutoare ale ofițerilor, în procesul de instruire a trupelor și de menținere a ordinii și disciplinei militare.

În Moldova această treaptă de învățatură a primit denumirea de

"Lesnicioasa învățatură la lagăr" (lagăr – termen folosit în epocă cu înțelesul de tabără militară).

Gradul de subofițer (sergent) constituia în acea epocă cea mai înaltă treaptă a gradelor inferioare, pentru obținerea căruia era necesar un stagiul de cel puțin 6 luni în gradul de caporal sau brigadier și trecerea unui examen.

Nu exista, încă, stabilită o modalitate de înaintare în grad, ci doar

avansare în funcție (furier, secretar, armurier sau funcții superioare de sergent major, sergent adjutant, plutonier adjutant), ca și unele grade la solde, la pensii și recompense. După satisfacerea serviciului militar activ, subofițerii (sergenții) se puteau reangaja pe o perioadă de 2 la 4 ani, până la împlinirea vârstei de 47 de ani. Prin urmare existau două categorii de subofițeri: în termen și reangajați.

Eroul din Războiul de Independență ale cărui fapte de vitejie l-au inspirat pe Vasile Alecsandri a fost Constantin Țurcanu, sergent în Regimentul 13 dorobanți, născut în orașul Vaslui la 1 martie 1854. După ce în 1877 a luptat la Plevna împotriva otomanilor, în 1916, deși trecuse de 60 de ani, prototipul lui Peneș Curcanul s-a înrolat în armată și a luptat la Oituz împotriva trupelor germane

Privită în ansamblul ei, perioada cuprinsă între anii 1821- 1878 a reprezentat pentru corpul subofițerilor, ca și pentru întreaga armată română, o etapă de acumulări care va duce la conturarea statutului social al acestei importante categorii de militari.

Diversele măsuri care vizau îmbunătățiri ale conduitei sociale și profesionale a subofițerilor s-au dovedit insuficiente pentru a le conferi acestora prestigiul și autoritatea necesară în fața trupei, cât și pentru a se asigura o încadrare corespunzătoare, sub raport cantitativ și calitativ, a uniștilor cu subofițeri.

În anii 1838 – 1839, la școala pentru subofițeri din București, denumită “Școala de carte pentru infanterie” a predat viitorul militant de frunte al revoluției române de la 1848, Nicolae Bălcescu.

În anul 1844, în Moldova, la Iași și Galați au luat ființă școli pentru subofițeri ale căror cursuri durau 6 luni și se încheiau cu un examen public.

La 1845, domnitorul Mihail Sturza participând la examenul de absolvire a unei serii de cursanți, s-a declarat mulțumit de răspunsurile acestora, “care au reușit să învețe tot ceea ce le trebuia pentru a-și îndeplini serviciul”.

Prin “Porunca către oștire nr.132” din 23 noiembrie 1865, domnitorul Mihail Sturza a hotărât că nu mai pot fi avansați subofițeri, decât acei militari care fac dovada calităților lor prin examen. În același an, în Țara Românească, în “Porunca către oștire nr.137”, domnitorul Gheorghe Bibescu hotărăște că subofițerii se aleg din rândul soldaților care posedă aptitudini și cunoștințele necesare, în urma susținerii unui examen.

În timpul revoluției române de la 1848, în Muntenia, încadrarea armatei a reflectat într-o anumită măsură un spirit înouitor. Astfel, concomitent cu înlăturarea din armată a elementelor ostile prefacerilor revoluționare preconizate de fruntașii

pașoptiști, au fost luate măsuri pentru completarea efectivului permanent atât cu ofițeri cât și cu subofițeri. În luna iulie 1848 au avut loc peste 70 de “ridicări în grad” a unor ostași la gradul de subofițer și a unor subofițeri și cadeți la gradul de sublocotenent.

Până la actul istoric al Unirii Principatelor Române în 1859, numărul subofițerilor în cadrul oștirii române a cunoscut o continuă creștere. În cele trei regimente mixte care formau armata Munteniei erau 372 subofițeri la un efectiv total de 4676 de militari, revenind în general câte 1 subofițer la 13 soldați. În Moldova, unde era un singur regiment mixt, cu un efectiv de 1129 de militari, erau 62 de subofițeri, proporția fiind de 1 la 18.

Prin alegerea colonelului Alexandru Ioan Cuza, ca domnitor al ambelor principate, prin “Legea asupra recrutației” din 7 septembrie 1859 se anulează reglementările prin care “se apără clasele privilegiate de a da recruți” și se stabilește principiul egalității în drepturi, dar și în obligații militare pentru toți cetățenii țării. Legile de organizare a armatei din 1868 și 1872 dezvoltă această prevedere stabilind principiul obligativității serviciului militar prin conscripție. Potrivit acestui principiu, “Toți locuitorii țării pământeni, de la etatea de 21 de ani împliniți, sunt datori a purta armele”. În acest mod s-au generalizat obligațiile militare pentru toți cetățenii țării, cu implicații majore în compoziția și nivelul de pregătire a subofițerilor în raport cu modificările structurale pe care le-a cunoscut Armata Română după Marea Unire din 1859.

Începând cu 1858, oștirea română pășește într-o nouă fază a evoluției sale, materializată în principal prin măsurile întreprinse de domnitorul Cuza, în scopul sporirii efectivelor, înființării unor noi genuri de arme, modernizarea structurilor existente, perfecționarea sistemului de pregătire a cadrelor, ca și a

instrucției și educației trupelor.

Una dintre reformele îndeplinite de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza a fost și înființarea unor școli speciale pentru perfecționarea pregătirii subofițerilor pe diferite specialități. Prin Ordinul de zi nr. 62, din 30.03.1860, ia ființă Școala Regimentală de gradul I, care era împărțită în 4 clase și era subordonată direct comandantului de regiment. Militarii erau învățați să scrie, să citească și să socotească după sistemul lancasterian (întemeietorul școlilor în secolul al XIX-lea, Joseph Lancaster) cu ajutorul a 4 monitori (caporali sau soldați) și a unui monitor general (sergent). Absolvenții acestor școli erau avansați sergenți și intrau, de fapt, în rândurile subofițerilor.

Un pas important în pregătirea subofițerilor s-a făcut și în anul 1863, pe baza Înaltului Ordin de Zi nr. 984 din 12 octombrie, când s-a trecut la organizarea primei școli în cadrul căreia s-a asigurat pregătirea intensă a militarilor ce urmau să intre direct în corpul subofițerilor. Este vorba de Școala Copiilor de Trupă, din Iași, în cadrul căreia elevii se recrutau din rândul copiilor de trupă din unități (câte 4 din fiecare unitate) și care, la absolvirea cursurilor, erau avansați la gradul de sergent.

La 19 iulie 1872, a intrat în vigoare Regulamentul școlilor regimentare, divizionare, Regulamentul școlii fiilor de militari, Regulamentul școlii de infanterie și cavalerie, Regulamentul școlii speciale de artilerie și geniu. Primele două categorii de școli menționate erau destinate asigurării pregătirii subofițerilor. Acestea erau împărțite în patru clase corespunzătoare celor patru ani de școlarizare. Promovarea primelor două clase oferea cursanților dreptul la avansare la gradul de caporal, iar la absolvirea școlii regimentare ei erau avansați la gradul de sergent. Școala era condusă de un ofițer ajutat de patru subofițeri monitori.

Completarea și lărgirea cunoștințelor subofițerilor urmau să fie asigurate în cadrul școlilor divizionare de gradul al II-lea, organizate de divizii. Astfel de școli au fost înființate la Craiova, București, Galați și Iași. La cursurile școlilor divizionare de gradul al II-lea erau înscriși subofițeri care susțineau examen de admitere.

Prin Înaltul Decret nr.889 din 18 aprilie 1873, școlile regimentare de gradul I și II s-au unificat în una singură, denumită "Școala divizionară de sergenți" ale cărei cursuri durau un an de zile și a fost atașată Școlii Militare de Infanterie și Cavalerie din București.

Prin Decretul nr.2289 din 3 mai 1895 se înființează două școli de cadre pentru infanterie: una la Bistrița (jud. Vâlcea) pentru Corpul 1 și 2 de Armată, și una la Focșani pentru Corpul 3 și 4 Armată. La aceste școli erau trimiși și subofițeri care trebuiau să îndeplinească următoarele condiții: să aibă purtare bună, să aibă o vechime în armată de cel puțin 2 ani în gradul de sergent, să fi trecut cu succes un examen la corpul de armată, la nivelul celor 6 clase de liceu real, să nu fie însurat, să fie român sau naturalizat, să nu se fi prezentat mai mult de 3 ori pentru acest concurs.

Prin Decretul nr.2861 din 5 iulie 1859 apare "Regulamentul școlii pregătitoare de subofițeri" care pregătea subofițeri din toate armele și serviciile armatei pentru a urma cu succes învățământul școlii militare de ofițeri, de administrație și guarzi, cu o durată a pregătirii de un an de zile.

Prin Ordinul Circulat nr.9 din anul 1901 se stabilește solda lunară a unui subofițer, care era compusă din două părți: solda de hrană, care rămânea la o valoare constantă, și un supliment de soldă, care creștea progresiv pentru fiecare reangajare.

După anul 1909, pentru admiterea subofițerilor în școlile de ofițeri s-au păstrat vechile condiții, fi-

xându-se ca limită de vârstă maxim 23 de ani și obligativitatea absolvirii a cel puțin patru clase secundare pentru școlile de ofițeri de infanterie și de cavalerie, și a cel puțin șase clase secundare pentru cele de artilerie, geniu și marină. Ca element nou, reglementările cereau ca, în memoriul biografic al candidatului întocmit de comandantul de unitate, să se introducă, pe lângă aprecierile asupra profilului moral, și date privind poziția socială a familiei acestuia. Această dispoziție dezvăluie tendința cercurilor conducătoare de a permite accesul în corpul ofițerilor, cu precădere, a celor din categoriile sociale mai avute.

Pentru prima dată, în anul 1911, s-a pus problema înființării cercurilor militare ale subofițerilor și s-a prevăzut, la art. 54 al Bugetului Ministerului de Război, un credit de 20.000 lei, ca ajutor pentru instalarea Cercurilor Subofițerilor din București, Craiova, Galați, Focșani, Roman și Constanța. Nicolae Filipescu, ministrul de război din acea vreme, menționa: "Aceste cercuri au menirea de a contribui în mod precumpănitor asupra părții educative și chiar instructive a corpului de subofițeri"

O contribuție deosebită la creșterea nivelului de pregătire militară și cultură generală a subofițerilor a avut-o "Revista subofițerilor", care a apărut în 1913, ca publicație lunară, având un conținut relativ bogat, de la articole cu specific militar sau cultural până la informații cu caracter particular (mutări sau detașări de personal).

În 1916, s-a stabilit un model unic de uniformă pentru toate genurile de arme. Capela urma să fie purtată la toate ținutele de către toți subofițerii, cu excepția celor de jandarmi și de marină. De asemenea, a fost introdusă centura cu diagonală pentru toate categoriile de cadre.

O imagine cuprinzătoare a participării subofițerilor la epopeea de

luptă a anilor 1916-1918 ne este oferită de numeroasele citări ale diferitelor eșaloane de comandament, ordinele de zi, decorațiile sau evocările faptelor lor.

În luptele desfășurate în toamna anului 1916 pentru apărarea Carpaților s-a remarcat și fapta plutonierului-major Stan Dimancea, în timpul luptei de la Poiana Coștilei, când toți ofițerii Batalionului 2 au căzut la datorie. Dându-și seama de gravitatea situației și văzând îngrijorarea ostașilor, a luat comanda batalionului și, prin exemplul personal, a reușit să mobilizeze ostașii și să respingă cu hotărâre și definitiv puternicul atac declanșat de inamic, subofițerul fiind grav rănit.

În ziua de 1 august 1917, când Regimentul 9 Infanterie *Râmnicu Sărat* a fost angajat în lupta de la Prisaca, plutonierul Cristea Iordache, comandantul unei secții de mitraliere, pentru a sprijini cât mai eficient acțiunea subunităților de infanterie, le-a însoțit permanent în prima linie, contribuind cu foc la respingerea a trei contraatacuri germane. Subofițerul și-a îndeplinit datoria cu suprema jertfă, căzând la datorie.

Sunt doar câteva din numeroasele exemple de îndeplinire a datoriei de către subofițeri, în acele lupte eroice, în care numai voința de oțel și vigoarea luptătorilor au făcut ca superioritatea tehnică a adversarului să nu poată juca un rol decisiv.

În anul 1917, a fost instituită o mare răsplată pe care o putea primi un subofițer, și anume aceea de înaintare la gradul de "ajutor de sublocotenent". Aceasta se acorda, numai în timp de război, plutonierilor-majori și plutonierilor combatanți de la unitățile aflate pe front. În iulie 1917 pentru fapte excepționale săvârșite pe câmpul de luptă au fost înaintați la gradul de ajutor de sublocotenent 129 de plutonieri majori și plutonieri de infanterie, cavalerie și artilerie.

La 1 Decembrie 1918, la Alba-Iulia, subofițerii din gărzile române au votat "Rezoluția – Declarație" prin care Transilvania s-a unit cu patria mamă, demonstrând atașamentul lor la marile idealuri ale națiunii române.

În 1920 au fost reluate cursurile, ca urmare a războiului, în următoarele școli de subofițeri activi: de infanterie – Brașov și Slobozia, de cavalerie la Sibiu, un an mai târziu, cea de subofițeri de artilerie, la Râșnov, de subofițeri de geniu și subofițeri tehnici la București, iar în 1925 școala de subofițeri de administrație, tot la București.

Este semnificativă, pentru dinamica corpului subofițerilor, constituirea unui important număr de mari unități, unități și subunități repartizate pe întreg teritoriul României, în scopul asigurării pazei hotarelor țării cu un profil tehnic tot mai pronunțat; la armele convenționale adăugându-se cea mai mare parte a armelor nou apărute care se afirmase pe câmpul de luptă al primului război mondial, respectiv: aviația, tancurile, trupele chimice, artileria antiaeriană.

În 1921, numărul de subofițeri se ridică la cifra de 16400, ceea ce reprezenta 61% din efectivul de cadre al armatei.

În aprilie 1930, apare Legea organizării armatei, care are efecte asupra corpului subofițerilor, remarcându-se o anumită tehnicizare a acestuia. Aceasta s-a datorat exigențelor impuse în planul pregătirii, ca urmare a creșterii ponderii unităților de transmisiuni, geniu, căi ferate și cu tracțiune automobilă, și ca urmare a constituirii de brigăzi de luptă și, într-o formă incipientă, a trupelor motorizate și mecanizate.

Un moment important l-a reprezentat apariția Legii corpului subofițerilor, aprobată prin Decretul nr.77/1932, în care se specifică gradele pe care le integrează corpul subofițerilor, și anume: *subofițer instructor, plutonier și plutonier major*. Conform acestei legi sub-

ofițerii se împart în două categorii: subofițeri combatanți – cei destinați serviciului de front (instrucție) și subofițerii necombatanți – cei destinați diferitelor servicii ale armatei (administrație, sanitari, veterinari, tehnicieni, muzicanți, meseriași. Subofițerii se recrutau numai din absolvenții școlilor de subofițeri și se putea afla în una din următoarele situații: în activitate, în disponibilitate și în retragere. Prin acest decret dispărea gradul de ajutor de sublocotenent și ia ființă, în aviație și marină - **corpul maștrilor militari**.

În august 1936, prin Decretul 131 se fac modificări în organizarea armatei, datorită agravării situației externe și creșterii pericolului izbucnirii războiului. Astfel, izbucnirea celui de-al doilea război mondial, găsește armata română în curs de modernizare a structurilor, dar având, față de alte armate, un decalaj mare sub raportul dotării tehnico-materiale al structurii pe categorii de forțe armate și genuri de arme și, implicit, pe categorii de cadre, ofițeri și subofițeri.

Din 21 iunie 1941 până la 23 august 1944, Armata Română a luptat pe frontul de est, iar din august 1944 până la 12 mai 1945, pe frontul de vest. În această ultimă perioadă, din cei 167.000 de militari români care s-au jertfit 5000 au fost subofițeri.

În anul 1948 s-a reorganizat învățământul militar românesc potrivit noilor cerințe, înființându-se noi școli de ofițeri și subofițeri care pregăteau tehnic și profesional, educativ și fizic cadrele tinere ale armatei.

În vederea asigurării unei înalte calificări a subofițerilor, statutul și noile reglementări prevedeau pregătirea lor în școli și cursuri, pe arme și specialități militare. Admiterea în școli era precedată de un concurs, iar candidații erau selecționați dintre sergenții în termen sau tineri din viața civilă, până la vârsta de 25 de ani.

În anul 1952, în cadrul forțelor armate existau 11.673 de subofițeri.

În octombrie 1965, se aprobă Statutul corpului maștrilor militari și subofițerilor, care stabilește structura acestei categorii de cadre pe arme și specialități și îi conferă un rol tot mai important în procesul instructiv-educativ din armată. Potrivit acestui statut, subofițerii care au liceul terminat, au o comportare demnă, au obținut rezultate bune și foarte bune, pot susține examenul la Academia Tehnică sau instituții civile de învățământ superior, iar după absolvire pot trece în corpul ofițerilor. De asemenea, sunt prevăzute criteriile prin care subofițerii pot trece în corpul maștrilor militari. În perioada anilor 1978 – 1982, au trecut în rândul ofițerilor prin această filieră un număr de 250 de subofițeri.

Înainte de 1990, subofițerii aveau un rol de execuție și acțiune fără prea multă inițiativă, libertate de exprimare și gândire. Definierea incertă a statutului său profesional a conferit subofițerului rolul unui personaj auxiliar ducând la compromiterea lui și lipsa motivației pentru cariera militară.

În anul 2001, odată cu apariția "Ghidului carierei militare" subofițerii sunt pregătiți să îndeplinescă funcții de execuție și de comandă, de la baza ierarhiei militare până la cele de stat major și de consiliere a comandanților pe toate treptele ierarhice. În raport cu domeniul în care își desfășoară activitatea și cu stadiul carierei militare în care se află, subofițerii se pot afla în una din următoarele categorii: subofițeri luptători, subofițeri specialiști, subofițeri de stat major și subofițeri de administrație.

Corpul subofițerilor armatei de astăzi este așadar, purtătorul unor bogate tradiții în evoluția armatei României.

Generalul Alexandru Averescu în vizită la Vatican. Septembrie 1926.

Alexandru Averescu în amintiri contemporane

..... Emil Niculescu, Cercul Militar Buzău

Adversitățile dar și fluxul de simpatie care s-au îndreptat către generalul și, mai apoi, omul politic Alexandru Averescu au fost de oarecare notorietate în epocă și au persistat, lacunar, dincolo de existența pământească a mareșalului.

Unele „recapitulează” momentele vulnerabile (sau astfel privite) ale militarului și vin, în parte, dinspre ofițerii cu care a conlucrat în anumite împrejurări. Niște manevre militare, desfășurate în zona Râmnicu Sărat, ridicole/inadecvate, au fost respinse de generalul Sergiu Băicoianu, pe baza unor referate întocmite de Alexandru Iarca și lt. col. Rădulescu, fost șef de stat major al Diviziei a VI-a. Colonelul, pe atunci, Iarca va protesta și în 1907, față de decizia lui Averescu de a

desființa cel de al patrulea batalion de pe lângă fiecare regiment de infanterie, astfel că armata rămânea cu 57 de batalioane mai puțin decât bulgarii. Aceași sursă narează mașinațiunile politice și presiunile exercitate asupra unor comandanți de către adversarii generalului Averescu, în perioada de neutralitate a României; în aprilie 1915, Costin Petrescu, însoțit de doi indivizi, se prezintă, la Buzău *propunând generalului de Divizie Iarca Alex., ca – în schimbul a câtorva mii lei – să-i probeze cu acte și documente că generalul Averescu este autor atât al pamfletului care-l viza personal, cât și pe cel al Istoricului Campaniei din 1913. Scârbit până în adâncul sufletului de acest târg rușinos, d-l general Iarca, - unul din cei mai cinstiți*

*la suflet din vechii șefi ai oștirii – refuză cu indignare această ticăloasă propunere, care dealtfel se făcea în prezența d-lui general Remus Boteanu, venit din București ca să interviev pe lângă d-l general Iarca din partea primului ministru a nu persista în demisiunea sa, pe care i-o respinsese ministerul, întrucât îl socotea încă necesar armatei în acela timpuri grele.*¹

Nu toți cei care nu nutreau o accentuată simpatie față de Averescu aveau cavalerismul generalului Iarca (n. 21 noiembrie 1853, în Ojasca, jud. Buzău – m. 1929), absolvent al seminarului teologic al Episcopiei Buzăului²; cel care „compusese”, la îndemn averescian, broșura „Cazul generalului Iarca”, nu era Costin Petrescu, ci Corvin M. Petrescu (n. 1885), diplomat în drept, intrat în presă la 1906, și autorul al „Istoricului campaniei din 1913” (1914).³ Ofițerul buzoian era unul dintre cei mai importanți teoreticieni militari români din epoca modernă, adept al ofensivei; el își va susține, după demisia din armată (1 aprilie 1916) și încheierea războiului, poziția sa față de fostul neamic, prin două intervenții polemice: „Generalul Averescu în timp de pace” (București, Tipografia „Mărășești”, 1922, 48 p.) și „Generalul Averescu în război. Anii 1913-1916-1917” (București, 1924, 87 p.).⁴

Opinia publică bucureșteană era, însă, mai relaxată în ce privește prizarea imaginii publice a lui Averescu, după cum reiese și din confesiunile Elisabetei Odobescu-Goga, atmosfera publicistică fiind una permisivă, iar atitudinea autorității (față de a patra putere în stat), tolerantă: *Și regele era criticat. Era o revistă de caricaturi care-i spunea „Furnica”. Toți oamenii politici, toți oamenii însemnați, actorii, acrițele, toți erau, și regele era caricaturizat. (...) Fratele bunicii mele, generalul George Manu, (...) decupa caricaturile lui și le lipea într-un caiet. (...) Și avea o caricatură care era... avea o burtă enormă și picioare scurte... Era o caricatură a lui Sancho Panza și Averescu, care era subțire, în Don Quichotte /râde/. Caricaturile erau pline de haz. Și nimeni nu se supăra. O vară de-a mea a avut o vorbă foarte bună, că oamenii de rând s-au născuți ofensați.*⁵ „Furnica” (1904-1930) era o revistă umoristică săptămânală, aflată sub direcția scriitorului și gazetarului mizilean G. Ranetti, amic și admirator al lui Caragiale, și a lui N. D. Țăranu; grafica aparținea caricaturistului Ary Murnu, care studiase pictura la Munchen. Oricum, nu i s-ar putea imputa „coanei Lizica” lipsa umorului, nici chiar în momentele critice, când Capitala se afla sub ocupația germană; miercuri, 23 noiembrie 1916, are această vedere de „la vârf” a fanfaronadei prusace: *Generalul Mackensen este guvernatorul militar al provinciei. (...) Poate fi văzut în fiecare zi plimbându-se călare, precedat de un husar în costum verde și urmat la o distanță considerabilă de un aghiotant, apoi, ceva mai departe de încă doi husari, mai departe un al treilea care încheie coloana.*

Această procesiune ridicolă seamănă cu un circ de bâlci.

Pe parcursul aceluiași mărturisiri, datorate unei doamne din protipendada Capitalei – era soția lui Eugen Goga (1888-1935), fratele poetului, el însuși gazetar și romancier, fost combatant și mutilat (ciung de mâna dreaptă) în primul război mondial.⁶ - mai apar câteva referiri, de fiecare dată elogioase asupra oșteanului și omului politic Averescu: *După căderea Turtucaiei, Nicu Filipescu, bolnav, aproape de moarte, s-a dus la Brătianu să-l implore ca să-l înlocuiască pe Iliescu cu Averescu. Brătianu a refuzat. România n-ar trebui să-i ierte niciodată acest refuz; asupra conduitei politice a fostului general, nu planează nici urmă de resentiment, dimpotrivă: Averescu era un om absolut integru. Știu de la diplomați că era singurul partid care nu accepta subvenții de la străini. Singurul Partid. (...) Știu că Averescu a avut o enormă popularitate după război. Enormă! În memoriile lui Duca puteți vede că era la beté noire a lui Brătianu, care îl acuza că vrea absolut să ia un rol politic.*⁷

Alte testimonii, la mâna a doua, cum sunt cele ale scriitorului și publicistului interbelic Pericle Martinescu, atestă probitatea politică și toleranța, atunci când crede de cuviință, a omului politic, ce între timp, în rezervă, va primi gradul de mareșal. Momentul evocat se plasează prin anul 1932, în timpul crizei de guvern ce a urmat experienței „tehnicienilor” (Iorga – Argetoianu), când regele îl cheamă să se consulte cu el în privința formării unei noi echipe: *Printre altele, Averescu a fost solicitat să accepte în guvernul său oamenii propuși de rege: Manoilescu și Argetoianu. La această condiție, Averescu a răspuns: „Manoilescu a fost omul meu, l-am avut în guvernul trecut, apoi m-a părăsit. Totuși, e un om tânăr, i se pot ierta multe și poate fi de folos. Îl accept. Cât privește Argetoianu însă, Majestate vă rog să-mi îngăduiți a nu fi de acord cu Majestatea Voastră. Eu nu pot răspunde de un guvern în care ar exista asemenea lichele”.*⁸ Sentimentul etic este, după depoziția jurnalerului citat, probat și de mărturia lui Stan Ghițescu, fost lider al Partidului Poporului din Teleorman, la vremea confesiunii, funcționar la Canalul Dunăre-Marea Neagră, deschis de Dej; acesta narează modul în care s-a derulat, în 1927, „negocierea” unei liste de decorări, vreo 25 de nume, propusă șefului de partid: *A început cu capul listei: „- Nicolae Iliescu. Țsta cine este? – Țsta e prefectul nostru, domnule general. Un partizan devotat. – Nu mă îndoiesc că e devotat, dar e prefect. Prin urmare, a căpătat o răsplată pentru devotamentul lui. Trebuie să fie mulțumit, deocamdată, cu atâta. Nu te supăra, Stane, dar nu se poate.” Și a tras cu creionul peste numele prefectului. Al doilea. „-Țsta cine este? – E șeful camerei agricole, e foarte activ pe tărâm politic. – Da, dar are o funcție bună, de ce să-l mai*

dăm decorație?!” Și a tras iar o linie. Și așa mai de parte, până la al 25-lea de pe listă. N-a acordat nici o decorație. „Dragă Stane, toți oamenii tăi sânt buni, ne-au ajutat și ne ajută. Dar ei au primit câte o răsplată pentru activitatea lor. Gândește-te însă că sânt mii și mii de alți membri ai partidului nostru, tot atât de devotați, tot atât de cinstiți, care n-au primit nici o răsplată. Cu ei ce facem?” Interogația, deloc retorică, reflecta spiritul de dreptate ce l-a animat pe militar și pe omul politic, cel care a scris, imediat după război, strâmgând într-o broșură, cu titlul “Răspunderile”, articolele tipărite în ziarul său, „Îndreptarea”(aceste articole, vizând pe „responsabili” cu angajarea României în război, fără prealabila pregătire logistică a armatei, sarcină în portofoliul partidului liberal, i-a atras inoxidabila antipatie a lui I.I.C. Brătianu). Averescu se dorea, și în politică, față de numeroșii săi partizani, un nepărtinitor.

Ecouri ale modului elegant de comportament al șefului de partid vin și din lumea îndemnițaților politici, de după al doilea război mondial. Robert Cahuleanu, alias scriitorul Andei Ciurunga, a fost arestat, în 1949, pentru placheta de versuri „Cântece de dor și război”; era, încă, vorba de „războiul sfânt”, din Est, editată, la Chișinău, în februarie 1944. La Văcărești, imprudentul poet va împărți patul cu I. Peltz, cunoscutul scriitor, și el cu anume antecedente politice. *Ca redactor șef al ziarului „Îndreptarea” – notează memorialistul - , organ al Partidului Poporului de sub președenția generalului (pe atunci) Averescu, I. Peltz avea datoria să-și însoțească șeful politic în campaniile electorale, pentru a relata ulterior în ziar întrunirile respective. Așa se face că într-una din zilele lui ianuarie 1926 se găsea în vagonul-restaurant al trenului București-Iași, așezat la aceeași masă cu Averescu și Trancu-Iași, viitorul ministru averescan al muncii. Fie din cauza vârstei, fie pentru că a vorbit mai mult decât a mâncat, generalul Averescu se găsea abia la friptură, în timp ce Trancu își comandase cafeaua. Comițând a doua impolitețe, a aprins și o țigare, suflând fumul în farfuria șefului de partid. La care Averescu, zâmbind cu o jenă bine studiată, l-a întreat:*

- Domnule Trancu, pe dumneata, când fumezi, nu te supără mirosul de friptură.⁹ Era aici ironia fină a omului de lume, decis să sancționeze, dar cu cenzura de a nu ofensa, atribut care, în epocă, nu i-a înlesnit o anvergură politică pe măsura celei militare.

Un necrolog al lui N. Iorga (*La plecarea mareșalului Averescu*) îi conferă maiestatea de comandant, fără rezerve: *Alexandru Averescu nu era numai un mare strateg, chibzuind încet, rece și sigur planuri în a căror executare nu-l tulbura nimic din ce agită sufletul oamenilor slabi. Nu mai trebuie amintită înalta lui minte creatoare, căreia îi datorăm singura inițiativă din marele război și acea încredere în oastea noastră așa*

de greu lovită, prin care ne-am putut reface pentru a recâștiga măcar onoarea. Dar era ceva mai presus de aceste așa de rare însușiri pe cari în acele zile de supremă încercare nu le-a împărțit cu nimeni.

Era fibra eroică din el și misterul din care venea și care înconjura orice acțiune a lui.¹⁰ Istoricul și scriitorul, nu de puține ori în tensiuni de atitudine cu învingătorul de la Mărăști, a intuit un lanus bifrons în „civilul” din arena politică: ...cine cunoaște pe generalul Averescu știe că doi oameni se luptă în această neobișnuită și atât de complexă personalitate: o deciziune promptă, necruțătoare, fără considerații și milă, sfidând toate riscurile dar, în momentul executării, care nu se prezintă în condițiile, perfect calculabile, ale unei acțiuni militare, comandantul, deprins să fie ascultat fără șovăire face loc omului care numai prin atâta inteligență și muncă și-a câștigat cu greu locul în lume, omului care e deprins să asculte, să se supui. Și în alte împrejurări se va putea observa aceeași dualitate catastrofală pentru cine vrea să îndeplinească un rost de dictatură națională.¹¹ Aceste observații, scrise la sfârșitul anului 1921, nu avea perspectiva sumbră a ceea ce a urmat să fie „dictatura” (regală, legionară, comunistă) din „secolul extremelor”, căruia însuși pasionatul memorialist avea să-i cadă pradă, în pădurea de la Strejnic.

Note:

1. Colonel A. Stoika, *Activitatea d-lui General Averescu. Înainte, în timpul și după război*, Tipografia Curții Regale F. Gobl Fii, 1919, p. 6; 8; 10; 13.
2. Valeriu Nicolescu și Gheorghe Petcu, *Buzău – Râmnicu Sărat. Oameni de ieri, oameni de azi*, Buzău, Editura „Alpha MDN”, 1998, p.
3. Lucian Predescu, *Enciclopedia României. Cugetarea. Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, ediție anastatică, Editura „Saeculum” & „Vestala”, 1999, p. 652.
4. Petre Otu, Teofil Oroian și Ion Emil, *Personalități ale gândirii militare românești*, Vol.1, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, 1997, p. 177.
5. Zoltan Rostas, *Secolul coanei Lizica. Convorbiri din anii 1985-1986. Jurnal din perioada 1916-1918*, Editura „Paideea”, 2004, p. 191-192.
6. Mircea Zăciu, Marian Papahagi și Aurel Sasu (coord), *Dicționarul scriitorilor români*, Vol.2, Editura Fundației Culturale Române, 1998, p. 413.
7. Zoltan Rostas, *Op. cit.*, p. 224; 210; 113.
8. Pericle Martinescu, *7 ani cât 70. Pagini de jurnal (1948-1954)*, Editura „Victoria”, 1997, p. 298-399.
9. Andrei Ciurunga, *Memorii optimiste. Evocări și versuri din închisori*, Editura Fundației Culturale Române, 1992, p.45.
10. Nicolae Iorga, *Oameni cari au fost*, Editura Militară, 1975, p. 241.
11. N.Iorga, *O viață de om așa cum a fost*, Editura „Minerva”, 1976, p. 610.

Comandanți buzoieni

Generalul C. Constantinescu-Claps

----- Emil Niculescu

Constantin Constantinescu-Claps, general de armată (n. 1884, Beceni, județul Buzău – m. 1961, Bacău). Absolvent al școlii militare de artilerie și geniu (1905) și al Școlii Superioare de Război (1920). La începutul războiului, în 1941, a comandat Corpul 11 armată în acțiunile militare pentru eliberarea părții de sud a Basarabiei, apărând Nistrul în zona Valul lui Vodă, pentru care este evidențiat de generalul Nicolae Ciupercă, și în operația Armatei 4 de la Odesa, pe direcția Tatarka-Odesa. S-a remarcat în timpul acțiunilor din Stepa Calmucă, în sud de Stalingrad (septembrie-decembrie 1942), în pofida faptului că acestea s-au soldat cu înfrângerea marilor unități române. La 10 februarie 1943 a demisionat din armată, fiind trecut în rezervă. Arestat, la 17 septembrie 1951, și închis la Văcărești și Jilava. La 20 noiembrie 1954 a fost condamnat la 15 ani muncă silnică pentru așa-zise crime de război. În urma „cererii de îndreptare”, a procurorului general, Tribunalul Suprem l-a declarat nevinovat, fiind eliberat la 26 septembrie 1955.

Insolitul cognomen al generalului buzoian duce cu gândul, pentru cei care au mai prins, în perioada școlarității, penarul cu toc de scris, la una dintre mărcile faimoase de penițe se numea „klaps”, știam că e, parcă, ceva pe nemțește, dar nu și ce semnifică. În virtutea acestei informații lacunare, poți fi tentat să crezi că „porecla” generalului derivă dintr-o pasiune, cu totul accentuată, pentru caligrafie, dintr-o pedanterie a spiritului cancelaristic. Departate de realitatea ce a generat o mult mai „romantică” în resorturile ei. Relatând despre campania Armatei 4 române în Est, aflată sub comanda generalului Constantinescu-Klaps, Titus Gârbea precizează: *De ce „Klaps”? De Bobotează, la Constanța, în prezența Regelui Carol I, s-a aruncat crucea în apă. Comentându-se cine-ar putea s-o scoată pe acel ger, un tânăr sublocotenent s-a aruncat în apă cu tot echipamentul, inclusiv sabia. Surprins, Regele a comentat: „Er mist ein Klaps haben” (Trebuie să aibă ceva sărit la cap). Era vorba tocmai de acest general, pe atunci sublocotenent.*¹

S-a remarcat, prin competență și bravură, încă din timpul celui de al doilea Război Balcanic (1913), când era în Regimentul 12 Artilerie, unitate cu care a participat la campania ofensivă din Transilvania, 1916, unde a fost decorat cu Ordinul „Coroana României” cu

spade în gradul de cavaler; în bătăliile din 1917 îl aflăm, la Măgura Cașin, în funcțiile de comandant de baterie și de divizion.

Va îndeplini mai multe funcții importante, în perioada interbelică, astfel: comandant al Regimentului 4 Artilerie grea (1925-1933), al Brigăzii 7 Artilerie (1933-1935) și al Diviziei 12 Infanterie (1937-1939); devine comandantul corpurilor de armată 10 și 11 (octombrie 1939-noiembrie 1941). În perioada ocupării de către U.R.S.S. a Basarabiei și a Bucovinei de nord, a asigurat retragerea Corpului 10 Armată din nordul Bucovinei.

După intrarea României în cel de al doilea război mondial i se va da comanda sectorului de luptă de pe cursul inferior al Prutului, contribuind la eliberarea părții de sud a Basarabiei și la apărarea Nistrului pe sectorul Vadul lui Vodă. Pentru modul în care s-a achitat de aceste însărcinări, comandantul Armatei 4, generalul Nicolae Ciupercă consemna: *Generalul Constantinescu a condus corpul de armată cu multă destoinicie (...) cauzând indirect retragerea forțelor bolșevice între Limanul Nistrului și lacul Suhoz. (...) Îl consider ca foarte bun comandant de corp de armată care se distinge prin devotament deosebit și printr-un optimism prețios.*

Cu un deceniu mai în vârstă decât Pamfil Șeicaru, fostul sublocotenent de rezervă în războiul reîntregirii, cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul”, gazetarul și polemistul de după război, generalul, prin obârșia buzoiană comună, va fi cunoscut, în campanie sau perioada interbelică, pe directorul ziarului „Curentul”, și chiar a legat o trainică prietenie cu acesta. Astfel se explică geneza unora dintre romanele lui Cezar Petrescu, coleg de redacție cu Șeicaru, atât la „Hiena”, cât și la „Gândirea”, cum nota, în amintirile din exil, cel de pe urmă: *Zaharia Duhu din „Comoara Regelui Dromichet” și din „Aurul negru”, a existat, se numea Ghiță Brăescu din comuna Beceni, județul Buzău. Era unchiul generalului Constantin Constantinescu, fost comandant al armatei a IV-a din campania contra Rusiei sovietice. I-am vorbit lui Cezar Petrescu de acest moșnean care, în copilărie, mă fermecase cu poveștile lui despre daci și mă surprinsese pornirea lui împotriva romanilor. Cezar Petrescu mă ascultase cu interes. Cum mă duceam des la Beceni, l-am rugat să mă întovărășească. A pretextat ceva și n-a mers. După ce au apărut cele două romane, le-a trimis cu dedicație lui Ghiță Brăescu. Mai târziu a mers cu mine la Beceni ca să-și cunoască în carne și oase eroul.² Cele două romane, apărute în 1931, respectiv 1934, au între personaje luptători idealști, combatanți pentru o cauză nobilă (sau deja pierdută – cum era dacismul, după Hasdeu și Nicolae Densusianu, cu a sa „Dacie preistorică”), nestrămutați în temeiurile drepte ale credinței lor. Această prietenie avea să aibă repercursiuni nefaste asupra unor proprii atitudini cum și a carierei sale militare.*

Conduita generalului buzoian, în calitate de comandant al Armatei 4 (noiembrie 1941- februarie 1943), pe frontul din Est, este reflectată și în conținutul câtorva ordine de zi. Astfel, la 28 noiembrie 1941, în Ordinul de zi nr. 56 pe Armata 4, citează Ambulanța și autosanitarele Diviziei 14 Infanterie care, în luptele din fața Odesei, *au tratat și evacuat peste 5000 răniți ai Diviziei 14 și alți 5000 de răniți de la unitățile vecine, prizonieri și populație civilă.³ A avut nenorocul să conducă Armata 4 în una din cele mai grele situații, în Stepa Calmucă, la sud de Stalingrad, în fața unui inamic cu o superioritate zdrobitoare în număr și tehnică, în special tancuri. În 10 decembrie 1942, va cita în ordin de zi pe armată, pentru ajutorul dat, în luptele grele duse din 2 noiembrie, Escadrila 16 observație și Escadrila 14 legătură, iar după o zi, Divizia 8 cavalerie care a *întârziat înaintarea inamicului și a dat răgaz trupelor noastre să se reconstruiască pe poziții succesive.⁴**

Înainte de a se confrunța cu cruda, dramatica iarnă rusească, comandantul Armatei 4, nu pare, după jurnalul generalului Constantin Sănătescu, să fi fost lipsit de un optimism condamnabil; în 25 decembrie 1942, aflat la Vodino, Sănătescu notează: *Crăciunul! – Cel mai trist din viața mea. (...) După masă sunt iar*

singur în camera mea și răsfoiesc ziarele cu data de 9 decembrie. Îmi atrage atenția un articol de fond scris de Pamfil Șeicaru în „Curentul”, prin care preamărește pe G-al Constantinescu (comandantul Armatei a IV-a). Nimic de mirare, prieteni fiind și din același sat. Dar cum vine această laudă tocmai acum? Armata a IV-a a fost adusă în august și comandamentul nu a avut nici o întrebuintare până în ultimele zile din noiembrie, când rămășițele trupelor ce luptau la sud de Stalingrad au fost puse sub comanda acestei armate. Generalul Constantinescu, plictisit de anonimatul ce domnea în jurul său, a trimis o telegramă direct mareșalului, prin care spunea că trupele sale, după zece zile de lupte grele, au încheiat cel mai răsăritean front românesc și sunt cu gândul la Mareșal. O telegramă în termeni lingușitori, dar al cărei tâlc era: vedeți că sunt și eu pe aici; oare n-ar fi momentul să-mi dea și mie „Mihai Viteazul”? Într-adevăr generalul Constantinescu a reușit să iasă din anonim, fiindcă toate ziarele i-au publicat telegrama cu caractere mari, iar „Curentul” îi consacră articolul de fond de care am pomenit. La ora actuală de ce nu revine G-al Constantinescu cu vreo telegramă? Fiindcă trupele sale sunt complet sfărâmate – și inexistente. Nu telegramă de lingușire trebuia să trimită, ci telegramă de protest, în care să arate situația tragică în care ne-a vârat Mareșalul.⁵

Demisia lui Costantinescu-Claps, la 10 februarie 1943, spune multe despre modul său de autoevaluare după înfrângerea de la Stalingrad. Nici gazetarul Șeicaru nu va mai avea atitudini optimiste față de operațiunile de pe Frontul de Est, după acest moment de cotitură în desfășurarea războiului.

Mărturiile ale acestei durabile prietenii sunt furnizate și de unii din locuitorii evrei ai Bacăului, în timpul celui de al doilea război mondial, când puseuri antisemite se mai iveau, când și când; Marius Mircu narează: *președintele evreilor din Iași, S.C. Cristian, „încurajat de articolul din ziarul „Curentul” („Regăsirea omeniei”, de Pamfil Șeicaru, n.m.) s-a prezentat la redacția lui Pamfil Șeicaru, și i-a expus primejdia care îi amenințase pe evreii din Moldova. Pamfil Șeicaru (care tocmai căuta să-și procure „mărturiile de omenie”), la rândul său, s-a adresat generalului Constantinescu-Claps, care-l avusese în subordine pe generalul M. Racoviță (șeful regiunii Bacău, n.m.). Iată discuția dintre cei doi generali, așa cum mi-a relatat-o S.C. Cristian:*

- Domnule general Racoviță, nu trebuie să execuți ordinele mareșalului Averescu pentru înființarea de ghetouri. Nu trebuie să execuți un ordin – în calitate de comandant suprem, cu răspundere pentru zona ta, unde ești suveran – fără să examinezi dacă este realizabil, și dacă este în interesul general al țării. Ești dator să raportezi că nu e bine să faci ghetouri. Când vor veni răspunderile – și vor veni! – nu vei invoca argumentul că ai executat un ordin superior! Tu vei răspunde!

După un moment de reflecție, generalul Racoviță i-a răspuns.

- Ai dreptate! Nici nu mă gândesc să execut ordinul! Voi comunica ministrului de război că nu pot înființa ghetourile.⁶

Cu toate partipris-urile „deponentului” mărturisirii, la adresa lui Pamfil Șeicaru, rămâne certă dovada de echilibru și compasiune, față de cei prigonți, a generalului. Care, desigur, la acel moment, nu era singurul care să nu mai creadă că „războiul sfânt” are tot mai puține șanse de a fi și victorios.

Colonelul Radu Dinulescu (n.1898, Cândești, jud Buzău – m. 1984), atașat militar la Helsinki, transmitea către București, la 9 februarie 1944, poziția mareșalului Mannerheim, comandantul trupelor finlandeze și aliat al Germaniei: *În general, Hitler a cerut trupelor sale mai mult decât puteau da, și la un moment dat acesta poate avea consecințe.*

Referitor la situația politică, mareșalul admite că se observă o ezitare din partea Aliatilor în ceea ce privește începerea invaziei sau efortul ce fac în Italia. Pare semnificativ, de asemenea, că nu se repetă bombardamentele asupra regiunii petroliere de la noi, totuși se arată sceptic.

Eu cred că sprijinul ce putem aștepta de la anglo-americieni este iluzoriu. Aceștia fac jocul lui Stalin. Manevra politică a lui Stalin din ultimele zile este menită să anihileze unele idealisme ce se manifestă în America și să dea argumente conducătorilor anglo-americieni spre a convinge pe cei amenințați să nu se mai opună tendințelor de expansiune sovietice.

Astfel, dacă Europa se găsește astăzi în pericol de a fi bolșevizată, toată vina cade asupra anglo-americanilor. Aceștia trebuiau să lase pe Hitler să se măsoare singur cu Stalin. Din acest duel este probabil că ambii ar fi ieșit oboșiți și Hitler ar fi trebuit să mai pună apă în vinul său (referitor la pretențiile de hegemonie în Europa), și situația Europei era mai bună.⁷ S-ar putea spune că Radu Dinulescu a fost profet pentru țara lui, chiar din Finlanda.

Pamfil Șeicaru însuși, după înfrângerea de la Stalingrad, pe măsură ce frontul se apropia și armatele Axei se „retrăgeau strategic” pe aliniamente dinainte întărite, pierduse optimismul inițial, văzând tot mai clar dezastrul spre care se îndreaptă țara, pericolul ca umbra Kremlinului să bată până la București. La o întâlnire a gazetarilor și scriitorilor la „Hanul cu tei”, unde se aflau: Ion Vinea, Mihai Fărcășanu, lider al tineretului liberal și Gh. Jurgea-Negrilești, autorul unor sagace și pline de farmec memorii, directorul „Curentului” jetează, indignat de inerția celor care minimalizau iminentul cataclism politic al României: *- Degeaba se laudă Churchill că nu e ciocul Imperiului Britanic, el este ce nu vrea să fie, după cum astăzi Hitler este groparul poporului german. „Anglia e gata să lupte până la ultimul soldat străin”...e o butadă des repetată astăzi de anglofilii noștri. Dar creierașul lor anemic nu-i ajută pentru a digera faptul istoric crud, autentic.*

Fiindcă, domnilor, pentru ca istoria să se poată repeta, trebuie în mod fatal să aibă momente inițiale unice, de unde pornește repetiția. Așadar nu mi-e teamă să spun că Anglia luptă până la ultimul ei soldat pentru a crea imperiul lui Stalin... ca și Statele Unite dealtfel!

Să nu uităm că Șeicaru vorbea nu în '50 sau '60, ci în vara anului '44.⁸

Memorialistul înțelege că, astfel cum, în primul război mondial, imperiul lui Lenin s-a ivit cu complicitatea occidentalilor, tot așa se profilează, mult mai amenințător, hegemonia europeană a succesorului acestuia: *Din ceața viitorului – ca să vă răspund în același stil - a continuat cel care era considerat „un Talleirand al Balcanilor” – se ridică o umbră uriașă, înspăimântătoare, a lui Stalin, a marelui câștigător. Îl studiez, îl urmăresc de ani de zile. Până să fac abstracție de legendă și să ajung la realitate a trebuit să citesc munți de cărți. Am procedat la fel cu Hitler, cu Mussolini, cu Roosevelt, cu Churchill. Primii doi sunt afară din discuție. Rămâne Roosevelt – un paralytic imbecilizat de diverse convingeri mai mult sau mai puțin mistice – și Churchill. O fi el bețiv – vorbesc de Churchill – dar asta nu-l împiedică să fie lucid și să realizeze că Goebbels are dreptate! E groparul Imperiului Britanic. Dar nu numai atât. Printr-o împletire diabolică a împrejurărilor, el vede – și aici e drama lui – cum a ajuns complicele lui Hitler în ridicarea Imperiului sovietic. Degeaba râdeți. În clipa de față se făurește cel mai mare imperiu din câte a cunoscut umanitatea. Unde se va opri? Asta mă interesează personal. La Berlin, la Viena sau la Paris? Poate că fugind de aici ar fi mai cuminte să mă topesc în imensitatea Braziliei, a Americii de Sud.*

Era apocaliptică viziunea naționalistului care se exila?; un minim bilanț arată că, dintre cei ce se aflau la masă, Mihai Fărcășanu va fugi, în 1947, după ce publicase, în 1946, sub pseudonimul Mihail Villara, romanul „Frunzele nu mai sunt aceleași”, iar Ion Vinea va face pușcărie politică.

Din Spania, la numai trei zile după „insurecția armată”, în 26 august 1944, Șeicaru îi scria generalului C. Constantinescu-Klaps, președintele Consiliului de administrație al „Curentului”: *Dacă lupta a fost pierdută, nu înseamnă că a fost nedreaptă cauza. Aș vrea ca evenimentele să-mi dovedească netemeinicia temerilor mele și aș fi fericit, chiar cu prețul unei existențe pribege pentru restul vieții, să nu fi avut dreptate și o colaborare cu Rusia sovietică să fie posibilă, România păstrându-și întreaga ei suveranitate...*

Mă despart cu tristețe de acest ziar căruia i-am închinat 17 ani de pasiune, de muncă, de credință...Și renunțând, eu servesc aceeași cauză românească.⁹ Zadarnice speranțe, la 20 septembrie 1944 imprimăria ziarului „Curentul” a fost ocupată de autoritățile sovietice care, culme a ironiei și cinismului (forței), vor imprima acolo „Buletinul Armatei Roșii”, în timp ce locuința lui Pamfil Șeicaru, din strada Angheliescu nr. 39, a fost rechiziționată de către nou apărutul Front al

Plugarilor, mai apoi, servind de domiciliu noului ministru al agriculturii, omul lui Petru Groza, Romulus Zăroni. Aceasta deși, la plecare, Șeicaru lăsase întreprinderea unui consiliu din care făceau parte generalul Constantinescu Claps, Ion Vinea, Romulus Dianu și Lorin Popescu. Pe Romulus Dianu, îl va întâlni, în 1949, la Zarca (Aiud), fostul deținut buzoian Teodor Duțu, care îi va fi coleg de celulă; despre acest „internat” al noului regim, memorialistul consemnează: *Romulus Dianu fusese ziarist, redactor între altele la ziarul „Curentul” și avea vreo 50 de ani. Era arestat de vreo patru ani, fiind condamnat încă din 1945 în lotul ziaristilor, la 20 de ani de d(etenție) gr(ea). Toți cei din lotul său fuseseră condamnați pentru activitatea de gazetar, învinuiți că au contribuit, prin scrisul lor, la la incitarea poporului român la ură și război împotriva U.R.S.S. și a comunismului, participând prin toată activitatea lor la dezastrul țării.*¹⁰

Relațiile generalului Constantinescu-Claps cu Pamfil Șeicaru, condamnat la moarte, în contumancie, funcția sa militară pe frontul din Est, au cântărit mult la încercarea de anulare a sa, de exmatriculare din societate, prin mijloacele atât de la îndemână epocii: condamnarea politică. Inițial este „ridicat”, la 15 august 1949, din rezidența sa de la Bacău, fiind învinuit că ar fi avut legături cu fostul Partid Național-Țărănesc.

Realitatea este că, la fosta imprimerie a lui Șeicaru, în anii 1944-1946, adică până la suspendarea de către comuniști, s-a tipărit ziarul țărănist „Dreptatea”, sub direcția lui Nicolae Carandino, încă unul dintre cei care minimalizaseră mesajul gazetarului buzoian: *La despărțire, Șeicaru mi-a propus să plec cu el și cu Puiu Dumitrescu (fostul secretar al lui Carol al II-lea) care era de față. De ce să plec? De ce să fug?*

*Propunerea lui mi se părea echivalentă, în acea clipă, cu a lui Al Capone sau a lui Dilinger dacă ei mi-ar fi propus să fugim că „vine poliția”. Nu numai că mă simțeam „nevinovat”, dar, cu ani în urmă, luptasem constant pe poziții de stânga. (...) Dar Șeicaru insistă. Enervat, la un moment dat i-am tăiat-o scurt, la care, cu maniera lui brutală, m-a apucat de guler și mi-a spus: „Vezi tu, mă! De cravata asta o să te spânzure într-o zi comuniștii. Și atunci o să-ți aduci aminte de mine! Dar o să fie prea târziu!”*¹¹ Desigur, și Vinea și Carandino erau de stânga, de cea socialistă, tradițională, iar nu comunistă; cel de al doilea, incriminat în „lotul Tămădău” (când, la îndemnul lui Maniu, a vrut să plece, a numerit într-o cursă organizată de autorități) va fi și el încarcerat, și după mulți ani, va avea, în prelungirea condamnării, domiciliu obligatoriu, în Bărăgan, în satele special „amenajate”. Chiar și în privința modei, pronosticurile lui Șeicaru se vor adevăra, în bună măsură: cravata va fi abolită, gulerul va fi răstrânt peste revere, iar pălăria burgheză va ceda în locul șepcii proletare.

În ce privește colaborarea generalului C. Constantinescu-Claps cu organul de presă al lui Iuliu Maniu, aici

mărturia lui Carandino denotă că, în urma bramburelii, de după lovitură de palat, s-a produs un fel de „rechiziție”, cam în spiritul bolșevic al „eliberatorilor” sovietici: *Întreprinderile „Curentul” se aflau în plină anarhie. În virtutea dreptului revoluționar am confiscat depozitul de hârtie, am luat comanda în tipografie și...am găsit un administrator, pentru noul ziar care urma să apară. (...) Avioanele germane bombardau orașul. Nu se știa încă rezultatul loviturii de stat. Am comunicat redacției transformarea „Curentului familiei” (o subredacție a trustului „Curentul”, n.m.) în redacția „Dreptății”.*

Generalul va fi eliberat la 1 septembrie sub consemnul unei clauze de amnezie/discreție: a semnat un angajament că nu va divulga nimănui locul unde fusese reținut. La 17 septembrie 1951, reînchis, preventiv, la Văcărești, sub acuzația că ar fi ordonat executarea și apoi spânzurarea a patru partizani ruși, la laska; în apărarea sa generalul depune în instanță lucrarea „Patru ani de urgie – notele unui evreu din România”, în care se menționează atitudinea umanitară pe care o avusese față de populația civilă, inclusiv față de cea evreiască, precum și scrisoarea generalului Vorobiev, prin care generalului R. I. Malinovski, comandantul Frontului 2 ucrainian, interzicea trupelor sovietice „ca în gospodăria generalului Constantinescu Constantin, din raionul Bacău, să se facă confiscarea și rechiziționarea produselor și inventarului.”¹²

Condamnarea la 15 ani de temniță grea, din 30 mai 1955, va fi revizuită și, prin Decizia nr. 1057 a Tribunalului Suprem, acuzatul Constantinescu Constantin, zis Claps, a fost achitat. Este eliberat la 26 septembrie 1955.

Generalul s-a stins din viață, în 1961, la Bacău. În exil, Pamfil Șeicaru a supraviețuit până în 1980.

Note:

1. Doi generali de excepție. În viziune proprie (Titus Gârbea și G.D. Marinescu), Editura „V. Cârlova”, 1997, p. 53.
2. Pamfil Șeicaru, *Scrisori din exil. Figuri din lumea literară*, Vol.1, Ediție îngrijită și prefațată de I.Oprișan, Editura „Saeculum I.O.”, 2002, p. 426.
3. Jipa Rotaru, Alesandru Duțu și Florica Dobre, *Campania din Est în Ordine de zi (1941-1944)*, Vol.2, Editura „Metropol”, 1995, p.139.
4. Florica Dobre și Alesandru Duțu, *Campania din Est în Ordine de zi (1941-1944)*, Vol 4, Editura „Vasile Cârlova”, 1997, p. 38-39.
5. *Jurnalul generalului Sănătescu*, ediția 2, Editura „Humanitas”, 2006, p.95.
6. Marius Mircu, *Oameni de omenie la vremuri de neomenie*, Editura „Hasefer”, 1996, p. 50-5
7. Alesandru Duțu, Lenuța Nicolescu și Alexandru Oșca, *Atașării militare transmise... (1938-1944)*, Editura „Europa Nova”, 2001, p.328.
8. Jurgea-Negrilești, *Troica amintirilor. Sub patru regi*, Editura „Cartea românească”, 2002, p.344.
9. Dinu C. Giurescu, *Uzurpatorii. România. 6 martie 1945 – 7 ianuarie 1946*, Editura „Vremea XXI”, 2004, p. 265.
10. Teodor Duțu, *După 50 de ani. Amintiri despre cei care nu mai sunt*, Vol.1, Buzău, Editura „Alpha MDN”, 1999, p.,272
11. N. Carandino, *Noapți albe, zile negre. Memorii*, Editura „Eminescu”, 1992, p. 251.
12. Alesandru Duțu și Florica Dobre, *Drama generalilor români (1944-1964)*, Editura Enciclopedică, 1997, p.84.

Participarea militarilor buzoieni la cel de al doilea război balcanic (1913)

----- Viorel Frîncu, Biblioteca Județeană „V. Voiculescu” Buzău

Declanșarea celor două războaie balcanice, desfășurate între anii 1912-1913, au avut cauze istorice mult mai vechi, acestea acutizându-se începând cu cea de a doua parte a secolului XVIII.

Războiul ruso-român-otoman din 1877-1878, luptele de eliberare națională ale unor state, precum România, Serbia și Muntenegru, la care se va alătura și Grecia, după Congresul marilor puteri europene de la Berlin (1878), au creat premisele unor noi mișcări de emancipare în Tracia, Macedonia și Albania, culminând cu declararea independenței Bulgariei (1908) față de Turcia.

„Chestiunea orientală” a atras și atenția marilor puteri europene, în principal Austro-Ungaria și Rusia, dar și a Franței și Marii Britanii, care căutau să-și ralieze Antantei și Puterilor Centrale noi forțe din statele balcanice.

Înfrângerea Turciei de către Bulgaria și aliații săi a stârnit îngrijorare la București, pentru că amenința să tulbure echilibrul din zonă. În aceste condiții, guvernul român a cerut compensații teritoriale din partea Bulgariei, dar aceasta refuză orice propunere. În vara anului 1913, Bulgaria își atacă foștii aliați – Serbia și Grecia -, ca urmare a disputei asupra împărțirii teritoriilor luate de la Turcia, ceea ce obligă România să îi declare război.¹

CU OCHII LA BULGARIA, CU GÂNDUL LA TRANSILVANIA

În ziua de 20 iunie/3 iulie 1913, guvernul român dispune mobilizarea generală a forțelor armate, această hotărâre fiind primită de majoritatea opiniei publice din țară cu mult entuziasm, în contextul în care se cunoșteau acțiunea duplicitară și amenințările directe ale Austro-Ungariei, de a obține neutralitatea României și a atrage Bulgaria în sfera sa de influență. Viena preconiza să pună bazele unui al doilea front în Balcani, îndreptat împotriva țării noastre, în eventualitatea declanșării unui război de eliberare a Transilvaniei

și de întregire națională. „Acțiunea României – nota în *Amintirile* sale Take Ionescu – semnifica primul pas al emancipării noastre de sub jugul austro-ungar, iar creșterea prestigiului României avea să întărească marele ideal al unirii. „Vorba soldaților noștri din vara lui 1913: «Noi trecem în Bulgaria pentru a ajunge în Transilvania» exprima – după același memorialist – unul din aceste adevăruri profunde pe care Budapesta nu putea să nu-l ghicească”.²

Acțiunea militară a României a avut la bază planul de operații militare elaborat de Marele Stat Major, în frunte cu generalul de divizie Alexandru Averescu, în

prima jumătate a anului 1913, sub denumirea cifrată de „Ipoteza nr. 1 bis”,³ potrivit căruia armata română urma să fie concentrată rapid de-a lungul Dunării și în Dobrogea, cu scopul de a se desfășura pe două direcții strategice: una, principală, spre Sofia, cea de-a doua în așa numitul „Cadrlater mic”.

Mobilizarea armatei române a început în noaptea de 22 iunie/5 iulie spre 23 iunie/6 iulie. Au fost chemate sub drapel contingentele: 1901-1911 pentru unitățile operative; 1895-1900 din miliții; 1897-1909 pentru marină.⁴

Buzoienii din Regimentul 7 Artilerie au dat curs ordinului primit într-o atmosferă de năvalnic

Gen. Averescu si Marele Stat Major

entuziasm și adâncă însuflețire patriotică: „La 23 iunie, zi senină și călduroasă de vară – clopotele bisericilor și trompetele uitate și ruginite, ce stau spânzurate în cine știe ce ungher din primăriile satelor, începuseră să sune alarma și să cheme toată suflarea românească, de la un capăt la altul al țării, se ridică, ca un singur om, și într-un elan cum nu s-a mai văzut, isbucni în chiote și urale de bucurie”.⁵

Concentrarea trupe și a Statului Major al regimentului, în componența căreia intrau două divizioane cu șase baterii, s-a făcut pe parcursul a cinci zile, sub comanda col. Gheorghe Spirescu.⁶ În acest timp, la regiment se prezentaseră 3947 de mobilizați. La 27 iunie, regimentul se punea în marș cu 4341 soldați activi și rezerviști, 1051 trăsură și cu 4185 de cai.⁷ În zilele de 28-30 iunie, militarii s-au îmbarcat în gara Buzău cu destinația București. Aici fac joncțiunea cu Regimentul 19 Artilerie și se constituie în Brigada a 5-a Artilerie. Între 2 și 7 iulie, militarii vor mășălui pe ruta: București – Drăgănești – Vlașca, până la Isbiceni – Corabia – Siliștoara, iar în seara zilei de 7 iulie, la orele 21,30, începe trecerea Dunării pe un pod de

vase, lung de 1500 m, construit de pontonierii români.⁸ Acest moment este descris astfel de comandantul regimentului, col. Gh. Spirescu: „În ziua de 7 iulie trecăm Dunărea. În marș triumfal ajunseserăm până la poalele Balcanilor la Ciurmak-Kovitză. Aici regiunea era contaminată, epidemia de holeră făcând primele victime”.⁹ Artileriștii buzoieni au mășăluit pe valea Iskerului, au trecut peste râul Gulem Isker și poposesc în satul Staverț. De aici, trec prin localitatea Luncavița și ajung pe dealurile de lângă Sofia, în jurul trecătoarei Arab-Komak, tăind astfel orice comunicație a capitalei cu nordul țării. La Ciurmak-Kovitză ajunsesse vestea că o întreagă brigadă

bulgară fusese făcută prizonieră de un divizion din Regimentul 7 roșiori, care ocupase localitatea Ferdinandovo. De menționat gestul umanitar al conducătorilor Armatei Române care, în baza Convenției de la Geneva, i-au eliberat pe prizonieri, eliberându-le „bilete de voie” pe care erau scrise, românește pe o parte și bulgărește pe alta, următoarele: ROMÂNIA. Soldații mai jos notați care au fost făcuți prizonieri în lupta dela Ferdinandov și care și-au dat cuvântul de onoare că nu mai ridică arma contra armatei române se lasă liberi și are voie a merge la vetrele lor. Comand. Diviziei de Cavalerie General (ss) Bogdan.

În tot drumul cât au mers prin Bulgaria, ostașii români nu au întâlnit, după cum consemnează maiorul medic Nicolae Burghel în cartea sa, decât „locuri sterpe, sălbatic; satele murdare, sărăcăcioase; casele pustii, nevăruite, din cărămidă nearsă, fără grădini, cu grămezi de titzic; se găseau animale și păsări fără stăpân; câțiva bătrâni și copii care vorbeau românește”.¹⁰

Dacă pe tot parcursul campaniei din Bulgaria militarii români nu au întâmpinat vreo rezistență a armatei bulgare, în schimb epidemia de holeră a făcut numeroase victime în rândurile noastre. Deși medicul regimentului, col. dr. Nanu Pârlogea, utilizează toate metodele de prevenire a

Reg. Buzău No. 8.

TABLOU

De oamenii din Reg. Buzău No. 8 ce au murit în campania din 1913.

NUMELE și PRONUMELE	Gradul	Compania	Data când a murit			Localitatea unde a murit	Cauza morții	Unde se află îngropat	Locul Natal	
			Anul	Luna	Ziua				Comuna	Jud
Baltae Grigore	Sergent	9	1913	August	12	În lazarul la T.-Măg Spil. Gârjași Buzău	Holeră	T.-Măgurele Cim. N. 2 Buzău	Pleşcoi Buzău	Buzău
Neșu Ion	Soldat	9	"	"	16	"	"	"	"	"
Palaloga Ion	"	4	"	"	18	"	"	"	"	"
Giobanu Ion	"	1	"	"	16	"	"	"	"	"
Marin Ion	"	1	"	"	17	"	"	"	"	"
Toma Dumitru	"	5	"	"	17	Lazarul Brăila	"	Brăila	Colț	"
Gavrilă Constantin	"	6	"	"	21	Spil. Gârjași Buzău	"	Cim. N. 2 Buzău	"	"
Nica Anton	"	7	"	"	16	Lazarul Siliștra	"	Siliștra	F. Zănești	"
Antonescu Nistor	"	C. mitr.	"	"	23	Spil. Gârjași Buzău	"	Cim. N. 2 Buzău	Policiori	"
Rădulescu Const.	"	9	"	"	24	"	"	"	Buzău	"
Stirbeiu Iamandi	Sergent	C. mitr.	"	"	24	"	"	"	"	"
Stan Chivu	Soldat Caporal	7	"	Iulie	30	Spil. de Etopa al corp. III Armada.	Febra-Tiroida	Nicopole	V. Sorești	"

îmbolnăvirilor, inclusiv pompe de extracția apei, la 31 iulie, cad loviți de holeră caporalul Clementi Anisinof și soldatul Dumitru Băjenaru, apoi alți doi militari – soldații Alexandru Dumitru și Andrei Ioniță.¹¹

La 5 august, regimentul s-a pus în marș spre țară, trecând pe Valea Vidului, prin Plevna, ca la 7 august să se ajungă în satul Debova, pe malul râului Osma. În ziua de 10 august artileristii buzoieni au trecut Dunărea pe podul ce lega Nicopole de Turnu Măgurele. În drumul spre Slatina, de unde urma să se imbarce în tren, la 12 august, plecând de la Vispești, la 40 km de destinație, un alt militar – sold. Ioan Ileana, din bateria I – cade victimă holerei. Până la plecare garniturii spre Buzău și după aceea, vor mai muri din cauza epidemiei: cap. Ioan Pișcoci și soldații Gheorghe Cristache, Gh. Junghiatu, Ioan Lungu, Ioan Drăgulin și Gh. Bălănescu. De asemenea, cad pradă molimei soldații Andrei Ioniță și Alexandru O. Dumitru, evacuați

din Bulgaria, cap. Nicolae Balea și sold. Gh. Roșu, de la Coloana de Muniții ale Parcului Corpului 3 Armată, precum și soldații Ioan Baci, Radu Vasile, Stan Lăzăroiu și Gh. Ghiță de la Coloana de Mare Parc.

În cele din urmă, la 18 august, militarii buzoieni debarcă în stația Ulmeni, unde vor rămâne în carantină „până vineri 23 august 1913, când se intră în cazarma regimentului din orașul Buzău, unde cetățenii orașului îi primesc cu flori”.¹²

Mai apoi, la inițiativa comandantului regimentului, col. Gh. Spirescu, se va înălța „un monument care să spună generațiilor viitoare [despre] «Avântul Țării» și ostașului român în campania din 1913”, lucrare executată de sculptorul Deldebio și inaugurată în decembrie 1913, în prezența comandantului Diviziei 5, generalul Georgescu, a Episcopu-lui Dionisie al Buzăului, precum și al reprezentanților autorităților locale.¹³

Tablou
De Ofițeri e cari au luat parte în campania din 1913 cccu Regimentul 8 Buzău No. 8.

N. nr.	Numele și Prenumele	Gradații	Funcțiunea ce a îndeplinit
1	Măru Aristodide	Col.	Comand. Reg-tului
2	Volovscu C. Grigori	Maior	Com. Bat. II și ajut. Com.
3	G-tinescu C. Consi.	"	" " " " " " " "
4	Tăntu Constantin	"	" " " " " " " "
5	Găfengu MMihail	Mar. M. Med.	Medic. Corpului
6	Erimescu Il. Ilie	Dăp. v.	Com. comp. I-a
7	Duca Dumitru	"	" " " " " " " "
8	Adamovici Eugeniu	"	" " " " " " " "
9	G-tinescu T. Toma	"	" " " " " " " "
10	G-tinescu NNicolae	"	" " " " " " " "
11	Georgescu I. C-tin	"	" " " " " " " "
12	Onescu MMihail	"	" " " " " " " "
13	Mănilă Ion	"	" " " " " " " "
14	Terpu Alexandru	"	" " " " " " " "
15	Dolrescu A. Alex.	"	" " " " " " " "
16	Morțun Ion	"	" " " " " " " "
17	Alex. adreșcu Kim	"	" " " " " " " "
18	Bugașevanu Ilie	"	" " " " " " " "
19	Grigorescu I. D. Iru	"	" " " " " " " "
20	Petrov Ion I.	Locot.	Com. c. mitralieră
21	Hristu Niccolae	"	Adjut. Reg-tului
22	Vernescu V. Valerian	"	Ofiț. cu aproviz.
23	Ionescu Constantin	"	Cassier
24	Ioan Ștefan	"	Șeful sec. Mieliești
25	Radovici NNicolae	"	" " " " " " " "
26	Botz Aurel	Loc. Scurt	" " " " " " " "
27	Arginle Niccoline	Adjut.	Doct. Bat. II.
28	Tănăsescu Ion	Șef Muzic.	Șeful muz. Reg.
29	Chiriacescu u. Ion	Sub. Locot.	Com. de Plat. Comp. III-a
30	Păun Alexandru	"	" " " " " " " "
31	G-tinescu O. Octav	"	" " " " " " " "
32	Ilie Radu	"	" " " " " " " "
33	Solomon Pa'aul	"	" " " " " " " "

**REGIMENTUL 8 INFANTERIE,
JURNAL DE CAMPANIE**

În rândurile care urmează, vom reda cele mai importante momente ale drumului parcurs de Regimentul 8 Infanterie Buzău, în campania din Bulgaria, citând

Războiul Româno-bulgar - Guerre Roumain-Bulgar - Rumänisch-Bulgarischer Krieg.
 M. S. Regele României trecând în revistă trupele la intrarea lor în Bulgaria.
 S. M. Le Roi de Roumanie passant en revue les troupes a leurs entrées en Bulgarie.
 S. M. der König von Rumänien besichtigt die Truppen bei ihrem Einmarsch in Bulgarien.
 3 Julie 1913.

adesea jurnalul de campanie întocmit de plt. major Gh. Anghel.¹⁴

Sub comanda col. Aristide Razu, cel care va fi numit, mai târziu comandatul Diviziei 5 Infanterie, iar în Primul Război Mondial, va conduce Corpul 3 Armată, în noaptea de 22 spre 23 iunie, ora 12.00, se începe mobilizarea trupei și îmbarcarea acesteia în garniturile de tren staționate în gara Buzău. Momentul este astfel descris de memorialist: „Delirul era la culme. Trenurile parcă erau niște elefanți uriași împodobiți de costumele țărănești cu care erau îmbrăcați ostașii, căci erau atât de mulți în trenuri încât mai mulți încăpeau pe scările vagoanelor și pe acoperișuri decât în vagon, încât dădea trenului un aspect de o floare mare înflorită cu tot felul de culori. Mai pe fiecare vagon se vedeau câte o mulțime de steaguri tricolor care fâlfâiau în aer privind maiestuos la flăcâii de sub el”.¹⁵

În noaptea de 27-28 iunie, la ora 12,52, trenul s-a pus în mișcare cu destinația București. Pe toate vagoanele era scris cu litere mari: *Buzău – Sofia*. După plecarea primei garnituri, urmează alte unități militare ce pornesc din gara Buzău; la ora 2,50 din noapte iau drumul Bucureștilor Batalionul 3 și Statul Major al regimentului, pe direcția Ploiești – Chitila – Gara Mogoșoaia, unde sosesc la ora

11,55, militarii fiind cantonați în satul Băneasa-Herăstrău. La ora 23,14, în noaptea de 28-29 iunie, pleacă din Buzău ultima garnitură de tren cu militarii din Batalionul 1 și cu Cartierul Brigăzii 10, pe itinerariul Făurei – Fetești – Gara Obor (București).¹⁶

În după amiaza zile de 29 iunie, la orele 4 p.m., trupa pornește în marș pe direcția Turnul Măgurele – Corabia, locul pe unde se stabilise trecerea Dunării în Bugaria. Acest moment este evocat astfel de autorul jurnalului: „La ora 1,30 am ajuns la Silișteoara, mai jos de Corabia, aici, apoi la ora 5,15 p.m. regimentul a început să treacă Dunărea. La 5,45 p.m., regimentul a călcat pe pământ bulgăresc.(...) La trecerea podului era A.S.R.

Principele Carol și Ferdinand, uralele pe pod nu mai conteneau, mici vaporăse pline se plimbau pe lângă pod, ne urau drum bun prin urale ce răspundeau la cele ieșite din piepturile ostașilor după pod. Dincolo, la capătul podului, era D-I General Georgescu, comandantul Diviziei 5, care ne-a strigat: *Ura, băieți pe pământul bulgăresc!*”¹⁷

După trecerea Dunării, militarii au mărșăluit până în satul Ghigen, unde s-au cantonat, după care și-au continuat drumul trecând râul Isker, apoi prin localitatea Crușaveni, tabăra fiind constituită în apropierea satului Staverț. Pe valea Iskerului, ostașii buzoieni își vor ridica bivouacuri în satul Gustilia, aici urmând a avea loc o slujbă religioasă, urmată de cuvântări entuziaste și „o horă între ofițeri și soldați”.

În după amiaza zilei de 14 iulie, trupa înaintează spre localitatea Kneaja, unde vor cantona, încartiruiți prin casele sătenilor, plt. major Gh. Anghel constată: „Țăranul bulgar deși mai bogat în pământ ca cel român, dar trăiește într-o mizerie nespūsă, aci am cantonat la un bulgar care ne-a dat un pat, dar nu am putut dormi căci cum am adormit nițel au și năvălit insectele bălane peste noi, care simțise că este un hoit strein în pat și nu am mai putut dormi până la 1 noaptea când am fost nevoiți să ne sculăm căci din ce în ce insectele

deveniau mai furioase. (...) Când am intrat în casă la bulgar femeia avea un copil mic și de frică să nu’l tăem îl pitise într’o odae din fund sub o țoală, copilul care nu știa de ce e pus acolo țipa cât îl lua gura, observ acest lucru, chem un soldat care știa bulgărește și îi spun să vorbească cu bulgăroaica ca să nu’i fie frică și să scoată copilul de acolo căci noi nu facem cum au

făcut soldații lor la turci, greci și sârbi”¹⁸.

La 15 iulie, infanteriștii buzoieni, se vor cantona în localitatea lenița, „sat sărac, dar bogat în vite, căci după 3 rechiziții ce făcuse bulgarii încă era turme de bivoli și vaci”. Aici, „pe un platou la vest de satul lenița, de unde se văd Balcanii cei înalți, suntem la 60 km. de Sofia și suntem nerăbdători să o vedem și noi căci este păcat să te duci în țară streină și să nu-i vezi capitala”, mai notează memorialistul.

„Dar ce este mai trist este că holera și-a plasat coasta în trupele din linia I făcând 40 victime. Se zice că medicii bulgari au infectat apa Iskerului cu microbi de holeră de unde s’au contaminat trupele. Când mă gândesc că poate voi muri de holeră, iar nu de glonț mă ia groaza. Moartea de glonț îmi

ORDINUL DE ZI No. 25 din 7 august [1913]
dat
Ofițerilor și Trupeii Corpului 3 Armată

CAMARAZI !

V-ați mobilizat ca mișcați de ceva magic, ați mirat pe toată lumea: să știe.

Trecând în Bulgaria, v’ați menținut entuziasmul de acasă, ați arătat respect și iubirea de șefi, precum și un desăvârșit devotament pentru tot ce vi s’a cerut. Ați suportat tot cum numai Românul știe să supoarte. Am văzut pe unii din voi, bolnavi de o crudă boală, fără să observ o lacrimă pe fața cuiva, fără să aud un geamăt ori o dorință oarecare; erau muți și cu hotărârea cea din urmă în inima lor.

Camarazi!** Dacă cineva se poate numi cetățeni ai unei țări, voi sunteți desigur cei dintâi. Toți dau și fac ceva pentru țara lor, dar nimeni ca voi, **căci nimeni nu’și pune viața la picioarele ei, decât voi.

Sunteți dar tot ce țara noastră are mai scump, sunteți mândria și puterea ei. Aveți dreptul la toate onorurile și la soarta cea mai bună. Și le veți avea, sper, și una și alta.

Reîntorși pe pământul nostru, mă despart de voi, cuprins de o adâncă emoțiune sufletească.

Comandant Corp 3 Armată
General de Divizie (ss) IARCA

este așa de familiară ca și cum m’aș gândi că la un dejun am să mănânc ciorbă dela cazan căci altceva lipsește. Doar pentru a mă întâlni cu glonțul am trecut pe pământ bulgăresc: iar nu să mor ca orice muritor de alte boale”, conchide combatantul.¹⁹

În așteptarea ordinului de a înainta spre capitala Bulgariei, Sofia, militarii infanteriști își continuă programul de instrucție, dar organizează și activități cultural-sportive: scurte piese de teatru, recitări, întreceri la oină. Aici are loc și un emoționant moment, prin care au fost sărbătorii eroii români participanți la războiul din 1877, la care au fost prezenți, pe lângă militarii români și reprezentanți ai autoritățile bulgare din satul lenița. Primarul localității a spus, în discursul său: „Voi ne-ați dat

independența de la 1877, voi ne-ați adus acum pacea și ați oprit gârlele de sânge ce trebuia să mai curgă încă între frați, voi ne-ați dat liniștea și pacea pe care nu am văzut-o de un an, ne-ați păstrat fecioarele și nu v-ați atins de căminurile noastre, ne-ați adus isvoare de bani în țară. Fiți mari și tari ca să puteți încă ține pacea veacuri întregi între popoarele creștine din Balcani”.²⁰

La București demaraseră deja negocierile de pace, convenindu-se încheierea unui armistițiu de cinci zile, începând din 18/31 iulie ora 12,00. La 23 iulie/5 august armistițiuul a fost prelungit cu trei zile, și apoi „sine die”, până la semnarea tratatului de pace.²¹

În aceste condiții, în ziua de 5 august, ora 5 dimineața, ostașii Regimentului 8 Infanterie mărșălu-

iau spre Nicopole, trecând prin Brenița, apoi peste râul Isker, ajungând în satul Mahlâta, unde se găsea Corpul 3 Armată și Divizia 5. Militarii își continuă calea prin localitatea Mitropolia de Jos, din apropierea Plevnei, și Opanez, locuri amintind de eroismul soldaților români în războiul din 1877, apoi Rabina, Breslanița, Meșavle și Asanova, unde și-au instalat tabăra.

Spre Nicopole, trecând prin satele Debovo și Muselin Selo, după ce au trecut râul Osman, în ziua de 9 august, la Brigada 10 se înregistrează primul caz suspect de holeră. În noaptea de 9-10 august, ora 2,00, oștenii buzoieni trec Dunărea pe la Nicopole, fiind întâmpinați de Principele Ferdinand.

Pe 11 august se înregistrează primul caz de holeră la Compania 9, cauza fiind intrarea în contact cu alte unități militare deja contaminate. În aceeași zi, trupele sunt îmbarcate pe 11 șleperi trase remorcherul „Petru Rareș”, la care se atașează și militarii Regimentului 9 Infanterie Râmnicu Sărat, având ca destinație portul Brăila. Între timp, numărul cazurilor de holeră se înmulțește. La 14 august, din Brăila militarii călătoresc cu trenul, urmând să ajungă, la Buzău, în aceeași zi. „La Buzău se luase măsuri de a ne primi cu mare alai, la inițiativa domnului inginer Scutaru. 22 de mașini din Depou

Medalie din 1913

aveau să anunțe intrarea noastră în oraș prin semnalele lor ascuțite. Populația civilă din oraș a fost anunțată de a veni să ne primească; mare deziluzie – consemnează memorialistul -, căci totul a rămas jos, pentru că un ordin superior ne oprește în gara Tăbărești pentru a face carantina aici”.²² În continuare, se înregistrează noi cazuri de holeră, cei loviți de epidemie fiind internați în Spitalul Gârlași.

În ultima zi de carantină, militarii strâng bani pentru familiile celor răpuși de holeră, iar spre seară, în mijlocul taberei, se organizează un foc de artificii, ce transformă posomorâta tabără într-o zi de 10 mai.

În 24 august, militarii vor intra în cazarmă, unde col. Aristide Razu

va ține un înflăcărat discurs, mulțumind tuturor ostașilor pentru contribuția la campania din Bulgaria, precum și maiorului medic Mihail Gafencu și celorlalți medici „care au muncit din răsputeri pentru a face ca holera să plece dintre noi”. De asemenea, s-a luat inițiativa ca, în memoria celor ce și-au pierdut viața în această campanie, să se ridice un monument. Acest însemn omagial a fost ridicat, în anul 1914, și amplasat, inițial, în Cimitirul „Sf. Gheorghe”, apoi mutat în Cimitirul Eroilor, unde încadrează, cu alte trei monumente, Domul.²³

Drapelul Regimentului 8 a fost decorat cu medalia „Avântul Țării”.

Note:

¹ Mihai Bărbulescu, Denis Deletant ș.a., *Istoria României*, Ed. Corint, București, 2005, p. 340.

² Take Ionescu, *Souvenirs*, Paris, 1919, pp. 29-30; apud *Istoria militară a poporului român*, vol. IV, Ed. Militară, București, 1988, p.275

³ *Istoria militară a poporului român*, p. 275.

⁴ *Ibidem* p.276

⁵ Constantin Sătcoeanu și Dumitru Serbescu-Lopătari, *Regimentul 7 Artilerie – cincizeci de ani de viață. Însemnări, fapte și povestiri trăite*, Tipografia „Dacia – Frații Dumitrescu & Co”, Buzău, 1935, p. 201.

⁶ Col. Gh. Spirescu, avansat general, a venit la Buzău în anul 1899, la Regimentul 7 Artilerie, cu gradul de maior. A fost numit comandantul Diviziei 2, iar din anul 1900 conduce Biroul mobilizare pe care îl reorganizează. În același an este numit director al Școlii regimentare. În perioada 1 oct. 1911 – 1 iul. 1914, este comandantul Regimentului 7 Artilerie.

⁷ *Ibidem*, p. 220.

⁸ N. Burghele, *Amintiri din timpul războiului româno-bulgar din 1913*, București, 1913, Noua Tipografie Profesională Dimitrie Ionescu, p. 10.

⁹ Constantin Sătcoeanu..., *op. cit.*, p. 242.

¹⁰ N. Burghele, *op. cit.*, p. 11.

¹¹ C. Sătcoeanu, *op. cit.*, p. 235.

¹² N. Burghele, *op. cit.*, p. 39.

¹³ *Ibidem*, pp. 242-244.

¹⁴ Gh. Anghel / Plutonierul major din Regimentul Buzău No. 8/, *Amintiri. Din înălțătorul avânt din 1913. Peste Balcani sau București-Sofia pe jos cu 34 kilograme în spate*, Tipografia Ioan Călinescu, Buzău, 1915.

¹⁵ *Idem*, p. 6.

¹⁶ *Ibidem*, p. 11.

¹⁷ *Ibidem*, pp. 26-27.

¹⁸ *idem*, pp. 36-37.

¹⁹ *Ibidem*, pp. 42-43.

²⁰ *Ibidem*, p. 50.

²¹ *Istoria militară a poporului român*, p. 284.

²² Gh. Anghel, *op. cit.*, p. 72.

²³ C. Dumitrescu, *Material documentar privind viața orașului Buzău până în anul 1944*, vol. VII, cap. „Cimitire”, p. 448.

La cea de a 575-a comemorare

Vlad Vintilă Vodă, un buzoian pe tronul Țării Românești

Emil Niculescu

Viforosul domn și vânător

Secolul al XVI-lea este una dintre cele mai tulburate epoci ale Țării Românești. Moartea lui Neagoe Basarab (15 septembrie 1521) dă semnalul unor îndârjite lupte pentru putere; fiul lui Neagoe, Teodosie, nevârstnic și bolnav, va fi „girat” de regența mamei sale, Elena Doamna și a cumnatului ei, Preda Craiovescu. Profitând de conjunctură, pretendenții, pribegiți în Moldova, au venit țară și, împreună cu *buzăienii*, au ridicat alt domn, pe Dragomir Călugărul, cu ascendență necunoscută, și *puindu-i numele Vlad Voievod, pornesc împotriva lui Teodosie*. Biruie Dragomir, în lupta de la Târgoviște, dar venirea pașei de la Nicopole, chemat ajutor împotriva pribegilor, răstoarnă sorții conflictului – învins și prizonier, Vlad este trecut Dunărea și descăpățânat. Buzoienii sunt, și ei, prădați de otomani pentru sprijinul dat pretendentului ucis. Letopisețul cantacuzinesc însemnează: *au luat mulți oameni voinici și fete și dobitoc mult și multă pagubă au făcut pre locul acela, însă pre apa Buzăului, în luna lui mai, în 2 zile*. Rezultă, după această primă afirmare a buzoienilor în planul luptelor politice de anvergură, că, în anii crizei ce a urmat morții lui Neagoe Basarab, ținutul Buzăului era destul de puternic pentru a se angaja în luptele pentru tron, susținându-și proprii candidați.

Următorul domn propus de partida boierilor buzoieni a fost Vlad Vintilă de la Slatina (Vintilă Vodă), fiul lui Radu cel Mare și al doamnei Cătălina. Părintele său, domn al Țării

Românești (1495-1508), înființase, la 1504, Episcopia Buzăului, a doua nouă episcopie după cea a Râmnicului Vâlci.

Vintilă, care, la 1426, pe când era în rangul de portar, câștigă moșia Brăgești; o serie de documente atestă că *deținea proprietăți pe valea superioară a Slănicului, la Izvoru Dulce (Furești), Brăgești (V. Vodă), Căprești (Cărpiniștea, Câmpulungeanca)*.¹ Era căsătorit cu Rada din Runceni și Cislău, fiica vistierului Vlaicu, bunicul Doamnei Neaga, soția lui Mihnea Turcitul. O însemnare contemporană îl numește *lo Braga voievod*, ca desemnare a moșiei deținute în acest ținut. Cronicarul Radu Popescu îl localizează ca fiind de obârșie *din județul de la Slatina*,² dar o altă mărturie, tot din aceeași vreme, consemnează că era buzoian, Slatina nefiind aceea de Olt, ci o traducere slavonă a Săratei, Sărățelului.

Devine voievod al Țării Românești în septembrie 1532. Domnia lui a fost sprijinită, inițial, de o parte din boierii Craiovești, deținători ai unor funcții de vază în divanul domnesc, cum și de boierii Căndești, care îi erau ținutași. Cronica semnalează, însă, că boierii care i-au fost favorabili s-au căit, întrucât, Vlad Vintilă, pentru a-și consolida poziția, *au venit la cruzie de au tăiat pă mulți boieri*; consemnarea rezumă lapidar o încercare de răsturnare a voievodului și o sângeroasă reprimare. Întâmplarea a făcut ca aventurierul Aloisio Gritti, venețian de origine și omul de încredere al turcilor, să treacă prin Valahia, în drum spre Transilvania. La intrarea în Muntenia, pe lângă Turnu Măgurele, ,

Vlad Vintilă și fiul său

în iulie 1534, este întâmpinat de mai mulți boieri ostili lui Vlad Vintilă, printre care și Craioveștii, ca folosindu-l de sol, să ceară Porții un nou domn.

Vodă reacționează prompt – Gritti și escorta sa modestă de soldați otomani, incluși boierii complotiști sunt înconjurați de un puternic detașament de ostași munteni, iar pe drum, între Pitești și Târgoviște, însuși domnitorul sosește cu importante efective armate și, având asupra sa și aprobarea scrisă de la Înalta Poartă, pedepsește pe cei răzvrătiți. Represaliile au lovit zeci de participanți (79, după unele mărturii, 184, după raportul lui Aloisio Gritti): *le-au tăiat amândouă urechile și nasurile și le-a scos amândoi ochii, apoi i-au lăsat cu rănile așa de-a lungul drumului, în suferință și în caznă...Pe frunțașii opoziției îi taie la Pitești. Gritti trece între cei căzuți sub mânia domnitorului pe logofătul Vâlsan, fratele lui, spătarul Radu, pârălabul Stan și cei doi fii băiețandri, marele vistier Staico și mulți alții. Soțiile celor uciși, care ceruseră ocrotire la Nicopole sau în Transilvania, sunt revendicate de către cel ce le lăsase văduve, după mărturia prea puțin binevoitoare a aceluiași venețian ca și părții femeiești să i se aplice pedepse, cazne și prigoane. Detașamente de pedepsire sunt trimise imediat în Oltenia: *Și i-au pregătit pentru acea țară a băniei pe oamenii săi din țara Buzăului care îi este supusă lui și de unde este el însuși ca să fie una și uniți cu el când se va ridica.*³*

În același an, cârmuirea lui Vintilă Vodă este pusă în cumpănă de Radu Paisie, care, cu sprijinul unor adversari ai celui înscăunat, cucerește puterea, dar numai pentru două luni, în noiembrie fiind silit să pribegască în Transilvania. Vlad avea însă multe polițe de plătit unor boieri care scăpaseră mâniei lui.

Atmosfera de suspiciune, tenebre și comploturi este surprinsă și de solul polonez Petre Opalinski, care are o întrevedere cu „palatinul” Vlad Vintilă, din a cărui relatare sugestivă cităm: *am fost în taină la ora a treia a nopții. Îmi făcu cunoscut că avea să-mi spună un lucru tainic și de mare însemnătate pentru mine. Am venit în „întuneric” fără lumânare în cămăruța sa unde l-am găsit – fiind doar noi doi – șezând cu buzduganul și sabia înaintea sa și cu doi câini.*⁴

Câini de pază și de vânătoare, care, însă, nu-l vor ajuta să treacă primejdia rea a tulburatelor vremi în care viețuia. Asasinarea unor alți purtători de coroană voievodală ce îl precedaseră: Vlăduț cel Tânăr (1512), Radu de la Afumați (1529), Moise Vodă (1530), făcea ca păstrarea capului să fie un lucru nu tocmai lesne de făcut și dădea seama de climatul politic intern.

În luna iulie 1535, voievodul *s-a dus la plimbare către Craiova, să vâneze în pădurile Jiului, ca să prinză cerbi și alte vânatuiri mai mari*, scrie Radu Popescu. Cu acest prilej și pretext, urma să scape de alți câțiva boieri care-i erau adversari. Aceștia, aflând

de urzeala domnului, i-o iau înainte. Însuși cumnatul lui Vintilă Vodă, logofătul Momce, *se sfătui cu boieri ca să omoare pre Vintilă vodă și învăță pre 2 slugi ale lui, unul arvat (croat, n.m.) și unul ungurean, când vor merge ei cu Vintilă vodă pre malul Jiului vorbind, iar ei să se răpează cu caii și să-l ia în suliiță să-l omoare. Și așa păzireă acea vreme și mergând Vintilă vodă împreună cu toți boierii, iar slugile acele începură a repezi caii și într-o parte și într-alta. Și căutând Vintilă Vodă înapoi, zisără: ce aleargă cu cai? Iar cumnată-său zisă: cei nebuni ai mei ungureni. Și așa îi păru că vor să treacă pre lângă dânsul înainte, iar ei să alăturară și-l junghiară cu suliițele și muri.*⁵ Vânătorul a fost, el însuși, vânat. La 12 iunie vestea morții lui Vlad Vintilă ajunsese la Brașov.

„Lepisețul cantacuzinesc”, a cărui paternitate este atribuită lui Stoica Ludescu, într-o altă variantă decât cea reprodusă mai sus, consemnează scurta domnie a buzoianului și dramaticul lui sfârșit: *Și au făcut Vintilă Vodă sfânta mânăstice Meledic și au tăiat mulți boieri. Deci când au fost al treilea anu dă domnia lui, s-au dus Vintilă Vodă la Craiova să vâneze cerbi peste Jiu și s-au sfătuit cu oamenii lui, pe taină, că acolo să taie și alți boieri. Iar boierii prinzând de veste, încă s-au gătit și au grăbit de au tăiat pe Vintilă Vodă.*⁶ Locul uciderii a fost pădurea Leamna, de la Bucovăț. Înmormântat inițial la Craiova, este, apoi, strămutat în ctitoria sa de pe valea Sărățelului.

Privitor la boierii conjurați, între care și logofătul Momce, care îi era și cumnat, un toponim de pe Valea Slănicului, desemnând un sat și un drum pe o culme de deal, pare a-l aminti: Podul Momcei, alterat, în timp – Podul muncii; între cei pe care Vlad Vintilă îi dăduse pieirii, în 1534 și 1535, se numărau și „ghiaurul sîrb” Peia, mare portar (o ținea pe Neacșa, fiică a logofătului Harvat; dacă dăm crezare numelui, și acesta era un sud-dunărean, de neam croat, probabil), care îl pârăse turcilor pe Vodă pentru gânduri de hainie(...) și marele logofăt Vâlsan Furcovici...⁷ De aici și filonul balcanic al unora din făptuitorii complotului ucigaș.

Ctitorul magnanim de la Buzău

După uciderea lui Vlad Vodă, soția sa, Rada, se retrage la Meledic, mânăsrire ce se afla în perimetrul satului Răghinari, începută de către cel pierit (...și au făcut mânăstirea den Omenedic, scrie Radu Popescu). Biserica avea hramul Sântul Nicolae și copia, la scară redusă, planul celei Mânăstirii Dealului, ctitorită de tatăl său, Radu cel Mare. Tradiția și oarecari înscrisuri vechi spun că zidirea s-a făcut pe locul în care avuseseră lăcaș de rugă niște mai vechi doisprezece călugări, aflați sub ascultarea unui Benedict, de unde și toponimele: Menedic, Meledic.

Mânăstirea-cetate a meteoricului domnitor a fost

cercetată, în deceniul al treilea al secolului trecut de arheologul Virgil Drăghiceanu care nota că *incinta fortificată (50 X 70 X 46 X 69 m.) care da mănăstirii aspectul unei cetăți, nu are nimic comun cu fortificațiile obișnuite de tip bizantin, ce existau în jurul celorlalte mănăstiri din țară, ca la Hurezi.*

E un vechiu tip occidental, adus desigur de la Sași, care se găsește și în jurul mănăstirii Bradul, zidită de ascendenții Doamnei Rada. Lucrul nu e de mirare, când știm că Vintilă-Vodă a adus zidari și pietrari din Ardeal, în 1533 și 1534.⁹ În colțuri erau turnuri rotunde de pază, iar intrarea în incintă se făcea printr-o poartă aflată sub turla clopotniței.

N. Iorga, referindu-se la amplasarea locului mănăstirii – cetăți, supoziționa că *Vintilă se va fi gândit la o ultimă apărare și la o retragere peste munți din acest cuib așa de bine întărit*; lucrul era plauzibil, dacă avem în vedere relațiile prietenești pe care le cultiva cu Ștefan Mailath, voievodul Transilvaniei.

Ca și alți domnitori munteni, domnul fusese un protegiutor al mănăstirilor de la Muntele Athos, făcând dani anuale la Hilandar, Marea Lavră a Sfântului Atanasie, Zograf, Xenopotam și Cultumuz. În aceasta din urmă se păstrează o dveră (poală de icoană, n.m.) brodată înfățișându-l pe Vlad Vintilă, soția și fiul lor, Drăghici, mort de tânăr; o alta o înfățișează pe

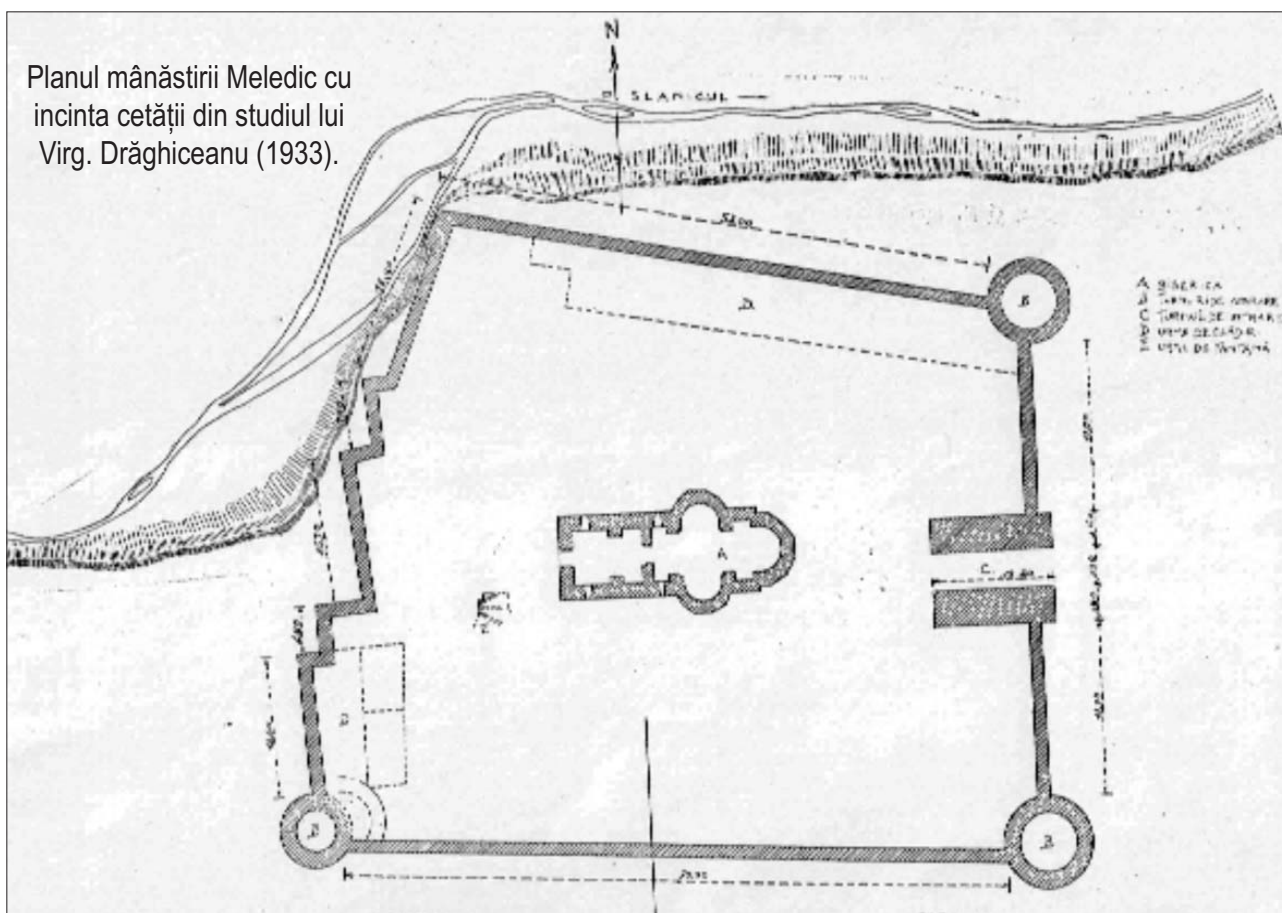
Doamna Rada, *într-un costum bogat și elegant, purtând pe cap coroană înflorită, bătută cu rubine safire și mărgăritare, cu plăci de aur ovale și pandelocuri grele de fir atârnând în dreptul urechilor.⁹*

În anul 1533, voievodul muntean a acordat o mare sumă de bani cu care s-a rezugrăvit catoliconul Mării Lavre, construită în anii 960-962, în vremea împăratului bizantin Nikifor Fokas; pentru mărinimia acestei danii, Vlad Vintilă, împreună cu doamna și fiul au fost pictați, alături de vechii ctitori.¹⁰

Conform mentalității medievale, condiția de ctitor, de “sponsor” al acestor puncte cardinale ale ortodoxiei, confereau celui ce îndeplinea această demnitate o poziție privilegiată în ce privește rânduiețile ceremoniilor cultice. *Pentru culoarea și singularitatea expresiei – nota Iolanda Țighiliu -, voi aminti aici un act dat la 27 aprilie 1534 de Vlad Vintilă prin care l se întărește mănăstirii Hilandar de la Athos un obroc anual de 10.000 de aspri ș.a. și stabilește, tot așa, zilele și felul în care să l se facă slujbele. În încheiere domnul cere călugărilor să se roage lui Dumnezeu “și pentru mine păcătosul și leneșul în sfințele voastre taine”.¹¹*

La tradiția aulică a donațiilor de prețioase broderii către mănăstirile athonite, unde îl continuă cu onoare pe Neagoe Basarab, cercetătorii vechii arte românești adaugă: *Tot magnanimității lui Vintilă Vodă se dato-*

Planul mănăstirii Meledic cu incinta cetății din studiul lui Virg. Drăghiceanu (1933).

rează o frumoasă cruce de mână sculptată în lemn și ferecată cu argint aurit, capodoperă de orfevrerie din prima jumătate a secolului al XVI-lea.¹²

Memoria acestui viforos domnitor pare a mai fi păstrată și de târgul, iarmarocul și bălciul Moșilor. În însemnările lui Ionescu Gion, fastuos monograf și istoric al Bucureștilor, aflăm că Moșii au fost în urma luptei care a avut loc la colina lui Radu Vodă, pe timpul lui Vintilă Vodă, domnul gășind de cuviință, evlavios cum era, ca, în fiecare an, de sufletele celor morți să aibă loc praznice și pomeni.¹³

Ctitoria lui Vlad Vodă de la Menedic a adunat între ziduri oameni cu dragoste de carte, cu dorința de a împărtași și altora tainele scrisului; a existat aici o școală de dascăli care, în secolul al XVII-lea, a dat multor sate buzoiene diecii și grămăticii întocmitori de hrisoave și zapise. Matei Basarab, marele iubitor de cultură și ctitor, a ocrotit mănăstirea buzoiană; un act emis de cancelaria voievodului, la 8 august 1643, poruncea vătăfului de plăieși Neniță de la Slănic-Buzău: *să cauți să-ți fie aminte și de sfânta mănăstire Meledicul să socotești să nu dea niscare oameni răi să ucigă niște călugări și să facă vreo pagubă ci foarte să vă fie aminte că apoi de se va face vreo pagubă mănăstirii, tu știi cu capul tău. Să nu vă pară glumă. Asta-ți scriu.*¹⁴

Despuiată de odoare și pustiită de năvălirile turcilor și ale tătarilor, mai târziu, la 1739, cade pradă și "cătanelor muscălești" care, cum se însemnează pe o biblie, ce a aparținut mănăstirii, au prădat Focșanii, apoi au plecat *pe sub munți la mănăstirea lui Vintilă Vodă și de acolo au prădat prin țara muntenească peste apa Buzăului pe sub podgorii...*

La 1748, episcopul Buzăului, Metodie, o reclădește, ceva mai jos de vechile ziduri, iar, în 1846, are loc o nouă reamplasare a mănăstirii, sub oblăduirea episcopului Chezarie și a egumenului Theofilact.

Ultimul eveniment trecut pe răbojul istoriei locului s-a petrecut în 1848, când un grup de revoluționari polonezi, venit din Transilvania, a fost atacat, ucis și capturat, cu căpeteniile lui, de către oastea căimăcămiei, condusă de ispravnicul de atunci al județului Buzău, Samurcaș.

Este posibil ca domnia lui Vlad Vintilă și menționarea ținutului său de baștină să fi dus până departe renumele acestui important oraș medieval al Țării Românești. Astfel, în cronică raguzanului Giacomo di Pietro Luccari, „Bogatul rezumat al anelor Raguzei” (1605), tradusă numai fragmentar (unde apare pentru prima dată *menționarea numelui României (în limba italiană) în legătură cu Țara Românească*) se pomenesc numele succesivelor capitale ale acesteia. Cercetătorul Mihai Sorin Rădulescu presupune că Luccari e posibil să fi cunoscut limba română și chiar să fi călătorit în această parte

de lume. Istoria raguzanului se aseamănă, în ce privește începuturile Țării Românești, cu „Letopisețul cantacuzinesc”, cel în care este numit și Vintilă Vodă, făcut după o cronică scrisă în timpul lui Radu de la Afumați. Se observă faptul că, *după vechea capitală a Țării Românești, Câmpulungul, primul oraș menționat este Bucureștiul – sub forma „Bucoreste” – reședință domnească la acea dată încă nepermanentă* -, „Floc” este evident dispărutul „Oraș – sau Târg – de Floci de la vărsarea lalomiței (pe locul satului Piuia Petrii, dispărut și el ca urmare a unei mari inundații), iar „Busa”, firește Buzăul.¹⁵ Domnul, care a folosit și puterea boierilor buzoieni pentru a accede la tron și a condus trupe din această zonă în acțiuni de represalii, spre întărirea autorității sale, în acele vremuri nestatornice și înfricoșate, nu este exclus să fi făcut din târgul cu episcopie una din capitalele provizorii ale Țării Românești.

Psihologia valahilor din veacul al XVI-lea era destul de „specială”, în ce privește pretențiile la tron, așa cum remarcă, pe la 1549, și un călător ungar, A. Verancsics, anume că aspirația la domnie era un pas aproape voluntar făcut către moarte: *Și nu se află nici unul din neamul acestora care să nu știe de mai înainte că merge la moarte sigură când este făcut domn.*¹⁶ Totuși, ispita era atât de mare încât nici Vlad Vintilă nu și-a putut-o refuza.

Note:

1. Valeriu Nicolescu și Gheorghe Petcu, *Buzău- Râmnicu Sărat. Oameni de ieri, oameni de azi*, Buzău, Editura „Alpha MDN”, 1999, p.425-426.

2. Radu Popescu, *Istoriile domnilor Țării Românești*, Editura „Minerva”, 1984, p.57.

3. Constantin C. Giurescu și Dinu C. Giurescu, *Istoria românilor*, Vol.2, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976, p. 239-241.

4. N. Iorga, *Istoria Românilor prin călători*, Editura „Eminescu”, 1981, p. 32.

5. Dan Horia Mazilu, *Văduvele sau despre istorie la femininm*, Editura „Polirom”, 2008, p.65.

6. *Idem*, p. 89

7. Lazăr Băciucu, Valentin Georgian și Aurelian Pițu, *Buzău. Ghid turistic*, Editura Sport-Turism, 1978, p. 98.

8. Virg. Drăghiceanu, *Mănăstirea Vintilă-Vodă (Buzău)*, în: *Datina românească*, Anul XXVI, nr.78, octombrie-decembrie 1933, p.167-170

9. Relu Stoica, *Doamnele românilor. Dicționar*, Buzău, Editura „Editgraph”, 2009, p. 89.

10. Dumitru Cristea-Mânzălești, *De la Vlad Vintilă Voievod la comuna Vintilă Vodă. File de monografie rurală*, Buzău, Editura „Alpha MDN”, 2004, p. 205-206.

11. Iolanda Țighiliiu, *Societate și mentalitate în Țara Românească și Moldova. Secolele XV-XVII*, Editura „Paideea”, 1997, p. 264.

12. Vasile Drăguț, *Tradiții ctitoricești la curbura Carpaților*, în: *Spiritualitate și istorie la întorsura Carpaților*, Vol. 2, Buzău, Editura Episcopiei, 1983, p. 156.

13. Toma George Maiorescu, *De unde și când au apărut Moșii*, în: *Almanah „Viața românească”*, 1985, p.322.

14. Aneta Boiangiu, *Școala și mănăstirea Menedicu, din comuna Vintilă Vodă*, în: *Mousaios*, Vol.2, Buzău, 1978, p. 48.

15. Mihai Sorin Rădulescu, *Despre numele României*, în: *România literară*, nr. 41, 16 octombrie 2009, p.12

16. Iolanda Țighiliiu, *Op. cit.*, p. 108.

Căpitanul parașutist Mihai Țanțu, un nume pentru istorie

----- Colonel dr. Mircea Tănase, Statul Major General

Căpitanul parașutist Mihai Țanțu s-a născut la 16 iulie 1914 la Ghermănești, județul Bălți, Basarabia, fiul lui Vasile și al Mariei.

Tatăl său, învățătorul Vasile Țanțu, a fost deputat în Sfatul Țării de la Chișinău, unul dintre principalii artizani ai unirii Basarabiei cu România la 23 martie 1918. La 20 noiembrie 1919, în sala mare a Ateneului Român, la deschiderea lucrărilor primului Parlament al României întregite, din care făceau parte și trimișii Basarabiei, Vasile Țanțu reprezenta ca deputat județul Chișinău. A fost prefect de Chișinău de trei ori, deputat și președinte al Camerei de agricultură. Dezamăgit de viața politică, s-a retras la țară, profesând în continuare ca învățător. La 30 ianuarie 1937, la vârsta de 55 ani, în urma unei boli grave, a fost operat la Iași, dar nu a supraviețuit operației. Autoritățile române i-au făcut funeralii naționale. A fost înmormântat la Cimitirul Central din Chișinău. Ioan Pelivan afirma cu acest prilej: *“Cu Vasile Țanțu dispăre unul dintre cei mai vajnici luptători basarabeni pentru realizarea idealului național: Unirea.”*¹

La ocuparea Basarabiei, în 1940, de către sovietici, aceștia i-au căutat pe toți cei care făcuseră parte din Sfatul Țării și realizaseră, în 1918, unirea Basarabiei cu România. Pe toți cei care mai trăiau i-au arestat și deportat în URSS, dintre mulți în RASS Tătară, unde și-au găsit sfârșitul repede.² Pe Vasile Țanțu, plecat în lumea celor dreپți cu câțiva ani mai înainte, nu l-au mai găsit. S-au răzbunat în schimb pe familia acestuia, omorându-i doi dintre fii. Cel de-al treilea, Mihai Țanțu, era ofițer în armata română și avea să devină o figură marcantă în timpul evenimentelor din august 1944 și imediat următoare. Va căuta, în noile condiții create după 23 august 1944, să continue lupta tatălui său, declarând că nu mai are alt scop în viață decât lupta pentru Basarabia³.

Mihai Țanțu a absolvit cu diplomă de bacalaureat

Liceul Militar din Iași, iar în 1932 Școala Pregătitoare de Ofițeri de la București. În 1935 a absolvit Școala de Ofițeri de Infanterie “Principele Carol” de la Sibiu. La terminarea școlii, comandantul său de companie îi consemna în foaia calificativă: *“Se va remarca prin calitățile sale.”*⁴

Repartizat la Regimentul 53

Infanterie, comandantul acestuia, colonelul Seracin consemna în foaia calificativă pe anul 1935 a sublocotenentului Mihai Țanțu, comandant al plutonului de transmisiuni: „Este bine pregătit din toate punctele de vedere și promite de a deveni un eminent ofițer.”

Între anii 1935-1937 a urmat cursurile Școlii de Aplicație a Infanteriei, iar comandantul acesteia, generalul Gheorghe Gheorghiu îl aprecia la sfârșitul primului an de studiu ca având o educație aleasă și conduită foarte bună, fiind un „ofițer bun sub toate raporturile”.⁵ La absolvire, colonelul Palangeanu, noul comandant al școlii, îl caracteriza pe subloco-tenentul Țanțu ca având energie în luarea hotărârilor, voință fermă, fire deschisă, vioaie, model de energie în fața frontului, iar „la aplicațiunile în teren a arătat că-și poate stăpâni unitatea prin hotărâri și comenzi clare și precise.”⁶

În 1939, comandantul său de regiment, colonelul Constantin Caraman, îl caracteriza ca posedând „o frumoasă cultură profesională”, cu „simțământul împlinirii datoriei și cel al onoarei foarte dezvoltat”, concluzionând că este „un foarte bun ofițer, cu tendințe

frumoase în carieră.”⁷

La 25 octombrie 1939 a fost înălțat la gradul de locotenent.

În foaia calificativă pe anul 1940 este consemnat faptul că „a luat parte la retragerea din Basarabia, unde s-a comportat foarte bine.”⁸

După înființarea, la 10 iunie 1941, a primei companii de parașutiști din armata română, în cadrul Centrului de Instrucție al Aeronauticii de la Popești-Leordeni, locotenentul Mihai Țanțu a fost printre primii ofițeri care a răspuns apelului de încadrare în această unitate care avea să se situeze în scurt timp în elita oștirii române. Ca elev al Școlii de Parașutiști, locotenentul Țanțu a fost remarcat de comandantul Centrului de Instrucție al Aeronauticii ca „un ofițer excelent, sub toate raporturile de activitate, putând fi întrebuițat în foarte bune condițiuni în orice misiune de războiu, precum și ca instructor la noile serii de parașutiști.”⁹

Încadrat în cadrul Companiei Parașutiști la comanda unui pluton de parașutiști și apoi la comanda celei de-a doua companii, înființată o dată cu constituirea Batalionului de Parașutiști, în martie 1942, lo-

cotenentul Țanțu s-a remarcat ca un ofițer inteligent, disciplinat (deși unii dintre comandanții săi anteriori aveau rezerva asupra unor manifestări impulsive ale acestuia) și foarte curajos, devenind un foarte bun instructor de parașutism. Demnă de menționat pentru profilarea portretului profesional și moral al lui Țanțu este consemnarea comandantului Flotilei 1 Aerostație de la Pantelimon (în cadrul căreia fusese mutat Batalionul de Parașutiști în 1942) în foaia calificativă a acestuia pe anul 1942: “[...] Ținută ostășească, foarte sănătos și rezistent. La toate aplicațiile din teren a dat dovadă că poate suporta greutățile cu ușurință. Practică toate sporturile. Foarte inteligent, judecată clară, memorie bună, gândire cu reacțiuni rezezi și logice, expunere clară. Cultură generală și profesională foarte bună. Disciplinat și foarte conștiincios. Muncește din convingere și cu multă dragoste, cu simțul datoriei bine dezvoltat. Caracter sincer și loial, simțul onoarei bine dezvoltat, demn, moral, modest. Foarte bun camarad. Spiritul de sacrificiu dezvoltat la maximum. Are o mare putere de muncă. Compania ce a comandat de la 1.VI.-1.X. a.c. a fost compania școală, unde s-a instruit seria nouă de parașutiști. Cu multă prestanță și destulă autoritate în fața frontului. Are o concepție sănătoasă, bazată pe respectarea principiilor, foarte multă inițiativă, dotat cu multă voință și energie. Deși compania era formată din elemente de toate armele, deci neomogenă, din toate punctele de vedere, totuși prin stăruințele și munca depusă a obținut rezultate bune. Rezultatul era și mai bun dacă era mai autoritar. A căutat însă să-i câștige sufletește, să-i facă să lucreze numai din convingere, dar n-a fost înțeles. Rezultatele instrucției, din toate punctele de vedere, au fost foarte bune. În urma experienței din anul acesta poate conduce o companie de parașutiști în foarte bune condițiuni. A executat toate lansările, fiind exemplu pentru subalternii săi. A luat parte la toate tragerile și aplicațiile în teren. Este foarte bine pregătit pentru războiu. Nu a fost pedepsit. În concluzie, este un «Foarte bun» ofițer parașutist. Îndeplinind condițiile de stagiul cerute, îl propun: «Merită a înainta la gradul de căpitan parașutist la alegere».”¹⁰

De la 11 decembrie 1942 și până la 19 aprilie 1943 căpitanul parașutist Mihai Țanțu a făcut stagiul de front, detașat la Divizia 1 Vânători de Munte. Aici s-a remarcat ca un bun specialist, energic, hotărât, cu bune aptitudini în teren. Fiind însărcinat să pregătească și să țină ofițerilor și subofițerilor unității o conferință despre acțiunea parașutiștilor, “a dat dovadă că își cunoaște temeinic meseria.”

Totuși, spre a respecta întocmai adevărul celor consemnate în documente, trebuie făcută precizarea că nu toate aprecierile la adresa sa au fost elogioase, în special în ceea ce privește anumite manifestări com-

portamentale. Dacă a fost apreciat în general ca fiind demn, moral și devotat, în ceea ce privește moralitatea sa, comandantul Batalionului 2 Vânători de Munte, unitatea unde fusese detașat pentru stagiul pe front, face mențiunea că aceasta lasă câteodată de dorit, fiind amintit faptul că la plecarea de pe front a luat un panou de jalonare făcut din mătase (probabil pentru a-și confecționa anumite obiecte de lenjerie) și că este înclinat spre petreceri, uneori chiar cu gradele inferioare.

În schimb, la revenirea în cadrul Batalionului de parașutiști, comandantul Flotilei 1 Aerostație, comandorul aviator Gheorghe Popa, îl caracterizează pe Țanțu ca fiind “[...] disciplinat, autoritar și cu mult prestigiu. Cu simțul datoriei bine dezvoltat și cu destulă bună voință. Foarte bun camarad. Simțul onoarei bine dezvoltat. Foarte curajos – fără frică – și foarte sincer. Pătruns de spirit militar, foarte devotat, plin de sacrificiu și foarte patriot. Leal, moral, integru. Foarte modest și manierat. Duce o viață normală și are o frumoasă conduită în societate. Nu destul de strict în executarea ordinelor. Foarte sincer și drept. În concluzie este un ofițer moral.”¹¹

La 20 martie 1943 a fost avansat la gradul de căpitan.

Tot din foaia calificativă pe anul 1943 reies și câteva aprecieri în plus la adresa calităților sale militare relevate deja. Este vorba de preocuparea sa susținută pentru pregătirea specială a parașutiștilor din subordine în vederea îndeplinirii unor misiuni cu caracter deosebit. Astfel, se menționează că a luat parte la toate aplicațiile cu compania și batalionul de parașutiști, conducând atât tragerile de război cu grupele de Brandt-uri, tunuri anticar și mitraliere (la aplicația din iulie-august 1943 în zona Nehoiu, Buzău), dar mai ales diferite acțiuni diversioniste cu Plutonul de Misiuni Speciale, “dovedind excepționale aptitudini în instruirea elementelor sale ca saboteuri, informatori și teroriști”.¹²

Din foaia calificativă pe anul 1944 reies și alte însușiri ale lui Țanțu, unele dintre ele puse în valoare în proba de foc la care a fost supus batalionul de parașutiști între 23-28 august 1944, când această unitate a fost vioară întâi în reprezentarea pe care au dat-o trupele române în luptele pentru apărarea Capitalei împotriva trupelor germane: “A comandat compania de comandă. Nu am avut timp să verific instrucția unității sale, însă din modul cum s-a comportat în luptele de la Băneasa-Otopeni am putut vedea că avea o instrucție completă și bine îndrumată spre o victorie sigură. Din prea mare elan am avut însă prea multe pierderi. Căpitanul Țanțu i-a condus spre această victorie sigură, fără nici o precupețire. Unde a vroiat a suprimat orice rezistență. Ofițer foarte zelos, mai ales când i se încredințează misiuni de specialitate sa.

Are foarte multă grijă de soldat, nu tot atâta grijă însă de material. Nu suferă a fi îngădit în ordine, programe și ore de serviciu. [...] Pentru viitor promite a deveni un bun comandant de batalion parașutiști. Cu ocazia luptelor de la Băneasa-Otopeni (23-29 august 1944) a dat dovadă de foarte multă energie, pricepere și un deosebit spirit de sacrificiu. Pentru faptele sale brave a fost propus la decorare cu «Steaua României cu panglică de Virtute Militară»¹³

Batalionul de Parașutiști se găsea în iunie 1944 dislocat la Curtea de Argeș, „pentru aplicațiuni speciale”, ferit de bombardamentele anglo-americane asupra Bucureștiului, dar și de „ochii” aliatului german. Din ordinul Subsecretariatului de Stat al Aerului, s-a constituit, din cei mai bine instruiți soldați ai batalionului, un *Detașament Operativ* format din trei companii pușcași, un pluton misiuni speciale și o companie armament greu (aproximativ 350 parașutiști), destinat ca unitate de primă intervenție în dispozitivul de siguranță al Capitalei. Detașamentul a fost echipat pentru luptă și consemnat în cazarma de la Flotila 1 Aerostație de la Pantelimon. În baza aceluiasi ordin, comanda acestui detașament a fost încredințată, căpitanului parașutist Mihai Țanțu, cel mai bun ofițer al batalionului, după cum avea să declare mai târziu comandantul acestuia, maiorul Teodor Dobre.¹⁴ Celelalte efective ale batalionului (aproximativ 800 parașutiști), sub comanda maiorului Teodor Dobre, se aflau la Curtea de Argeș și urmau a fi aduse la București, de îndată ce i se puneau la dispoziție mijloacele de transport cerute.

În seara zilei de 23 august 1944, Detașamentul Operativ „Căpitan Mihai Țanțu” a fost pus în stare de alarmă în jurul orelor 23.00 și s-a dispus intrarea sa în dispozitiv, cu un pluton de parașutiști pe aeroportul Băneasa, un pluton pe aerodromul Boteni (Titu), unde era dislocat Statul Major al Aerului, un pluton pentru paza Subsecretariatului de Stat al Aerului (București) și un pluton la Comandamentul Artileriei Antiaeriene (ACA/Apărarea Contra Aeronavelor) din Parcul Carol. Celelalte forțe ale detașamentului, sub comanda căpitanului parașutist Mihai Țanțu, se aflau în așteptare, gata de acțiune.

Subunitățile trimise la Băneasa și Boteni au primit misiunea de a întări paza aerodromurilor și a nu permite decolarea sau aterizarea avionelor germane.

Atacul german asupra capitalei României a început în dimineața zilei de 24 august, printr-un masiv bombardament asupra Palatului Regal și a altor obiective din centrul orașului. În același timp, subunitățile germane aflate în tabăra din pădurea Băneasa, încercând să ocupe orașul, au deschis focul asupra militarilor români intrați în dispozitivul de apărare. Pentru apărarea zonei de nord a Bucureștiului (Băneasa-Pipera-Herăstrău) Comandamentul

Militar al Capitalei a constituit Detașamentul „Comandor Marin Anton”, format inițial din două companii de elevi ai Centrului de Instrucție al Aviației, la care s-au adăugat ulterior parașutiștii Detașamentului Operativ „Căpitan Mihai Țanțu”, un pluton aruncătoare *Brandt* și o secție tunuri de 57 mm. Misiunea acestei grupări era de a pune stăpânire pe satele Băneasa și Herăstrău și pe clădirile de pe latura de sud a aeroportului Băneasa până la șoseaua București-Ploiești și a curăți acest sector de trupele germane. Abia în ziua de 24 august, către orele 19.00, Comandamentul Militar al Capitalei a pus la dispoziția grupării un batalion de infanterie din recruții Regimentelor 27 și 10 Infanterie, iar în seara zilei de 25 august Divizia Gardă Instrucție. Alte subunități au intrat în luptă pe parcursul următoarelor zile: un pluton aviație (Grupul Aero Transport), un batalion jandarmi (în seara zilei de 26 august), o baterie din Regimentul 13 Artilerie.

În această compunere, Detașamentul „Comandor Marin Anton”, având ca principali protagoniști luptătorii Batalionului de Parașutiști, a participat cu succes la respingerea grupării de forțe germane din zona Băneasa-Pipera-Herăstrău, contribuind alături de celelalte unități ale armatei române la apărarea Bucureștiului, unde germanii erau hotărâți să reediteze represaliile la care au supus Varșovia, la începutul lui august 1944.

În dimineața zilei de 28 august, Batalionul de Parașutiști a primit ordin să se regrupeze pe aerodromul Pipera, în vederea înapoierii în cazarma Fotilei 1 Aerostație din pădurea Pantelimon.

În aceste lupte parașutiștii au capturat mai mulți prizonieri, 5 avioane, armament și mai multe mijloace auto, remarcându-se în acest sens locotenentul parașutist Ioan Țetcu care, împreună cu 6 militari din subordine, a capturat 25 de mașini și 150 militari germani.¹⁵

În luptele pentru apărarea părții de nord a Capitalei, parașutiștii români și-au plătit tributul de sânge, batalionul având 19 morți, 59 răniți și 3 dispăruți. Pentru faptele de arme săvârșite, ofițerii, subofițerii și trupa au fost citați prin ordine de zi și propuși pentru decorare. Comandantul Batalionului de Parașutiști, maiorul Teodor Dobre, a fost decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul”, clasa a II-a, cu spade. Căpitanul Mihai Țanțu, eroul de la Băneasa, deși fusese propus pentru decorare, nu a mai apucat să-și vadă prinsă în piept binemeritata distincție. Pentru el victoria de la 23 august 1944 și, mai apoi, sfârșitul războiului, vor însemna începutul calvarului.

Armata română, angajată total după 23 august 1944 în războiul antihitlerist, a fost supusă din partea noilor aliați unei nemeritate umilinte. Amplei operațiuni de destructurare a acesteia i-au căzut victimă și

parașutiștii care, deși nu luptaseră pe frontul de răsărit, reprezentau totuși un potențial pericol în coasta armatei sovietice, pornită „*umăr la umăr*” cu armata română pe frontul de vest.

La 12 septembrie 1944, la Moscova s-a semnat Convenția de armistițiu dintre URSS (din partea Națiunilor Unite) și România. Convenția de Armistițiu prevedea, la articolul 18, înființarea Comisiei Aliate de Control, cu misiunea de a reglementa și a controla, până la încheierea păcii, executarea clauzelor de armistițiu. Alcătuită din reprezentanți ai URSS, SUA și Marii Britanii, Comisia Aliată de Control a acționat „*în numele Puterilor Aliate*”, însă „*sub directivele generale și ordinele Înaltului Comandament Aliat (sovietic)*.”¹⁶

În conformitate cu poziția adoptată de cele trei mari puteri față de România, considerată în continuare (în pofida contribuției pe care o aducea, alături de Națiunile Unite, la lupta împotriva Germaniei naziste) ca stat fost inamic învins în război, Comisia Aliată de Control (sovietică) a impus, cu de la sine putere, măsuri care nu decurgeau din prevederile Convenției de Armistițiu, cu consecințe din cele mai grave asupra întregii dezvoltări a societății românești, în condițiile în care autoritățile române îndeplineau corect prevederile impuse de Armistițiu.

În domeniul militar s-a urmărit cu insistență, în special în toamna anului 1944 și în vara anului 1945, diminuarea drastică a efectivelor și structurilor militare românești de apărare care nu participau la lupte pe frontul antihitlerist, iar după aceea desființarea cât mai multor unități operative, lichidarea bazelor industriei românești de apărare etc., precum și reducerea structurilor organizatorice pentru instruirea trupelor și pregătirea cadrelor¹⁷ Deciziile acestei comisii au influențat în mod negativ evoluția aeronauticii române și, implicit, a trupelor de parașutiști. În urma restructurărilor (desființărilor) ordonate de Comisia Aliată de Control (sovietică) din Aeronautică, la 15 decembrie 1944, Flotila Aerostație s-a transformat în Baza Specialității Aeronautice (*Ordinul nr. 740/3 decembrie 1944 al Statului Major al Aerului*)¹⁸, în cadrul căreia Batalionul de Parașutiști s-a transformat în Batalionul 5 Pază,

având în componere Companiile 33, 34, 35 Pază, deși, la 1 noiembrie 1944, în sarcinile de mobilizare ale Flotilei Aerostație erau prevăzute două batalioane de parașutiști.

La 1 martie 1945 Statul Major al Aerului a dispus, prin *Ordinul nr. 930/28 februarie 1945*, în „conformitate cu adresa Comisiei Aliate de Control în România nr. 466 din 28 februarie 1945”¹⁹, desființarea Batalionului 5 Pază, alături de alte unități din Aeronautică. A fost curmată astfel brusc existența unei structuri militare pe care armata română o considera o unitate de elită, al cărei grad ridicat de pregătire a fost dovedit în acțiunile de apărare a nordului Bucureștiului, dar care, poate tocmai datorită acestei pregătiri, devenea incomodă noului aliat, știindu-se cu exactitate că parașutiștii n-au agreat deloc ocupația sovietică. De altfel, mulți dintre ei vor alege lupta armată împotriva ocupantului sovietic și a regimului comunist impus de acesta, intrând în Mișcarea

Națională de Rezistență, asumându-și riscul de a fi arestați și condamnați la ani grei de detenție în închisorile comuniste.

Lubit până la devoțiune de subalternii săi, capabil să execute misiuni cu cel mai înalt grad de risc, căpitanul parașutist Mihai Țanțu nu a acceptat sub nici o formă ocupația sovietică și regimul comunist impus de aceasta după 6 martie 1945.

În februarie-martie 1945, a fost implicat în „cazul Schmidt-Stoicănescu”. Andeas Shmidt, liderul Grupului Etnic German din România și Constantin Stoicănescu, fruntaș legionar, care fuseseră trimiși de germani să tatoneze disponibilitatea autorităților de la București pentru găsierea unor soluții în vederea răsturnării situației create după 23 august 1944 – acțiunea „Deșteptarea primăverii”²⁰, au încercat să iasă din țară la bordul unui avion românesc. Țanțu a primit misiunea să-i însoțească până la Oradea. La Mischkolz, în Ungaria, avionul a fost doborât de sovietici, se pare datorită trădării unui agent dublu, dr. Țăranu, care lucra atât pentru germani cât și pentru sovietici, iar pasagerii săi au fost arestați. Țanțu a încercat să-i elibereze, dar acțiunea a eșuat. A fost sfătuit de superiorii săi să dispară, știind bine că sovieticii nu-l vor ierta, cum nu i-au iertat nici pe cei doi frați ai săi rămași în Basarabia ocupată în 1940 și uciși de bolșevici pentru „vina” tatălui lor, Vasile Țanțu, de a fi votat, ca deputat în Sfatul Țării de la Chișinău, unirea Basarabiei cu România în 1918²¹.

În aceste condiții, căpitanul parașutist Mihai Țanțu a ales calea rezistenței armate, după ce a încercat, fără succes, să se pună la dispoziția serviciilor de informații aliate care activau în România. A fost urmat îndeaproape de câțiva camarazi fideli: locotenentul Victor Sassu, sublocotenentul Vasile Niculescu, adjutantul Gheorghe Clapon, adjutantul stagiar Vasile Melica, sergentul Teodor Neța.²² A avut mai multe contacte cu liderii Mișcării Naționale de Rezistență, unde a militat pentru gruparea tuturor organizațiilor de rezistență din țară sub un comandament unic și și-a exprimat ca țel suprem lupta pentru Basarabia.²³

După arestarea sa, la 28 aprilie 1946, a fost anchetat în mai multe procese ale unor fruntași politici declarați dușmani ai noii puteri instalate la București. La ancheta din procesul Mișcării Naționale de Rezistență (unde a fost condamnat la 25 de ani închisoare pentru „*crimă de complotare întru distrugerea unității statului*”), a declarat că tatăl său a fost coleg în Camera Deputaților cu fruntașul național-țărănist Ilie Lazăr (inculpat, de asemenea, în procesul Mișcării Naționale de Rezistență): „*I-am explicat d-sale (DI. Ilie Lazăr – nota confruntării) de posibilitățile mele și că dispun de un grup de oameni cu care aș putea acționa și dorința mea de acțiune. Am spus apoi părerea mea, că acțiunea celor câteva organizațiuni*

existente în țară, să poată fi coordonată și unificată. Am ridicat apoi problema Basarabiei, ce mă privea direct, afirmându-mi speranța că Basarabia va reintra în hotarele ei firești. I-am pus că mă adresez d-sale (DI. dr. Ilie Lazăr – nota confruntării) întrucât îl cunosc ca un element dinamic și ar putea să-mi dea o utilizare sau o directivă asupra modului de acțiune, ca factor ce cunoaște momentele politice și poate dirija în momentul oportun diferitele faze ale unei acțiuni ilegale ca aceea a mea, care corespunde discuției ce a avut loc în seara întâlnirii noastre.”²⁴ A mai fost, de asemenea, anchetat în procesele intentate lui Iuliu Maniu și amiralului Horia Măcelariu.

După arestarea sa, biografia căpitanului Mihai Țanțu (cu o evadare insolită – sau dubioasă!?, fuga peste graniță și activitatea în cadrul Serviciului de Informații al Militarilor Români din Exil de la Paris) intră deocamdată în mister.

Să consemnăm totuși că s-a întors în țară (sau a fost trimis de serviciile occidentale?!) și a fost arestat de Securitatea română în 1950. A urmat un lung periplu prin închisorile Oradea, Lugoj, Jilava, Aiud, Văcărești, Gherla, Iași, Salcia, Colonia Periprava. Anii de detenție, plini de încercări dintre cele mai dificile, pot constitui ei înșiși subiectul unei evocări distincte, la fel cum, desigur, se pot constitui ca subiecte aparte activitatea sa în cadrul Mișcării Naționale de Rezistență și aventura sa în Occident, descrise pe larg în declarațiile date Securității după rearestarea sa. Dar pentru aceasta mai este nevoie de un efort susținut de cercetare a arhivelor și de punere cap la cap a tuturor informațiilor obținute.

Historicul Mihai Pelin, în lucrarea sa „Opisul emigrației politice...” îl fișează pe Țanțu astfel: „*Născut la 14 august 1914 în Basarabia (astăzi în Republica Moldova). Fost căpitan de parașutiști. Arestat ca membru al preținsei MNR. În 1949 a evadat din penitenciarul Aiud și a fugit din țară la Viena, unde ar fi fost recrutat de spionajul francez. La Paris, împreună cu generalul Dumitru Petrescu și comandorul Mihai Opran, a făcut parte din Serviciul de Informații al Militarilor Români din Exil. Ar fi fost instruit corespunzător de Biroul 2 francez, fiind apoi trimis în România să verifice tăria rezistenței din munți și să înființeze un serviciu sedentar al PNT, serviciu care urma să fie condus de Dumitru Secară. În 1950 a descins în România și a intrat în legătură cu Lia Popescu, o fostă amantă alui Mihai Opran. În scurt timp a fost arestat de Securitate, iar Lia Popescu a fost surprinsă într-o tentativă de trecere frauduloasă a frontierei. Din acest moment soarta lui devine neclară – afirmațiile din documentele cercetate sunt evazive.*”²⁵

Iată cum l-a receptat Ion Antohe, unul dintre colegii de penitenciar de la Aiud: „*Cu căpitanul Țanțu m-am*

cunoscut bine când am lucrat la fabrică și corvoadă. Era originar din Basarabia și a fost comandantul singurei companii de parașutiști care a luat parte la luptele din Răsărit (sic!). Mic de statură, vânjos, foarte dinamic, și, cum spune la sorcovă, «iute ca săgeata». A fost un minunat antrenor și luptător de jiu-jitsu și carate. Și-a instruit soldații parașutiști, ca și pe ofițerii subalterni, în practicarea acestor sporturi. Compania lui a fost mereu în atenția comandamentului armatei române și socotită ca o unitate de elită. L-am văzut demonstrându-și măiestria într-o într-o pauză la fabrică. A fost provocat de un deținut, care, având o înălțime neobișnuită și o constituție masivă, l-a luat în zeflema, invitându-l la o trântă. Țanțu n-a așteptat să-i zică a doua oară. S-a dus în fața lui și din două mișcări l-a aruncat la pământ, unde a rămas năucit, spre hazul copios al asistenței. Totul s-a petrecut cu iuțeala fulgerului, nici n-am avut timp să vedem cum a procedat. Inițial, căpitanul Țanțu a fost condamnat, ca și ceilalți militari, drept criminal de război. Pe urmă, însă, situația lui s-a complicat. De la Aiud, a fost dus

la București, la Ministerul de Interne, pentru un supliment de cercetări. Acolo a reușit să evadeze și a ajuns la Paris, unde s-a pus în serviciile spionajului străin și, peste vreo doi ani, a fost trimis în țară. Aici a fost prins și adus înapoi la Aiud, unde a spus cum a evadat: la Ministerul de Interne, camera de anchetă nu era departe de celula lui, care se afla către colț. De multe ori, anchetatorul, după ce termina ancheta, îl trimitea singur în celulă, fără gardian. În colțul de lângă celula lui, își lăsa o echipă de zidari gălețile, bidinelele și hainele de lucru. Ispita a fost mare. Trecând pe lângă acestea, în drumul spre celulă, a luat cu el o găleată cu bidineaua în ea și niște haine de lucru. Cu ochii spre vizetă, ca să vadă dacă vine gardianul, s-a îmbrăcat în grabă cu hainele. Și cu șapcă de zidar pe cap, iar în mână ducând găleata, a ieșit chiar pe ușa principala în stradă. Apoi a grăbit pasul și s-a dus la un prieten, iar de acolo a reușit să ajungă în străinătate. După doi ani, s-a reîntors în țară și a fost depistat și arestat. Acum, la prima pedeapsă s-a adăugat și cea de spionaj. Lotul acelora implicați în proces cu el a fost

mare.”²⁶

A fost eliberat în 1964, în urma Decretului 411/1964. A intrat repede în anonimat, trăind la limita subzistenței, prestând diferite munci cu mult sub nivelul posibilităților și pregătirii sale, măcinat de bolile dobândite în timpul detenției, iar ultima parte a vieții și-a petrecut-o ținut de patul unui spital. Vechii camarazi l-au supravegheat permanent.

În 1979 Țanțu s-a stins din viață. A murit un parașutist nervos și ager, care a trecut prin viață ca un spadasin, mereu în poziție de fandare. Foștii săi subordonați au suportat toate cheltuielile de înmormântare. Adunați de prin toate părțile țării, ei l-au condus pe ultimul drum spre cimitirul Cărmidarii de Jos din cartierul bucureștean Berceni. N-au uitat că sunt parașutiști.

Astăzi, ca și în anii războiului, veteranii îl divinizează. Cei care au reușit să supraviețuiască vremurilor se închină încă la cu evlavie la icoana „tătucului Țanțu” și ar fi gata oricând să-l urmeze în orice acțiune.

De altfel, rămâne remarcabilă aprecierea lui Țanțu, în timpul anchetei din 1946, asupra spiritului de corp al parașutiștilor: *”Îmi permit să fac o divagațiune de la acțiuni concrete, spre a lămuri de ce, deși mă prezentam singur în acest complex politic, pe care nu l-am priceput prea bine, constituiam totuși o partidă și un partener convenabil politicienilor ce mânuiau diferite forțe de pe teren. Eu eram un tehnician. Și, fără modestie, abil, priceput și foarte potrivit unei acțiuni organizatorice. Aveam în spatele meu aproape întreaga unitate de parașutiști. Oameni isteți, bine instruiți. Oameni care m-au iubit, pentru că mă confundam cu vederile lor, cu năzuințele lor. Deși nu eram comandantul unității, aveam un mare ascendent moral asupra ei. Acești circa 1000 de oameni ar fi răspuns chemării mele, indiferent unde i-aș fi dus. Eu eram pentru ei «tătucul». Nu am uzat decât într-o foarte mică măsură de acest ascendent moral. Și, dacă câțiva au fost alături de mine, este din vina acestui atașament față de fostul lor șef, în care s-au încrezut orbește, crezând că ce face el, face bine.”*²⁷

Cercetările viitoare și prelucrarea materialului bibliografic pus la dispoziție de cercetătorii de la Arhivele Consiliului Național pentru Studiul Arhivelor Securității vor permite întregirea într-o măsură considerabilă a biografiei lui Mihai Țanțu, a cărui implicare în confruntarea dintre Securitatea română și serviciile secrete occidentale prezintă deocamdată numeroase semne de întrebare. Este, credem, prematur, să-l situăm categoric de o parte sau alta a baricadei, suntem abia la nivelul supozițiilor, dar avem speranța că ni se vor releva și documentele necesare clarificării poziției sale.

Până atunci, nu ne rămâne decât să evocăm figura acestui mare patriot român și să-i apreciem curajul,

abnegația și, înainte de toate, patriotismul dovedit cu prisosință.

Note:

¹ Ioan Pelivan, în *Cuget Moldovenesc*, nr. 1-2/1937, apud Iurie Colesnic, www.dacia.edu.md/ro-dacia

² Iurie Colesnic, *Masacrați în RASS Tătară*, în www.timpul.mdl.net/

³ Arhiva Consiliului Național pt. Studiul Arhivelor Securității (în continuare ACNSAS), *Dosar P.18*, vol. 1, f. 53.

⁴ Arhivele Militare Române (în continuare AMR), *Fond DCI, Dosar nr. 12666*, f. 7.

⁵ *Ibidem*, f. 11.

⁶ *Ibidem*, f. 14.

⁷ *Ibidem*, f. 17-18.

⁸ *Ibidem*, f. 22.

⁹ *Ibidem*, f. 24.

¹⁰ *Ibidem*, f. 25.

¹¹ *Ibidem*, f. 27.

¹² *Ibidem*.

¹³ *Ibidem*, f. 29.

¹⁴ ACNSAS, *Dosar 6192*, vol. V, p. 200.

¹⁵ Vasile Bârză, *Erau doar șapte... în Suplimentul literar-artistic al Scânteii Tineretului*, nr.48/1989, p.9.

¹⁶ Alesandru Duțu, *Comisia aliată destructurează armata română*, în *Revista de Istorie Militară*, nr.2-5/1999.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ A.M.R., *Fond Statul Major al Aerului*, dosar 62, f.128.

¹⁹ *Ibidem*, f. 87.

²⁰ Mircea Tănase, *Un „23 august invers”: mărturia inedită a „tătucului” Țanțu*, în *Dosarele Istoriei*, nr.9 (97)/2004, p.44.

²¹ Constantin Aldea, *O istorie zbuciumată. Basarabia până în anul 1920*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1993, p. 194.

²² Florica Dobre, Alesandru Duțu, *Distrugerea elitei militare sub regimul ocupației sovietice*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2000, p. 311-315.

²³ ACNAS, *Dosar P.18*, vol. 2, f. 6.

²⁴ *Ibidem*, f. 60-61.

²⁵ Mihai Pelin, *Opisul emigrației politice. Destine în 1222 fișe alcătuite în baza dosarelor din arhivele securității*, Editura Compania, București, 2002, p. 320.

²⁶ Ion Antohe, *Răstigniri în România după Ialta*, Editura Albatros, București, 1995, p. 196.

²⁷ ACNAS, *Dosar S. I. E. - 2*, vol. 1, f. 26.

MEMORIA VETERANILOR

Sublocotenent Nicolae Băescu

Un vânător de munte și-amintește

Nicolae Șt. Băescu s-a născut, în 1919, în comuna Aldeni, județul Buzău, tatăl fiind, un timp, primar liberal. Face liceul militar din Chișinău – Craiova, Școala Normală din Buzău. Participă la război (1941-1944) ca sublocotenent în rezervă, comandantul unui pluton de mitraliere grele (Z.B. și Swartzlose), în Batalionul 17 Vânători de Munte, comandat de colonelul Anghel Ionescu, încadrat în Divizia 4 Munte, sub comanda generalului de divizie Gheorghe Manoliu, din Corpul de Munte al generalului Gheorghe Avramescu. În cursul campaniei, va fi rănit de două ori. I se vor decerna, „Steaua României” cu spade, „Virtutea Militară” și , de către germani, „Crucea de Fier” în rang de cavaler. După război este profesor de limba română în comuna Pleșcoi, județul Buzău. Se stinge din viață, în 1991, după ce fragmente din memoriile sale de front au fost publicate în gazeta „Focuri vii”, prima publicație posdecembristă buzoiană. Paginile reproduse sunt inedite. Subtitlurile aparțin redacției.

Final la Feodosia

În 4-5 zile am reușit să lichidăm capul de pod pe care-l realizaseră sovieticii la Feodosia¹, după care am tras la adăpost, mai ales că se așternuse o iarnă foarte grea. Spuneau bătrânii, localnici, că de multă vreme nu mai văzuseră o iarnă cu așa multă zăpadă și ger mare. N-am stat prea mult. Am lăsat sectorul cavaleriștilor noștri și armatei germane, iar noi am pornit spre Sudak, o localitate la vreo 120 km. la vest de Feodosia, un portuleț de pescari, însă renumit pentru vinurile sale și o fabrică de șampanie. În timp ce noi eram ocupați cu recunoașterea Feodosiei, inamicul profitase că lăsasem o apărare slabă și lansase o campanie întărită, mai mult ca diversiune. Două batalioane din divizia noastră au încercuit și au lichidat rapid această defecțiune. Noi am avut un singur rănit, iar ei au pierdut 3 morți, 15 răniți și peste 150 de prizonieri, cu tot armamentul. Odată cu aceasta, în Crimeea, a mai rămas doar Sevastopolul, singura rezistență, puternic fortificată, care era încercuită de trupele Div. I Munte și de trupele gen. Mattenklot din armata 11 germană.

Vacanță pe litoral

Batalionul nostru a primit misiunea de a organiza apărarea Sudakului, eu am primit un sector de 1,500 km. în care intra fabrica de șampanie, unde pescarii sovietici, în anumite condiții, pescuiau. În afara serviciului pe litoral, eram într-un fel de vacanță și așa am stat de la începutul lui martie, până în luna iunie 1942. Foarte rar apărea, sus de tot, câte un avion de cercetare probabil și o singură dată a apărut un submarin inamic la 2 km. în larg și a tras o singură lovitură de tun, pentru că l-au luat la ochi întreaga artilerie și a intrat repede în imersiune. Nu ne-a mai supărat nimeni. A venit primăvara și vara, foarte frumoase pe litoralul Crimeei. Noi ne refăceam și, din când în când, seara organizam în sectorul meu câte o petrecere cu camarazii și cu invitate-rusoaice.

În timpul acesta, cam pe la jumătatea lunii aprilie, sunt chemat la Simferopol, la Comandamentul trupelor de Munte. Acolo suntem invitați într-o sală mare, câțiva ofițeri români și germani. Am format un mic careu. A intrat întâi generalul Avramescu Gh., C-dtul Corpului de Munte cu statul major, urmat de gen. Mattenklot², de asemenea urmat de alți generali și ofițeri superiori.

Sevastopol, iulie 1943. Fortul "Maxim Gorki"

În câteva cuvinte, și unul și altul dintre generali au încheiat spunând că înaltul comandament, în numele conducătorului statului, ne-au acordat ordinele celor două armate, ca prețuire pentru abnegația și spiritul de sacrificiu de care am dat dovadă în fața inamicului. Mie, mi s-a acordat „Virtutea Militară” cl. II, care mi-a prins-o în piept generalul Avramescu și m-a felicitat. Mi s-a mai dat „Crucea de Fier” în gradul de cavaler – cea mai mare decorație germană, pe care mi-a prins-o în piept gen. Mattenklot, care felicitându-mă m-a bătut pe umăr și mi-a spus: „pentru bătălia de pe <frontul dracului> de la Azov. Gut ser gut!...” Spunând că înaltul comandament german a apreciat rolul deosebit pe care l-a avut acțiunea mea în desfășurarea bătăliei. Ni s-a servit o gustare, icre de Manciuira, și câte o cupă de șampanie. Am toastat toți pentru victoria finală.

Nu pot trece fără a face o paranteză. Ce-am avut de pățit, prin anii 1950-1956 pentru această Cruce de Fier și pentru cele românești. Se înțelege că, imediat după instalarea rușilor și a comuniștilor la noi, am distrus brevetul, iar medalia am aruncat-o și am negat mereu că am primit-o vreodată. Avusesem norocul că nu-mi fusese trecut în controalele noastre și mereu făceam pe nizonaiul. Mă amenințau cu tot ce era mai rău, mă bruftuluiu, ca să nu spun mai rău, Doamne..., ce-am mai pățit. Eu, care în fața inamicului nu tremurasem nici o clipă, eram o frunză în vânt în fața vreunui neisprăvit, de care depindea soarta mea și a familiei mele. În ce stare de decădere morală au împins comuniștii, sistemul acesta nefast

milioane de oameni... Cel puțin în fața inamicului eram față-n față – egali, care pe care... care mai tare, care e mai pregătit și mai oțelit învinge. Oricum, se răsturnaseră lucrurile. Câte un nevolnic și un becisnic și fizicește și sufletește te putea răpune, coșcogea omul... Vremuri... care nu trebuie să le uităm, măcar dacă nu pentru altceva, măcar pentru ca ele să nu se mai poată repeta vreodată pe pământul acesta al nostru și să le cunoască și cei care nu le-au trăit.

Dar să lăsăm gândurile acestea triste și să ne întoarcem la tinerețea tumultuoasă a anului 1942. După ce ni s-a servit masa, împreună cu niște ofițeri din comandament am făcut un tur al Simferopolului și, după aceea, am plecat la Bacci Sarai, la nord de Sevastopolul încercuit, fosta reședință a hanilor tătari. Ce splendori am admirat aici!... Și, în mod deosebit, m-a impresionat „Fântâna lacrimilor”, o bijuterie de marmoră și aur masiv, în interiorul fostului harem, pe care, așa cum ne-a spus ghidul, unul dintre hani o realizase în amintirea unei frumoase cadâne, pe care o omorâse în urma unor intrigi. Fântâna, cum îi e și numele, voia să immortalizeze regretele și lacrimile târzii ale crudului han după frumoasa odaliscă.

M-am înapoiat la unitate. Am fost felicitat de către șefii direcții și de camarazi și viața și-a reluat cursul normal. Nu e lipsit de interes să spun că poșta funcționa par avion f. regulat și primeam zilnic abonamentele la „Curentul”, „Universul”³, etc., cu o zi întârziere; azi primesc ziarele, aci, lângă Buzău, și la 3-4 zile....!

Spre Sevastopol

Huzurul s-a terminat la începutul lui iunie 1942, când un ordin venit de la Divizie ne anunța că, a doua zi în zori, vom porni cu mijloacele auto spre Sevastopol. Pe seară, a doua zi am sosit în marginea unei păduri unde am debarcat. În apropiere se auzeau tunurile. Toată noaptea s-au auzit, când mai des, când mai rar. A doua zi, comandanții de companie și plutoane am mers în recunoaștere. Urma să schimbăm niște trupe germane, care erau de mult pe poziție și erau decimate și oboseite. Odată cu noi a mai venit și o divizie de munte și alte trupe proaspete, care aveau misiunea ca, în cel mai scurt timp, să lichidăm rezistența inamică. Așa eram noi, vânătorii de munte, pe vremea aceea- „spărgători de fronturi”, ne botezaseră ceilalți. Ba, și rușii se temeau de noi, iar o cântăreață vestită, pe vremea aceea, Lia Crăciunescu, lansase un șlagăr la modă, „La Crimeea peste mare”! Ce mai, eram afurisiți rău...

Am mers la recunoaștere, am stat de vorbă cu cei pe care urma să-i înlocuim, interesându-ne de toate cele. De abia se ajunsese în interiorul primei linii de fortificații. Pentru cei ce nu știu, spun că fortificațiile actuale se bazează pe niște lucrări făcute în timpul războiului Crimeei din 1853-1856, de vestitul inginer Totleben. Ne dădeam seama că aici e o treabă grea, cu fortificații adânci în pământ, tunuri de fortăreață...nu era de glumit. Cu aceste gânduri am ocupat seara poziția, sub adăpostul întunericului și fără gălăgie. Cei înlocuiți se bucurau că au scăpat de aici, unde, dacă într-o zi ai înainta 100 m., e mult. Dar ordinul era ordin. Generalul Avramescu ne ordonase ca în cel mult 3 săptămâni să-i dăm cheea cetății Sevastopol. Și i-am dat-o!

A doua zi, ne-am trezit într-un iad. Întreaga noastră artilerie trăgea cu toate tunurile, iar de sus escadrilele de bombardament Stukas vărsau valuri de foc peste fortificațiile inamice. Se înțelege că nici sovieticii nu stăteau cu mâna în sân. Vă puteți închipui ce era acolo? Pământul calcaros frământat de mii de bombe scotea un praf alb care, amestecat cu fumul bombelor, crea o ceață artificială.

Pe la ora 8 am pornit la atac. De trei ori am atacat și am contraatacat ziua aceea, iar bilanțul, făcut seara, ne arăta că deabia înaintasem vreo 300 de metri. Puțin? Mult? Numai cine a fost acolo înțelege ce înseamnă asta. Ne ținea în loc o înălțime dominantă, care se afla în mâinile dușmanului. În limba noastră îi spuneam „Căpățâna de zahăr”⁴. A trebuit să se concentreze

toată aviația și alte mijloace tehnice – aruncătoare de flăcări, etc., pentru ca, peste două zile, să depășim înălțimea cu bucluc. De-acuma ne aflam în centrul fortificațiilor dușmane și avansam mai repede, dar sovieticii, atât sub impulsul băuturii, cât și al acțiunii politrucilor rezistau. După aproape două săptămâni, am început să zărim marea și să coborâm spre port. Rezistența creștea cu cât ne apropiam de mare și pierderile noastre erau mari.

Într-o zi, când am pornit la atac, sub un duel de aruncătoare, am simțit în față o căldură mare și am fost trântit la pământ. Am fost lovit de o ploaie de schije de brand. Mai multe la mâna stângă și una la picior. Mai știu că un ostaș a strigat: „Să vină brancardieri, e rănit.”⁵ M-am trezit la ambulanța divizionară în niște țipete grozave. Din lipsă de anestezice, medicii operau pe viu. Schija de la picior și două de la mână mi-au fost extrase, fiind ținut de patru sanitari zdraveni. Am leșinat. Niște apă rece a făcut să-mi revin și am auzit pe medicul șef: „Îl trimitem în țară, cu mijloacele pe care le avem nu putem să-l operăm și riscă să piardă mâna.”

Aniversare în spital

Așa s-a făcut că am plecat cu avionul de la Simferopol la Tighina, de unde am continuat drumul, cu un tren de rănii, spre București. La Buzău, am scos capul pe fereastră și am spus unei eleve ce făcea de serviciu la Crucea Roșie cine sânt, de unde sânt, și să le scrie alor mei că sunt rănit ușor și merg la București. Așa au aflat ai mei mai repede despre mine. În București, trenul a fost dirijat la gara regală Mogoșoaia și era 22 iunie – un an de la începutul războiului. Toate megafoanele anunțau căderea Sevastopolului.⁶ Deci, cu două zile înainte de termen, generalul Avramescu primea cheile cetății.⁷ Ce era acolo pe peron? Muzici, flori. D-na Maria Antonescu, Veturia Goga și alte personalități. Împărțeau daruri: fructe, ciocolată, bomboane, prăjituri și ne sărutau așa cum eram: nebărbierii, nespălați, cum pornisem din tranșee.⁸

O comisie ne tria și ne repartiza pe spitale. Eu am nimerit la Spitalul de zonă interioară 301, care funcționa în fostul spital de orbi din „Vatra luminoasă”, unde am fost operat chiar a doua zi. A fost nevoie de o perioadă de 20 de zile pentru vindecare. La sfârșit, o comisie medicală a hotărât ca să mi se dea un concediu medical de 12 zile, după care să plec iar pe front. Am încercat să scot un concediu mai mare, dar n-a mers.

În refacere la Piatra Neamț,
ianuarie 1943. Compania de mi-
traliere

Ai mei, când m-au văzut, s-au bucurat, m-au pupat, au plâns, dar când au auzit că stau numai 12 zile, le-a pierit entuziasmul. Directorul meu de atunci – Emil Palade⁹ – mi-a trimis vorbă să mă duc la școală și să le vorbesc elevilor despre faptele de arme ale mele și ale colegilor. Nu m-am putut duce. I-am scris, mai târziu, o scrisoare, pe care am auzit că a citit-o, în careu, tuturot elevilor.

Concediul a trecut foarte repede și cele 5 zile luate cu de la mine putere și, când m-am prezentat la P. Neamț, la partea sedentară, comandantul mi-a spus că am cam întârziat și că „măine vei pleca împreună cu 25 de recuperați”. Am plecat cu trenul pe o rută foarte ocolitoare: Cernăuți – Lemberg – Golta – Zaporojie – Djonkoi – Kerçi. Unitatea mea se deplasa, între timp, în satul Keneghez – lângă Kerçi - și aștepta ordinul pentru a trece, peste strămoare, în Kuban, unde ai noștri făcuseră deja un cap de pod mărișor.

Manevrele de toamnă-iarnă

Se desfășura marea ofensivă din vara anului 1942, care trebuia să ducă trupele noastre pe Volga –M. Caspică și pe crestele Caucazilor, spre a pune stăpânire pe petrolul rusesc și grâul Kubanului. Ofensiva fusese declanșată și în sectorul nostru și făcea progrese simțitoare. Au trecut, peste 8 zile, în peninsula Taman, unde am mers aproape două zile și două nopți cu mașinile, până am ajuns în zona luptelor. Am debarcat și, în două zile, am intrat în dispozitiv. Am reluat înaintarea și nu știu, ni se părea nouă, dar inamicul din fața noastră ceda ușor, părea obosit. Mulți se predau. Rar mai întâlneam câte o rezistență mai serioasă, dar repede o dădeam peste cap.

Am mers așa, aproape o lună, până am ajuns într-o zonă între Maikop și Nalcik. Se simțeau în depărtare miresmele Mării Caspice, mai aveam vreo 80 km. Pe

la sfârșitul lui octombrie pătrusesem adânc în munți. Vremea a început să se strice. Să ningă, să fie frig. Am primit dispoziție să facem lucrări genistice de apărare îndelungată. Ceva nu ne mirosea a bine. După câțva timp, aflăm că sovieticii au dezlănțuit, în Cotul Donului și la Stalingrad, o mare contraofensivă și se dau lupte extrem de grele. La noi, doar shimburi de focuri de rutină, iar oamenii lucrau la amenajările pentru iarnă. Vremea se înrăutățea. Când ninge, când burnița și era frig afurisit. Într-o seară primim ordin că, începând de mâine, era pe la jumătatea lui noiembrie, ne vom retrage pe eșaloane succesive, zilnic câte 25-30 km. Și așa am început să ne retragem, fără o presiune deosebită din față. Dar, probabil, înțelegeam noi, suntem amenințați de forțele care lichidaseră Cotul Donului și strângeau cercul în jurul Stalingradului. Așa ne-am tot retras multe zile, până am găsit trupele noastre din urmă, care ocupaseră, între timp, și organizaseră o apărare serioasă, bine gândită, în așa-numitul cap de pod Kuban., care va rezista încă aproape un an de zile – septembrie 1943.

Am rămas și noi vreo câteva zile în această poziție, până când au fost aduse două divizii de cavalerie și una de vânători de munte, plus trupe germane, care fuseseră până acum în rezervă, iar noi am trecut din nou în peninsula Kerçi, pentru refacere.

Am fost cantonați în satul Tehaltemir – un sat tătarăsc. Aici am stat toată iarna 42-43, unde a avut loc o vizită a Mareșalului Antonescu. A venit cu toată suita de generali români și germani și a aterizat la Leninskoe, de unde au venit cu mașinile.

Au primit defilarea întregii divizii și, după aceea, ne-a adunat pe ofițeri și ni s-au înmănat diferite ordine. Eu am primit „Coroana României” în grad de cavalier, pentru vitejie la Sevastopol. Ne-a spus câteva cuvinte. Mi s-a părut un om sobru, echilibrat, fără a fi infatuat.

Știa să vorbească frumos ca un militar încercat și ne-a spus că trebuie să luptăm, să distrugem bolșevismul, altfel, toate victoriile noastre de până acum nu vor avea valoare.

NOTE:

1. În vederea participării la contraofensivă, Brigada 4 Mixtă Munte și-a constituit două grupări de atac: prima, Grupul colonelului Petrescu, cu Batalioanele 17 și 19 Vânători de Munte; a doua, detașamentul Cazacu - două escadroane cavalerie și o companie de vânători de munte. (...) Sacrificiile vânătorilor din Brigada 4 Mixtă Munte în operația Feodosia - Sudak au fost pe măsura amplitudinii acesteia și a condițiilor în care s-a desfășurat și ele s-au cifrat la: 9 ofițeri, 7 subofițeri și 190 trupă morți; 27 ofițeri, 14 subofițeri și 582 trupă răniți și 65 militari dispăruți. (Gheorghe Suman și Vasile Pricop, *Istoria vânătorilor de munte din armata română*, Editura Militară, 1998, p. 131).

2. Feldmareșalul Erich von Manstein era comandantul Armatei a 11-a, iar Mattenklott, se pare, comandantul Corpului 30 Armată germană, ce a condus operația în ansamblu și, la 18 ianuarie, a trimis comandantului Brigăzii 4 Mixte Munte telegrama: *În numele domnului general Manstein - comandantul Armatei a 11-a - și al meu personal, vi se aduc felicitările recunoscătoare ale armatei germane pentru felul admirabil cum au operat, fulgerător, în condiții extrem de grele, unitățile...* (Ibidem, p.131)

3. Dintr-o scrisoare a slt. N.B. către părinți, datată 24 decembrie 1942: „Scumpii mei, Eu sunt bine și aștept sărbătorile ca pe orice altă zi. (...) Ați trimis abonamentul la <Curentul>? Dacă nu, trimiteți-l imediat și la <Vremea>. Azi e ajunul Crăciunului, mă gândesc la cele de altădată. Erau prea frumoase pentru a le uita, mai ales acum. (...) Vă îmbrățișează al D-voastră fiu, cu gândul la voi și fața la inamic, Nicu Băescu.”

4. Sublocotenentul de vânători Aurel State (1922-1983), participant la cucerirea Sevastopolului, va scrie, în memoriile sale, despre câteva din forturile grandioase fortărețe/cetăți întinse pe o adâncime de 30 km., între care .Capela, Gora Sapun, , Nasul Capelei, Luiza, Maxim Gorki, cum și cazematele Căpățâniilor de zahăr, conștient de faptul că din vestul fâșiei de atac, scăpărând fulgere din vârful până în temelii. (...) Peste câteva zile află că „Zuckerhutul” din hărțile noastre de apărare se apăsase în primul atac numai cu jumătate din efectivul său, restul apărării jucând cărți în adăposturile ferestruite din inima muntelui. Descoperii cu greu, în stânga, printre boschete și vița de vie a pantelor neregulate, care urcau în masivul Capelei, o grupă din compania întâi care făcuse front spre vulcanul în erupție al Căpățâniilor. De unde să știți atunci că din observatorul artileriei, ca dintr-o lojă de gală, generalitatea germană și română priveau primul tablou al spectacolului de funcționare fără greș a mașinării scenice, dar nedumeriți că vânătorii nu trecuseră nevățamați pe sub focul dezlănțuit (...) Ușurința, ca pe câmpul de instrucție, cu care s-au rotit cu 90 de grade grupele și impetuozitatea cu care ostașii porniră în urcuș îi făcuseră pe oaspeți să-și ridice mâinile înmănușate la chipiu, reînnoind elogiul vânătorilor de munte. Despre sublocotenentul Simionescu, cel care asaltase spectaculos Căpățâna, după căderea sa, Pamfil Șeicaru îi închinase articolul de fond din „Curentul” (Aurel State, *Drumul crucii*, Vol.1, Editura „Litera”, 1993, p.31;37). Memorialistul, capturat de sovietici, la 12 mai 1944, pe plaja de la Sevastopol, face 12 ani de prizonierat, este arestat, între 1958-1964, pentru vina de a fi organizat înmormântarea prietenului său, căpitanul de vânători George Fonea, poetul prizonierilor din Uniunea Sovietică și ucis, pentru că a expediat, în Germania Federală, unde s-au și tipărit, în 1983, memoriile sale de luptător, prizonier și deținut politic.

5. Cucerirea Sevastopolului s-a făcut, din partea românilor, cu prețul următoarelor jertfe: 260 de ofițeri (din carer aniți 201) și 8194 de subofițeri și trupă morți, răniți și dispăruți (v. Adrian Pandea și Eftimie Ardeleanu, *Românii în Crimeea, 1941-1944*, Editura Militară, 1995, p.280). Cântecul lăutărești ale epocii cuprindeau și texte „la temă”: *Vine trenul „Principesa” / Cu răniți de la Odesa...*

6. Ca și în cazul luptelor de la Feodosia și Sudak, din anul 1942,

la asediul Sevastopolului, Divizia 4 Munte, comandată de generalul Gheorghe Manoliu, s-a acoperit de glorie. Prin curajul și perseverența cu care comandantul ei a pledat în fața comandantului Armatei a 11-a germane, s-a reușit ca această mare unitate să pătrundă printre primele în orașul Sevastopol, împreună cu diviziile germane, și să arboreze drapelul național tricolor român alături de drapelul german pe monumentul independenței din acest oraș, considerat de sovietici „oraș-erou”. Jertfele de sânge pe altarul victoriei de la Sevastopol au fost enorme pentru trupele române de vânători de munte. 59 de ofițeri, 1538 de subofițeri și trupă morți; 277 subofițeri și trupă dispăruți (Gheorghe Suman și Vasile Pricop, *Op. cit.* p. 141). Momentul este consemnat și într-un articol memorialistic al generalului Gheorghe Avramescu („Revista infanteriei”, nr.1, 1943): *Divizia V.M. General Vasiliu și Divizia General Băldescu au înălțat tricolorul la BALAKLAVA, iar V.M. General Manoliu la SEVASTOPOKL, pe monumentul comemorativ al războiului 1854-1855. La postul de comandă de la ALSU, Domnul Feldmareschal von Manstein (comandantul Armatei 11 germană, n.m.) prezintă Corpului de Munte felicitări pentru victoriile câștigate* (Ibidem, p.338).

8. Referitor la Societatea de Patronaj, generalul Constantin Sănătescu, la 18 august 1942, nota: *În ziare a apărut un bilanț al Societății de Patronaj de sub conducerea D-nei Mareșal Averescu, aceasta pentru a liniști opinia publică, alarmată de fraudele ce se fac acolo. În orice caz bilanțul este interesant - prin sumele fantastice pe care le mănuieste această societate, sume vluate din bugetul statului, iar membrele societății se laudă cu înfăptuiri unde contribuția lor a fost zero. Ce deosebire între societatea de Patronaj și aceea a Crucii Roșii; mai apoi, pe 13 martie 1943, revine: Doamna areșal și-a luat secretară o studentă, pe care o plătește statul cu 50.000 lei lunar, adică o leafă mai mare ca aceea unui general de corp de armată (Jurnalul generalului Sănătescu, ediția a doua, Editura „Humanitas”, 2006, p.36: 122).*

9. Emil Palade (1885 -?), absolvent al Facultății de Litere și Filozofie, 1920), profesor de pedagogie la Școala Normală „Spiru Haret”, din Buzău (1921-1943), director în ultimii 11 ani de catedră. Din 1928, fruntaș al P.N.Ț. în Buzău. Tatăl lui Emil George Palade, laureat al Premiului Nobel pentru medicină (1974) -vezi: Valeriu Nicolescu și Gheorghe Petcu, *Buzău - Râmnicu Sărat. Oameni de ieri. Oameni de azi*, Vol.1, Buzău, Editura „Alpha MDN”, 1999, p. 354.

P.S. Între hârțile rămase de la fostul ofițer veteran de război, în speranța de a le „sustrage” efemerului, se află și o tăietură din ziarul „Gazeta luptătorilor” (sâmbătă, 7 aprilie 1945), în a cărei a doua pagină, dedicată literaturii se află, la rubrica *Chipuri de eroi*, articolul *Eroul Sublt. Boncu Simion, al cincilea fiu dăruit Patriei de o mamă văduvă*. Căzut în Tatra, la lupta pentru cucerirea cotei 1084, sublocotenentul de pionieri, încadrat într-o divizie de putneni, brigada condusă de colonel Hristafi, era fiu al unei mame văduve din celălalt război și se născuse în satul Rușavățu, județul Buzău (unde, în 1923, s-a născut și scriitorul, decedat în exil, 1986, Ion Caraion). Pe căpătâiul de moarte, lovit mortal de o schijă de artilerie, Simion Boncu mărturisește că, din șase frați, el este al vincilea care cade pe câmpul de luptă. Reportajul de front este iscălit de sold. T.R. Larian Postolache, viitorul poet, ce va iscăli Ion Larian Postolache (n. Adjud, 1916, combatant pe fronturile celei de a doua conflagrații, autor, la acea dată a două plachete de versuri: *Fluturi de bronz*, Focșani, 1937 și *Hronic*, București, 1941, mai târziu (1960), traducător al *Imnelor vedice - v. Literatura română contemporană. Poezia*, Vol.1, Editura Academiei, 1980, p.511). Nu cunoaștem cât de strict veridică este relatarea dar, în curtea bisericii din Rușavăț (comuna Viperești de acum) se află un monument, ridicat, în 1919, pentru eroii din campania 1916-1918, „cu chelțul mamelor, văduvelor de război și a altor binevoitori”, la care, ulterior, s-au adăugat și cei din Al Doilea Război Mondial; între morții din campania întregirii naționale se află Boncu Avram, iar, în cea din 1941-1945, Boncu Luigi - locotenent și Boncu Simion - sublocotenent (v. Relu Stoica, *Monumente și eroi buzoieni*, Buzău, Editura „Omega”, 2009, p. 283; 285). (E.N.)

Confesiunile unui veteran de război

Între camarazi și tovarășii aliați

----- interviu cu generalul de brigadă (r.) Dumitru Radu, președintele A.N.V.R. - filiala Buzău

A fi veteran de război este, astăzi, o stare de spirit. Înseamnă să fii depozitarul unor amintiri, care se sting încet, și în propria memorie, în timp ce, în aceea colectivă, ele există doar la un nivel oficial, reprezentat de manuale și tratate de istorie.

Județul Buzău e din ce în ce mai sărac în veterani, pentru că vârstele pe care le au sunt tot mai înaintate și puterile tot mai puține. Redacția revistei are, începând cu acest număr, inițiativa interviuării unor veterani de război, optând, apoi pentru transcrierea fidelă a înregistrărilor audio.

Povestirile foștilor combatanți sunt când dramatice, când pline de farmec. În câțiva ani, oamenii aceștia nu vor mai fi, iar mărturiile vor fi o formă de conservare a memoriei, care, pentru noi, contează enorm.

Generalul de brigadă în retragere Radu Dumitru este unul dintre buzoienii care au participat, în 1944, la eliberarea ultimului petec de țară, de sub dominația trupelor hitleriste. Veteranul de 87 de ani își amintește că cele mai grele clipe din perioada războiului le-a trăit după 25 octombrie 1944.

Domnule general, vă felicit cu ocazia proaspetei avansări, în grad, în retragere. Vă rugăm să ne împărtășiți câteva dintre gândurile sau din amintirile pe care le aveți din timpul războiului.

Aș vrea să încep cu un episod: am fost în Germania trimis vreo șase luni, la o specializare în legătură cu tragerile antiaeriene. M-am întors de acolo, în august și, chiar în ziua de 23 august, am ajuns la mine, în comuna natală, în Adunații-Copăceni, județul Giurgiu.

A doua zi, am plecat pe bicicletă

spre București, să ajung la unitate. Până să ajung la podul de peste Argeș spre București, m-a prins din urmă o coloană germană, tot din artileria antiaeriană. S-au răspândit întrebător, eu m-am ascuns sub pod, am căutat să trec prin apă, să ajung în comună; pe la orele 11 noaptea am ajuns acasă, după ce trecusem Argeșul înot. În timpul ăsta, cât am trecut prin fața lor, adică de jos, pe albia râului, au început să tragă după mine, gloanțele șfichiuiiau, lovindu-se de apă, și ricoșau și am scăpat,

bineînțeles. Menționez că purtam uniforma armatei române de artilerist, aceea gri-bleu, a artileriștilor antiaerieni și aviației. Am ajuns la București cu motocicletă, a doua zi după armistițiul, motocicletă a unui locotenent de artilerie, care avea și el familia evacuată, în comuna Adunații-Copăceni. Am plecat spre unități, spre Ploiești, pentru că și el avea unitatea acolo; eu mergeam la Măgurele, spre Scăieni. Am traversat Bucureștiul și am ajuns la Băneasa; la podul de la Băneasa,

au început nemții de dincolo de lacuri, dinspre Herăstrău, să tragă în noi și ne-am întors în oraș; a treia zi am plecat odată cu frontul, înaintând împreună cu el până la Ploiești, de unde am luat o mașină rusească cu care am ajuns am ajuns la unitate, la Măgurele.

Care era atitudinea sovieticilor? Se purtau bine.

La începutul lui septembrie, am plecat în Ardeal, de acolo am ajuns la Soloc, am rămas câteva săptămâni și, înainte de Crăciun, ne-am instalat la marginea Budapestei, la aerodromul Matiasz Corvin, având misiunea de apărare, în timpul zilei, acesta fiind ocupat de sovietici, cu avioanele. Nu ne instalasem bine, că am fost bombardat de aviația germană și maghiară, bineînțeles, și am scăpat pentru că proiectilele nu aveau explozie. În Germania, pe vremea când a avut atentatul împotriva lui Hitler, aflasem, de la ceilalți ofițeri nemți, că începuse sabotajul în industria lor de armament. Norocul nostru a fost că aceste bombe nu au explodat, au căzut la 4-5 metri de grămada de proiectile, pe care le aveam depozitate provizoriu, până construim adăposturi pentru muniție, și am scăpat.

Tot acolo, am mai avut, într-o seară, un incident cu doi ofițeri sovietici, pentru că noi, dacă în timpul zilei aveam misiune, noaptea puteam să mergem prin Budapesta. Întâlnisem acolo niște ardeleni, niște unguri din Ardeal, care știau românește bine și mai plecam în vizită, la ei, seara. La o intersecție m-am întâlnit cu doi ofițeri ruși și, cum camuflajul era perfect peste tot, nici ei nu mă vedeau bine la față, nici eu pe ei, și ne-au întrebat unde este poliția. M-au văzut, așa, militar și le-am zis că nu știu, și mi-au reproșat ignoranța, după care a început să mă chestioneze. Căpitanul, un ofițer destul de înalt, dacă am fost în Rusia, la Stalingrad, în punctele de foc puternic. Le-am răspuns că nu

am fost, fiind că sunt tânăr; m-au întrebat dacă am pistolul și am spus că nu am, dar era în buzunar la manta, în toc; în situația în care sunt atacat, să trag și să mă apar. Ne-am certat vreo zece minute și m-au obligat să trec la scurgerea de apă, la rigolă, la gura de canal, să mă împuște. Și am căutat să-i lămuresc că suntem tovarăși, că luptăm împotriva nemților, că învățasem multe cuvinte rusești, mai ales că, acolo unde stăteam, făcusem rost de trei soiuri de vin Tokay și piloții ruși veneau acolo la noi și se pileau. Îl știam și pe Paul, comandantul adjunct al aerodromului. În timpul cât ne certam, își face apariția o mașină rusească, care putea să lumineze prin fanta acoperită; văzând că purtam șapcă de aviator, m-au întrebat dacă sunt pilot și am văzut că s-au cam înmuiat, după care mi s-a cerut să trec să mă împuște și eu i-am spus să treacă și el să-l execut." Hai cu mine, să mergem la Paul Mocmorti", i-am propus. Când a auzit de Paul Mocmorti, au fugit amândoi.

Am dus lipsă de mâncare în câteva luni de zile, pentru că nici ei, cum se hrăneau din alimente uscate nu prea aveau; apăram aerodromul lor, dar ne-au replicat că armistițiul prevede ca noi să le asigurăm subzistența și, în sfârșit, am mâncat carne de cal, multă vreme, cai găsiți morți pe câmp; le tăiam pulpele, coastele și le afumam; cu sare și cartofi degerați; ceapă găseam în grădinile de acolo, până am reușit să luăm legătura cu ai noștri, să ne trimită rații săptămânal. Expoși nu prea am fost, pentru că eram în spatele frontului, dar îmi aduc aminte că, pe 12 ianuarie, a căzut și Buda. Pesta era dincolo de Dunăre și căzuse mai demult. Bucurie mare pe ostașii noștri, că se întorc în țară, dar, a doua zi, au primit ordin să plece în munții Tatra și cavaleriștii și infanteriștii și vânătorii. Noi am mers până la Budapesta și am rămas acolo până

în august. S-au retras mai întâi unitățile de pe front și, după aceea, noi.

Până să plecăm la Budapesta, imediat după 23 august, am fost pe Vârful Pițigaia, să apărăm Câmpina cu tunurile nemțești de 75 mm și, aproape de Provița de Sus, am păzit câmpurile petrolifere. A fost bombardată mult Câmpina, explozia aruncase dintr-un mormânt, vis-a-vis de muzeul Iulia Hașdeu, o mireasă.

Ați povestit la începutul interviului, că ați fost la o specializare în Germania, vă rugăm să le transmiteți cititorilor noștri cum ați fost selecționat și perioada în care ați stat la pregătire.

Pe niște aparate pentru reglat antiaeriene, zbura un avion cu manșă și noi, de jos, aveam 40 de ostași și eram cinci elevi de la școala de subofițeri. Chiar din școala ne-au luat, ne-au repartizat la unități, eu am fost trimis la Regimentul 9 Antiaeriană de la Galați, urmând, după terminarea școlii, în iulie, să ne prezentăm la unități, dar, dacă evenimentele s-au precipitat, am rămas la Câmpina, la Măgurele, de unde am plecat pe Vârful Pițigaia. În Germania am stat din februarie până în iulie, când am grăbit instrucția, pentru că avansase frontul din est, și am raportat comandantului școlii că trebuie să mergem să ne apărăm țara, altfel rămâneam prizonieri acolo, cum, de altfel, s-a întâmplat să pățească de-ai noștri, capturați de nemți.

Cum se comportau nemții pe perioada șederii dumneavoastră în Germania? Erați tratați ca aliați, ca parteneri?

Se purtau civilizat, respectuos, ne tratau ca pe aliați, gradele mai mari erau mai pline de ele, însă ceilalți nu. Am plecat din România cu un sas în grad de plutonier, cu rol de translator, însă puteam să refuz, dar nu știam ce ne așteaptă. Am vrut să merg, să văd lumea, și, într-adevăr, am văzut lumea civilizată. Îmi aduc aminte că

aveam un coleg, fiu de comisar, care era singurul cu mănuși de piele noi, ceilalți, aveam de lână. În în prima săptămână, când am plecat spre Rostov, cu un autobuz care funcționa pe bază de lemne, am ajuns la prima stație de tren, unde am mers la toaletă. Colegul nostru a uitat mănușile acolo - asta era sâmbătă dimineața - și, luni, când ne-am întors, fata șefului de gară ne aștepta pe peron cu mănușile în mână, știind că noi le-am pierdut. Atunci ne-am dat seama cât de corecți și cinstiți sunt nemții.

Ați avut șansa să luptați aliați și alături de ruși, cum catalogați relația între cele două națiuni?

La nemți am găsit mai multă ordine, respect. Bineînțeles, noi, ca și armă antiaeriană, nu ne-am întâlnit prea mult cu nemții decât la instruire, la București.

Rușii știau de frica șefilor, pentru că îi împușcau, necontând doi ruși în plus sau minus.

Pe 3-4 septembrie, eram pe vârful muntelui Muscel, încartiruiți mai jos, în Câmpina. Eu stăteam cu un coleg, cu care am fost în Germania, într-o casă și ne-am trezit ca a venit administratorul Palatului, Dumitru Barbu Știrbei, să dăm câțiva ostași că erau prădați și am plecat. Pe mine mă interesau dicționare de limbi străine: germane, franceze. Am ajuns, după ce locuitorii din împrejurimi furaseră tot. Erau vreo 5, 6 ruși, care stăteau în sufragerie, la o masă ovală, pe care era o tavă cu bomboane de ciocolată și o carafă de 5 litri cu țuică, din 1932. M-au invitat la un pahar și, crezând că este vin, l-am dat pe gât imediat. M-a ars. Au început să mă întrebe de unde sunt, după care mi-au spus să mai beau. l-am refuzat, dar au insistat spunând: de ce cu ei nu beau, și cu nemții da. Mi-au pus al doilea pahar cu țuică și zahăr. Zahărul nu avea timp să se

topească, fiindcă țuica era rece. S-a așezat un rus cu pistolul lângă ușă și nu m-au mai lăsat să plec. Am început să beau și să mânânc ciocolată, care m-a liniștit momentan. În acest timp, au început să mă întrebe, pe românește, de unde sunt și cum mă cheamă. L-am întrebat și eu cum îl cheamă și mi-a zis că se numește Vasile și că este dintr-o comună de lângă Odessa, din Transnistria, în care sunt numai români moldoveni. După cel de-al treilea pahar, a început să se învârtă casa cu mine. Am plecat pe o vreme ploioasă, am căzut murdărindu-mi hainele de noroi; luasem o cravată și niște cărți și dicționare, pe care nu le-am murdărit deloc, și am ajuns, pe la 6-7 seara, la gazdă. Când m-au văzut gazda și fiică-sa, m-au dezbrăcat și schimbat. În seara aceea puteam să mă intoxice, și chiar să mor. Ce se întâmplase, colegul care era cu mine fusese în sat și adunase ciuperci după câmp, din cele vinete, cu care a făcut o cratiță de ciulama și am mâncat toată mâncarea cu o pâine, din cele de doi lei, și m-a salvat. După aceea ispravă, vreo 10-12 ani nu am mai putut să suport mirosul de țuică de prună.

Ce ne mai puteți spune despre episodul trăit de dumneavoastră la încheierea păcii?

Am fost primiți cu flori, la Curtici - Arad și am venit la Regimentul 4 Artilerie de la Brașov. M-au lăsat cu depozitul de muniție de la Cisnădie, eu și cu un locotenent de aviație, Roler, un sas; el era cu muniția aviației și eu cu restul muniției. Am stat, până în primăvara anului 1946, dormind acolo fără foc, mă băgam sub plapumă îmbrăcat și eram sănătos tun. După aceea perioadă, am ajuns la Brașov și am găsit o cameră pe strada Lungă, după care m-am retras în comuna Sânpetru, fiindcă

era mai aproape de unitatea noastră și era și mai multă liniște. Am stat, acolo până în anul 1946, când am fost trecut în cadrul disponibil. Pentru că fusesem în Germania, trebuia neapărat să fiu prioritar... Am purtat uniformă până în septembrie 1947. O problemă am avut și acolo; am venit din Germania cu o mașină de scris Olimpia, iar în comună, dacă s-a aflat acest lucru, oamenii m-au rugat să le fac cereri de scutire de cotele agricole. Nu le-am pretins nimic. M-am trezit că a venit cei de la Securitate, care m-au acuzat că sunt instigator, și m-a judecat Tribunalul militar - Curtea Marțială, care era lângă Liceul Carol din București. M-au întrebat de unde am mașina de scris. Am zis că cumpărat-o tata din talcioc; l-au condamnat la un an și șase luni cu suspendare, pentru că tata a recunoscut că el a cumpărat-o pentru copii. Întâmplarea a făcut ca, la Școala de ofițeri de Artilerie Antiaeriană de la Ghencea, să avem curtea comună cu Centrul de Instrucție Artilerie Antiaeriană și Regimentul 1 Artilerie. Astfel, l-am cunoscut pe unul dintre ofițeri - procurorul de serviciu care ancheta cazul meu. Un martor din comuna Sânpetru, a recunoscut că ei m-au rugat pentru cereri și am fost achitat. Cum fusesem în Germania, m-au împrăștiat cu pământ, dar, după doi ani l-au luat, considerându-mă fascist. Ca o ironie, am înființat în comună, UTM-ul. Și, pentru că lumea mă asculta, l-am legalizat.

- Vă mulțumim pentru interviul acordat urându-vă sănătate și vă promitem că vom continua seria de interviuri cu dumneavoastră și colegii dumneavoastră veterani, interviuri care vor apărea în revista noastră.

**A consemnat
locotenent colonel Liviu Corciu**

RAFTUL CU CĂRȚI

BIBLIOTECA MILITARĂ NAȚIONALĂ

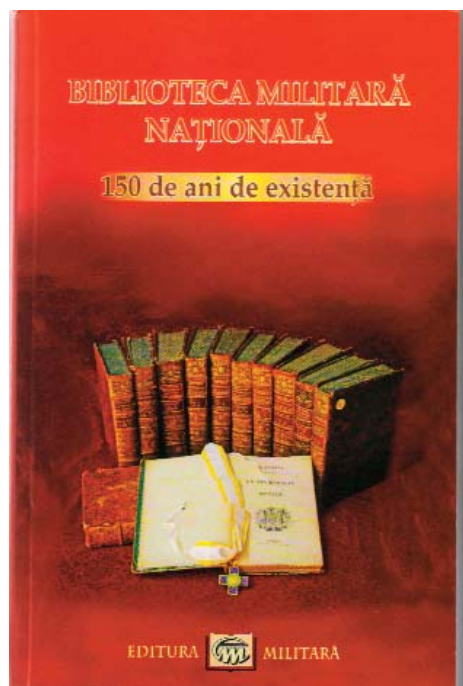
150 de ani de existență

Editura Militară

Un fragment din motto-ul acestui volum aniversar (Editura Militară, 2010, 164 p.), aparținând lui Ioan Stoica, director al Bibliotecii Centrale Universitare din București, scriitor, oferă o cheie pro domo a acestei instituții: *Cine zidește biblioteci construiește pace. Bibliotecile sunt modelul toleranței, altruismului și bune înțelegeri. Cine zidește biblioteci seamănă iubire și devotament. Bibliotecile se nasc din încredere în ceilab de azi, din dragoste pentru cei de mâine și din prețuire pentru cei de ieri.*

La un secol și jumătate în serviciul cititorilor, profilul celei mai de seamă biblioteci militare a țării este conturat de un colectiv de elaborare în care se prenumere directorul acesteia, col.r. dr. ing. Alexandru Mihalcea și câțiva din scutierii cărții, vreme de câteva decenii, ei înșiși autori (ficționari sau cercetători): col. r. Liviu Vișan, dr. Mihai Popescu și Petre Florea. Lucrarea este structurată pe capitole, unele rezonante în cele ce le-au precedat sau cele ulterioare, privind tradiția și actualitatea acestei instituții port drapel și a unora care, la nivel de garnizoană, au premers-o, documente privind istoricul acestora, texte apărute în presă asupra activității Bibliotecii Militare Naționale, în publicațiile de epocă (ordine de zi, regulamente) și în actualitate, cartea de patrimoniu pe care o tezaurizează și oferă, profilurile memorialistice ale unor directori din perioada 1968-2004, interviuri.

Între intervențiile cu parfum de epocă, din presa militară, amintim pe cele ale generalului Eustațiu Pencovici (fondator al revistei „România militară”, 1864), donator de carte, spre sfârșitul de secol XIX, și către biblioteca liceului „B.P.Hasdeu” din Buzău, și căpitanului, mai târziu, colonel, Radu Dinulescu (n. 1898, Cândești, județul Buzău – m. 1984). El însuși a fost teoretician militar, ancorat în cea mai stringentă actualitate istorică – „Armata modernă”, 1930, premiul Academiei Române; „Războiul german polonez”, 1939 -, atașat militar la Stockholm și Helsinki și, ca o paradoxală încununare a carierei sale militare, deținut politic (a se vedea: Petre Otu, Teofil Oroian și Ion Emil, *Personalități ale gândirii militare românești*, Vol.1, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, 1997, p. 143-148). Acesta propunea, într-un articol despre bibliotecile militare (1928) crearea unui organ central de control și coordonare a acestora, având drept țintă *organizarea științifică a mijloacelor pedagogice de care trebuie să dispună marea școală a națiunii care este Armata.*

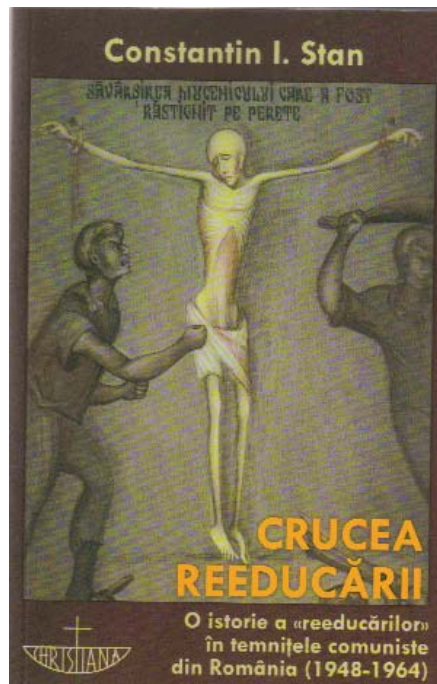

Dintr-o intervenție aparținând lui Petre Florea, *Cartea – o prezență continuă în armata română modernă*, semnaleză că, în 1912, funcționau biblioteci ale cercurilor militare (care erau de șase categorii, Buzăul încadrându-se în cea de a III-a, împreună cu Turnu Severin, Târgoviște, Constanța, Focșani, Roman și Botoșani, ca reședințe de divizie); între îndatoririle ofițerului cu biblioteca figura și aceea de a întocmi, în fiecare lună, un tabel *de lucrările nou apărute sau cerute de ofițeri, spre a fi cumpărate* – o fericită, am zice, galaxie Gutenberg.

Profilurile unor personalități istorice (Alexandru Ioan Cuza) și culturale (istoricul Nicolae Densușianu, director în perioada 1884-1911, autorul monumentalei „Dacia preistorică”, 1913, „biblia” protocroniștilor de la final de secol XX), ce au marcat destinul Bibliotecii Militare Naționale cum și ale celor care le-au continuat, în timp, proiectele. Un moment de cumpănă al instituției l-a constituit „bibliocidul” ordonat în 1956 de Leontin Sălăjan *prin care s-a scos toată literatura militară, mai puțin tablele de trageri.*

Volumul este o similibonografie, construită ca un mozaic de artă, a instituției militare naționale de spirit și ordine bibliologică, ce a binemeritat, în ultimii cinci ani, o dublă conferire a Ordinului Meritul Cultural în grad de Comandor, categoria E - „Patrimoniul cultural național”.

Încă o probă că dictonul potrivit căruia *sabia nu trebuie să slujească la tăiatul foilor cărții, ci cartea trebuie să slujească la ascuțirea sabiei* nu și-a pierdut actualitatea.

Constantin I. Stan CRUCEA REEDUCĂRII

O istorie a „reeducărilor” în temnițele comuniste din România (1948 – 1964) (București, Editura „Christiana”, 2010, 304 p.) reprezintă tălmăcirea, din subtitlu, a subiectului cercetării istoricului buzoian, recomandat, de directorul editurii, Răzvan Codrescu, a fi un *excelent cunoscător al literaturii de detenție (pe care se întemeiază cu precădere)* dar și al documentelor de arhivă. Același detectează, în prefață, faptul că ne aflăm în față cu o *carte terifiantă*, compusă, ca să folosim una din sintagmele familiare autorului, *cu acribie științifică, dar și duh compătimitor*.

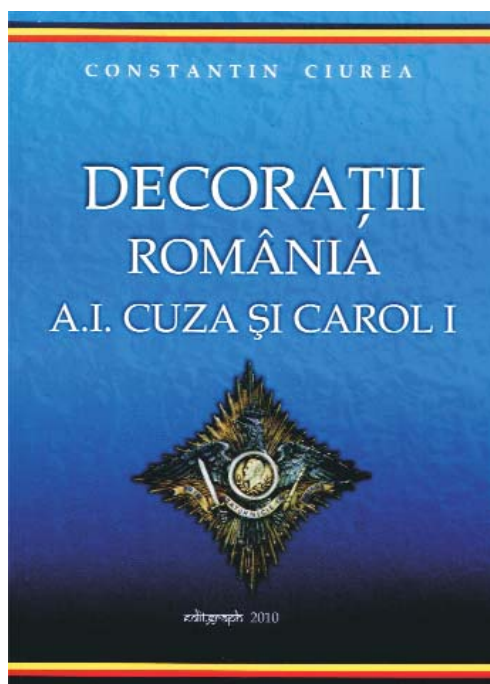
Reeducarea, începută în închisorile din Suceava și Târgșor, continuată cu maxim de randament/atrocitate la Pitești (1949-1951), avea, inițial, în vedere elevii și studenții încarcerați, victime ale educației burghezo-moșierești, „reacționare”, chiar de aparțineau unor familii paupere sau mijlocii, și recuperarea lor în favoarea noului regim comunist; recuperării, prin izolare, muncă istovitoare, bătaie, foame și frig, până la renegarea tururilor valorilor morale și sociale în care crezuseră, deveneau recuperatori, adică tortionarii celor care nu abjuraseră/abdicaseră încă. Mai apoi, atenția se îndreaptă și asupra țăranilor și muncitorilor „înșelați” și se extinde în închisorile de la Gherla, Aiud, Târgul Ocna sau Canal, ajungând, în anii 1960-1964, o condiție a eliberării din carceralitatea politică, o fază propagandistică pregătitoare (lecturi, filme documentare și chiar excursii care să învedereze

succesele regimului “democrat-popular”) reintegrării în noua societate.

Ceea ce surprinde este, în primul rând, o anume stereotipie a formulărilor, o șablonardizare a introducerilor, care ar presupune, teoretic măcar, o încolonare, cu totul aleatorie, a celor trecuți prin purgatorii și căroră, credem că, fără intenție, poate pentru evitarea repetițiilor, li se acordă un grad diferit de credibilitate; astfel, *La rândul său, Ioan Ianoșide pretinde* (p. 49), *La rândul său Dumitru Bordeianu susține în amintirile sale*(p.52), *Costin Merișca pretinde în cronica sa* (p.97), *Constantin Ticu Dumitrescu consemna cu sinceritate în amintirile sale* (p. 111), *La rândul său, părintele Gheorghe Calciu pretinde, peste ani* (p. 237), și exemplele ar putea, mult și neprofitabil, continua. În alte împrejurări asistăm la procustizarea unor staturi deloc compatibile în istoria literară: Constantin Opreș, în detenție, *a compus o serie de poezii lirico-filozofice* (p.229), după cum și Nichifor Crainic *a compus o serie de poeme care au circulat din om în om* (p.236).

Salutară înregistrarea prezenței și unor foști deținuți/meomorialiști buzoieni (Virgil Maxim, Teodor Dușu, Gheorghe Mazilu, Nicu Păun), dar contrariantă lipsa scriitorului de la Viperești, Ion Caraion, cu *Insectele tovarășului Hitler* sau *Ultima bolgie. Jurnal 3* (Editura „Nemira”, 1998). Absența unor „mărturisitori” care, în afară de condiția de deținut, au avut-o și pe aceea de oameni de condei (precum Nicolae Carandino, coleg de celulă, la Sighetul Marmașiei cu Iuliu Maniu – *Noapți albe și zile negre*, Editura „Eminescu”, 1992, 400 p.), era de evitat. Remarcăm și numărul mic de militari din acest „catalog” al memorialiștilor. Locotenentul Ion Pantazi (fiul generalului Mihai Pantazi, fost ministru de război, dcedat în penitenciarul de la Râmnicu Sărat), deținut între 1946-1964, nici el inclus, depunea mărturie despre ultima fază a reeducării de la Aiud. Dacă scriitorul și teologul Valeriu/ Bartolomeu Anania a văzut, tot la Aiud, „Darclee” și „Tudor Vladimirescu” Ion Pantazi a avut parte de „Lalele..lalele”: *Ceva banal, o intrigă pe un șantier, ce scoate în evidență conștiinciozitatea comuniștilor, cât și pentru descoperirea sabotorilor. (...) Filmul însă ne destinde prin câteva melodii frumoase și printr-o actriță încântătoare! Cel puțin așa mi se pare mie acum, care de cinci ani nu am mai văzut “picior de femeie”* (*Am trecut prin iad*, Sibiu, Editura „Constant”, 1992, p. 384).

În fine, fie și numai ca ghid însoțitor al unei bibliografii de recomandare asupra reeducării, cartea lui Constantin I. Stan are meritul de a schița, uneori cu tușe mai pregnante, calvarul carceralității în România și galeria celor încolonați pe traseul golgotei, care au avut tăria de a-l parcurge și, mai mult, cum durerea este rememorabilă, de a-l descrie.

Constantin Ciurea
DECORAȚII. ROMÂNIA.
AL. I. CUZA ȘI CAROL I,
 Buzău, Editura „Editgraph”, 2010, 70 p.

O structură „enciclopedică” se vedește, după bibliografia de la sfârșitul volumului, ciudat intitulată „Lucrări apărute în publicistica profesorului Constantin Ciurea”, unde, în afară de cele de fizică, disciplina didactică a autorului buzoian, aflăm, cu stupefăcătoare aferență : „18. Poeme; 19. Postume; 20. Proză, dedicate celor 150 ani de la nașterea celui ce este Reperul nostru național”(adică, autorul trece în nume personal o ediție de buzunar din opera lui Mihai Eminescu – „Reperul”, plus că alte date de identificare – loc, editură, an, nr. pagini – rămân, cum ar spune poetul, „povești și basme, ghicitori, eresuri”).

Lucrarea de medalistică ce ni se propune, datorată unui cu totul onorabil hoby, ar trebui să fie mult mai strictă, în ce privește termenii proprii heraldici utilizați în descrierea pieselor; spre exemplu, Ordinul „Steaua României”, „instituit prin Înaltul decret nr. 1108 din 10 mai 1877 – cf. Ion Safta, Jipa Rotaru, Tiberiu Velter și Floricel Marinescu, *Decorații românești de război 1860-1947*, Editura „Universitaria”, 1993, p.38 – lucrare absentă din bibliografie) sau “instituit prin D. D.(prescurtarea însemnând, probabil, Decretul Domnesc, n.m.) nr. 330 din 18 II, 1878”, după d-l Ciurea, ar cuprinde, pe avers, “vulturul”, iar nu „acvila

cruciată stând pe un fuger”, după sursa citată.

Plusul de informație al cercetătorului buzoian ar fi că dumnealui e că reproduce și iconografic cele cinci grade: cele cinci grade: cavaler, ofițer, comandor, mare ofițer și mare cruce, atașându-le și prețurile unor case de licitație (80, 120, 320, 1500, respectiv 5000 euro), la bibliografie figurând, credem, două surse Internet – Stambulului Bogdan, Action II, 2003 și Stambulului Bogdan, Action X, 2007. Aceste evaluări pecuniare, în măsura în care sunt la zi, dau un anume interes colecționarilor neorientați sau posesorilor unor astfel de ordine și decorații, dispuși, în actualele condiții economice, să le vândă. Spre temperarea entuziasmelor, e profilactic să semnalăm că Ordinul „Carol I” (1906), în grad de colan, constând în „un lanț de aur, în lungime totală de 730 mm compus din zece piese legate între ele prin cifre regale”, de care atarnă crucea ordinului, este prețaluit la „minim 10.000 euro”; la polul mizer ar fi, între altele, decorația „Carul cu bere”, „instituită în 1879, din inițiativa patronului berăriei cu același nume, cu ocazia inaugurării localului în București”, pe care nu se poate spera a obține, la rigoare, mai mult de 10 euro. Curiozitățile acestei bresle a numismaților sunt multe; astfel „Răsplata muncii pentru biserică” (1906), cls.I = 400 euro, „Pentru curagiu și devotament”,(1903), cls. I, „destinat agenților de poliție care s-au distins în activitatea lor” = 1.200 euro, iar „Generația nouă” (1880), pe margine cu înscrisul “Onoare susținătorilor literaturii Române” = 15; am putea spune, cu demnă pioșenie pentru epoca marilor clasici : onoare tarifurilor posterității!

În fine, volumul inventariază 117 ordine și decorații și, cum suntem preveniți, „fără a pretinde că este exhaustiv, încearcă să umple un gol”. Aspirația, mai ales la capitolul „Decorații comemorative” (pozițiile 97-117), are serioase lacune, din care ne permitem să semnalăm: medaliile dedicate lui Ion Heliade Rădulescu (1879 și 1881), medaliile închinat lui Ion C. Brătianu (1891), George Barițiu (1892), „Epoca deliberației României” (1898, la 50 de ani de la revoluția pașoptistă), cele omagiindu-l pe Vasile Alecsandri (1905), datorate gravurii ieșean F. Șaraga și Societății Științifice și Literare (vezi, fie și numai, Cristache Gheorge și Maria Dogaru, *Revoluția română de la 1848 reflectată în documente de metal*, Editura Militară, 1988, 189 p.). Dintr-un anumit punct de vedere, au mai multă rezonanță decât “Carul cu bere” sau, să zicem, „Sfântul Nicodim”, ținând o carte în mână, “instituită sub coordonarea mănăstirii Tismana”, pe la 1900, și evaluată, în zilele Înalt Prea Sfințitului Daniel, la 10 euro.

Bibliotecar

Evoluții posibile în tipologia operațiilor militare ale viitorului

----- General maior (r) prof. univ. dr. Visarion NEAGOE

După sfârșitul războiului rece, s-au folosit numeroși termeni pentru a descrie operațiile care se desfășoară într-un cadru diferit atât de cadrul misiunilor de luptă, cât și al celor tradiționale de menținere a păcii. Termenii folosiți pentru a descrie aceste misiuni („operații altele decât războiul”, „a doua generație de operații de menținere a păcii”, „operații strategice de menținere a păcii”, „impunerea păcii”, „operații de sprijin al păcii”, „operații de răspuns la crize”, „operații de stabilitate și reconstrucție” etc) sugerează încercarea comunității internaționale de a nu folosi denumiri cu conotații politice.

Categoria mai largă în care acestea se încadrează, operațiile de pace, cuprinde operațiile multiagenții și multinaționale de răspuns la criză ce implică toate instrumentele puterii naționale prin misiuni militare destinate stopării conflictelor, restabilirii păcii și configurării mediului astfel încât să sprijine reconcilierea și reconstrucția și să faciliteze tranziția către o guvernare eficientă¹.

Aceste misiuni implică o folosire mai accentuată a forței pentru a atinge o gamă mai largă și mai ambițioasă de obiective, incluzând separarea forțelor, dezarmarea și încercarea de a restaura pacea între părțile aflate în conflict, protecția zonelor „sigure” (safe havens) și reconstruirea statelor

instabile, precum și asistarea militară a oferirii ajutorului umanitar².

Operațiile de pace recente, necesită mult mai mult decât simpla aplicare a forței militare, implicând „o gamă largă de considerații politice, diplomatice, economice, umanitare etc până la nivel operațional ce necesită o coordonare și armonizare care să conducă la o formă de cadru strategic sau plan al misiunii”³, subliniind astfel natura multidimensională a acestora

În afară de diferențele semnificative între misiunile operațiilor de menținere a păcii tradiționale și de cele din „a doua” generație diferă și interesele strategice urmărite de acestea.

În primul tip de operații de menținere a păcii, părțile implicate în conflict au decis să ajungă la un acord și și-au exprimat dorința de a folosi ONU ca serviciu internațional pentru a asista acest proces. În acest caz, misiunile de menținere a păcii urmăreau o agendă impusă de părțile implicate în conflict. În cel de-al doilea, alte puteri ale societății internaționale, operând sub egida ONU, preiau inițiativa în asigurarea unei forțe destinate să limiteze efectele conflictelor și să ajute la crearea condițiilor pentru terminarea conflictului. În acest caz, forțele de menținere a păcii au scopul de a schimba mediul strategic, actorii internaționali având inițiativa strategică⁴.

Astfel, nu mai este vorba de satisfacerea intereselor părților direct implicate în conflict, ci despre impunerea unei soluții strategice, cum ar fi de exemplu cazul Irakului sau Afganistanului. Acest tip de inter-venții pune în dezbatere natura intereselor urmărite de forțele de menținere a păcii și ridică probleme diferite pentru operațiile de stabilitate și reconstrucție ulterioare.

Operațiile de stabilitate și reconstrucție se desfășoară imediat după intervenție – moment în care nivelurile de acceptare ale populațiilor locale pot fi foarte scăzute, ca reacție atât la actul intervenției, cât și la folosirea forței de către forțele care au realizat-o. Localnicii nu vor face o diferență majoră între misiunea inițială de intervenție și misiunile ulterioare ale militarilor. Acest lucru a condus și în Afganistan, și în Irak la frustrări în rândul forțelor coaliției care se așteptau la o recunoaștere a tipului pașnic de misiuni pe care le aveau de îndeplinit, cum ar fi reconstruirea serviciilor de bază pentru populație.

În ultimii ani, operațiile de pace și, implicit, cele de stabilitate, s-au dovedit a fi din ce în ce mai dificil de gestionat, fiind accentuat caracterul lor multidimensional.

Sistemul internațional modern este bazat pe ideea că statele suverane au dreptul de neintervenție externă nedorită în afacerile

lor interne. Totuși, oponentii lor consideră că elementul de bază al unei lumi juste și sigure este respectarea drepturilor omului, nu ale statului, restrângând astfel sfera de aplicare a suveranității.

Printre misiunile asociate operațiilor de stabilitate și reconstrucție sunt asigurarea serviciilor de bază, poliție, justiție, educație, dezarmare, demobilizare și reintegrare în societate a fostelor forțe combătute etc. sau chiar ajutoare umanitare. Totuși, așa cum afirmă Wilkinson „Militarii trebuie să se implice în operații majore de ajutor umanitar numai dacă nu există agenții civile disponibile sau când condițiile fac imposibilă implicarea acestora”.⁵

Scopul forțelor multinaționale este de a opri luptele și de a ajuta la atingerea unei rezolvări corecte și de durată a conflictului, nu de a obține o victorie militară. Astfel, eforturile militare multilaterale trebuie să fie doar o parte a unei campanii vaste care să includă activități diplomatice și umanitare. Forțele multinaționale trebuie să fie pregătite de luptă, dar folosirea lor trebuie să fie în scopul creării condițiilor pentru o pace durabilă. În cele mai multe situații, vor trebui să sprijine efectiv eforturile politice și umanitare. Dacă se schimbă rolul forței multinaționale, atunci componența forței trebuie reevaluată pentru a se asigura adecvarea forțelor pentru noile misiuni.

Operațiile de stabilitate și sprijin vor continua să joace un rol primordial în prevenirea și gestionarea crizelor în orice regiune sau zonă din lume, se va accentua caracterul întrunit al acestora și se vor desfășura cu preponderență în medii ostile.

În anii 1990, România a fost

printre primele țări, care și-a trimis observatori în misiuni sub egida ONU sau OSCE, în zone de conflict pe diferite meridiane. Apoi, ca țară parteneră NATO și, curând, ca membru al Alianței, a participat cu efective tot mai importante la misiuni conduse de această organizație politico-militară sau în coaliții internaționale, cum sunt cele din Irak sau Afganistan. România a participat două decenii la misiuni internaționale în diverse teatre de operații precum Afganistan, Irak, Angola, Somalia, Bosnia, Herțegovina, Kosovo etc., participând astfel la promovarea valorilor și dezideratelor dezvoltării democratice a societății globale: stabilitate, pace, securitate, încredere. Susținătoare activă a principiului potrivit căruia o țară democratică trebuie să fie nu numai consumatoare de securitate, ci și producătoare a acesteia, România s-a angajat cu forțele disponibile în operații de stabilitate multinaționale, în diferite regiuni ale globului. La rândul lor, operațiile de stabilitate desfășurate în mediul multinațional, au determinat prezența tot mai activă a României în cadrul comunității internaționale și participarea împreună cu alte state, la constituirea și la acțiunea structurilor de forțe sub egida ONU, NATO sau a organizațiilor internaționale pentru prevenirea și soluționarea crizelor ori pentru menținerea unui climat de pace, securitate și încredere colectivă, conform mandatului.

Natura și tipologia operațiilor multinaționale la care au participat forțele armate române au înregistrat schimbări fundamentale, acoperind o gamă largă de misiuni pornind de la monitorizarea zonelor de separare dintre forțele beligerante cu observatori, asigurarea

pazei comandamentelor multinaționale sau a unor obiective din zona de responsabilitate, participarea la strângerea, depozitarea și paza armamentelor, munițiilor și explozivilor, participarea la deminări în zonele de interes, participarea la refacerea infrastructurii distruse, asigurarea escortei și pazei convoaielor, participarea la operații de căutare-salvare etc.⁶

Experiența dobândită în asemenea operații a constituit unul dintre criteriile și factorii ce au marcat în mod considerabil procesul de reorganizare și modernizare a organismului militar românesc în acești aproape 20 de ani de transformări conceptuale, structurale, operaționale și, inclusiv, de mentalitate.

Complexitatea fenomenelor politico-militare, evoluția și influența lor asupra societății la început de mileniu determină necesitatea adaptării atente, continue și realiste a politicilor, strategiilor, concepțiilor și programelor necesare armonizării eforturilor României cu cele ale instituțiilor internaționale. În acest context armata României va continua să-și dezvolte capacitatea de combatere a factorilor de risc, de prevenire și gestionare a crizelor, precum și de intervenție oportună și eficientă pentru contracararea amenințărilor și provocărilor ce pot afecta securitatea națională, regională sau globală.

Schimbarea orientării doctrinare a operațiilor de stabilitate în Armata României, conform noilor provocări ale lumii moderne în sensul transformării acestui concept în cadrul artei militare românești într-unul de o importanță egală alături de ofensivă și apărare a pregătirii și instruirii forțelor armate române.

Doctrina permite forțelor armate

să opereze ca parte a unei echipe multinaționale sau întrunite. Se aplică tuturor operațiilor din întreg spectrul conflictelor actuale și se adresează și celor din viitorul apropiat. Doctrina ne oferă modul în care gândim instruirea și operațiile și nu ceea ce gândim. O doctrină eficientă trebuie să încurajeze inițiativa și gândirea creatoare a comandanților și militarilor. Doctrina stabilește un fundament pentru modul de gândire care să permită militarilor să rezolve probleme complexe. Oferă o gamă de posibile alegeri pe baza experiențelor anterioare și asigură standarde și măsuri de îndeplinire a sarcinilor militare pe tot spectrul operațional. Schimbarea doctrinală este esențială, deoarece va determina schimbarea instruirii și în celelalte dimensiuni doctrinare, organizaționale, conducere, educație, resurse, personal și facilități.

Forțele românești care desfășoară misiuni în afara teritoriului național își îndeplinesc obiectivele folosind toată gama de operații, de la apărare la ofensivă, alături de procedee specifice operațiilor de stabilitate. În operațiile moderne, nu mai există granițe formale între formele specifice operațiilor de stabilitate și sprijin și operațiile ofensive sau de apărare, așa cum sunt ele definite în Doctrina Forțelor Terestre.

*„Chiar dacă scopul forțelor armate este să lupte și să câștige războiul, realitatea ne-a demonstrat că nici un război nu a fost câștigat până ce pacea nu a fost câștigată”*⁷.

Deși operațiile de stabilitate se referă în special la reconstrucția societății în etapa post conflict și includ mai ales componentele civile

de ordine publică, sănătate, educație, totuși nu exclud folosirea forței sau amenințarea cu forța.

Rolul fundamental al forțelor armate este în curs de schimbare, așa cum ne-au demonstrat conflictele ultimilor ani, mutând efortul de la întrebuintarea lor în operații majore de luptă în operații de prevenire, pace, stabilitate și reconstrucție.

Este nevoie de o doctrină clară a cărei aplicare să asigure succesul acțiunilor post-conflict și care să se adreseze atât eforturilor pentru asigurarea securității, prosperității și libertății în zonele neguverdate, cât și asistării teritoriilor aflate în reconstrucție după un dezastru natural.⁸

Datorită schimbărilor produse în natura și tipologia operațiilor, doctrina SUA stabilește faptul că operațiile de stabilitate nu mai sunt secundare operațiilor militare, ci forme specifice operațiilor militare, similare operațiilor ofensive sau de apărare. Această schimbare a abordării operațiilor de stabilitate are implicații pentru tot sistemul de generare și operaționalizare a structurilor militare, incluzând doctrina, organizarea, instrucția, educația, echipamentele comanda și controlul etc.

Accentul pus pe diferitele elemente ale întregului spectru de operații se va schimba în funcție de contextul, momentul și locația specifică obligându-i pe comandanți să-și adapteze atitudinea în definirea și rezolvarea provocărilor prin dezvoltarea strategiei, tacticilor și instruirii. În unele situații, forțele armate, abordările militare tradiționale pot spori abordările non-militare, în timp ce în altele forțele armate pot beneficia de abordările majore civile – ultimii 20 ani ne-au oferit exemple de integrare a dimensiunilor economice și sociale în programele de stabilitate și sprijin civil.

Permanentă schimbare a mediului de securitate și viteza crescută cu care forțele armate transmit informații impune necesitatea schimbării modului în care folosim cunoștințele avute la dispoziție. Istoria ne-a demonstrat în mod repetat că succesul prezent și viitor depinde de modul în care reușim să extragem „best practices” din actualele misiuni, să acumulăm cunoștințe durabile și să le integrăm în doctrină pentru a fi aplicate de forțele armate în misiunile prezente și viitoare, ținând cont de faptul că bugetele vor fi mai limitate și amenințările mai solicitante.

Note

¹ Christopher Dandeker and James Gow, “The Future of Peace Support Operations: Strategic Peacekeeping and Success”, *Armed Forces and Society*, Vol. 23, No. 3, p. 331.

² Philip Wilkinson, “Sharpening the Weapons of Peace: Peace Support Operations and Complex Emergencies”, *International Peacekeeping*, Vol. 7, No. 1 (Spring 2000), p. 66.

³ Christopher Dandeker and James Gow, “The Future of Peace Support Operations: Strategic Peacekeeping and Success”, *Armed Forces and Society*, Vol. 23, No. 3, p. 331.

⁴ Philip Wilkinson, “Sharpening the Weapons of Peace” p. 75.

⁵ Apărarea colectivă a României, gl.mr. Ioan Ciupeș, Ed. UNAp, București, 2007, p. 63.

⁶ Lucrare de doctorat, p. 75.

⁷ OPERAȚIILE DE STABILITATE ȘI SECURITATEA UMANĂ, Dr. Alexandra SARCINSCHI, Editura Universității Naționale de Apărare “Carol I”, București, 2008.

Insurgență și contrainsurgență

Aspecte teoretice

----- Colonel Ovidiu Preda, Divizia 2 Infanterie „GETICA”

1. Introducere

Desigur, lumea de astăzi trece printr-o etapă de dezvoltare când un război susținut pe scară largă, între state, este mai puțin probabil, cel puțin în perioada imediat următoare. În schimb insecuritatea provocată de unele efecte ale globalizării, de existența regimurilor slabe, a statelor decăzute, de deteriorarea mediului înconjurător și de creșterea crimei organizate, reprezintă tot atâtea surse de instabilitate pe fondul cărora insurgența, în forma sa violentă de manifestare, poate prospera.

Insurgența, definită ca o insurecție, răscoală sau revoltă, reprezintă o strategie adoptată de grupuri sociale care nu-și pot realiza obiectivele lor politice prin mijloace convenționale sau prin accederea rapidă la putere. Este o formă de luptă utilizată, în general, de cei prea slabi ca să o facă în alt fel. În general, acest fenomen al insurgenței este caracterizat de utilizarea violenței în forme asimetrice, de lungă durată, cu folosirea terenului greu accesibil, a formelor de război psihologic și mobilizare politică, toate acestea destinate să protejeze insurgenții și să dezechilibreze raportul de forțe în favoarea lor. Grupul de interese care formează insurgenții poate avea ca scop obținerea puterii și înlocuirea guvernului sau poate avea scopuri mai limitate cum ar fi autonomia, separația sau modificarea politicii statului într-un anumit domeniu. De obicei, evită lupta deschisă

unde sunt slabi și se concentrează pe mijloace psihologice și politice, încercând permanent să amâne confruntările decisive, fiind în măsură să se susțină singuri, mărindu-și baza de susținere cu speranța că într-o zi echilibrul puterii se va schimba în favoarea lor.

2. Apariția și evoluția insurgenței

Insurgent este numele dat coloniștilor americani care s-au ridicat împotriva Angliei în sec. XVIII. Mișcarea de insurgență a apărut și s-a dezvoltat de-a lungul istoriei, fiind caracterizată uneori de declin, alteori de o înflorire semnificativă, dezvoltându-se chiar până la nivel strategic. Uneori insurgența a reprezentat numai „zgomotul de fond” al competiției sau conflictului dintre marile puteri, iar alteori, ajungând la maturitate, a reușit să submineze stabilitatea regională, implicând diverși actori externi conflictului și explodând în dezastre umanitare. S-a observat că, din perspectivă sistemică, cu cât este mai mică șansa de conflict direct între marile puteri, cu atât se manifestă mai puternic tendința acestora de a sponsoriza insurgența care devine, în acest caz, semnificativă.

Insurgența din sec. XXI își are rădăcinile în fenomenele profunde din epoca de aur a insurgenței din a doua jumătate a sec. XX când multe state din America Latină, Asia, Africa și unele de la periferia Europei erau conduse de guverne slabe, corupte, de

dictatori nepopulari sau coloniști. Uniunea Sovietică, fără a realiza o expansiune directă, a adoptat o linie indirectă prin care mișcarea de insurgență ar fi slăbit puterea occidentului. La fel au încercat mai târziu China și Cuba. Către sfârșitul sec. XX agresiunea indirectă prin folosirea insurgenței a fost întrebuințată în Mozambic, Congo, Ciad, Uganda, Liberia și alte țări. Dar cea mai mare influență a avut-o apariția strategiei puternice bazată pe insurgență numită *războiul popular Maoist*, război ce a fost inițiat de un grup de activiști foarte motivați care au reușit să mobilizeze și să obțină un sprijin consistent în mediul rural folosind ca bază naționalismul, nemulțumirile și revendicările locale.

3. Caracteristicile insurgenței

Într-un sens larg insurgența îmbracă două forme. Prima formă este reprezentată de insurgența de tip național, în care adversari sunt insurgenții și guvernul național, care are un anumit grad de legitimitate și sprijin popular. În acest caz, referendumurile au ca subiect ideologia, identitatea, rasa, religia sau factori de natură politică. Guvernul poate avea și susținători din exteriorul țării, dar conflictul se manifestă clar între insurgenți și guvern. Insurgențele de tip național pot atrage în conflict și o gamă largă de alți actori care, cu siguranță, pot influența relațiile dintre antagoniști, într-o parte sau alta. Cel mai

important actor este întotdeauna populația, iar unele tipuri de insurgențe chiar au nevoie de sprijin de masă, în timp ce altele nu sau chiar le convine pasivitatea populară.

A doua formă a insurgenței este mișcarea de eliberare, care îi pune pe insurgenți contra unui grup conducător văzut ca ocupator extern (chiar dacă nu este) prin virtutea rasei, etniei sau prin cultură. Scopul declarat al insurgenților este eliberarea națională de sub ocupație străină. Exemple în acest sens sunt insurgențele din Palestina, Vietnam după 1965, insurgența afgană împotriva ocupației sovietice, dar și cea condusă de talibani în această perioadă, Cecenia și Rhodesia. Distincția între insurgența de tip național și cea de eliberare nu se poate face întotdeauna clar. Insurgența de un anumit tip poate conține elemente caracteristice pentru ambele tipuri, poate începe într-un fel și se poate schimba pe parcursul ostilităților, devenind de celălalt tip. Spre exemplu, insurgența comunistă din China a început ca insurgență națională, a evoluat spre o combinație de tip național și de eliberare pe timpul ocupației japoneze, apoi a revenit la una de tip național.

Insurgențele diferă de-a lungul timpului și zonelor dar majoritatea urmează același ciclu de viață. Când ajung la maturitate și sunt capabile să ducă operații împotriva regimului pot lua forma luptelor de gherilă, terorismului, asasinatelor, sabotajului. În același timp, continuă să caute și să acumuleze resurse, să deprindă tehnici noi de luptă subversivă, cultivându-și alianțe noi, aplicând măsuri în afara legii precum spălarea banilor, pirateria, contrafacerea de mărfuri, folosirea ilegală a actelor de caritate, înșelătoria. Pot cumpăra arme de la aliații ideologici sau le pot captura de la regimul țării respective, caută să-și legitimizeze mișcarea, să mobilizeze sprijinul popular și, de asemenea, își extind recunoașterea cauzei pentru care luptă, în plan internațional. Au, desigur, multe metode prin care realizează acest lucru, cum ar fi propaganda, informațiile despre război destinate să popularizeze percepția că sunt căutătorii dreptății forțați să recurgă la violență pentru că regimul nu le oferă dreptul la exprimarea revendicărilor în

sistemul politic existent și vor să demonstreze că oferă o alternativă mai bună decât regimul aflat la putere.

În cursul evoluției unei mișcări de insurgență sunt câțiva pași care au loc cu siguranță:

- apariția insurgenței;
- dezvoltarea capacităților militare prin care insurgenții pun în pericol regimul;
- extinderea sprijinului popular pentru insurgență până la punctul în care legitimitatea guvernului este pusă la încercare;
- crearea legăturilor dintre insurgență și crima organizată sau intrarea insurgenței în crima organizată;
- dezvoltarea capacității insurgenților de susține la un anumit nivel o instabilitate cronică;
- extinderea largă a percepției că mișcarea de insurgență va avea câștig de cauză;
- formarea unei organizații politice insurgente.

Multe din acțiunile violente specifice insurgenților din perioada Războiului Rece au avut loc în zone izolate, așa că impactul psihologic și politic s-a limitat la populația din vecinătate. În ziua de astăzi prin internet, rețelele de televiziune prin cablu și camerele digitale ieftine, publicul țintă al violenței excesive este imediat informat privind acțiunile insurgenților. În plus, insurgența este modelată de o a treia forță. Spre exemplu, în Irak bandele criminale s-au alăturat insurgenților pentru executarea unor acțiuni de tipul răpirilor, crimelor și sabotajelor, iar mijloacele media, intenționat sau nu, au amplificat efectele psihologice ale acestora.

Condiția de bază pentru existența insurgenței este credința puternică în cauză și frustrarea că aceasta nu poate fi ameliorată prin sistemul politic actual.

Strategia mișcării insurgente este construită pe trei componente simultane interdependente:

Protecția forței, realizată prin dispersare, constituirea și utilizarea unor baze de instruire secrete, folosirea proprietăților de mascare oferite de teren, contrainformații eficiente);

Acțiuni îndreptate împotriva puterii, cu scopul de a eroda voința, tăria și legitimitatea guvernului prin violență și

programe psihologice și politice;

Completarea resurselor și extinderea sprijinului care țin de personal, finanțare, echipamente, arme, muniții, baze secrete interne sau externe, informații.

4. Contrainsurgența

Pornind de la realitățile din teren, abordarea contrainsurgenței, a luptei împotriva insurgenților, ridică noi probleme de instruire, necesită alte metode de pregătire decât cele clasice. De exemplu, comandanții diferitelor structuri implicate în astfel de acțiuni trebuie să facă dovada înțelegerii foarte bune a mediului în care unitățile lor desfășoară acțiuni, trebuie să înțeleagă profund cultura, structura organizatorică, organizațiile și valorile supreme ale colectivității în care se desfășoară ostilitățile și cu care intră în contact, iar în acest sens, abilitatea de a stabili și menține relații personale cu liderii locali și nu numai, este relevantă.

Obiectivele unui război de acest tip este ca, în final, să se restabilească legitimitatea și capacitatea statului afectat. Însă, unele state au dovedit că guvernele centrale, chiar dacă au legitimitatea necesară dată de rezultatele unui scrutin electoral, sunt incapabile să-și exercite autoritatea decât, eventual, în capitală și, limitat, în unele regiuni din țară.

Organizațiile formate pe baza divizării etnice, tribale, religioase sunt în măsură să furnizeze securitate și alte genuri de servicii, completând spațiul lăsat gol de incapacitatea guvernului central. Așa că o strategie care ignoră grupurile mici, de nivel zonal, și caută numai să întărească guvernul din capitala statului este condamnat la eșec. În timp ce doctrina militară nu reflectă aceste necesități, comandanții din teatrele de operații simt această nevoie și s-au adaptat din mers realității.

Abordarea contrainsurgenței, având în centrul atenției statul are rezultate când guvernul națiunii respective este un partener viabil, pe deplin angajat pe linia reformelor economice, politice și de securitate și capabil să ia decizii ferme care se pun în practică pe tot cuprinsul statului. Spre exemplu Irakul, este divizat de neîncredere, partidele se suspectează și

reciproc și au mai multă încredere în suporterii lor etnici sau tribali. La fel se întâmplă și în Afganistan iar în Somalia este și mai grav, neexistând aici nici măcar un guvern slab.

Contrainsurgența, văzută din punct de vedere militar trebuie să contrabalanseze și să integreze și celelalte componente ale unui conflict. Succesul în contrainsurgență este greu de măsurat pentru că pot fi la fel de multe victorii ca și înfrângeri. Rezultatele la nivel național pot fi nerelevante la nivel local, care, de asemenea, pot fi diferite de la o zonă la alta. Așa că planificatorii și strategii cu greu știu ceea ce funcționează, este potrivit, sau nu.

Doctrina actuală este, parțial, este irelevantă deoarece războaiele contemporane pot include unele elemente ale contrainsurgenței dar nu sunt, *stricto sensu*, contrainsurgențe, reflectă mai mult aspecte specifice secolului trecut privind ducerea războaielor. Pe de altă parte, concentrarea pe contrainsurgență poate duce la pierderea deprinderilor formate deja pentru războaiele clasice.

Participarea la misiuni multinaționale pune câteva probleme, cel puțin teoretice pentru planificatorii militari, referitoare la:

- cum, la cel nivel și cu ce rezultate previzibile se poate face apărarea strict națională, fiind angajați cu trupe, chiar cele experimentate, în contrainsurgență, în zone aflate la mare distanță de propriul teritoriu;

- fiecare operație implică amenințări multiple și solicită o paletă largă de capacități militare ceea ce face ca contrainsurgența să fie mult mai complicată și să aibă un context multidimensional;

- intervențiile timpurie sau măsurile preventive oferă cea mai bună șansă a succesului la un preț acceptabil;

- când se ia în considerare intervenția în insurgență statul trebuie să decidă nu numai când să intervină dar și cum, cu aliați sau nu. Istoria a dovedit că este mai indicat să se asigure sprijin pentru partenerii locali decât să controleze direct operația. Forțele locale sunt înrădăcinate în societate, se bucură de mai multă legitimitate și cunosc mult mai bine obiceiurile locale precum și terenul. O campanie de contrainsurgență condusă de forțele locale poate adesea să întâmpine mai puțină rezistență locală.

Problema este că cele mai multe mișcări insurgente sunt componente ale unui război civil, deci forțele de securitate pot fi apreciate ca fiind opresoare de unele părți ale populației. În contrainsurgență se consideră că 20% reprezintă implicare militară iar 80% politică, dar este greșit să se interpreteze că procentul de 80% reprezintă civili. În timp ce numai soluția politică poate încheia un război, efortul cel mai mare în personal și costuri îl suportă armata.

- operațiile de tip contrainsurgență solicită în particular capacități care de obicei sunt considerate de sprijin cum ar fi forțe pentru operații speciale, traducători, geniști, poliție militară, specialiști în diferite domenii, cum ar fi artă, istorie, religie etc. În afară de acestea există multe alte subdomenii în care lipsa specialiștilor face misiunea și mai grea. Este vorba de reconstrucția societății civile, dezvoltare economică, politici, informații, guvernare și altele pe care elementul militar de multe ori trebuie să îl să-l ia în sarcina sa. Din acest punct de vedere, problema pe care o ridică inclusiv strategii celei bune armate din lume, cea americană, este dacă securitatea poate fi mai bine asigurată prin angajarea de către forțele militare și a unor asemenea sarcini sau autoritatea militară trebuie augmentată cu agenții și departamente nonmilitare. Dată fiind importanța câmpului de luptă politic sau psihologic în insurgență și contrainsurgență armata trebuie să integreze analizele și concepțiile din acest domeniu în planificare operațională și strategică, activitate care va necesita în plus personal pregătit în domeniu, experți în cultură, psihologi antrenați la multe nivele unde se face planificarea. De asemenea, trebuie înțeleasă legătura dintre insurgență și crima organizată.

- acest tip de insurgență, război popular de tip Maoist, nu este similară cu cea din sec.XXI sau din Vietnam, când insurgenții și contrainsurgenții se găseau la o lungime de armă. Deoarece insurgenții evită ca spațiul de luptă să devină decisiv, concentrând eforturile în mediul politic și psihologic, designul operațional trebuie să fie diferit față de o operație clasică.

- insurgenții sunt foarte flexibili și se adaptează foarte repede, mai ales la nivel

tactic și operativ. Pentru a reuși să le dea un răspuns potrivit contrainsurgenții trebuie, de asemenea, să se adapteze rapid și să aibe capacitatea de a învăța, lucru care se poate rezolva la nivelul cel mai de jos printr-o maximă autonomie și redefinirea metodelor de colectare, diseminare și implementare a lecțiilor învățate.

O abordare mai eficientă a desfășurării operațiunilor în cadrul contrainsurgenței ar însemna adoptarea unei metode de planificare interagenții, bazată pe efecte și concentrată pe următoarele activități cheie:

- divizarea mișcării de insurgență prin mijloace militare, psihologice și politice ceea ce pot include lovituri directe, oferirea de amnestii, mobilizarea unora împotriva altora, asigurarea de alternative pentru tineri pentru a putea opta pentru un alt mod de viață. Relaționarea cu insurgența nu este necesar să fie armonioasă. Folosirea intrigii în mișcarea de insurgență poate determina dominarea conducerii. Identificarea acestor nișe și exploatarea lor poate fi o lovitură puternică în favoarea contrainsurgenței;

- delegitimizarea mișcării de insurgență în ochii populației locale și ai altor organizații internaționale;

- demoralizarea mișcării de insurgență, prin crearea și susținerea percepției că rezultatele nu sunt cele dorite, viața insurgenților fiind copleșită de probleme și insatisfacții și periculoasă, prin presiune militară și operații psihologice;

- ruperea legăturilor dintre mișcarea de insurgență și sprijinul venit din exterior, prin descoperirea și distrugerea conexiunilor politice, logistice și financiare;

- lipsirea mișcării de insurgență de resurse, atât prin tăierea canalelor de alimentare, cât și prin risipirea celor existente.

Fiecare din aceste măsuri necesită mijloace de evaluare a rezultatelor. Prin combinarea acestora, comandanții vor putea evalua dacă pot sau nu avea rezultate în direcția dorită și să ia măsuri de corecție. Evaluarea însă, trebuie să fie făcută de o structură independentă, nepartizană, dacă este posibil multinațională, cu personal cu expertiză în domeniile conexe, nu de cel care conduce operația, pentru a fi cât mai obiectivă.

Sprijinul contrainsurgenței a fost parte a strategiei americane încă din 1960. În ciuda unei experiențe îndelungate privind insurgența și alte forme atipice de război, din punct de vedere doctrinar și organizațional însă, SUA au fost nepregătite să contracareze războiul popular atunci când s-a confruntat pentru prima dată cu acest fenomen, în Vietnam.

În timp ce multe guverne au găsit cele mai potrivite căi și mijloace de a contracara războiul popular, factorii care îi motivau pe insurgenți, respectiv percepția de represiune, furia, frustrarea și incapacitatea de a le ameliora prin mijloace politice, au persistat. Ca urmare, insurgența a devenit mutantă, deși unele lucruri nu s-au schimbat fundamental. Insurgența este complexă, violentă și murdară datorită mijloacelor folosite, încurcată în multiple nivele de ambiguitate și persistentă pentru perioade lungi de timp. Sunt, totuși, câteva schimbări cu efecte care nu sunt pe deplin înțelese:

- sprijinul diversificat al insurgenței și coaliția acesteia cu crima organizată;
- interconectarea diferitelor mișcări în adevărate parteneriate zonale sau globale cu ajutorul tehnologiei informatizate;
- proiecția asimetrică a puterii, prin aceasta se înțelegându-se capacitatea insurgenților de a-și dezvolta capacități la nivel strategic, de obținere informații de interes strategic și de a realiza legături regionale sau globale, fără a fi nevoie de un patron ca Rusia sau Cuba;
- schimbarea conținutului ideologic. În timp ce insurgențele bazate pe ideologia marxistă pierde teren, cea bazată pe islamul radical este în ascensiune, inspirând teroriștii sinucigași;
- transparența, bazată pe tehnologie, globalizare și tot mai evidentă posibilitate de mișcare, de călătorie, deplasare a populației.

Concluzii

Contrainsurgența și angajarea luptei în mod clasic nu sunt sarcini care se concurează una pe cealaltă, ci mai degrabă, care se integrează, fiind în măsură să răspundă amenințărilor multidimensionale ale mediului de securitate contemporan.

Până nu demult SUA se implicau în contrainsurgență în scopul sprijinirii regimului a cărui eliminare de la putere ar fi reprezentat o amenințare reală asupra intereselor naționale. O largă gamă de criterii erau folosite pentru a vedea dacă intervenția era garantată:

- ce tip de regim se confruntă cu insurgența (puțin probabil ca un regim represiv să se bucure de sprijinul american);
- natura insurgenților (SUA sprijină regimurile care se confruntă cu amenințări de tipul al Qaeda);
- importanța economică sau geostrategică a statului care se confruntă cu mișcarea de insurgență;
- relațiile tradiționale cu statul amenințat;
- costurile umane ale contrainsurgenței (este mai probabil ca SUA să intervină într-un conflict care produce dezastre umanitare, decât în altul care nu le produce).

Din punct de vedere istoric, decizia de interveni se lua în mod normal când regimul pro-american se confrunta cu o insurgență pe care nu o putea stăpâni singur, cu propriile mijloace. După 11 septembrie 2001 mediul strategic de securitate a suferit schimbări majore, iar insurgența a izbucnit ca urmare a declanșării operațiilor de stabilitate ENDURING FREEDOM și IRAQI FREEDOM. Din moment ce acest tip de operații este foarte probabil să rămână un element important al strategiei de securitate pe timpul războiului global împotriva terorismului, este de așteptat ca armatele statelor să fie întrebuițate și în viitorul previzibil în sprijinul contrainsurgenței iar, în acest sens, există preocupări dincolo de ocean de a crea o organizație specializată, o instituție, o structură de genul Task Force, capabilă în orice moment să-și asume rolul de a contracara efectele insurgenței oriunde în lume unde interesele ar fi lezate.

Strategia de intervenție, după colapsul puterii unui stat constă, în general, în trei faze:

- intervenția;
- stabilizarea;
- predarea responsabilităților.

O organizație, structură de genul precizat mai sus, care să combată eficient

insurgența, trebuie să poată îndeplini următoarele funcțiuni:

- identificarea și prevenirea isurgenței prin prevenirea colapsului statal și încurajarea reformelor;
 - pregătirea contrainsurgenței prin capacități interagenții și, pe cât posibil, multinaționale;
 - contracararea insurgenței.
- De asemenea, o astfel de organizație trebuie să aibă următoarele caracteristici:
- să domine din punct de vedere informațional ;
 - structurată pe interagenții și multi-națională la orice nivel;
 - capabilă de reacție rapidă;
 - capabilă să ducă operații susținute de lungă durată;
 - integrabilă cu alte organizații;
 - să aibe specialiști în cultură și psihologie;
 - capacitate mare de adaptare și transformare.

Indiferent dacă contrainsurgența va domina sau nu, ca formă, acțiunile militare ale viitorului, este necesar ca și în doctrina militară românească să se abordeze acest aspect, cu relevanță pentru procesul de instrucție, pentru pregătirea în general a personalului militar care participă la acest gen de acțiuni, în misiuni individuale, în cadrul unui stat major multinațional, sau ca unitate, structură, comandament constituit pentru o anume misiune.

Bibliografie

1. Steven METZ, Raymond MILLER, *Insurgency and Counterinsurgency in the 21st Century. Reconceptualizing Threat and Response*, 2004;
2. Steven METZ, *Learning from Iraq: Counterinsurgency in American Strategy*, 2007;
3. Ralph WIPFLI, Steven METZ, *Coin of the Realm: US. Counterinsurgency Strategy*, 2008
4. FM 3-24/ *Counterinsurgency*, 2006;
5. FM 3-07.22/ *Counterinsurgency Operations*, 2006.

Mediul de securitate al secolului XXI

----- Maistru militar principal Cornelia Mihalcea

Secolul al XXI-lea a debutat abrupt și violent, printr-un cutremur politic de amploare planetară – atacurile teroriste din septembrie 2001, care au vizat obiective simbolice importante pentru lumea democratică și a ucis, aproape instantaneu mii de civili inocenți. Aceste evenimente au fost urmate, rapid de alte acțiuni criminale asemănătoare, în mai multe părți ale lumii, declanșând un proces de transformare profundă a mediului de securitate și generând consecințe ce afectează, pe termen lung și în profunzime, comunitatea internațională.

Într-un astfel de context tensionat și complex, securitatea fiecărei țări, ca și securitatea comunității internaționale în ansamblu, se bazează nu numai pe capacitatea de reacție și adaptare, ci și, mai ales, pe capacitatea de anticipare și de acțiune pro-activă. Într-o lume complexă, dinamică și conflictuală, aflată în plin proces de globalizare, înțelegerea profundă a tendințelor majore de evoluție a securității internaționale și a modului în care fiecare țară are șansa să devină parte activă a acestui proces constituie o condiție esențială a progresului și prosperității. Cunoașterea, înțelegerea și evaluarea corectă a proceselor interne, a gradului de coeziune socială, a capacității de mobilizare publică reprezintă o necesitate la fel de importantă pentru realizarea proiectelor naționale.

La peste două decenii de la Revoluția din Decembrie 1989, poporul român a depășit faza tranziției de la totalitarism la democrație și este angajat ferm în procesul de reconstrucție morală, modernizare instituțională și responsabilizare civică, în deplin acord cu valorile sale fundamentale, cu valorile europene și euroatlantice.

1. Mediul actual de securitate

Termenul de securitate a intrat în circulație după anul 1945 și s-a impus pe la mijlocul anilor 1970, ca parte integrantă a sistemului statal, având ca scop materializarea ideii de libertate în fața amenințării. Această terminologie făcea referință directă la reacțiile în situațiile de criză care constituiau excepții sau abateri de la starea naturală de fapt a statului existând accepțiunea de normalitate socială.

În sens larg, securitatea este componenta esențială a vieții indivizilor, colectivităților și implicit a statelor, în care orice domeniu al vieții individuale și sociale necesită o securitate considerabilă. Așa cum este consemnată și în "Piramida trebuințelor", securitatea se află pe nivelul vital de interes al individului, iar la nivel statal, primează identitatea politică, a cadrului și instituțiilor naționale, susținerea bunăstării economice și promovarea unei ordini internaționale favorabile statului și aliaților săi.

Securitatea statului a fost considerată încă de la început un produs perisabil, care a reprezentat subiectul unei dispute și a unui efort academic constant pentru o definiție cât mai exactă și o delimitare cât mai precisă a domeniului său.

În cazul României, securitatea este unul din cele mai perisabile produse ale societății, obținerea securității fiind o preocupare majoră a statului carpato – danubiano – pontic, din punct de vedere istoric, insecuritatea fiind o lecție însușită de poporul român de-a lungul timpului înregistrându-se numeroase conflicte în privința teritoriului și integrității ca stat.

În mediul actual de securitate continuă să se identifice cooperarea statelor în asigurarea propriei securități și în promovarea, atât a intereselor naționale, cât și a valorilor universale, pe baza afirmării tot mai evidente a principiilor democrației și economiei de piață.

Ierarhia centrelor de putere a cunoscut o modificare

semnificativă, atât prin schimbarea modului în care protagoniștii își asumă și joacă rolurile, cât și prin accentuarea treptată a tendințelor de reconfigurare strategică a parteneriatelor, în funcție de obiectivele și interesele de securitate ale principalilor actori.

Geografia socială și politica actuală se caracterizează prin: accentuarea competiției pentru resurse, a violenței, criminalității, traficului de influență, creșterea presiunilor și diversiunilor politice și economice; progrese remarcabile în domeniul economic, cultural și social; accesul nelimitat la informații; transfer de tehnologii și de produse culturale; perfecționarea sistemelor de arme și, pe această bază, proliferarea vulnerabilităților și amenințărilor tot mai greu de prevăzut și de controlat.

În aceste condiții, sunt posibile noi construcții, organizări și reorganizări în cadrul principalelor organisme internaționale: NATO, Uniunea Europeană, ONU și OSCE.

2. Tendințe și redimensionări ale mediului de securitate actual

Schimbările profunde petrecute la început de mileniu, care au culminat cu declanșarea războiului împotriva terorismului, extinderea istorică a NATO și Uniunii Europene, demonstrează dinamismul fără precedent al mediului actual de securitate.

Este începutul unei noi ere în care Europa se unifică, devenind mai puternică, stabilă și prosperă, se afirmă ca actor principal pe scena mondială și își consolidează poziția de pilon al stabilității și securității europene și euroatlantice. În acest context, se constată amplificarea și diversificarea eforturilor organismelor internaționale pentru edificarea stabilității la nivel regional, ca o etapă intermediară a procesului de stabilitate la nivel global.

Eforturile depuse de comunitatea internațională pentru instaurarea păcii în Balcani, Orientul Mijlociu și Africa sunt concludente, căpătând noi forme de manifestare. Instrumentele la dispoziție, politice, diplomatice, economice și militare utilizate pentru realizarea și dezvoltarea stabilității, vizează atât dezvoltarea relațiilor interstatale pe baza conlucrării și cooperării multilaterale, cât și adoptarea și asumarea unor decizii și hotărâri comune.

Din această perspectivă, aranjamentele politice și militare, fie că sunt alianțe, coaliții sau parteneriate se adaptează noilor circumstanțe și vor continua să joace un rol important în gestionarea situațiilor de criză și în dezamorsarea stărilor tensionate.

Pe baza acestor tendințe, evidențiem o serie de reconfigurări posibile ale mediului actual de securitate:

- Națiunile, chiar și marile puteri, nu pot contracara singure actualele amenințări asimetrice transnaționale. Alături de coalițiile instituționale - NATO sau Uniunea Europeană - coalițiile ad-hoc de voință, de tip zonale sau regionale, vor fi, în continuare posibile și de actualitate;

- Marile puteri vor reitera în permanență dreptul de a decide în problemele majore contemporane, fie ele politice, economice sau militare;

- Disputele teritoriale reprezintă, în continuare, o sursă generală de instabilitate și de creștere permanentă a situațiilor de risc;

- Încă se mai mențin tensiunile acumulate de secole, prejudecăți, traume și dorințe de revanșă, care generează stări conflictuale de tip zonal;

- Terorismul va continua să fie o amenințare permanentă, universală, manifestându-se ca factor de presiune politică violentă.

Tendințele menționate reclamă realizarea unui climat de stabilitate, care să ofere soluții și mijloace pentru combaterea riscurilor și amenințărilor specifice etapei actuale.

3. Caracteristici generale ale mediului de securitate internațional

Cadrul organizatoric al structurilor internaționale de securitate privind locul, rolul și modul de implicare a acestora în rezolvarea și gestionarea situațiilor de criză se găsește într-o dinamică imprevizibilă.

Evoluția și probabilitatea de producere a situațiilor de criză, raportate la consecințele amenințărilor, se pot evalua ca fiind în scădere.

Explozia sistemelor de comunicații și a tehnologiei informației, reprezintă o oportunitate, dar și o amenințare: aceasta oferă posibilitatea accesului aproape nelimitat, greu de controlat la informații a grupărilor teroriste.

Securitatea nu mai constituie o problemă exclusivă a statelor; aceasta nu se mai limitează doar la război și pace, ci cuprinde și acțiuni atipice, nemilitare, care au un impact deosebit asupra societății.

Statele Unite ale Americii vor continua să joace rolul de lider al lumii democratice, de forță politică, militară și economică, financiară și culturală, în măsură să gestioneze, împreună cu organismele de securitate, problemele majore ale mediului de securitate actual.

Uniunea Europeană, în noua sa dimensionare, își va consolida rolul de actor principal pe scena de putere globală și se va implica tot mai mult în soluționarea situațiilor de criză și de extindere a zonei de stabilitate și prosperitate.

Federația Rusă va continua să fie atât un jucător, cât și un arbitru important în luarea deciziilor majore cu impact asupra stabilității și securității continentale și globale și va amplifica relațiile cu NATO, va diversifica colaborarea cu Uniunea Europeană, Japonia și China.

Alături de statele aliate și parteneri, apreciem că România acordă o atenție deosebită angajării, pe plan politico-militar, în susținerea proceselor de stabilizare și democratizare din spațiile adiacente.

4. Evoluțiile mediului de securitate mondial și implicațiile acestora pentru România

Deciziile politice luate la Summit-urile NATO de la Istanbul, Bruxelles, Nisa și București, au determinat, în mod pregnant, fizionomia și evoluția mediului de securitate mondial și implicit și pe cel european, la aceasta adăugându-se procesul de extindere, aflat în plină derulare, al Uniunii Europene.

Conștientă de apartenența sa la cultura europeană,

împărtășind valorile euroatlantice și principiile democrației occidentale, România, membră NATO și a Uniunii Europene, își promovează și protejează interesele naționale prin realizarea obiectivelor de securitate în strânsă concordanță cu obligațiile și responsabilitățile asumate în cadrul acestora.

Noul statut și rol pe care NATO îl oferă României, reprezintă o dimensiune strategică diferită a țării noastre, în contextul euro-atlantic. Ca atare, se impune nu numai o reconsiderare a rolului geopolitic și geostrategic al României, ci și o reevaluare a potențialului politic, diplomatic, cultural, economic, militar, pe care aceasta îl poate angaja în folosul îndeplinirii obiectivelor comune ale națiunilor și instituțiilor de securitate.

România, ca actor activ pe scena internațională, este supusă influențelor multiple din mediul internațional de securitate și este conectată la evoluțiile din sistemul relațional continental și global.

Influențele majore asupra securității României apreciem că decurg, *din următoarele realități*:

- apartenența la NATO și Uniunea Europeană atrage asumarea unor riscuri și amenințări cu care se poate confrunta Alianța și Uniunea, ca organism sau ca membru în parte;

- în paralel cu derularea programelor de trecere la o economie viabilă de piață, România trebuie să facă față și sarcinilor impuse de participarea la identitatea europeană în domeniul securității și apărării, fără ca aceasta să afecteze îndeplinirea angajamentelor pe linie NATO;

- participarea la acțiuni comune cu efective la misiunile internaționale nu exclude pierderile umane și pagubele materiale, fapt ce impune asumarea acestora;

Din punct de vedere al asigurării securității, România nu mai este singură. Fiind membră NATO, se poate baza pe forța aliaților în apărarea teritoriului și a intereselor sale naționale, dar în același timp, îi revine misiunea de a participa la efortul de apărare colectivă în cadrul Alianței Nord-Atlantice, la îndeplinirea angajamentelor și responsabilităților asumate către Uniunea Europeană sau alte organizații de securitate, de tip zonal și regional.

Redimensionarea mediului de securitate actual, prin remodelarea organizațiilor internaționale de securitate, redefinirea conceptelor privind lupta colectivă împotriva terorismului internațional, impune noi aspecte ale politicilor la nivel planetar, la care România trebuie să mediteze cu mare atenție. Alături de statele aliate și parteneri, apreciem că România va continua să se implice activ în soluționarea problemelor ce vizează stabilitatea și securitatea regională și globală, își va consolida statutul în cadrul Alianței Nord-Atlantice și va sprijini demersurile noilor candidați pentru accesarea în NATO.

5. Globalizarea și influența ei asupra mediului de securitate contemporan

Globalizarea a fost definită de către Fondul Monetar Internațional ca fiind un fenomen de integrare

internațională crescândă a piețelor, atât pentru bunuri și servicii, cât și pentru capital. Termenul de „globalizare” este utilizat pentru a explica și a da sens conținutului specific al capitalismului contemporan, deși nu toate procesele ce sunt părți componente ale globalizării sunt noi. O mare atenție este acordată, în cadrul globalizării, aplicării noilor tehnologii, (în cea mai mare parte utilizând cuceririle revoluției informaționale) în procesul de producție, dar și schimbărilor ce au loc concomitent, în organizarea, managementul și comunicarea la nivelul unităților economice, al statului și instituțiilor sale și al întregii societăți, în general. Contactele din ce în ce mai extinse (în plan economic, politic, social și cultural) dincolo de frontierele statelor sunt elemente caracteristice ale globalizării și conduc la reducerea rolului de bariere pe care aceste frontiere statale încă le îndeplinesc. Pe lângă *efectele pozitive* în planul integrării economice și politice, al răspândirii fără precedent a tehnologiilor moderne și a facilitării accesului la cultură și civilizație, globalizarea are și *aspecte negative* ce constau, în principal, în facilitarea răspândirii, proliferării în rețele transfrontaliere și, mai nou, chiar transcontinentale a activităților infracționale dintre cele mai virulente, cu efecte destabilizatoare atât la adresa securității și stabilității interne ale statelor cât și ale celor internaționale. Cele mai importante asemenea fenomene negative sunt: crima organizată, terorismul internațional, extremismul etnic și religios. Componenta militară a globalizării nu poate fi tratată în mod abstract fără a o include în dimensiunea de securitate a globalizării care este cea mai sensibilă, atât în relațiile cu tendințele de globalizare a riscurilor, cât și cu ideea păstrării atribuțiilor și componentelor statelor naționale. Puterea militară convențională nu și-a pierdut rolul de a fi un „indice” al puterii unui stat și de a constitui un descurajant pentru o gamă largă de agresiuni, însă securitatea militară nu mai înseamnă doar asigurarea inviolabilității teritoriale, ci și protejarea individului împotriva violenței militare, securitatea traiului și condițiilor de viață. Noile armate vor trebui să acționeze într-o formă modulară care să corespundă imperativelor prezente și viitoare. Caracteristica fundamentală va fi profesionalizarea, care va mări forma de angajare, bazată pe competență și responsabilitate.

6. Revoluția în afacerile militare în concepția armatelor moderne

Afaceri militare înseamnă, pe scurt acordarea doctrinei de utilizare a forțelor armate a structurilor militare în general cu capacitatea tehnologică a armamentului și tehnicii cu care acestea sunt dotate. Este un concept dinamic, care tinde să păstreze ceea ce este bun din „lecțiile învățate” de la o revoluție în afacerile militare împlinită de Napoleon, marcată de transformarea modului de conducere a războiului, prin introducerea conscripției universale, până la o revoluție în domeniul logistic, determinată de corpurile de armată și de noua fizionomie a tacticii.

Industrializarea secolului al XIX-lea a schimbat conducerea războiului, prin apariția căii ferate, a telegrafului, a motorului cu aburi, a navelor blindate. Tehnologia de una singură nu poate sta la baza unei revoluții în afacerile militare. Mai este nevoie de o transformare a conceptelor operaționale și a metodelor organizatorice militare. Tehnologia nu este o condiție suficientă pentru o revoluție militară. Cu alte cuvinte, principiul de bază al unei revoluții în afacerile militare se referă la faptul că progresul tehnologic trebuie să genereze schimbări semnificative în organizarea și funcționarea forțelor militare, în pregătirea și echiparea pentru luptă. Dar, uneori, are nevoie de decenii pentru a se întâmpla. Revoluția în afacerile militare are drept condiție de bază o schimbare instituțională profundă, ceea ce înseamnă profesionalizarea forțelor și modularitatea acestora, integrarea noilor tehnologii ale informației în sistemele de armamente existente, context în care serviciile armatei sunt nevoite să se schimbe la toate nivelurile, simultan, de la tehnologie și cultură până la organizare, strategie, doctrină, logistică și instrucție.

În prezent, nu există o definiție exactă a conceptului de „Revoluție în Afaceri Militare”, întrucât cele existente fie includ elemente de mare strategie și strategie, fie se concentrează pe domeniul operațional și tactic.

Cu siguranță, pacea și securitatea mondială sunt dependente de succesul implementării revoluției în afaceri militare în armatele statelor democratice. Dar tot așa de bine, potrivit teoriei haosului este foarte greu de anticipat care va fi efectul pe termen lung al revoluției în afaceri militare: ori va crește dominația SUA și a aliaților săi în spațiul strategic, ori se va relansa cursa înarmărilor și a marilor confruntări militare.

Pentru Armata României, acest concept american are o mare importanță. Armata noastră este în curs de a-și adapta și chiar remodela strategia pe coordonate euro-atlantice, și în acest cadru de a-și redefini conceptele sale strategice însușindu-și-le totodată pe cele noi.

7. Factorii de risc și consecințele acestora asupra securității naționale

Riscurile și amenințările la adresa securității naționale a României sunt percepute, în primul rând, din perspectiva posturii de țară membră a Alianței Nord-Atlantice și a Uniunii Europene. Se înscriu în această categorie riscurile și amenințările ce privesc securitatea și apărarea frontierelor, în condițiile în care segmente importante ale granițelor României constituie o parte importantă a frontierei terestre estice a celor două organizații.

Principalele riscuri și amenințări de natură politică, economică, socială și militară, capabile să pună în pericol siguranța cetățeanului și securitatea națională a României, valorile și interesele sale, ca stat membru al comunității europene și euroatlantice, sunt următoarele:

a) Terorismul internațional

Atacurile teroriste din 11 septembrie 2001 asupra unor obiective-simbol ale civilizației și puterii americane, ca și acțiunile de aceeași natură care le-au urmat în Europa și în alte regiuni ale lumii dovedesc faptul că terorismul, în general, și terorismul internațional structurat în rețele transfrontaliere, în special, reprezintă cea mai gravă amenințare la adresa vieții și libertății oamenilor, a democrației și altor valori fundamentale pe care se întemeiază comunitatea democratică a statelor.

b) Proliferarea armelor de distrugere în masă

Existența și proliferarea armelor nucleare, chimice, biologice și radiologice constituie o amenințare deosebit de gravă sub raportul potențialului de distrugere, în condițiile în care accesul la astfel de mijloace devine tot mai ușor, iar tentația dobândirii lor sporește amenințător.

c) Conflictelor regionale

În pofida evoluțiilor pozitive din ultimul deceniu și jumătate, ce au făcut din Europa un loc mai sigur și mai prosper, arealul strategic în care este situată România este încă bogat în conflicte locale, cu puternice implicații pentru pacea și securitatea regională și europeană.

d) Criminalitatea transnațională organizată

Reprezintă o formă de infraționalitate foarte gravă, care a dobândit capacitatea de a influența politica statelor și activitatea instituțiilor democratice. Ea constituie atât o expresie a proliferării unor fenomene negative ce se amplifică în condițiile globalizării, cât și o consecință directă a gestionării ineficiente a transformărilor politice, economice și sociale radicale care s-au produs în Europa centrală, de est și de sud-est după prăbușirea regimurilor comuniste. Pe fondul unei astfel de situații, spațiul de interes strategic în care se află România s-a transformat într-o veritabilă sursă, zonă de tranzit și destinație a unor activități infraționale grave, constând îndeosebi în: trafic ilegal de armament muniții și explozivi; trafic de narcotice; migrație ilegală și trafic de ființe umane; trafic de produse contrafăcute; activități de spălare a banilor.

e) Guvernarea ineficientă

Un rol important în procesul de consolidare a stabilității și securității noilor democrații din Europa centrală, de est și de sud-est revine capacității statelor și a societăților de a promova o gestiune eficientă a intereselor publice, de a garanta exercitarea responsabilă și eficientă a puterii, în deplin acord cu principiile democrației și cerințele respectării drepturilor omului.

f) Actuala criză financiară

Criza financiară actuală are, după unele estimări, un impact mai puternic în 2010 asupra economiilor statelor din Europa de Sud-Est. Încetinirea creșterii economice și sporirea șomajului sunt principalele

efecte ale acestei crize în spațiu. De aceea Uniunea Europeană se și ocupă de a da mai multă soliditate relațiilor sale cu statele regiunii, prin continuarea aplicării acordurilor încheiate cu privire la dezvoltarea economică mai accentuată a Balcanilor. Uniunea Europeană crede că o parte a soluției pentru criza ce a cuprins toate statele europene de află în largirea organizației.

g) Alte riscuri

Securitatea națională poate fi, de asemenea, pusă în pericol de o serie de fenomene grave, *de natură geografică, meteo-climatică ori asociată*, provenind din mediu sau reflectând degradarea acestuia, inclusiv ca urmare a unor activități umane periculoase, dăunătoare sau iresponsabile. În rândul acestor fenomene grave, trebuie avute în vedere: *catastrofele naturale sau alte fenomene geografice sau meteo-climatice grave* (inundații, furtuni puternice, stări de secetă gravă sau alte fenomene extreme generate de încălzirea globală; alte modificări bruște și radicale ale condițiilor de viață; alunecări de teren; cutremure); tendința de epuizare a unor resurse vitale; catastrofe industriale sau ecologice având drept consecințe pierderi mari de vieți omenești, perturbarea substanțială a vieții economico-sociale și poluarea gravă a mediului pe teritoriul național sau în regiunile adiacente; probabilitatea în creștere a producerii unor pandemii.

8. Consecințele riscurilor asupra securității naționale

Consecințele riscurilor la adresa securității naționale în planul apărării sunt extrem de important de evaluat. Neidentificate, nedefinite și necontracate oportune, aceste riscuri pot avea consecințe care se pot manifesta în timp, izolat sau, mult mai probabil, cumulat. Dintre acestea, menționăm:

- pierderea credibilității României ca țară angajată ferm în integrarea europeană și euroatlantică;
- eșecul procesului de reformă; scăderea nivelului de trai al populației sub limita suportabilă și diminuarea potențialului biologic al resurselor umane;
- scăderea moralului populației și a încrederii în factorii de conducere;
- tulburări interne cu efect direct asupra stabilității democratice a României;
- diminuarea capacității combative a forțelor armate și compromiterea credibilității armatei ca forță de prevenire, descurajarea unei agresiuni;

9. Valorile și interesele naționale ale României

Principalele valori care fundamentează existența și prosperitatea statului român sunt: democrația, libertatea, egalitatea și supremația legii, respectul pentru demnitatea omului, pentru drepturile și libertățile sale fundamentale, responsabilitatea civică, pluralismul politic, proprietatea și economia de piață, solidaritatea cu națiunile democratice, pacea și cooperarea internațională, dialogul și comunicarea dintre civilizații.

Interesele naționale de securitate ale României sunt:

- menținerea integrității, unității, suveranității și independenței statului român;
- garantarea drepturilor și libertăților democratice fundamentale, asigurarea bunăstării, siguranței și protecției cetățenilor României;
- dezvoltarea economică și socială a țării, în pas cu dezvoltarea contemporană, reducerea susținută a marilor decalaje care despart România de țările dezvoltate europene;
- îndeplinirea tuturor angajamentelor asumate de România ca membră țară NATO și a Uniunii Europene;
- afirmarea identității naționale și promovarea acesteia ca parte a comunității de valori democratice;
- valorificarea și dezvoltarea patrimoniului cultural național și a capacității de creație a poporului român;
- protecția mediului înconjurător, a resurselor naturale și a calității factorilor de mediu la nivelul standardelor internaționale.

Prin aria de manifestare, interesele naționale se adresează în primul rând cetățenilor români care trăiesc pe teritoriul național, dar și tuturor celorlalți oameni aflați în România, precum și românii care trăiesc sau își desfășoară activitatea în afara granițelor țării.

10. Construcția noii identități europene și euroatlantice

Construcția noii identități europene și euroatlantice a țării noastre constituie o cerință esențială pentru securitatea națională a României. Acest proces necesită canalizarea eforturilor politice, organizatorice și financiare ale autorităților publice și instituțiilor cu atribuții în domeniul securității și apărării.

Alianța Nord-Atlantică – organizație bazată pe comunitatea de valori și interese, rămâne principala structură de apărare colectivă capabilă să garanteze securitatea democratică în spațiul euroatlantic. Garanțiile de securitate de care românii beneficiază în cadrul NATO sunt cele mai solide din istoria României.

În ultimul deceniu, Alianța și-a dovedit în mod convingător viabilitatea, eficiența ca furnizor de securitate și capacitatea de transformare, dovedindu-se aptă să facă față eficient noilor riscuri și amenințări. Cooperarea cu statele membre, cu țările participante la programul de Parteneriat pentru Pace și la inițiativele de cooperare regionale constituie, constituie pentru România, garanția consolidării securității, în spațiul euroatlantic și în zonele adiacente, precum și șansa împărțirii echitabile a riscurilor, costurilor și avantajelor.

România își intensifică eforturile pentru racordarea la structurile de securitate ale Uniunii Europene, în condițiile în care organizația promovează o politică externă, de securitate și de apărare comună care - dincolo de dificultățile inerente unui proces atât de complex – avansează constant în direcția dezvoltării și consolidării cooperării transatlantice. În acest context, țara noastră urmărește și realizarea celor patru piloni

din cadrul Uniunii Europene:

- *Consolidarea Politicii Europene de Securitate și Apărare/Politicii Externe și de Securitate Comună* (dotarea Uniunii Europene cu capacități civile și militare eficiente, consolidarea prezenței Uniunii Europene în misiuni de gestionare a crizelor, stabilizare și reconstrucție post-conflict, coordonarea și complementari-tatea acesteia cu NATO);

- *Substanțierea Politicii Europene de Vecinătate*, care devine nu doar un vehicul pentru propagarea valorilor și standardelor UE în zonele răsăritene, dar și un instrument de promovare a unei abordări strategice, care ține de crearea unui cordon de vecinătate liniștită și sigură, de securitate și confluență politică, economică, socială, culturală și militară.;

- *Strategia (externă) în domeniul energiei*, care va trebui să se potențeze reciproc cu o veritabilă politică energetică comună, menită să sprijine eficiența energetică, diversificarea resurselor și a rutelor de transport și liberalizarea acestui sector;

- *Strategia (externă) în domeniul migrației* prin care România își propune să contribuie la consolidarea capacității UE de a oferi răspunsuri credibile la probleme fundamentale, precum atragerea de forță de muncă extra-comunitară acoperită de politici de integrare socială și economică, combaterea migrației ilegale cu evitarea constituirii unei „fortărețe UE”.

În ceea ce privește Uniunea Europeană, România va susține dezvoltarea politicii externe și de securitate comună și a politicii europene în domeniul managementului resurselor umane, inclusiv prin creșterea contribuției cu resurse umane la capacitățile militare și la cele destinate combaterii terorismului și gestiunii urgențelor civile în spațiul unional

11. Securitatea și stabilitatea regională

În calitatea sa de stat aflat într-o arie geopolitică de importanță strategică, România urmărește să joace un rol substanțial în procesul de definire și implementare a politicilor stabilizatoare, de cooperare și asistență de securitate ale NATO și Uniunii Europene, în Europa centrală, de est și de sud-est.

Interesul primordial al României în acest domeniu constă în democratizarea, dezvoltarea economică, stabilitatea și orientarea fermă a regiunii spre integrarea europeană, simultan cu sporirea contribuției proprii și asumarea unui rol pro-activ mai pronunțat ca factor de securitate regională. În acest context, eforturile strategice vor fi direcționate pentru soluționarea problemelor de securitate care afectează încă Balcanii de Vest și vecinătatea estică a României, în așa fel încât cele două regiuni să poată intra, treptat, într-un proces efectiv de integrare europeană și euroatlantică.

Ca stat de graniță al Uniunii Europene și ca membru al Alianței Nord-Atlantice, în această regiune, România are interesul major de a se învecina cu state stabile, democratice și prospere, deoarece numai acesteia sunt capabile să mențină pacea și bună-înțelegere în relațiile dintre ele, să creeze comunități regionale pluraliste și să aibă un comportament

predictibil în domeniul securității. În consecință, construirea unui climat de securitate, stabilitate și prosperitate în zona Mării Negre reprezintă o direcție distinctă de acțiune a acestei strategii.

Localizată la interferența a trei zone de importanță deosebită - Europa, Orientul Mijlociu și Asia Centrală - regiunea geopolitică a Mării Negre este o arie de tranzit semnificativă a resurselor energetice și, totodată, un spațiu important de manifestare a unor riscuri asimetrice și focare de conflict, cu un impact substanțial asupra securității euroatlantice.

România apreciază că regiunea Mării Negre este un spațiu geo-politic deschis comunității democratice internaționale, în cadrul căruia se pot manifesta plener statele aliate, parteneri și prieteni.

12. Securitatea națională și stabilitatea internă

Securitatea națională reprezintă condiția fundamentală a existenței națiunii și a statului român și un obiectiv fundamental al guvernării; ea are ca domeniu de referință valorile, interesele și obiectivele naționale. Securitatea națională este un drept imprescriptibil care derivă din suveranitatea deplină a poporului, se fundamentează pe ordinea constituțională și se înfăptuiește în contextul construcției europene, cooperării euroatlantice și al evoluțiilor globale.

Securitatea națională se asigură atât prin efort național intern, prin strategii și forțe proprii, cât și prin cooperare cu aliații și partenerii, în consonanță cu prevederile conceptelor strategice ale Alianței Nord-Atlantice și cu strategia de securitate a Uniunii Europene, care oferă bazele operaționale ale colaborării sistematice cu organizațiile de securitate, apărare și cooperare regională și globală.

Securitatea internă reprezintă ansamblul activităților de protecție, pază și apărare a locuitorilor, comunităților umane, infrastructurii și proprietății împotriva amenințărilor asimetrice de factură militară sau non-militară, precum și a celor generate de factori geo-fizici, meteo-climatici ori alți factori naturali sau umani care pun în pericol viața, libertățile, bunurile și activitățile oamenilor și ale colectivităților, infrastructura și activitățile economico-sociale, precum și alte valori la un nivel de intensitate și amploare mult diferit de starea obișnuită.

Securitatea internă privește, deopotrivă, siguranța cetățeanului și securitatea publică, securitatea frontierelor, a energiei, a transporturilor și a sistemelor de aprovizionare cu resurse vitale, precum și protecția infrastructurii critice. Ea include, din punct de vedere structural, securitatea societală și asigurarea stării de legalitate, contracararea terorismului și a criminalității organizate, securitatea activităților financiar-bancare, a sistemelor informatice și a celor de comunicații, protecția împotriva dezastrelor și protecția mediului.

13. Transformarea instituțiilor cu responsabilități în domeniul securității naționale

România a parcurs o etapă de evoluții profunde în acest domeniu. Obiectivul principal al acestei etape a

fost atingerea parametrilor specifici ai statului de drept și integrarea în Alianța Nord-Atlantică. În acest context, în ultimii 20 ani, accentul a fost pus pe reforma și reconstrucția structurilor de securitate, precum și pe consolidarea controlului democratic asupra acestora.

Principalele direcții de acțiune sunt: transformarea profundă a mecanismelor de proiectare, implementare, control și evaluare a politicii externe, de securitate și apărare; creșterea gradului de expertiză a personalului ce realizează controlul democratic asupra instituțiilor cu responsabilități în domeniul securității naționale; crearea unui sistem modern de proiectare, planificare și evaluare a politicii de securitate; fundamentarea unui nou cadru legislativ privind transformarea instituțiilor cu responsabilități în domeniu, în acord cu cerințele noului mediu de securitate. Având în vedere complexitatea deosebită a acestor obiective, acțiunile sunt focalizate asupra transformării în următoarele domenii: politica externă; apărare; activitatea de informații, contrainformații și securitate.

În ceea ce privește transformarea apărării, în ultimul deceniu, organismul militar a parcurs un amplu proces de reformă, modernizare și restructurare, având ca scop crearea unei capacități de apărare credibile și eficiente, apte să răspundă noilor provocări generate de evoluția mediului de securitate internațional și să asigure îndeplinirea cerințelor impuse de integrarea în NATO și Uniunea Europeană.

România urmărește crearea unei armate moderne, deplin profesionalizate, dimensionată și înzestrată corespunzător, cu forțe expediționare mobile și multifuncționale, rapid dislocabile, flexibile și eficiente, capabile să asigure credibilitatea, apărarea teritoriului național, îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul apărării colective și participarea la misiuni internaționale, urmărindu-se îmbunătățirea capacității de operare întrunită și în cadrul multinațional, sporirea eficacității procesului de generare a forțelor și a eficienței utilizării resurselor.

Materializarea obiectivului general al procesului de transformare va fi susținută de îndeplinirea următoarelor obiective:

- finalizarea revizuirii structurii de forțe și a procesului de operaționalizare;
- creșterea calității vieții personalului militar și civil și a nivelului de pregătire a acestuia;
- modernizarea managementului resurselor umane;
- optimizarea sistemului de achiziții în domeniul militar în vederea înzestrării forțelor armate cu echipamente moderne și performante;
- aplicarea lecțiilor învățate referitoare la revoluția în afacerile militare;
- crearea unor structuri de comandă și control flexibile;
- dezvoltarea pe baza standardelor NATO și ale Uniunii Europene a rețelelor de comunicații și informatice ale tuturor structurilor implicate în sistemul național de apărare și interconectarea acestora cu Sistemul general de comunicații NATO.

Concluzii

Am evidențiat doar câteva aspecte cu care ar putea fi confruntate forțele armate, având în vedere climatul politic existent, caracteristicile situației geopolitice internaționale, dar mai ales europene. Frământările din spațiul european demonstrează faptul că, după două războaie mondiale, încă mai sunt situații neclare, teritorii de împărțit, că tratatele internaționale și dreptul internațional sunt aplicate de cel mare, pentru cel mic într-o manieră cel puțin părtinitoare. Vechile rivalități au ieșit din nou la iveală sub alte forme și aspecte, mult mai dure.

Tehnologiile extrem de avansate au dus la desfășurarea unor conflicte într-un alt mod decât cel studiat pe băncile școlilor. Războiul, deși este război, nu este război, pentru că nu a fost declarat și pentru că acțiunile militare se duc în numele apărării drepturilor omului, prin masacrarea altor mii de oameni nevinovați și prin distrugerea sistematică și completă a infrastructurilor unui stat, despre care se afirmă că este independent și suveran.

Iată de ce considerăm că, în acest moment, reorganizarea armatei trebuie să aibă în vedere nu numai destinul armatei, ci și al țării în ansamblul ei, iar acest lucru trebuie înțeles deopotrivă de politicieni, guvernanți și militari, dar și de către fiecare cetățean al acestei țări.

Bibliografie:

- 1) BĂDĂLAN, E., VĂDUVA GH. – *Strategie militară contemporană*, Ed. CTEA, București, 2007;
- 2) DUȚU, P., MOTOFLEI, C., SARCINSCHI, A., *Profesionalizarea Armatei României în contextul integrării în NATO*, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, București, 2003;
- 3) DUȚU P., SARCINSCHI A., *Optimizarea regenerării structurilor Armatei României angajate în acțiuni militare în afara teritoriului național*, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2005;
- 4) EPPERSON, A. RALPH, *Noua ordine mondială*, Ed. Alma, București, 1997;
- 5) EMANUEL A., MICHAEL B, *Security Communities*, Cambridge University Press, Cambridge, 1998;
- 6) Hans Morgenthau – *Another grate debate, The National interest of United States*, 2004;
- 7) PERICLE ELENA, *Referat de cercetare nr. 1, Resursele umane și securitatea*, UNAp. 2009;
- 8) PINȚĂ, F., *Managementul crizelor de securitate*, Ed. CTEA, București, 2008;
- 9) POPA V., *Evoluția mediului de securitate, riscuri, amenințări și elemente acționale în dimensiunea aerospațială*, Ed. UNAp., Buc. 2009, p.20-23;
- 10) *Strategia de securitate națională a României*, 2007, Cap.1, p.7,8,9,12 Cap. X, p. 50;
- 11) *Strategia de transformare a Armatei României*, M.Ap.N., București, 2005;
- 15) VĂDUVA, GH., MUREȘAN, M., *Războiul viitorului, viitorul războiului*, ediția a II-a, Ed. U.N.Ap. Buc., 2006;
- 16) VĂDUVA, GH., *Războiul bazat pe rețea în fizionomia noilor conflicte militare*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2005;

Lacul Vulturilor

Lacul fără fund

----- Maior Romeo Feraru

Localizare:

Lacul Vulturilor este situat pe partea estică a Vârfului Mălâia (1662 m), la altitudinea de 1420 m, în Munții Siriu, județul Buzău. Este, ca vârstă periglaciară și are o adâncime maximă de 2,5 m.

Legendă:

Un lac, două denumiri, două legende:

Lacul Vulturilor – conform legendei, preluată de Alexandru Vlahuță în „România pitorească”: „aici vin vulturii, primăvara, de beau apă ca să întinerească, aici își învață puii să zboare, deasupra acestei oglinzi fermecate, mijesc de somn, cu aripile-ntinse, trufașii regi ai înălțimilor.”

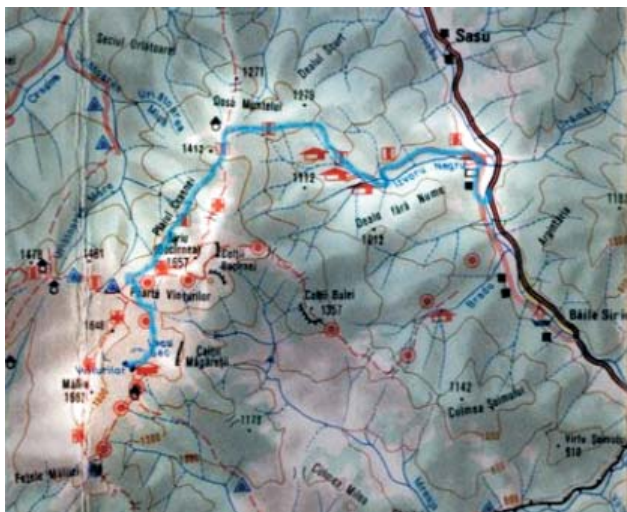
Lacul fără Fund - pentru că, spune legenda, un cioban și-a lăsat turma de mioare, a aruncat bâta în apa lacului și a plecat. După un an de peregrinări își regăsește bâta în apele Dunării și, mistuit de dorul mioarelor și al locurilor natale, se reîntoarce acasă. Se

sugerează o comunicare subterană cu fluviul care ne și definește: nord-dunăreni.

Trasee turistice

Există mai multe trasee prin care poți accesa acest loc mirific al munților Buzăului, pe care o să-l apreciați numai atunci când o să trăiți cu adevărat momentul când ajungeți să vedeți o „pată” de apă, de culoare verde, într-o liniște de nepătruns. Se spune că, înainte de Primul Război Mondial, pe acest lac exista o plută de agrement pentru domnii și cucoanele din acele vremuri. Pluta era construită din șase bușteni groși, de brad, lungi de câte șase metri fiecare. Pe ambele lungimi ale plutei se afla câte o băncuță, pe care stăteau doritorii de plimbări lacustre; câte trei vâsle, pe fiecare lungime, asigurau deplasarea. În cel de-al doilea Război Mondial, pluta a fost distrusă.

Personal, am urcat pe două trasee: cel mai ușor este cel prin Crasna (județul Covasna). Mergând pe

Drumul Național 10 (DN 10), de la Buzău la Brașov, la intrarea în localitate, se face, la stânga, pe un drum forestier, pe malul stâng al pârâului Crasna, până la cantonul cu același nume; acolo se mai află „vestigii” ale observatorului de unde președintele României, Nicolae Ceaușescu, vâna urși, în anii '80.

Se ia la stânga, pe Valea Urlătoarea, pe un drum forestier, recent amenajat, urmând marcajul albastru, până sus, la Poarta Vânturilor. În 30 de minute se poposește la Lacul Vulturilor.

Al doilea traseu, pe care l-am făcut în această toamnă, este cel de pe Valea Neagră. Cum? Tot de pe DN 10, după ce trecem de viaductul Stânca Tehărău, părăsim drumul național, mergând la stânga, pe lângă fostele Băi Siriu, până la râul Buzău, pe care-l traversăm pe o punte suspendată, peste care pot trece, chiar și autoturisme. Lăsăm, în stânga cabana „Valea Neagră” și urmăm cu atenție marcajul roșu, până în golul alpin Poarta Vânturilor.

Călătoria este de dificultate medie, pe timp de vară, și durează circa 3 ore. Iarna poate deveni periculos datorită diferenței de temperatură, a viscolului și troienelor.

Se străbat locuri mirifice: păduri de foioase și conifere, smeuriș, izvoare rezezi și reci, poieni în-sorite, iar la ieșirea în poiana alpină poți găsi afini și fragi.

La ieșirea în platoul alpin, ca o răsplată după un urcuș destul de greu, prin pădure, ești întâmpinat de un peisaj superb. În dreapta se văd: Valea Buzăului, localitățile Crasna, Sita Buzăului și Întorsura Buzăului. După aproape 30 de minute, se ajunge la Poarta Vânturilor. Indiferent de anotimp, dacă zăbovești mai mult de 30 de minute, simți de ce locul este numit astfel. Vremea fiind schimbătoarea, te poți trezi cu nori trecând cu viteză pe lângă tine.

De la Poarta Vânturilor se bifurcă mai multe trasee: unul fiind ținta noastră – Lacul Vulturilor (30 de minute), Vârful Mălăia - 1662 m. (2 ore) și Tabla Bușii (5 ore) – locul unde se află, ruinele unei cetăți ce

datează încă din secolul al XIII-lea și Cimitirul soldaților români și străini, căzuți la datorie în Primul Război Mondial, la 15/16 august 1916.

Aici a fost amplasată, prin grija Jandarmilor montani, la 24 septembrie 2010, o troiță metalică, sfințită de preotul militar al Diviziei 2 Infanterie „Getica”, Alexandru Tudose. După un traseu anevoios și o vreme schimbătoare, jandarmii, membrii Clubului de turism montan „Zenit” și elevi de la Colegiul Național „B.P. Hașdeu” au avut prilejul să asiste la un fapt memorabil. Troița va dăinui mai mult decât „ctitorii”.

Continuăm drumul către lac. Mergând în direcția indicată de troiță, spre sud-vest, nici nu îți dai seama unde se ascunde acel „ochi verde”. În cale, trecem pe lângă „Lacul sec”, unde se aflau câțiva armăsari la păscut. În partea de nord a lacului, se pot vedea trei cruci ale unor tineri care au pierit, în anii '80, în încercarea lor de a ajunge la cabană pentru a petrece Revelionul.

Dar unde este lacul? Deodată, putem răsufla ușurați, după trei ore de mers, când, în vale, se vede punctul final al drumeției noastre. Coborând spre el, ne oprim la cabana. Aceasta este închisă, dar, la nevoie, te poți adăposti într-o magazie.

Odată ajunși pe marginea „obiectivului”, admiră luciul de apă și vezi cum adierea vântului formează unde. Vrei să le atingi, instantaneu, retragi mâna. Sunt reci ca gheața, chiar dacă afară este destul de cald. De pe mal observăm cum peștii, probabil păstrăvi, sar și înghit musculițele plutind deasupra oglinzii. În partea de vest, un izvor, și el foarte rece. Ne îndreptăm către cabană, unde, pe masa din fața intrării, luăm o gustare binemeritată.

După o odihnă, în imensă oaza de liniște, poate urma o ședință foto, care să memoreze frumusețea locului. Nu trebuie să aștepti, pentru a vedea vulturii, în albastrul cerului, în zborul lor spre stâncile muntelui Mălăia.

Orice descriere, orice fotografie sunt departe de măreția naturii. Pornind spre casă, ușor marcați de regretul de a părăsi aceste locuri, ce par de pe altă lume – poate Țara Luanei.

Ziua Înălțării Domnului Iisus Hristos Ziua Eroilor

Monumentul eroului general Ștefan Gușă,
din comuna Spătaru

Ziua Eroilor a fost comemorată prin ceremonii militare și religioase, la 13 mai, în municipiul Buzău, la Mausoleul din Cimitirul Eroilor și la monumentul eroilor din comuna Spătaru. La Cernătești a fost dezvelit, în curtea bisericii, monumentul eroilor comunei.

La toate aceste manifestări s-au oficiat servicii religioase, rostit alocuțiuni, s-au depus coroane și jerbe de flori și a defilat garda de onoare.

Cerul senin a fost survolat de elicoptere și avioane aparținând Școlii de Aplicație pentru Forțele Aeriene „Aurel Vlaicu” – Boboc.

La activități au participat reprezentanți ai administrației publice locale, veterani de război, militari activi și în rezervă, elevi și cetățeni ai localităților Buzău, Spătaru și Cernătești.

Dezvelirea monumentului eroilor din
comuna Cernătești

Între 15 și 17 iunie 2010, la Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene și pe aerodromul Boboc, s-a desfășurat o serie de manifestări prilejuite de aniversarea centenarului primului zbor efectuat de către Aurel Vlaicu, la 17 iunie 1910, cu un avion proiectat și construit în țara noastră, la Arsenalul Armatei.

Cu acest prilej, au putut fi vizionate și expozițiile: „Centenarul Aeronautic Românesc 1910 – 2010” – expoziție itinerantă de fotografie, expoziția de medalistică a cdr. (r) Ioan Gheorghe Botez și o expoziție tematică a sculptorului Constantin C. Sinescu.

Alături de personalul Școlii de Aplicație pentru Forțele Aeriene, ce poartă numele lui Aurel Vlaicu, au participat oficialități militare și civile, reprezentanți ai autorităților publice locale, ai unor asociații și fundații apropiate aviatorilor militari, cadre militare în rezervă și retragere, veterani de război. Aceștia au asistat la, inaugurarea simulatorului pentru pregătirea controlorilor de trafic aerian, ceremonialul militar de decorare a Drapelului de luptă al Școlii de Aplicație pentru Forțele Aeriene „Aurel Vlaicu” și dezvelirea monumentului „ASPIRAȚIE”.

Activitățile s-au încheiat cu un miting aviatic.

Competiția „Subofițerul-soldatul anului”

În perioada 30.08 – 02.09.2010, în cadrul Comandamentului Diviziei 2 Infanterie „GETICA”, s-a desfășurat competiția „Omul anului”, secțiunea „Soldatul universal” - grupa maiștrilor militari și subofițerilor, cu denumirea generică „Subofițerul anului”. Au participat maiștri militari și subofițeri din comandament, care au îndeplinit condițiile prevăzute în regulamentul de desfășurare al competiției.

Probele de concurs au constat în: evaluarea capacității de efort fizic; realizarea unui eseu, evaluarea cunoștințelor de limbă engleză și cunoașterii regulamentelor militare. De asemenea, concurenții au fost supuși unui interviu și au executat trageri cu armamentul individual. Activitatea a fost condusă de locțiitorul comandantului diviziei, generalul de brigadă doctor Mihai Tofan.

La sfârșitul celor patru zile de competiție, câștigătorii au fost: locul 1 - plt.maj. Lucian Calotă, locul 2 - plt.adj Dan Tincă, locul 3 - m.m. Iulian Cadulencu. Comandantul Diviziei 2 Infanterie „GETICA”, generalul maior doctor Nicolae N. Roman, le-a înmănat diplome de onoare și cupa „Subofițerul anului”.

În perioada 28.09 – 01.10.2010, la Buzău, a avut loc, competiția „Subofițerul anului”, la nivel divizie. La activitate au participat subofițerii, soldații și gradații voluntari declarați câștigători ai etapei pe unitate, din toate structurile subordonate Diviziei 2 Infanterie „GETICA”. Probele de verificare au fost aceleași cu cele de la nivel unitate. Comisia de verificare a fost alcătuită din subofițeri ai comandamentului diviziei.

Cei desemnați câștigători sunt:

- *Grupa maiștrilor militari și subofițerilor:*

1. sg. Cristian Zota, U.M. 01375 Constanța;
2. plt.maj. Ciprian Gîndu, U.M.01189 Botoșani;
3. plt. Rică Romică, Șerbu, U.M.01531 Brăila.

- *Grupa soldaților și gradaților voluntari:*

1. cap. George Nicărel, U.M. 01375 Constanța;
2. cap. Marius Chirazi, U.M.01458 Bîrlad;
3. sold. Marian Prodan, U.M.01552 Galați.

Premiații au fost nominalizați în ordinul de zi pe unitate, au primit diplome de onoare, iar ocupanților primelor locuri le-au fost înmănate cupele pentru „Subofițerul/Soldatul anului”, etapa pe divizie, ediția 2010.

Maistru militar principal Cornelia MIHALCEA

Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene a împlinit 90 de ani

Sâmbătă, 16 octombrie, Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”, de la Boboc, a sărbătorit 90 de ani de la înființare.

Cu acest prilej, a avut loc înmânarea și decorarea, cu Ordinul „Virtutea Aeronautică” în grad de cavaler, cu însemn pentru militari, a Drapelului de luptă.

De asemenea, au fost conferite distincții onorifice unor militari în activitate, în rezervă sau în retragere și a fost dezvelită o placă omagială.

La manifestare, alături de personalul Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene, ce poartă cu mândrie numele lui „TRAIAN VUIA”, au participat oficialități militare și civile, reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, cadre militare în rezervă și retragere. Invitații au asistat la exerciții demonstrative, la sol și în aer.

25 Octombrie

A devenit deja o tradiție ca, la Buzău, de Ziua Armatei, militarii din garnizoană să acorde respect înaintașilor, printr-un ceremonial militar și religios, desfășurat la monumentul „Eroilor Batalionului 48 Infanterie”, din Parcul Eroilor. În cadrul solemnității, au fost acordate, de către comandantul garnizoanei, gl. mr. dr. Nicolae N. Roman, premii și diplome, câștigătorilor întrecerilor sportive organizate sub egida „Cupa 25 Octombrie”. De asemenea, Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” a înmănat premii și diplome elevilor participanți la tabăra „Tânărul Cercetaș”. La finalul activității, numerosul public, adulți și tineri, a asistat la defilarea Gărzii de Onoare și a Muzicii Militare a Diviziei 2 Infanterie „GETICA”.

Cercul Militar Buzău

La luminile rampei

Cea de a XVIII-a ediție a „Festivalului Formațiilor de Teatru din Armată” (01-05 noiembrie) a fost „strămutată”, în acest an, de la Craiova la Timișoara, gazdă ospitalieră fiind Cercul Militar, condus de d-l Nicolae Drăgan.

La „turnir” și-au aliniat reprezentanții cercurile militare din Brașov, Buzău, Iași, Medgidia, Ploiești, Roman, Sf. Gheorghe, Timișoara și Școala Militară de Subofițeri de Jandarmi din Drăgășani. Textele dramatice puse în scenă au aparținut unor varii generații de scriitori, de la Caragiale și Victor Ion Popa, dintre seniori, până la Marin Sorescu și Matei Vișniec, de două „nominalizări” bucurându-se buzoianul Ion Băieșu (1933, Cernătești –1992, New Jersey), cu: *Boul, vișteii și...noi* (Medgidia) și *Tristețea vânzătorului de sticle goale* (Buzău).

Personajele textului ultim amintit sunt doi „consumatori” din „epoca de aur”, care, în așteptarea unui responsabil de la I.C.V.A. (Întreprinderea de Colectare și Revalorificare a Ambalajelor), își omoară timpul cu un schimb de experiență pe cunoștințe despre lume și viață, cuprinzând considerații asupra condiției lor de profesioniști, reflectată din diverse unghiuri (varietatea gusturilor, motivația medicală, statutul moral în fața unor categorii din câmpul muncii, înaintași celebri în lumea culturală, aspirațiile spre o mai dreaptă cinstire a tagmei/ breslei, rețete de dezmahmurizare, cu incursiuni în istorie și trăirea personală), toate vădind un orizont demn de „omul nou” al „societății multilateral dezvoltate”. Care societate, prin diverse componente ale ei, nu se vedește, de multe ori, la nivelul exigențelor.

Nu lipsește, secvențial, nici componenta militară, cu anumite elemente de tactici de informare și „psi”; este invocat Budionii, comandantul Armatei de Cavalerie (roșie) din timpul războiului civil (1917-1921): *Mareșalul, aflat în dificultate, în toiul unei lupte cu gardiștii albi, ordonă să fie capturat un ofițer din statul major al inamicului pentru a afla secretul rezistenței. Misiunea e îndeplinită, ofițerul inamic este schingiuit în fel și chip o zi și o noapte – nimic. Refuză să vorbească. Atunci unul dintre anchetatori îi face mareșalului următoarea propunere: să-l îmbete zdravăn pe ofițer cu vodcă, iar a doua zi dimineață să nu-l dea nimic de dres. „Îmi pare rău, a zis Budionii,*

CERCUL MILITAR BUZĂU
GRUPUL “RIDENDO”
PREZINTĂ

“TRISTEȚEA
VÂNZĂTORULUI
DE STICLE
GOALE”
de **ION BĂIEȘU**

ÎN DISTRIBUȚIE:
George Stoian
Emil Niculescu

REGIA ARTISTICĂ: George Stoian
REGIA TEHNICĂ : Constantin Ștefănescu

dar noi suntem un popor civilizată, noi nu folosim metode barbare.”

Sub semnul râsu-plânsului stă și această întâmplare, purtând cumva o marcă ce, după părerea prietenului de o viață al autorului, Fănuș Neagu, scriitor și academician, îl individualizează dar și alinază antecesori de anvergură: *Ceea ce mă încurcă la Băieșu, trăsătură întâlnită la toți dramaturgii cu pecete de ceară curată, e faptul că dedesubtul fiecărei glume, simt distilându-se o tristețe fină. Râsul se împlătește cu un bob de durere și nu-i aceasta, oare, masca teatrului din toate vremurile?*

Juriul festivalului, prezidat de d-na prof. univ. dr. Violeta Zonte, poate pe aceleași considerente, și apreciind, nu în ultimul rând, din motive de recesiune, economia de recuzită, a acordat Cercului Militar Buzău premiul II pentru „Tristețea vânzătorului de sticle goale”, pe care au conturat-o scenic George Stoian și Emil Niculescu, membri ai grupului „Ridendo”.

Batalionul 60 la ceas aniversar

Militarii Batalionului 60 Parașutiști „Băneasa-Otopeni” au sărbătorit, la 1 noiembrie a.c., 60 de ani de la înființarea unității printr-o ceremonie militară în cadrul căreia a fost dezvelit monumentul „Însemnul parașutistului militar”.

La activitate au participat reprezentanți ai Ministerului Apărării Naționale, ai Statului Major al Forțelor Terestre, comandanții unităților militare din garnizoana Buzău, cadre militare în rezervă și retragere, veterani de război și reprezentanți ai autorităților publice locale.

„Valoarea cea mai de preț a unităților militare o reprezintă oamenii care le încadrează, iar batalionul din care faceți parte se poate mândri cu luptători excepționali, de elită, profesioniști animați de simțul datoriei și de forța exemplului oferit de înaintași. Rezultatele deosebite obținute la aplicațiile și exercițiile tactice, la tragerile de luptă cu toate categoriile de armament, precum și participarea la misiuni externe sub egida NATO, ONU și OSCE demonstrează cu prisosință calitatea umană și profesională a parașutiștilor”, le-a transmis militarilor batalionului, printr-un mesaj, ministrul apărării naționale, Gabriel Oprea.

Ministrul Gabriel Oprea a exprimat încrederea că, prin tenacitate și rigoare, parașutiștii batalionului vor fi permanent la înălțimea rezultatelor obținute de predecesori și că vor răspunde întotdeauna cu promptitudine pentru a îndeplini misiunile ce le revin la cei mai înalți parametri de performanță.

Istoria parașutismului militar românesc începe la 10 iunie 1941, când la Popești-Leordeni se constituie prima subunitate de parașutiști din Armata României, de nivel companie.

Militarii din cadrul batalionului au participat până în prezent la schimburi de experiență pe teritoriul țării și în afara acesteia cu militarii din alte armate membre NATO și au executat misiuni în sprijinul păcii în teatrele de operații din Irak și Afganistan. În anii 2009 și 2010, militarii parașutiști din Buzău au participat, cu câte o companie, la misiunile Forței Multinaționale de Menținere a Păcii din Kosovo.

La 1 noiembrie 1950 se înființează Batalionul 1 Parașutiști, în cadrul Centrului de Instrucție al Aviației din Tecuci, conform ordinului ministrului Forțelor Armate, sub comanda căpitanului Vasile COSMA.

La 12 februarie 1951, Batalionul 1 Parașutiști a fost dislocat în garnizoana Botoșani - la comanda acestuia fiind numit locotenent-major Grigore BAȘTAN - iar la scurt timp a fost redislocat în garnizoana Tecuci. În luna octombrie 1951, ministrul Forțelor Armate a ordonat dislocarea batalionului în garnizoana Buzău, iar la 20 septembrie 1952 a fost transformat în Regimentul 60 Aerodesant, subordonat Comandamentului Forțelor Aeriene Militare.

În 2 octombrie 1954 regimentul a primit Drapelul de Luptă, iar la 25 octombrie 1974 a primit denumirea onorifică „Băneasa-Otopeni”, ca recunoaștere a jertfei de sânge pe care au dat-o parașutiștii militari în luptele pentru apărarea părții de nord a Capitalei (Băneasa, Otopeni, Pipera și în alte zone) în august 1944. În urma restructurării unității, la 30 noiembrie 1990, Regimentul 60 Parașutiști a fost transformat în Batalionul 60 Parașutiști, păstrând denumirea onorifică „Băneasa-Otopeni”.

În anul 1996 batalionul a primit noul Drapel de Luptă, care în anul 2004 a fost decorat cu Ordinul Național „Serviciul Credincios” în gradul de Cavaler cu însemn pentru militari, conferit prin decret prezidențial.

Exercițiul de nivel

Peste 2700 de militari, din toate cele trei categorii de forțe ale armatei, și aproximativ 200 de mijloace tehnice au participat, în perioada 2-4 noiembrie, în Poligoanele Cincu și Babadag, la Exercițiul de nivel strategic "DACIA 2010" - exercițiu de comandament, cu comunicații și informatică în teren,

Trageri de artilerie în
Poligonul Babadag

Trageri pe timp de noapte,
Poligonul Cincu

Infanteria trece la ofensivă,
Poligonul Cincu

strategie „DACIA 2010”

de nivel strategic, combinat cu executarea de trageri în poligon, la nivel tactic, pe timp de zi și noapte. Operația tactică din cele două poligoane a fost condusă de Comandamentul Diviziei 2 Infanterie „GETICA”.

Conducătorul exercițiului tactic cu trageri de luptă, general maior dr. Nicolae N. Roman:

Activitatea desfășurată în acest laborator al Forțelor Terestre, demonstrează faptul că, la nivelul Diviziei, comandamentul acestei structuri este capabil să conceapă, să coordoneze, să conducă și să răspundă de deciziile și acțiunile militarilor pe care noi îi avem în subordine. Toată această muncă presupune multe luni de exercițiu, multe luni de antrenament și, totodată, de activități care, împreună, au

reușit să facă din această mare unitate o entitate care face dovada pregătirii ofițerului de stat major și a militarilor din marile unități, unitățile ce o compun. Personal sunt mulțumit de modul cum militarii, de la general până la soldat, au răspuns exigențelor cerute de această activitate complexă, fiind în măsură să se achite de toate sarcinile primite și, totodată, să demonstreze că militarii români își fac permanent datoria, în țară și în misiunile din teatrele de operații.

Aquator®

Filtre de purificare a apei

Apă bună - viață lungă!

apă bună de băut

apă sigură pentru baie

apă purificată pentru gătit sănătos

apă curată pentru protejarea electrocasnicelor și a instalațiilor

apă proaspătă pentru florile din apartament și animalele de casă

apă ieftină fără efort

"Peste 80% din bolile corpului omenesc se datorează apei!"

Dr. Louis PASTEUR

DISTRIBUȚIE BUZĂU:

Sediul GRUP ROMET - Șos. Brăilei nr. 15

Magazin METALO - CHIMICE - Unirii Nord (vis a vis de sediul BCR)

Magazin METALO - CHIMICE - Unirii Sud (vis a vis de Piața Sud)

Produs de S.C. AQUATOR S.A. Buzău, membră

Șos. Brăilei nr. 15, Buzău - 120118, România

Tel: 0238 - 710 301; 0338 - 101 140; Fax: 0238 - 710 300

www.grupromet.ro www.aquator.ro

GRUP ROMET®

1928

Acordați 2% din impozitul anual pe venit
Fundatiei „Mareșal Alexandru Averescu”
pentru a reda patrimoniului național o clădire istorică
CERCUL MILITAR BUZĂU

Detalii de completare și trimitere a formularului 230 pe site-ul
www.fundatia-averescu.ro

VegaProd®
membru veqagroup

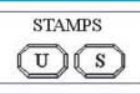
NETDATA
online solutions

CONSILIUL JUDEȚEAN BUZĂU

Products:

1. Chlorine Tanks
2. Dampers
3. Expansion Joints
4. Coils
5. Pressure Vessels
6. Decompression Chambers

SC BETA SA

Phone: +40 238 710 555

Fax: +40 238 710 779

Website: <http://www.betabuzau.ro>

39, Santierului Street,

120 226

BUZAU ROMANIA

Fundația "Mareșal Alexandru Averescu"
Buzău, Bd. Unirii nr. 138
Tel. (fax) 0338117937
www.fundatia-averescu.ro
e-mail: fundatia_maresal_averescu@yahoo.com